

# TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

## TUTANAK DERGİSİ

99'uncu Birleşim  
4 Temmuz 2024 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

### İÇİNDEKİLER

#### I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

#### II.- GELEN KÂĞITLAR

#### III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

##### A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, sokak hayvanlarına ilişkin düzenlemenin “tek sağlık” kavramı çerçevesinde Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülmesi talebine ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, sosyal medya kullanımının çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkin gündem dışı konuşması

#### IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Konya'nın Anadolu Selçuklu Devleti'ne başşehir oluşunun 927'nci yılına ilişkin açıklaması
- 2.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, bu hafta itibarıyla tarihseverlerin ziyaretine açılan Harran Ulu Camisi'ne ilişkin açıklaması
- 3.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, millet olarak birbirini sevip saymak için iyi insan olmanın yeterli olduğuna ilişkin açıklaması
- 4.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, ülkenin 2021'de girdiği gri listeden tam üç yıl sonra çıkarılmasına ilişkin açıklaması
- 5.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, 2024 Mayıs ayında ihracatın aylık bazda yüzde 11,4 oranında artma sebebinin ne olduğunun açıklanması gerektiğine ve enflasyonun en büyük sebebine ilişkin açıklaması
- 6.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, elektrik zammına ilişkin açıklaması
- 7.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 4 Temmuz Kocaeli'nin Karamürsel ilçesinin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 8.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Erciyes'teki Yüksek İrtifa Kamp Merkezi'ne ilişkin açıklaması
- 9.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, yeni göreve başlayan Sağlık Bakanının Kars, Ardahan, Iğdır ve Ağrı illerindeki hastane ihtiyacına derhâl son vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 10.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak İl Sağlık Müdürlüğü'nün aile şirketi hâline geldiğine ilişkin açıklaması
- 11.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, yeni atanan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'dan Hatay için umduklarına ilişkin açıklaması
- 12.- Kayseri Milletvekili Dursun Atas'ın, TÜRK-İŞ'in açıkladığı haziran ayı açlık ve yoksulluk sınırı rakamlarına ilişkin açıklaması
- 13.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, kente göçün önlenmesi ve köye geri dönüşün sağlanmasıyla ilgili projenin süresinin uzatılması talebine ilişkin açıklaması
- 14.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, limon üreticilerinin taleplerine ilişkin açıklaması
- 15.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Bolu'da sağlık hizmetlerinde yaşanan yoğunluğa ilişkin açıklaması
- 16.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, iktidardan, sığınmacı ve göç politikalarını bir an önce gözden geçirmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması
- 17.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda yapılan değişikliklerin siyasi emellerle yapıldığına ilişkin açıklaması
- 18.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Türkiye'de sığınmacı sorununun ve yaşananların sebebinin AKP iktidarı olduğuna ilişkin açıklaması
- 19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, limon fiyatlarındaki artışın sorumlusunun AKP Hükûmeti olduğuna ilişkin açıklaması
- 20.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, sığınmacı ve kaçak göçmen sorununun toplumsal birliği bozan başat sorunlardan biri olduğuna ilişkin açıklaması
- 21.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Dışişleri Bakanlığının “egemen güçlerin vekilleri” tanımlamasına, Meclise sunulan dokuzuncu yargı paketinin kamuoyunun beklediği önemli düzenlemeleri içermediğine ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Adalar'da “azmanbüs” adı verilen minibüslerle yolcu taşımacılığı yapacak olmasına ilişkin açıklaması
- 22.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, şeker fiyatındaki yükselişin tek sebebinin pancar sektörünün ve şeker sektörünün kötü yönetilmesi olduğuna, Bandırma Limanı'nda ithalatı yapılan ürünlere, Türkiye'de millî tarım politikalarının gecikmeden hayata geçmesi gerektiğine, eski Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın döneminde sağlıkta neler olduğuna ve bunlarla ilgili neler yapıldığına, parlamenterlerin sorularının ciddiye alınmasının son derece önemli bir konu olduğuna ilişkin açıklaması
- 23.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Türk savaş uçaklarının Irak'ın kuzeyindeki terör hedeflerine düzenledikleri hava harekâtına, bir spor müsabakasındaki sevinç kutlaması sırasında tarihî ve kültürel bir sembolün hiç kimseyi hedef almayan biçimde kullanılmasına yönelik siyasi amaçlı tepkilere, Nevşehir'in Derinkuyu ilçesine bağlı Suvermez ve Ürgüp ilçesine bağlı Başdere köylerinin yeniden belde statüsü almaya hak kazandıklarına, Genel Kurul çalışmalarının bitiminde Nevşehir'e yapacağı ziyaretin amacına, 2024 yılı KOOP-DES Programı'na, kadın kooperatiflerine yapılacak desteklere, hicri yılbaşına ve muharrem ayına ilişkin açıklaması

24.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 4 milyona yakın emekliyi ilgilendiren kök maaş meselesine, kamu emeklilerinin SGK ve BAĞ-KUR emeklilerinden düşük zam almalarının nedenine, hasta tutsak Mustafa Karatepe'ye, İzmir Şakran Kadın Kapalı Cezaevinde Zeynep Gonca Karakoç ile Bahar Kurt'un yaşadıklarına; cezaevlerinde işkencenin, kötü muamelenin sürdüğüne ve konuyla ilgili dönemin Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın ifadelerine, Meclise gelen dokuzuncu yargı paketinin yargının mevcut sorunlarını çözemeyeceğine, orman yangılarına, nükleer santral meselesine ve Akkuyu Nükleer AŞ'nin Yönetim Kurulu üyesinin Moskova'da yolsuzluktan tutuklanmasına, malum bir yapının bez pankartla astığı "Selahattin Demirtaş teröristtir." sloganına ve terör yönetiminin ne olduğuna ilişkin açıklaması

25.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Akkuyu Nükleer AŞ'nin Rus Yönetim Kurulu Üyesi Gennady Sakharov'un rüşvetten tutuklanmasına, Mersin'de 2 öğretmene dinî eğitimi engelleme suçlamasıyla soruşturma açılmasına, Meclise sunulan dokuzuncu yargı paketine, Mehmet Uçum'un erken seçimle ilgili söylediklerine ve Meclise gelecek 5 yasa teklifinde emekle, işçiyle, emekliyle, pazarla ve mutfakla ilgili hiçbir şeyin olmadığına ilişkin açıklaması

26.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, 5 Temmuz Başbağlar katliamının seneidevriyesine, Cumhurbaşkanının Kazakistan'daki toplantıda Filistin'de yaşanan zulümle alakalı İsrail'e karşı yapılacak yaptırımlar konusunda tüm dünya milletlerine tekrar çağrıda bulunduğuna, Cumhurbaşkanının millî futbolculara destek olmak amacıyla Hollanda'yla oynanacak millî maç için Almanya'ya gideceğine, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri ile 98'inci Birleşimde "Tutanakçı arkadaşların da sol kulakları çalışmıyor." ifadesine ilişkin açıklaması

27.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

29.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 5 Temmuz Başbağlar katliamının yıl dönümüne ve Millî Takım'ın cumartesi günü Hollanda'yla oynayacağı maça ilişkin açıklaması

31.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

34.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Bülent Arınç'ın açıkladığı enflasyona ilişkin açıklaması

35.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

36.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

37.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

38.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

39.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

40.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

41.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

42.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

43.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, bu tartışmanın nasıl başladığına, üsluba ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

44.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

45.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, UEFA'nın Millî Futbolcu Merih Demiral'a 2 maç men cezası vermesine ve bu cezayı kınadıklarına ilişkin açıklaması

46.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, UEFA'nın Millî Futbolcu Merih Demiral'a 2 maç men cezası vermesine ve bu cezayı kınadıklarına ilişkin açıklaması

47.- İstanbul İsa Mesih Şahin'in, UEFA'nın Millî Futbolcu Merih Demiral'a 2 maç men cezası vermesine ve bu cezayı kınadıklarına ilişkin açıklaması

48.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, UEFA'nın Millî Futbolcu Merih Demiral'a 2 maç men cezası vermesine ve bu cezayı kınadıklarına ilişkin açıklaması

49.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, UEFA'nın Millî Futbolcu Merih Demiral'a 2 maç men cezası vermesine ve bu cezayı kınadıklarına ilişkin açıklaması

#### V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Divan olarak, A Millî Futbol Takımı'na oynayacakları Hollanda maçında gönülden başarılar dilediklerine ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin milletin iradesinin tecelli ettiği bir yer olduğuna, millete yaraşır bir üslubun ve dilin burada kullanılmasının her milletvekilinin önceliği olduğuna inandığına ama zaman zaman bu önceliklerde sıkıntılar olabildiğine ve Divanın, İç Tüzük hükümlerini uygulamak zorunda kalmamasının en büyük temennisi olduğuna ilişkin konuşması

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Divan olarak, Millî Futbolcu Merih Demiral'a verdiği haksız ceza nedeniyle UEFA'yı kınadıklarına ve bunun, Avrupa'nın çifte standardını ve ayrımcılığını gösteren somut örneklerden bir tanesi daha olduğuna ilişkin konuşması

#### VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

- 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Dijital Mecralar Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/888)
- 2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/889)
- 3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/890)
- 4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Dilekçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/891)

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, asgari ücret düzeyinin yetersizliği, enflasyonun asgari ücretliler üzerindeki etkisi ve bu konuda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 4/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- İYİ Parti Grubunun, Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 20 milletvekili tarafından, artan yoksulluğa bağlı olarak ortaya çıkan sorunların araştırılması ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 19/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, kiralardaki zam sınırının kaldırılmasının yol açacağı sorunların araştırılması amacıyla 4/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 4.- CHP Grubunun, Adana Milletvekili Ayhan Barut ve arkadaşları tarafından, çiftçilerin borçları, yetersiz desteklemeler, vergi ve zam sorunlarının araştırılması amacıyla 3/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

- 1.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 2.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 3.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 5.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 6.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 7.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 8.- İstanbul Milletvekili Yahya Çelik'in, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- Bilecik Milletvekili Halil Eldemir ve Bursa Milletvekili Mustafa Yavuz ile 98 Milletvekilinin Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2194) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 141)
- 2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/34) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 63)
- 3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1610) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 64)

X.- OYLAMALAR

- 1.- (S. Sayısı: 141) Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

4 Temmuz 2024 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Mustafa BİLİCİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 99'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Van'ın yerel sorunları hakkında söz isteyen Van Milletvekili Mahmut Dindar'a aittir.

Sayın Dindar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MAHMUT DİNDAR (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Vekili olduğum bölgenin altyapı sorunları, geri bırakılmışlığı, adaletsiz bir şekilde haksızlığa uğraması AKP-MHP iktidarı döneminde ağırlaşmıştır; bu ülkede bu iktidarın Kürt'e reva gördüğü yaşam düzeyi budur. AKP'nin bölge politikası, kayyum, talan, yoksulluk, işsizlik ve ayrımcılıktır.

Değerli milletvekilleri, Van ilimiz serhat bölgesinin kalbidir. Resmî verilerle 1 milyon 127 bin kişi olarak açıklanan nüfusu çevre illerden gününbirlik gelenlerle birlikte 1 buçuk milyon bandını aşmaktadır.

Yirmi iki yıldır iktidarda olan AKP'nin sağlık alanını da ranta açtığı bu dönemde halkımızın sağlık ve yaşam hakları risk altındadır. Bölgenin genelinde yetersiz olan sağlık altyapısı Van'da alarm vermektedir. İnsanlar aylarca randevu alamamaktadır; bazı bölümlerde sıra bulmak, muayene olmak, kontrole gitmek mümkün değil. İlçe hastanelerinin tümünde bölüm, teçhizat, kadro yetersizdir. Yüzüncü Yıl Hastanesinde parası olan sıra alabiliyor, parası olmayan bölge hastanesine gitmek zorunda kalıyor. İki hastanemizde de emek veren sağlık emekçileri, doktorlar her gün yüzlerce hastaya bakmak zorunda kalıyor. Hastane değil, miting yeri, pazar yeri gibi oluyor. Bu yönüyle, gecikmeksizin Van'da hastane, sağlık yapısı her boyutuyla desteklenmelidir.

Değerli milletvekilleri, her yaz “Vanlılar neden uçamıyor?” sorusunu sormak zorunda kalıyoruz. Nüfusun 1,5 milyona vardığı yaz aylarında İran'a sınır bu kentimize gelen uçak sefer sayısı bir elin parmağını geçmiyor. Nüfusu Van'dan az olan birçok şehrin sefer sayısı Van'dan çok. Hem uçak sayısı yetersiz hem de havaalanının altyapısı yetersiz. Vanlılar, Türkiye'nin en pahalı uçak biletlerini almak zorunda kalıyor. İstanbul'dan Antalya'ya, Konya'ya, Kayseri'ye, İzmir'e günün birçok saatinde otobüs fiyatına uçakla seyahat edebiliyorken memleketin doğusu bu konuda mahrumiyet bölgesi oluyor. Bölge illerinde günlük sefer sayısı 1 tane bile artırılsa ulaşım daha rahat sağlanacakken yaz aylarında tam tersi yapılıyor. Bölgede tarımın, hayvancılığın, ticaretin ve turizmin gelişmesi için ulaşımın, çevre ve hava yollarının geliştirilmesi gereklidir ancak AKP iktidarı yirmi iki yıldır bu konuda da ileri bir adım atmamıştır. 5 kere açılışı yapılan çevre yolunun tamamlanması, Başkale tünellerinin tamamlanması başka bahara kalmış görünüyor.

Değerli halkımız, bölgede belediyelerimiz sekiz yıllık kayyum gasbından sonra tüm sorunlara, borca ve talana rağmen etkili hizmet vermeye başlamıştır. Bu hafta Bahçesaray ilçemizde Belediyemiz toplu taşıma seferlerini başlatmıştır. Bu vesileyle, yaz sıcaklarında bunalan herkesi Fekiye Teyran'ın serin memleketine davet ediyoruz. Temmuz, ağustos aylarında Van denizi Antalya gibidir; Van'ın kahvaltısı, yaylaları, Hoşap Kalesi, Akdamar Adası, Başkale travertenleri, Muradiye Şelalesi, Urartulardan ve Medlerden bu yana ayakta duran Van Kalesi ve sayamadığım yüzlerce tarihî turistik yeri ziyaretçilerini beklemektedir. Birçok yerde eş başkanlarımız, meclislerimiz halkımıza hizmet etmenin imkânlarını arıyor. Halkımızla birlikte kentlerimizi daha yaşanılır hâle getireceğiz.

Son olarak, Hakkâri'deki kayyum gaspına derhâl son verilmesi gerekmektedir. Kayyum askerî bir darbedir; 12 Eylül neyse, 22 Şubat neyse, 15 Temmuz neyse kayyum da odur; halk iradesini tanımayan dar-be-ci-dir! Bizim halkımız nasıl 12 Eylül faşist darbecileriyle mücadele ettiyse kayyumlarla ve kayyum zihniyetiyle de mücadele edecektir. Maalesef, kaybeden ülkemiz olmaktadır. Kayyumla, KHK'yle, OHAL'le, askerî darbeye ülkeyi yönetemezsiniz; halkın rızası dışında zorbalıkla iş yapamazsınız. Hakkâri halkının sandığa gömdüğü kayyumu yeniden dayatamazsınız, halk isteseydi size oy verirdi. Mehmet Sıddık arkadaşımız iftirayla, hukuksuzlukla tutuklanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dindar, lütfen tamamlayın.

MAHMUT DİNDAR (Devamla) – Teşekkür ederim Başkan.

Sadece o değil, bugün tutuklu olan Van Büyükşehir Belediye Eş Başkanı Bekir Kaya ve diğer tüm siyasi tutsaklar suçsuzdur. Bekir Kaya hangi suçla yıllardır içeride tutsak edilmektedir? Derhâl serbest bırakılmalıdır. Bir an için “Haklısınız.” desek -ki değilsiniz, biliyoruz- o zaman halkın seçtiği meclisin yetkilerini gasbetmeyin, gaspçı olmayın. Bırakın, meclis içinde kendisine yeni bir başkan atasin. O zaman biz de “Gaspçı değilsiniz, darbeci değilsiniz.” deriz. Hakkâri'de kayyum durdukça AKP darbecidir, AKP gaspçısıdır, AKP talancısıdır ve hatta sömürgecidir. Kayyum rejimine karşı direnen halkımızı saygıyla selamlıyorum. “...”(\*)

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dindar, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, sokak hayvanlarına ilişkin düzenlemenin “tek sağlık” kavramı çerçevesinde Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülmesi talebi hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Aylin Yaman'a aittir.

Sayın Yaman, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, sokak hayvanlarına ilişkin düzenlemenin “tek sağlık” kavramı çerçevesinde Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülmesi talebine ilişkin gündem dışı konuşması

AYLİN YAMAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün sizlere “tek sağlık” anlayışından bahsetmek istiyorum. Bu konunun tam da bugünlerde vurgulanması ayrı bir önem taşıyor. Birincisi, Sağlık Bakanımızın yeni değişmiş olması ve bundan sonra sürdürülecek sağlık hizmet sunumunun “tek sağlık” anlayışıyla sürdürülmesinin önemi. İkincisi ise önümüzdeki günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisine gelecek olan ve sahipsiz sokak hayvanlarının geleceğini belirleyecek yasa teklifi.

“Tek sağlık” anlayışı, basit bir anlatımla, insan, hayvan ve çevre sağlığının entegrasyonunu sağlayan, birbirleri arasındaki dengeyi kuran, birçok disiplinin uyumlu çalışmasını sağlayan anlayıştır. Böylelikle yerel, ulusal ve küresel sağlık tehditlerine karşı hazırlıklı olmayı, korunmayı ve hızlı yanıt verebilmeyi sağlar. Tek sağlık; halk sağlığı, veteriner hekimlik uygulamaları ve çevre sağlığı konularıyla birlikte yürür. Gıda ve su güvenliği, hava kirliliği, beslenme, antibiyotiklere direnç kazanan mikroorganizmaların neden olduğu yeni enfeksiyonlar ve zoonozlar yani hayvandan insana geçen tıpkı kuduz gibi enfeksiyonların kontrolü “tek sağlık” yaklaşımının ilgili konularıdır. Bu nedenledir ki Dünya Sağlık Örgütü, Gıda ve Tarım Örgütü, Çevre Programı ve Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü ile tek sağlık dörtlüsü olarak çalışmaktadır. Bu çalışma disiplini, aynı zamanda insan aktivitesinin yaban hayat üzerine etkileri, tarım, kentleşme ve altyapı sorunları, uluslararası seyahat ve ticaret, biyoçeşitliliğin giderek kaybı ve iklim değişikliği, doğal kaynakların tükenmesi ve sonuçta yine ortaya çıkabilecek zoonozlarla yakından ilgilidir. Unutulmamalı ki toplum kaynaklı enfeksiyonların yüzde 60'ını zoonotik enfeksiyonlar oluşturmaktadır. Tek sağlık; insan, hayvan ve çevre üçlüsünün birlikte değerlendirirken yaban hayatı ve çevreyi korumayı ve “Koruma, tedaviden önemlidir.” prensibini benimser.

Tekrar başa dönecek olursak tam da Sağlık Bakanımızın değiştiği bugünlerde, son yirmi yıldır zayıflatılan koruyucu hekimlik uygulamalarının, kamucu zihniyetten koparılan birinci basamak sağlık hizmetlerinin, güvencesiz çalıştırılan sağlık çalışanlarının, kirasını çıkarmaya çalışan, haksız vergi uygulamalarına maruz kalan aile hekimlerinin çalışma prensiplerinin, çevre

(\*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

sağlığı uygulamalarıyla entegre olabilecek altyapıda yeniden ele alınmasını ve bunu "tek sağlık" anlayışıyla yapmasını bekliyoruz. Toplumun hasta ve hastalık yükünü artıran yoksulluk ve buna bağlı beslenme bozuklukları, çevre kirliliği, rasyonel tarımdan kopma, aşı tereddüdü ve reddi, düşük sağlık okuryazarlığı gibi çok sayıda sorunla mücadele etmesini bekliyoruz. Kısırtılmış sağlık talebi yerine kontrollü, eşit, ulaşılabilir, bölgesel farklılıklar taşımayan ve insan onuruna yaraşan bilinçli bir sağlık trafiği bekliyoruz. Sağlık hizmetleri çalışanı olarak bile geçmeyen veteriner hekimlerin sisteme entegrasyonunu bekliyoruz. Güvenli tarım, güvenli hayvancılık ve buna bağlı olarak güvenli gıdanın ve aşı teknolojisinin başaktörleri olan veteriner hekimlerin haklarının verilmesini ve biyoteknolojik yatırımların teşvikini bekliyoruz.

"Tek sağlık" anlayışı ve sahihsiz hayvanlara gelecek olursak: Önümüzdeki günlerde Meclise sunulacak olan bu yasa teklifi, içinde barındırdığı çok sayıda hayvan hakları ihlali, uyutma gibi asla kabul etmeyeceğimiz uygulamalar kadar yaklaşım hatası da taşımaktadır. Veteriner Hizmetleri Kanunu ve Hayvanları Koruma Kanunu, Meclis Başkanlığınca Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonunun görev tanımında yer almıştır. 2021 yılında sunulan teklifte Çevre, Adalet ve İçişleri Komisyonları 3 tali komisyon olarak belirlenmiş olmasına rağmen Sağlık Komisyonu bu konuda tali komisyon olarak bile belirlenmemiştir. Oysa sokak hayvanlarıyla ilgili alınacak her türlü kararda "tek sağlık" bakışı şarttır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yaman, lütfen tamamlayın.

AYLİN YAMAN (Devamla) – Tamam.

Bu nedenle, bu yasa teklifinin tercihen esas komisyon olarak ama en azından tali olarak Sağlık Komisyonuna getirilmesinin önemini bir kez daha vurgulamak isterim.

"Tek sağlık" anlayışının başlatılması açısından büyük bir aşama olacak bu uygulamayı görüşebilmek için Sağlık Komisyonunu toplantıya çağırmamıza rağmen bugün gelen cevabi yazıda, tekliflerin hangi esas ve tali komisyonda konuşulabileceği yetkisinin ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığında olduğu tarafımıza bildirilmiştir. Unutulmamalı ki bu konunun insan, hayvan ve çevre üçlemesindeki "tek sağlık" yaklaşımıyla ve yaşatmak üzerine kurulu sağlıklı bakışıyla çözümü elzemdir.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yaman, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, sosyal medya kullanımının çocuklar üzerindeki etkileri hakkında söz isteyen Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'ya ait.

Sayın Cıngı, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, sosyal medya kullanımının çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkin gündem dışı konuşması

MURAT CAHİD CINGI (Kayseri) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, çok kıymetli milletvekilleri; bugün sizlerle, gelecek nesilleri çok ciddi oranda tehdit eder boyutlara ulaşan sosyal medya kullanımının çocuklarımız üzerindeki negatif tesirleri konusunda düşüncelerimi paylaşmak istiyorum. Bu vesileyle, yüce Meclisi ve televizyonları başında bizleri seyreden değerli milletimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Biliyorsunuz, günümüzde tüm dünyada sosyal medya bağımlılığı modern çağın hastalıklarından biri olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, bu bağımlılığın çocuklar üzerinde hem fiziki hem de psikolojik menfi etkileri günümüzde çok ciddi bir araştırma alanı hâline gelmiştir. Zira sosyal medya alışkanlığı çocukların gündelik hayatını etkileyen en önemli unsur olarak bulunmaktadır. Toplumdaki artan endişelere ve hemen her gün yaşadığımız olumsuz haberlere rağmen geçtiğimiz aylarda gençlerle yapılan yeni bir ankete göre 13 ile 17 yaş arasındaki gençlerin çoğu sosyal medya kullanımlarını "günlük" ve "devamlı" olarak tanımlıyorlar. Ülkemizde lise gençliğinin yüzde 95'i sosyal medyaya akıllı telefonlar üzerinden ulaşabilmekte. Gençler arasında en yaygın kullanılan çevrim içi platformlar, biliyorsunuz, YouTube, Facebook, Instagram ve maalesef TikTok. Ergen kızlarımızın üçte 1'inden daha fazlası belirli sosyal medya platformlarına bağımlı olduklarını söylüyor ve gençlerin yarısından fazlası sosyal medyadan vazgeçmesinin imkânsız olduğunu ifade ediyor.

Sosyal medyanın hayatımızdaki yerini karikatürde bir baba ile oğlu arasındaki şu diyalog çok net ifade ediyor: Baba "Oğlum, yeter artık, Facebook dışında da bir dünya var." diyor, oğlan da cevap veriyor: "Vallahi mi? Linkini yollasana."

Evet, bu örneklerden de anlaşılacağı üzere internet, oyun ve sosyal medya bazı faydalar sunsa da çocukların ve ergenlerin ruh sağlığına ve esenliğine zarar verme riskine dair çok sayıda gösterge de mevcuttur. Özellikle çocukluk ve ergenlik dönemleri ruhi ve zihni gelişimde yavrularımızı sosyal medyanın zararlarına karşı daha savunmasız hâle getirebilecek kritik bir aşamayı temsil etmektedir. Son araştırmalar, sosyal medyada günde üç saatten fazla zaman harcayan çocukların depresyon ve anksiyete belirtileri gibi zihni sıkıntılar yaşama riskini 2 kat artırdığını söylüyor. Kısacası, düzensiz ve aşırı şekilde internet kullanımı elbette çocuğun normal gelişimini bozan önemli patolojik süreçleri tetikliyor. Örneğin ülkemizde nevezur çocuk "YouTuber"lar ve "Instagramer"lar olmuş bulunmakta ve bu kanallarda senaryoların, aksiyonların, içeriklerin ve teknik yardımların 8-10 yaşındaki çocuklar tarafından hazırlandığı ve böylece çocukların birer YouTube işçisine dönüştürüldüğü görülmektedir. Kanala içerikler hazırlanırken çocukların kullandığı kıyafet, dil ve oyun gibi konularda çocukluk ile yetişkinlik arasındaki ayrımın bulanıklaştığı, böylece günümüz medya ekonomisinin çocukların çocukluğunu yaşlarına uygun bir şekilde yaşamasına engel olduğu çok tehlikeli bir süreci yaşamaktayız. Bugün ne yazık ki çocuklar sosyal medya endüstrisinin hedef kitle hâline gelmiştir. Sosyal medya endüstrisi, çocukları topyekün olarak kâr getiren bir pazar için ticari meta hâline getirme yoluna girmiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, milyonlarca hatta milyarlarca kez videoları izlenen çocuk fenomenlerin gelecek beklentilerinin ve cinsel kimlik oluşumlarının şekillenmesinde sosyal medya platformlarının ne denli zararlı etkileri olduğunu günümüzde gittikçe büyüyen sapık ve zararlı akımlardan da takip etmekteyiz.

İnternetin çocuğun tutum ve davranışının oluşması ve şekillenmesinde hayati bir rol oynadığı ve çocukların kimlik inşa süreçlerinde büyük ölçüde zararlı etkileri olduğu gün gibi ortadadır. Özellikle ergenlik dönemindeki çocuklar kimlik arayışı içerisinde ve sosyal medyada gördükleri yanlış kişileri rol model olarak alabilmektedirler. Bu durum da çocukların kendi değerlerini ve kimliklerini sağlıksız bir şekilde oluşturmalarına sebebiyet vermektedir. Kız çocuklarının ise dayatılmış bir güzellik kalıbı içerisine sokulmaya çalışılarak tek tipleştirilmeye doğru gittikleri ve küçük çocukların artık makyaj yapmadan sosyal hayat içerisine çıkmadıkları görülmektedir. Ayrıca, çok erken yaşlarda ilgiye ve popülerliğe alışmaları psikolojileri üzerinde olumsuz etkiler meydana getirmektedir. Yaşları itibarıyla durumun farkında olmayacakları için mahremiyet, helal kazanç, manevi duygular ve ahlak noktasında kazanılan veya kaybedilen unsurların değerlendirmesini yapacak seviyede bulunmamaktadırlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Cıngı, lütfen tamamlayın.

MURAT CAHİD CINGI (Devamla) - Bu durum, sadece çocukların kültürünü veya kültürel alanını değil bunun yanında, özellikle kişilik oluşumlarını da şekillendirmektedir.

Netice olarak çocuklarımızı bu zararlardan korumak için bizlere düşen, ailelerle, öğretmenlerimizle, sivil toplum kuruluşlarıyla, akademisyenlerle, eğitim camiasıyla ve diğer gönüllü kuruluşlarla el ele vererek çocuklarımızın geleceğini negatif etkileyecek sosyal medya gerçeğini kontrol altında tutmak, toplumsal farkındalığı sağlamak ve milletimizi bu konuda bilgilendirmektir. Bu minvalde, "sosyal medya yasası" olarak bilinen, 2022 yılında çıkartılan 5651 sayılı Kanun belli bir düzenleme getirirse de şu anda ihtiyaçlara cevap vermekten uzaktır. Dolayısıyla biz milletvekillerine düşen, çocuklarımızı koruyacak bir yeni kanun teklifini oluşturmaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

**BAŞKAN** - Teşekkür ediyorum Sayın Cıngı.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

İlk söz, Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'e ait.

Sayın Özer, buyurun.

**IV.- AÇIKLAMALAR**

1.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Konya'nın Anadolu Selçuklu Devleti'ne başşehir oluşunun 927'nci yılına ilişkin açıklaması

**MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.**

Kadim medeniyetimizin kalesi; ilim, irfan ve kültür şehri Konya, Anadolu Selçuklu Devleti'ne başşehir oluşunun 927'nci yılını kutluyor. Bu kıymetli coğrafyayı bizlere vatan kılan ecdadımızı rahmet ve minnetle anıyorum.

Anadolu coğrafyasından dünyaya hükmeden kadim bir medeniyetin emanetine sahip çıkmakla birlikte bu topraklara hizmet etmenin erdemine vâkıf olmuş bir neslin torunları olarak inanıyorum ki Anadolu Selçuklu Devleti'ne iki yüzyıl başşehirlik yapmış Konya'mız Türkiye Yüzyılı'nın da parlayan yıldızı olacaktır. Tarihi solumak isteyen tüm vatandaşlarımızı Türkiye'nin en büyük ihya projesi Darülmülk Sergi Alanı'nı görmeye Konya'mıza davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN** - Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı...

2.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, bu hafta itibarıyla tarihseverlerin ziyaretine açılan Harran Ulu Camisi'ne ilişkin açıklaması

**CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim.**

Sayın Başkanım, Kültür ve Turizm Bakanlığımızca restorasyonu tamamlanan İslam mimarisinin şaheserlerinden Anadolu'nun en eski camisi ünvanına sahip Harran Ulu Camisi bu hafta itibarıyla tarihseverlerin ziyaretine açıldı. Milattan sonra 740'lı yıllarda Emeviler döneminde yaptırılan ve çeşitli zamanlarda onarımlar gören Harran Ulu Camisi yaklaşık sekiz yüz yıl önce yıkıldı. 1.200 metrekare alanı kaplayan camiden günümüze ulaşan doğu cephesi, mihrabı, şadırvanı, minaresi, revakları oluşturan taşları ve süslemeli sütunları restore edildi. Harran Ulu Camimizin kemerleri ayağa kaldırılırken minaresindeki deprem kaynaklı hasarlar da giderildi. Yapıya uygun olarak ziyaretçi yürüyüş güzergâhları da yapılan tarihî camimiz ziyarete açıldı.

Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy nezdinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

**BAŞKAN** - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

3.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, millet olarak birbirini sevip saymak için iyi insan olmanın yeterli olduğuna ilişkin açıklaması

**MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.**

(Hatip tarafından Âli İmran suresinin 103'üncü ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

"Topyekûn Allah'ın kitabına sarılın sımsıkı ve tefrikaya düşmeyin. Allah'ın üzerinizdeki nimetini anınız. Hani siz düşmandınız, ben kalplerinizi birleştirmiş ve İslam sayesinde sizi kardeş yapmıştım. İşte, Allah ayetlerini sizlere böyle açıklar."

Peygamber'imiz bir hadisinde "Müminler, birbirlerini sevmeye, birbirlerine merhamet ve şefkat göstermede, tıpkı bir organı rahatsızlandığında diğer organları da uykusuzluk ve yüksek ateşle bu acıyı paylaşan bir bedene benzer." diyor. Millet olarak birbirimizi sevip saymamız için iyi insan olmamız yeterlidir. Birbiriyle yalnız iyilikte yarışan kardeşler olmamız dileğiyle.

Teşekkür ediyorum.

**BAŞKAN** - Denizli Milletvekili, Şeref Arpacı...

4.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, ülkenin 2021'de girdiği gri listeden tam üç yıl sonra çıkarılmasına ilişkin açıklaması

**ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ülkemiz 2021'de girdiği gri listeden tam üç yıl sonra çıkartıldı. 2019'da FATF'ın uyarılarına rağmen önlem alınmaması nedeniyle ülkemiz suç örgütlerinin cirit attığı, kara para aklama vakalarının ayyuka çıktığı hatta dünyaca ünlü suç örgütü liderlerinin Türkiye'ye yerleştiği bir yer hâlini aldı. Tüm bu olayların yaşandığı dönemde ülkeyi yöneten AKP'yi, dönemin Cumhurbaşkanı Erdoğan'dı, Maliye Bakanı şimdi bu sıralarda oturan Nureddin Nebati'ydı, İçişleri Bakanı yine şu an milletvekili olan Süleyman Soylu'ydu.**

Kutlama "tweet"leri atan Bakan Şimşek'e sormak istiyorum: Bizi gri listeye düşürecek kadar kötü ekonomi politikalarını uygulayan siyasetçi ve bürokratlardan hesap sorabildiniz mi?

Gri listeye bizi sokan ve şimdi kutlama mesajları yapanlara sesleniyorum: Elektriğe gelince yüzde 38 zam, vatandaşta gelince enflasyon 24,7. Bu enflasyona çocuklar bile inanmaz. Bu halkı artık zorlamayın.

**BAŞKAN** - İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

5.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, 2024 Mayıs ayında ihracatın aylık bazda yüzde 11,4 oranında artma sebebinin ne olduğunun açıklanması gerektiğine ve enflasyonun en büyük sebebine ilişkin açıklaması

**MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.**

2024 Mayıs ayında ihracatımızın aylık bazda yüzde 11,4 oranında artmasının sebebi, tarım ürünleri ihracına yönelik dönemde olmadığımızı göre, gümrüklere uğramadan geçen transit mallara ihracat beyannamesi açılması gibi bir uygulama mıdır? Bu durumu ilgili bakanlara sormak isterim. Bu konuyla ilgili kamuoyunun tam olarak aydınlatılması büyük önem arz ediyor, aksi takdirde açıklanan verilere halkın inancı kalmayacaktır.

Ülkemizde enflasyonun en büyük sebebi, üretilen malın mal oluş fiyatıdır, bu da satılan malın fiyatını yükseltmektedir. Bir ülkede üretici "Maliyetlerimi karşılayamıyorum, zarar ediyorum." derken tüketici de "Ürünler çok pahalı." diye şikâyet ediyorsa aradaki sınırların para kazanma istek oranı mevcut enflasyonun çok üstünde demektir. Bu durum da enflasyonu tetiklemektedir. Yoksa çalışanların, emeklilerin maaş artışları ve asgari ücret miktarı enflasyon üzerinde yukarıdaki faktör kadar etkili olamaz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN** - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

6.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, elektrik zammına ilişkin açıklaması

**SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.**

Buradan AKP iktidarına sesleniyorum: Elektrik zammı herkesi çarpıyor. Çiftçimizin elektriğine yaptığınız yüzde 30 zammı geri çekin. Size rağmen yıllardır üretmek için mücadele eden çiftçimiz elektrik faturasıyla bir kez daha çarpıldı. Mazot son bir yılda yüzde 80 zamlandı, çiftçimizin kullandığı suya yüzde 100 zam yapıldı; ilaç, gübre ve diğer üretim maliyetlerini saymıyorum

bile. Buğdayda, arpada, çayda, fındıkta ve daha birçok üründe üreticimizin beklediği taban fiyatlarını vermediniz. Bu durumda çiftçimiz nasıl kazanacak, nasıl üretecek? Elektriğe zam demek, ekmeğe de zam demek; elektriğe zam demek, süte, ete zam demek, içneden ipliğe ne varsa zamlanacak demek. Yüzde 38 zam TÜFE'yi de yaklaşık yüzde 1 artıracak. Yangına bırakın körükle gitmeyi, ateşe benzin döküyorsunuz. Vatandaşlarımızı yoksullaştıran ve enflasyonu daha da yükseltecek olan elektrik zammı kararından derhâl vazgeçin.

**BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Sami Çakır...**

7.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 4 Temmuz Kocaeli'nin Karamürsel ilçesinin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin açıklaması

**SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) -** Sayın Başkan, doğal güzellikleri, sakin ve huzur dolu yapısıyla Karamürsel, Kocaeli'nin küçük ve şirin bir ilçesidir. "Ufak tefek görüp de Karamürsel sepeti mi sandın?" deyiimiyle farklı bir tanıtımı vardır. Bölgeyi fetheden Kara Mürsel Alp'ten ismini almış, aynı zamanda burada Osmanlı'nın ilk tersanesi kurulmuştur. Karamürsel, Birinci Dünya Savaşı sonunda önce İngilizler, sonra da Yunanlılar tarafından işgal edilmiş; kurtuluş mücadelesinin azmi, heyecanı aynen bu ilçemizde de tezahür etmiş; verilen mücadeleyle 4 Temmuz 1921'de düşman işgalinden kurtarılmıştır. Düşmanın mermisine, süngüsüne göğsünü siper eden, Karamürsel'in kurtuluşunu göremeyen şehitlerimize, vatan için can veren tüm şehitlerimize rahmet diliyorum; mekânları cennet olsun. "Bu vatan, toprağın kara bağrında sıradağlar gibi duranlarıdır." derken aslında bu kahramanları anmış oluyoruz diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı...**

Sayın Cıngı, buyurun.

8.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, Erciyes'teki Yüksek İrtifa Kamp Merkezi'ne ilişkin açıklaması

**MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) –** Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; yakından takip ettiğiniz gibi, Erciyes Dağı, Kayseri Büyükşehir Belediyemizin yatırımlarıyla önemli bir kış ve dağ turizm merkezi hâline gelmiş bulunmakta fakat Büyükşehir Belediyemiz, Erciyes Dağı'nda sadece kış aylarında değil on iki ay boyunca turizm faaliyetlerinden faydalanmak için dağımıza çok ciddi yatırımlar yapmaya devam etmekte. Bu sene hizmete açılan Yüksek İrtifa Kamp Merkezi de şu anda bütün profesyonel futbol, basketbol, voleybol, hentbol ve bisiklet takımlarımızın hizmetinde. 8 tane futbol sahası, olimpiik branşlarda hizmet verebilecek kapasitede kapalı yüzme havuzu ve bunun yanı sıra, bisiklet takımlarının kullanılabileceği birçok altyapıya sahip bir dağ hâlinde. Bütün takımlarımızı yazın yüksek irtifa kampı için Erciyes'e bekliyoruz.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN – Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...**

9.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, yeni göreve başlayan Sağlık Bakanının Kars, Ardahan, Iğdır ve Ağrı illerindeki hastane ihtiyacına derhâl son vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması

**İNAN AKGÜN ALP (Kars) –** Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Göreve yeni başlayan Sağlık Bakanına Kars halkı adına sesleniyorum; Sayın Bakan, size Kars Hastanesinin hâlini gösteriyorum: Saatlerce bekleyen hastalar, bitmeyen muayene kuyrukları, randevu sıraları, yokluk ve yoksulluk var. Sayın Bakan, yeni göreviniz, tabii, eğer kabul ederseniz, seçimden önce temelini atıp bir yıldır inşaatına başlamadığınız Kars 500 yataklı Devlet Hastanesini yapmaktır. Kars, Ardahan, Iğdır, Ağrı illerindeki hastane ihtiyacı Bakanlığın yüz karasıdır; bu ayıba derhâl son verin.

**BAŞKAN - Uşak Milletvekili Ali Karaoba...**

10.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak İl Sağlık Müdürlüğünün aile şirketi hâline geldiğine ilişkin açıklaması

**ALİ KARAOBA (Uşak) -** Teşekkürler Sayın Başkan.

İl sağlık müdürlüklerinin öncelikli görevi tüm sağlık hizmetlerini, hastalarımızın haklarını ve sağlık emekçilerinin çalışma şartlarını düzenlemektir; bu da alanında uzman, liyakatli bir kadroyla sağlanabilir ancak Uşak İl Sağlık Müdürlüğü bu tanımlamaların yanından bile geçmiyor. 1-2 değil 8 karı koca, 2 farklı aileden kardeşler, anne, kız, amca, yeğen ve daha bilmediğimiz birçok geçici görevlendirmeyle liyakatsiz elemanlar çalıştırılıyor. Biz, Uşak'ta sağlık sorunlarını çözmeye çalışıyoruz, Uşaklılar sağlık hizmetlerine rahatça erişsin istiyoruz, hasta ve sağlık emekçilerimiz için gece gündüz çalışıyoruz. Atamaları, geçici görevlendirmeleri sendikaların rengine göre değil liyakate göre yapın. Uşak'taki sağlık sorunlarını çözmesi gereken Uşak İl Sağlık Müdürlüğü aile şirketi hâline gelmiştir.

Yeni Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu'na sesleniyorum: Bir an önce bu durumu düzeltin.

Hep söylüyoruz, Uşak hakkını alacak, Uşak çalışanları hakkını alacak.

Teşekkür ediyorum.

**BAŞKAN - Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur...**

11.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, yeni atanan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'dan Hatay için umduklarına ilişkin açıklaması

**MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) -** Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Buradan yeni atanan Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum'a sesleniyorum: Öncelikle hayırlı olsun. Hatay depremde yerle bir oldu; bir buçuk yıldır sahipsiz, evsiz, işsiz, gelirsiz insanımızın da kalbi umutları, beklentileri yerle bir çünkü Hatay bir buçuk yıldır sahipsiz. Bir buçuk yıldır sesimizi duymayan, derdimize merhem olmayan, yaralarımızı sarmayan, sorun üstüne sorun eklenmesine sessiz kalan önceki Bakan Sayın Özhasseki istifa etti. Umarım ki yeni Bakan Murat Kurum aynı hataları yapmaz, umarım ki yeni Bakan rezerv alanlardaki hasarsız binaları, az ve orta hasarlı olup güçlendirme yapılan binaları yıkmaya gaffetine son verir; umarım ki "güçlendirme" denilip yıkılan binaların güçlendirme masraflarını bir an önce öder, umarım ki bir yılda bitirileceği sözü verilen deprem konutlarını bir an önce tamamlar.

Teşekkür ederim.

**BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Dursun Ataş...**

12.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, TÜRK-İŞ'in açıkladığı haziran ayı açlık ve yoksulluk sınırı rakamlarına ilişkin açıklaması

**DURSUN ATAŞ (Kayseri) –** Teşekkürler Sayın Başkan.

TÜRK-İŞ haziran ayı açlık ve yoksulluk sınırı rakamlarını açıkladı. Buna göre, sağlıklı ve yeterli beslenme için gerekli olan açlık sınırı 18.978 lira; bir ailenin gıda, giyim, konut gibi zorunlu harcamalarını içeren yoksulluk sınırı ise 61.820 lira olmuştur. Buna karşın, asgari ücretin 17.002 lira olduğu ülkemizde Hazine ve Maliye Bakanı katıldığı bir programda Türkiye'de asgari ücretin düşük olmadığını, asgari ücrete, emekli aylığına zam istemenin popülizm olduğunu söylemektedir.

Sayın Bakan, siz son zamanlarda hiç çarşıya pazara çıktınız mı, asgari ücretli bir kişiyle konuşup onu dinlediniz mi? Sizin yanlış ve hatalı politikalarınız yüzünden vatandaşımız temel ihtiyaçlarına ulaşamamakta, açlık sınırının altında bir yaşam sürmek zorunda kalmaktadır. Artık, yandaş odaklı değil vatandaş odaklı politikalar belirleyin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN – Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...**

13.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, kente göçün önlenmesi ve köye geri dönüşün sağlanmasıyla ilgili projenin süresinin uzatılması talebine ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm Türkiye'de olduğu gibi Burdur'umuzun kırsalında da köylerinde de ne yazık ki nüfus ortalaması her geçen gün yaşanıyor, gençlerimizin birçoğu artık köylerde kalmak istemiyor. Bu da üretimden uzaklaşmalarına ve üretimin yaşça çok büyük olan kesime bırakılmasıyla karşı karşıya bırakıyor bizi. Kente göçün önlenmesi, köye geri dönüşün sağlanmasıyla alakalı güzel bir proje geliştirmiştiniz; evi olmayan köyde yaşayanlara arsa tahsis edip ev yapmalarına imkân tanıdınız; bu da pandemiye denk gelince uzatıldı, 31 Aralık 2024'te bitecek ama bu süreçte de inşaat maliyetleri çok fazla yükseldi. Birçok köyümüzden bu sürenin uzatılmasıyla alakalı bir talep vardır. Bu anlamda, Hükümetten bunun gereğini yapmasını rica ediyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

14.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, limon üreticilerinin taleplerine ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Türkiye'nin limon deposu Mersin'de hasat döneminde dalında kalan limonun fiyatı bugün marketlerde 100 TL'ye yaklaşmıştır. Sökülen limon bahçeleri, üreticiye gerekli desteğin verilmemesi, ürünün değerinin altında satılması, depolama aşamasındaki sıkıntılar sebebiyle önümüzdeki yıl limon sektörü daha çok sıkıntı yaşayacaktır. Üreticilerimiz girdi maliyetleri, mazot fiyatları ve hasat başlangıcından reyonlara uzanan süreçteki maliyetin önüne geçilmesi için destek beklemektedirler. Son üç yılda zarar ettiklerini söyleyen üreticilerimiz ithal limon istemediklerini ve ihracat yasağı konulmamasını talep etmektedirler. Limonda her yıl yaşanan fiyat belirsizliği, fiyat düşüşleri limon üreticilerimizi zor durumda bırakmaktadır. Önümüzdeki yıllarda sıkıntı yaşamamak adına hem üreticiyi hem tüketiciyi mağdur etmeyecek gerekli planlama acilen yapılmalıdır, çiftçilerimiz kaderine terk edilmemelidir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bolu Milletvekili Türker Ateş...

15.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Bolu'da sağlık hizmetlerinde yaşanan yoğunluğa ilişkin açıklaması

TÜRKER ATEŞ (Bolu) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sağlık hizmetlerinde ülke çapında artan sorunlar Bolu'da da yaşanmaktadır. 2014 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Devlet Hastanemiz de afilliye olmuştur. Komşu kentlerdeki üniversite hastaneleri devlet hastaneleriyle afilliye hâle getirilmelidir. Bu kentlerde yaşayan yurttaşlarımız üniversite hastanelerine farklı ücretler ödeyerek tedavi oluyorlar, kendi kentlerinde ücretsiz tedavi olamayan hastalar Bolu'ya gelmek zorunda kalıyorlar. Bolu'da sağlık hizmetleri, yaşanan yoğunluk nedeniyle tamamen durma noktasına geldi. İlin mevcut kapasitesi hasta talebine yetiştiriyor, uzun randevu kuyrukları ve bekleme süreleri vatandaşları canından bezdirmiş durumda. Otoparklar araçları almaz durumdadır, insanlar araçlarda yatmaktadır. Bir an önce komşu illerimizdeki üniversite hastaneleri de devlet hastaneleriyle afilliye hâle getirilmelidir, o kentlerdeki yurttaşlarımız da ücretsiz sağlık hizmetlerinden faydalanmalıdır. Bolu'nun sağlık...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici...

16.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, iktidardan, sığınmacı ve göç politikalarını bir an önce gözden geçirmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Sayın Başkan, öncelikle, son günlerde bazı şehirlerimizde sığınmacılara yönelik yaşanan şiddet olaylarının kontrol altına alınmasında emeği geçen güvenlik güçlerimize teşekkür ederim.

Bununla birlikte, konuya ilişkin bazı tespitlerde bulunmak zorundayız. Provokasyon ortamları, toplumun hassasiyetlerinin yoğun olduğu zamanlarda çeşitli istihbarat servislerince ve kaostan menfaati olan gruplarca yönlendirilir. Güçlü devletler toplumdaki yükselen memnuniyetsizliklere kulak verir ki provokasyon ihtimalini en baştan önleyebilsin. Türk milleti olarak iktidardan sığınmacılara yönelik toplumdaki rahatsızlığı doğru anlamasını ve bir an önce sığınmacı ve göç politikalarını gözden geçirmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigüt...

17.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigüt'in, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda yapılan değişikliklerin siyasi emellerle yapıldığına ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞÜT (Van) – AKP iktidarı ideolojik hedefleri doğrultusunda her alanda bir mühendislik içerisinde. Eğitimde yapılan düzenlemeler, pedagojik kaygılarla değil tamamıyla siyasi emellerle yapılmaktadır; Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda yapılan değişiklikler de bunun bir parçası. Söz konusu eğitim ama eğitim emekçileri dinlenmiyor, eğitim sendikalarının görüşleri dikkate alınmıyor. Mülakatı kaldırmayan siyasi iktidar eğitimde daha çok kontrol istiyor. Amaç eğitimciler olsaydı öncelikle, ataması yapılmayan öğretmenler atanırdı, günlerdir taban maaş için eylem yapan özel sektör öğretmenleri yaka paça gözaltına alınmazdı, ücretli öğretmenlikle emek sömürüsü yapılmazdı. Eğer ciddi bir meslek kanunu yapılacaksa uluslararası sözleşmeler de kıstas alınarak eğitim emekçilerinin ekonomik, demokratik ve özlük haklarını iyileştirmeyi amaçlayan daha adil bir çalışma yapılmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Murat Çan...

18.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Türkiye'de sığınmacı sorununun ve yaşananların sebebinin AKP iktidarı olduğuna ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Bugün Türkiye sığınmacı sorunu yaşıyorsa, bu sorun toplumsal bir travmaya doğru evriliyorsa, kışkırtmalara, provokasyonlara kapı aralanmışsa bütün bunların sebebi AKP iktidarındır; onun Orta Doğu politikasıdır, Suriye politikasıdır ve düzensiz göçe hamilik ederek toplumumuzun sosyoekonomik yapısını dinamitlemesidir. Emperyalizmin Suriye'de çıkardığı yangına "BOP eş başkanı" sıfatıyla benzin taşıyanlar neden oldukları krizi bırakın çözmeyi artık Türkiye'yi bu krizin esiri hâline getirdiler. Bu kirli tezgâhı kuranlar, "Bayrağımızı Suriye topraklarında dalgalandıracacağız." diyenler şimdi orada yerlerde sürüklenen, parçalanan, yakılan şanlı bayrağımızı görüp de utanıyorlar mı? Hayır. Maaşlarını ödedikleri ÖSO militanlarının yaptığı bu aşağılık eylemler nedeniyle siyaseten buna sebep olanlar bedelini mutlaka ödeyeceklerdir.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Orhan Sümer...

19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, limon fiyatlarındaki artışın sorumlusunun AKP Hükûmeti olduğuna ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu kürsüden defalarca uyardık, Adanalı narenciye üreticisinin sesini duyun, Tarım Bakanlığı olarak alım garantisi verin, çiftçiye tarlasına küstürürseniz yarın ürün bulamayız, bulsak da alamayız dedik; iktidar maalesef oralı bile olmadı. Adana'da 600 bin tona yakın limonun ilk hasatta kilosu 4-5 liraya satılırken daha sonra, bahçede kilogramı 30 kuruşa kadar geriledi. O günlerde 10 kilo limon 1 litre mazot almaya yetmedi. Bugün vatandaşımız alışveriş yapmaya gittiğinde 5 tane limon alıp 100 lira ödüyorsa sorumlusu iş bilmez AKP Hükûmetidir.

Kimse kusura bakmasın ama bu ekonomik şartlarda hâlen yerli üretimi ve çiftçiye desteklemeden ithal tarıma yönelmek rant sevdalısı anlayışın eseridir. AKP, bu rant sevdasından vazgeçmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

**BAŞKAN – Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...**

20.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, sığınmacı ve kaçak göçmen sorununun toplumsal birliği bozan başat sorunlardan biri olduğuna ilişkin açıklaması

**NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.**

Seçim bölgem Hatay başta olmak üzere ülkemizde çözülmesi gereken sığınmacı ve kaçak göçmen sorunu şu anda toplumsal birliğimizi bozan başat sorunlardan biridir. Bugüne kadar sistemli bir göç politikası izleyemeyen AK PARTİ iktidarı ileri geri yapmak suretiyle zikzaklar çizmiştir. Dış politikadaki hatalı tavrın sonuçlarıyla, şimdi bölgelerimizde elimiz yüreğimizde yaşamaktayız. Özellikle Reyhanlı, Belen, İskenderun, Antakya, Kırıkhan ilçelerindeki sığınmacıların nüfusu yerel halkın nüfusunun üzerine çıkmıştır. Ekonomik, toplumsal hayatın erozyona uğramasına sebebiyet veren bu sığınmacılar aile birliğinin de derinden sarsılmasına neden olmaktadır. Davranış biçimleri, ön yargıları, sosyal uyum problemleri ve Suriyelilerin bölgede kalıcı olacağı gerçeği durumumuzu maalesef zorlaştırmaktadır. Bu bakımdan, toplumsal gerginliğin önüne geçebilmek adına, herkesi sağduyulu olmaya davet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

**BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.**

İlk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin'e aittir.

Sayın Şahin, buyurun.

21.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Dışişleri Bakanlığının "egemen güçlerin vekilleri" tanımlamasına, Meclise sunulan dokuzuncu yargı paketinin kamuoyunun beklediği önemli düzenlemeleri içermediğine ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Adalar'da "azmanbüs" adı verilen minibüslerle yolcu taşımacılığı yapacak olmasına ilişkin açıklaması

**İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.**

Dışişleri Bakanlığının dünkü açıklamasıyla konuşmama başlamak istiyorum. Tabii ki son günlerde ülkemizde yaşanan, kuzey Suriye'de yaşanan olayları hepimiz arkadaşlar tarafından takip ediyoruz. Bununla ilgili, özellikle Türk Silahlı Kuvvetlerimize yönelik destek açıklamalarımızı da yaptık. Bazı siyasi partilerden, bazı siyasilerden farklı görüşler de gelebiliyor. Ancak, Dışişleri Bakanlığının yaptığı açıklamadaki bir ifadeyi gerçekten Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir mensubu olarak çok talihsiz bir açıklama olarak gördüm. Bu eleştirileri yöneltenleri "egemen güçlerin vekilleri" olarak tanımlamış olmasını Dışişleri Bakanlığına yakıştıramadığımı, çok talihsiz bir açıklama olduğunu ifade etmek isterim. Buradaki her milletvekili, evet, eleştirilebilir, yüzde yüz farklı görüşlerde olabilir ama hiçbir milletvekiline bu ifade asla yakışmaz. Bu konuya dikkat çekmek istedim.

İkinci husus yargı paketi. Dokuzuncu yargı paketi Meclise sunuldu. Sunulan kanun teklifinde önemli beklentiler vardı. Özellikle bazı hususlar iktidar partisindeki arkadaşlar tarafından da dile getirilmişti, dokuzuncu yargı paketinde bu hususlarla ilgili düzenlemeler yapılacağı yönünde beklentiler oluşmuştu. Bunlardan bir tanesi, kamuoyunda "dörtte 4 uygulaması" olarak bilinen mükerrer suçların infaz rejimindeki bir düzenleme. Burada bir düzenleme olacağı ifade edilmişti ancak bu yargı paketinde bu düzenleme görülmedi, infaz rejiminde bir düzenleme görülmedi. 2'nci defa suç işleyenlerle ilgili, bir şans daha verilmesi gibi bir beklenti vardı ama burada yüz binlerce insan büyük bir hayal kırıklığına uğradı aileleriyle birlikte. Bu konunun Adalet Komisyonunda ya da Genel Kurulda tekrar gözden geçirilmesi gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Yine, benzer bir konu, kamuoyunda "31 Temmuz yasası" olarak anılan bir konu. Bir önceki yargı paketinde infaz rejimi düzenlemesi söz konusu olmuştu. 31 Temmuzdan önce kesinleşmeyen dosyalarda o infaz rejimi düzenlemesi söz konusu olmamıştı ve aynı suçu işlemiş olanlar, aynı cezayı almış olanlar farklı bir infaz rejimine tabi tutuldu, burada da bir eşitsizlik söz konusu oldu. Bu anlamda da bir düzenleme yapılması bekleniyordu, bu konuda da bir düzenleme olmadı. Bu iki konunun da hem Komisyonunda hem de Genel Kurulda yeniden gözden geçirilmesi gerektiğinin altını çizmek istiyoruz, faydalı olacağını altını çizmek istiyoruz. Bu tartışılmalı bir konu, bunu ifade etmek istiyorum. Tabii ki yargı paketi daha geniş kapsamlı ele alınması gereken bir konu, çok konu var, Türkiye'nin adalet konusunun...

Dün, biz de Gelecek-Saadet Grubu olarak burada yargının sorunlarıyla ilgili bir Meclis araştırması önergesi verdik, önemli konulara dikkat çektik; uzayan davalar konusuna, mesleğe giriş konusuna, birçok konuya dikkat çektik. Bu konularda daha geniş kapsamlı düzenlemelere de ihtiyaç olduğuna ifade etmek istiyorum.

Dokuzuncu yargı paketi, kamuoyunun beklediği önemli düzenlemeleri içermemiştir. Bununla ilgili düşüncelerimizi hem basın toplantısında hem de Komisyonunda, Genel Kurulda ifade edeceğiz.

Son olarak İstanbul Milletvekili olarak Adalar'daki bir gelişmeyi buradan paylaşmak istiyorum ve İstanbul Büyükşehir Belediyesine de bir çağrı yapacağım. Adalar'da son dönemlerde 2020'de faytonlarla ilgili uygulama kaldırılmıştı, elektrikli adabüsler tarafından yolcu taşımacılığı hizmeti veriliyordu; en son bu da kaldırılarak -İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından- "azmanbüs" adı verilen minibüslerle yolcu taşımacılığı yapılacaktır. Adalarlı hemşehrilerimizin, komşularımızın buna büyük tepkisi var, bu konunun yeniden gözden geçirilmesi gerekir. Adalarlı nefes alabildiğimiz, doğası, estetiği olan önemli bir ilçemiz ve İstanbul'da da neredeyse yeşiliyle, doğasıyla, estetiğiyle, nefes alınacak hâliyle tek ilçe olarak da görebiliriz. Bu anlamda Adalarlıların bu tür kaygıları var. İstanbul Büyükşehir Belediyesinden bu konunun yeniden gözden geçirilmesini, Adalarlı komşularımızın sesine kulak vermelerini buradan talep ediyoruz, gündeme getirmek istiyoruz.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

**BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.**

Diğer söz talebi İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'e ait.

Sayın Çömez, buyurun.

22.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, şeker fiyatındaki yüksekliğin tek sebebinin pancar sektörünün ve şeker sektörünün kötü yönetilmesi olduğuna, Bandırma Limanı'nda ithalatı yapılan ürünlere, Türkiye'de millî tarım politikalarının gecikmeden hayata geçmesi gerektiğine, eski Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın döneminde sağlıkta neler olduğuna ve bunlarla ilgili neler yapıldığına, parlamentelerin sorularının ciddiye alınmasının son derece önemli bir konu olduğuna ilişkin açıklaması

**TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çok teşekkür ediyorum.**

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Resmî Gazete'de bir tebliğ yayınlandı ve bu tebliğe göre mülkiyeti Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ'ye ait olan bir taşınmaz mal Ağrı'da satışı gitti ve satıldı. Şimdi bunu niye özellikle gösterdim? Buna baktıktan sonra geri dönüp acaba son yıllarda Şeker Fabrikasından kaç tane fabrika satılmış diye baktığımda karşıma 12 tane şeker fabrikası çıktı. 12 şeker fabrikası satılmış, bugün onların yerinde fabrika yok, şeker üretmiyorlar ve maalesef o şeker fabrikalarının yerine bugün devasa binalar, alışveriş merkezleri ve konutlar yükselmiş. Tabii, bunun evveliyatına bir bakmak lazım yani niye böyle oldu, niye bugünlere geldi Türkiye? 2006'ya gittiğimizde bu ülkede bir Cargill yasası çıktı, 1 defa Cumhurbaşkanlığından geri döndü, bir daha onaylandı ve Orhangazi'de bir fabrika yapıldı. Tabii, bu büyük Amerikan fabrikası yurt dışından yoğun miktarda mısır ithal etti, özellikle Amerika'dan ve nişasta bazlı şeker üretildi bu ülkede ve bunun GDO'lu olup olmadığı bile tartışılmalı. Bundan dolayı maalesef, şeker piyasasını domine ettiler ve bu münasebetle Türkiye'de şeker pancarı

üretimi büyük ölçüde kısıtlandı ve şeker fabrikaları satıldı. Şeker pancarı üretimi kısıtlandığı için, dolayısıyla şeker fabrikaları da satışa gitti ve maalesef, biz bugün Türkiye’de şeker Avrupa’dan daha pahalı yer hâle geldik. Bakın, ben bunları, özellikle bugünün fiyatlarını aldım; işte, görüyorsunuz, Londra’da şekerin kilosu 41 lira -göreceksiniz burada, bugün aldım, internetten aldım- ama maalesef, bizim ülkemizde şekerin kilosu 60 lira. Bunun bir tek sebebi var: Pancar sektörünün ve şeker sektörünün kötü yönetilmesi ve maalesef, birilerine birtakım rantların üretilmesi.

Geçtiğimiz günlerden Bandırma Limanı’na gittim, acaba neler ithal ediliyor diye ara ara bakıyorum. Maalesef, Bandırma Limanı’nda kepek ithal ediliyor, buğday ithal ediliyor, en çok da mısır ithal ediliyor bu fabrikalara ama çok vahim bir şey daha gördüm: Orada Azerbaycan’dan gelmiş Gafur Mammadov gemisinin ağzına kadar pancarla dolu olduğunu gördüm. Türkiye pancar ithal eden bir ülke hâline gelmiş; bu, çok vahim bir durum. Türkiye’de millî tarım politikalarının gecikmeden hayata geçirilmesi, yerli tarım politikalarıyla Türk tarım sektörünün hayata geçirilmesi ve güçlendirilmesi son derece kıymetli; özellikle bugün bu konuya temas etmek istedim.

Öte yandan, Sağlık Bakanı -geçmiş Sağlık Bakanı- Sayın Fahrettin Koca görevinden ayrıldı, yeni bir Bakanımız göreve başladı. Kendisini de tebrik ettik, kolaylıklar diledik. Fakat geçtiğimiz dönemde sağlıkta neler oldu ve bunlarla ilgili neler yapıldı, küçücük bir yorum ve bir değerlendirme yapmak istiyorum çünkü geçen dönem Sağlık Bakanına defalarca soru önergesi verdim. Meclis kayıtlarına bakarsanız bu soru önergelerinin 15-20’yi bulduğunu görürsünüz ve maalesef bunları cevaplandırmadı Sağlık Bakanı ve cevaplandırmadan gitti. Meclis Başkanımızdan özellikle rica ediyorum; Meclisin vazifesi aynı zamanda yasama ve denetlemedir, biz denetleme faaliyetini hakkıyla yapabilmek için sorularımıza cevap arıyoruz.

Bakın, şu anda Türkiye’de temel bir problem var: Hastanelerden randevu alamıyor insanlar. Bunun birinci nedeni, Türkiye’de birinci basamak sağlık hizmetleri özellikle ihmal edildi fakat bu yapılırken özel hastaneler planlı bir şekilde teşvik edildi ve desteklendi. Sağlık Bakanı Medipol Hastanelerinin sahibi kendisi. AK PARTİ iktidara geldiğinde bu ülkede Medipol Hastaneler Grubu yoktu fakat bugün devasa büyük hastaneler zincirine sahip. Geçtiğimiz günlerde Sağlık Bakanlığının istatistiklerine baktım “Acaba özel hastanelerde yapılan ameliyat oranlarında durum nedir?” diye. AK PARTİ iktidara geldiği günden bugüne devlet hastanelerinde ameliyat oranı 2 kat artmış, özel hastanelerde 7 kat artmış. Bugün siz bir özel hastane açmak isterseniz Sağlık Bakanlığı size ruhsat vermiyor ve ruhsatlar taksit plakası gibi karaborsada satılıyor, bunun kabul edilmesi mümkün değil.

Öte yandan, milyonlarca sığınmacı maalesef bu ülkenin üstüne çok büyük bir yük getirdi, bununla beraber şehir hastaneleri gibi büyük bir kara delik sağlıkta büyük problemleri beraberinde getirdi. Bakın, Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca’ya bir soru önergesi verdim, cevap alamadım fakat mutlaka yeni Bakandan bunların cevabını istiyorum çünkü millet adına sordum bunları. Sorularımız kale alınmadı, parlamenterlerin sorularının ciddiye alınması son derece önemli bir konu.

Üsküdar’da okul yapılıp diye vatandaş tarafından Maliye Bakanlığına, Hazineye bağışlanmış olan 4,5 dönümlük arazi Sağlık Bakanının şirketlerine verildi mi verilmedi mi, tahsis edildi mi edilmedi mi? Ben ediliğini biliyorum ama cevap bekliyorum, sordum kendisine. TEKEL’in Unkapanı’ndaki devasa binası, milyarlarca liralık bedeli olan, kıymetli olan bu devasa bina Sağlık Bakanına verildi mi, verilmedi mi? Fahrettin Koca’ya verildi mi, verilmedi mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Ben biliyorum verildi ama cevap bekliyorum. Ankara Tren Garı içerisindeki binalar Fahrettin Koca’nın hastanelerine verildi mi, verilmedi mi? Ben biliyorum ki verildi ama yine bize cevap verilmedi. Öte yandan, Atatürk Orman Çiftliği’nde 555 bin metrekarelik alan yine Sayın Bakanın hastanelerine tahsis edildi. Öte yandan, milyarlarca liralık teşvik -ki Resmî Gazete’de belgeleri var- milyonlarca dolarlık teşvik verildi.

Bir sorum daha oldu kendisine. Bakın, Covid zamanı Türkiye’ye 70 milyon Sinovac aşısı ithal edildi Çin’den. Bir daha söylüyorum: 70 milyon. Defalarca sorduk “Kaç paraya aldınız bunu?” diye, cevap gelmedi ama ben Sağlık Bakanlığından öğrendim ki Sinovac aşısına ödenen para 12 dolar; doz başına 12 dolar ve 70 milyon aşı ithal edilmiş. Aynı dönemde, aynı yöntemle İngiltere’de üretilen AstraZeneca aşısı için 3 dolar para harcandı ve bunu İngiliz hükûmeti, resmî makamları tarafından açıkladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, arada 9 dolarlık bir fark var ve 70 milyon aşıda bunu hesap ettiğinizde 630 milyon dolarlık korkunç bir fark ortaya çıkıyor. Ben eski Sayın Bakana sordum, cevap alamadım, yeni Bakandan cevap istiyorum. Bunun ihalesi nasıl yapıldı? Devlet neden bunları kendi ihale etmeli de araya bir tanıdık firma koydu ve sadece bir firma üzerinden bunlar yönetildi ve idare edildi? Bunların hepsinin tek tek cevabının verilmesi lazım ki biz Parlamentoda hakkıyla ve layıkıyla hem yasama hem de denetleme faaliyetlerimizi yerine getirelim.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çömez.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç’a ait.

Sayın Kılıç, buyurun.

23.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç’ın, Türk savaş uçaklarının Irak’ın kuzeyindeki terör hedeflerine düzenledikleri hava harekâtına, bir spor müsabakasındaki sevinç kutlaması sırasında tarihî ve kültürel bir sembolün hiç kimseyi hedef almayan biçimde kullanılmasına yönelik siyasi amaçlı tepkilere, Nevşehir’in Derinkuyu ilçesine bağlı Suvermez ve Ürgüp ilçesine bağlı Başdere köylerinin yeniden belde statüsü almaya hak kazandıklarına, Genel Kurul çalışmalarının bitiminde Nevşehir’e yapacağı ziyaretin amacına, 2024 yılı KOOP-DES Programı’na, kadın kooperatiflerine yapılacak desteklere, hicri yılbaşına ve muharrem ayına ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Savunma Bakanlığımız Irak’ın kuzeyindeki Metina, Gara, Hakurk, Kandil ve Asos bölgelerinde yuvalanan terör örgütü hedeflerine hava saldırısı yapıldığını duyurdu. Gururumuz olan Türk Silahlı Kuvvetlerimizin şerefli pilotlarının kullandıkları Türk savaş uçaklarının Irak’ın kuzeyindeki terör hedeflerine düzenledikleri hava harekâtında 37 terör hedefi imha edildi. Aslanlarımızın ayaklarına taş değmesin diyoruz. Devletimizin ve milletimizin varlığına kasteden bölücülerle mücadeleimiz sonuna kadar hız kesmeden devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün vuku bulan, gol sevincini bozkurt işareti yaparak kutlayan millî futbolcumuz Merih Demiral’a UEFA tarafından soruşturma açılmasını esefle kınamıştık. Bozkurt, Türk milletinin simgesidir. Nobel Ödüllü bilim insanı Aziz Sancar Nobel Ödülü’nü aldığı anda bozkurt işareti yapmıştır. Bozkurt Türk’ündür; Türk’ün bağımsızlık ve şeref burcudur. Dışişleri Bakanlığımız konuya bizatihi müdahil olarak açıklama yapmış ve Almanya’nın Ankara Büyükelçisini Bakanlığa çağırmıştır. Dışişleri Bakanlığımız “Disiplin soruşturması açılması kabul edilemez. Alman Federal Anayasayı Koruma Teşkilatının Eylül 2023’te yayımladığı raporda her bozkurt işareti yapanın aşırı sağcı olarak nitelendirilemeyeceği vurgulanmışken ve bozkurt işareti Almanya’da yasaklı bir simge değilken Sayın Demiral’a Alman makamları tarafından gösterilen tepkilerin bizatihi kendisinin

yabancı düşmanlığı içerdiği değerlendirilmektedir.” şeklinde açıklamasıyla konuyla alakalı Türkiye Cumhuriyeti devletinin net görüşünü ortaya koymuştur. Bir spor müsabakasındaki sevinç kutlaması sırasında tarihî ve kültürel bir sembolün hiç kimseyi hedef almayan biçimde kullanılmasına yönelik siyasi amaçlı tepkileri tekrar kınıyoruz. Merih'e, Arda'ya, Mert Günok'a, Kenan Yıldız'a, Samet Akaydın'a, velhasıl tüm futbolcularımıza bir bozkurt selamı da ben gönderiyorum. Bizim çocuklar tarih yazacak diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nevşehir'imizin Derinkuyu ilçesine bağlı Suvermez köyümüz ve Ürgüp ilçemizin Başdere köyü yeniden belde statüsü almaya hak kazanmışlardır. Hemşehrilerimiz ve köylülerimizin muhtarlarıyla birlikte dava sürecini yakından takip etmiş ve çok şükür ki sonuç aldık. Darısı Mustafapaşa köyümüze diyorum, inşallah kısa bir zamanda Mustafapaşa köyümüz de yeniden belde statüsüne kavuşacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her zaman olduğu gibi, Genel Kurul çalışmalarımızın bitimi akabinde seçim bölgesi Nevşehir'de esnaflarımızla, vatandaşlarımızla, geleceğimizin teminatı gençlerimizle ve hassaten de kadınlarımızla bir araya geleceğim. Kadınlarımızın istihdamı ve katma değerli projeler üzerine eğilme konusundaki kararlılığımızı bir kez daha vurgulamak istiyorum. Sayın Genel Başkanımızın “Kadın annedir, kadın vatandır, kadın ülkedir, kadın gelecektir; kadın gelecek nesillerin teminatıdır.” sözünden hareketle hem Nevşehir'deki kadınlarımızın hem de cennet ülkemizdeki tüm kadınlarımızın kooperatifleşmeye; köylerine, mahallelerine, ilçelerine ve illerine, velhasıl Türkiye'mize katkılar yapması gerektiğini anlatacağım. Kimisiyle hamur açacak, kimisiyle dertleşecek, kimisinin sıkıntılarını ortak olarak kadınlarımızı dinleyecek ve çözüm önerilerini konuşacağız. KOOP-DES yani Kooperatiflerin Destek Programı kapsamında 2024 yılı ikinci çağrı dönemi başvuruları başlamış olup 31 Temmuz 2024 tarihine kadar ticaret il müdürlüklerine başvuru yapılabilecektir. Program kapsamında 2023 yılı sonuna kadar kadın kooperatifleri özelinde destekler sağlanmış olup 2022-2023 döneminde 628 kooperatifin 663 projesi için destek verilmiştir. 2024 yılı ilk çağrı döneminde 89 kooperatifin 97 projesi için 20 milyon lirayı aşan destek sağlanmıştır.

Değerli hanımlar, kuracağınız kooperatifler neticesinde makine, ekipman ve demirbaş alımlarınızda geçen yıla göre yüzde 100 artış oranıyla 400 bin TL devletimizden destek alabileceksiniz. Sergi ve fuar desteği kapsamında geçen yıla göre yine yüzde 100 artış oranıyla 60 bin TL destek alabileceksiniz. 1 personel için istihdam desteği sağlanacak, bu da yılda 204 bin TL olarak belirlenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Bitiriyorum.

2 personel için de geçen yıla göre bu rakam yüzde 98 artış oranıyla 408 bin TL olacak. 2024 yılı KOOP-DES Programı ikinci çağrı döneminde Ticaret Bakanlığımızın çatısı altında faaliyet gösteren tüm kooperatifler ve üst birlikleri başvurabileceklerdir. Ortaklarının çoğunluğunu kadınların oluşturduğu, kadın emeğini değerlendirme amacı güden kooperatiflerimiz öncelikli olarak hibe desteği alacaktır. Hanımlarımız, ne duyuyorsunuz; haydi kooperatifleşmeye diyorum.

Son olarak, hicri yılbaşımızı en içten dileklerle kutluyor, muharrem ayı sebebiyle oruç tutacak canlarımıza oruçlarının Hak katında kabul edilmesini, kabul bulmasını diliyor, dualarda buluşarak kardeşlik bağlarımızı daha da güçlü kılacağımız bir yıl diliyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

24.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 4 milyona yakın emekliyi ilgilendiren kök maaş meselesine, kamu emeklilerinin SGK ve BAĞ-KUR emeklilerinden düşük zam almalarının nedenine, hasta tutsak Mustafa Karatepe'ye, İzmir Şakran Kadın Kapalı Cezaevinde Zeynep Gonca Karakoç ile Bahar Kurt'un yaşadıklarına; cezaevlerinde işkencenin, kötü muamelelerin sürdüğüne ve konuyla ilgili dönemin Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın ifadelerine, Meclise gelen dokuzuncu yargı paketinin yargının mevcut sorunlarını çözemeyeceğine, orman yangılarına, nükleer santral meselesine ve Akkuyu Nükleer AŞ'nin Yönetim Kurulu üyesinin Moskova'da yolsuzluktan tutuklanmasına, malum bir yapının bez pankartla astığı “Selahattin Demirtaş teröristtir.” sloganına ve terör yönetiminin ne olduğuna ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ekonomik şiddet, yoksulluk şiddeti, baskısı devam ediyor. Toplumun bütün kesimlerine yansımış bir şiddetten bahsediyoruz.

Temmuz ayı olduğu için asgari ücretin, emekli zamlarının üzerinde dün de çokça konuştuk. Bir de tabii, emeklileri, 4 milyona yakın emekliyi ilgilendiren bir kök maaş meselesi var. Kök maaşlar o kadar düşük ki yapılacak yüzde 24 küsur zamlarla bile maaş ancak 10 bin liraya yani en düşük emekli aylığına ulaşmış olacak ya da 200-300 lira gibi binde 2, binde 3 zamlarla ancak karşı karşıya kalmış olacaklar; bu, gerçekten kabul edilemeyecek bir ekonomik şiddettir. Evet, bu bir şiddettir çünkü insanların artık sadece satın alma güçleri ortadan kalkmıyor; neredeyse yaşam haklarını ihlal edecek bir boyuta ulaşmış bir haksızlıktan, adaletsizlikten söz ediyoruz. Kaldı ki yüzde 24'lük bir zam bile bu içinde yaşadığımız hayat pahalılığını telafi edecek bir karşılık olmamasına rağmen, bir de kök ücret alan, kök maaş alan yaklaşık 4 milyon emeklinin durumu çok daha vahim.

Tabii, bu vahim tablolar, vahim senaryolar Türkiye'de bitmiyor. Bildiğiniz gibi, SGK ve BAĞ-KUR emeklileri yüzde 24'ün üzerinde, 25'in de altında bir zam alacaklar ama kamu emeklileri, kamu emekçileri yüzde 19,7 zam alacaklar yani 5 puan altında alacaklar. Birisi çıkıp mesela bize bunu açıklasın: Neden? Nedenine bakıyoruz: Toplu sözleşmeden kaynaklı. Toplu sözleşmeyi kim yapmış? MEMUR-SEN. Dünyada böyle bir sendika yok. Dünyada sarı sendikalar var, sermayeyle iş birlikçiler var, kamuyla iş birlikçiler var ama böyle bir faşist sendika dünyada yok yani kamunun bile aslında talep etmediği ya da işverenin bile talep etmediği bir şeyi kalkıp işveren lehine yapan bir sendika dünyada görülmuş bir şey değil. Bunun acilen düzeltilmesi gerekiyor, bu toplu sözleşme kamu emekçileri aleyhine, kamu emeklileri aleyhine yapılamaz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; değişmez konularımızdan biri kuşkusuz cezaevleri. Cezaevlerinde işkenceler sürüyor, kötü muamele sürüyor. Mustafa Karatepe, Yozgat T Tipi Cezaevinde yirmi dokuz yılını dolduruyor, hasta tutsak. Tahliyesine, denetimli serbestlikle tahliyesine karar veriliyor. Bekliyorsunuz ki tahliye olsun, tahliye olmuyor, sürgüne gidiyor, Kırşehir Cezaevine sürgüne gidiyor ve 20 kilo vermiş durumda. Ölmesini mi bekliyorsunuz? Biz, artık bu cezaevlerinin ölüm evi olmaktan çıkarılmasını istiyoruz. Her gün burada dile getiriyoruz, her konuşmamızda dile getiriyoruz, her gün yeni bir vaka anlatıyoruz fakat bu vaka sayısı bizim burada tek tek anlatmamızla dile getirilecek sayının çok ötesinde. 1.500'den fazla, 1.600'e yakın hasta tutsak var ve bu hasta tutsakların 600'ü neredeyse ölmek üzere. Bu denli vicdansızlık kabul edilemez.

Ve işkence de var cezaevlerinde. Bakın, İzmir Şakran Kadın Kapalı Cezaevinde Zeynep Gonca Karakoç kalemi ile defteri olduğu için kalemi, defteri elinden alınıyor; dövülüyor, ayağında platin var, platin kırılıyor. Arkadaşı araya giriyor; Bahar Kurt, onun da kolunu kırıyorlar ve sonra gardiyan ne diyor biliyor musunuz? “Sizi burada geberteceğiz.” İşkence artık taammüden cinayete doğru gidiyor.

Daha önce de cezaevlerindeki ölüm vakalarını dile getirmiştik. Daha önce Adalet Bakanlığı yapmış bir insanın

açıklamasını size okumak istiyorum: "Türkiye'nin ceza ve tutuklevlerinde kötü muamele ve işkence konusunda sıfır tolerans uygulaması vardır. Kim ki, diyorsa ki 'Türkiye'nin cezaevlerinde kötü muamele, işkence vardır.' çok net diyorum, cezaevinin adını verin, kime yapıldı söyleyin, nerede yapıldı söyleyin, ne zaman yapıldı söyleyin; eğer biz gereğini yapmazsak gelin, bizden hesap sorun." Sayın Bekir Bozdağ, sizden hesap soruyoruz, bu laflar sizin. Evet, cezaevlerinde işkence var, kötü muamele var ve sizden bunun hesabını soruyoruz. Evet, bugünkü Adalet Bakanının duyarsızlığı ortada ama biz sizin bu konuda bir duyarlılık ortaya koyacağınıza inanıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, bu kadar "yargı" "cezaevi" konularında ortada bu denli vahim sorunlar varken dokuzuncu yargı paketi Meclise geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Paketin içine baktığınızda, diğer 8 pakette olduğu gibi yargının hiçbir sorununu çözen bir şey yok içinde yani kadınların soyadına kafayı takmış. Özlük haklarına, maaşlara dair düzenlemeler var. Ya, cezaevlerinde işkence var, Anayasa ihlali almış başını gitmiş, yargıda inanılmaz büyük bir adaletsizlik çarkı da söz konusu, Kobani kumpas davası ortada, Gezi davası ortada; şimdi, bu sorunları çözmeye yönelik bir paket bekliyoruz. Buradan tabii, Sayın Meclis Başkanımıza da seslenmek istiyorum, Anayasa konusunda partileri ziyaret ediyor, bence ilk ziyareti Adalet Bakanlığına yapmalı yani gelecekte bir anayasa tahayyülü var ortada fakat bu Anayasa'yı ihlal eden bir uygulama var -bir yargı paketi geliyor- buna dair bir çözüm üretilmesi gerekirken "Yok, kadınların soyadı şöyle olsun. Yok, yargı mensuplarının maaşı böyle olsun." diye acayip bir şey yine karşımıza geliyor. Bu yargı paketleriyle mevcut yargının sorunları çözülmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bir kere, doğru yerden başlamak lazım. Kuvvetler ayrılığı, sert, radikal kuvvetler ayrılığı ilkesini hâkim kıladığımız sürece yargının tarafsız ve bağımsızlığını sağlamak mümkün değil. Taraflı ve bağımlı bir yargıyla da Türkiye'de bir adaleti var etmek söz konusu değil. Artık bunu öğrenmiş olmamız lazım. Dolayısıyla biz, bu yargı paketleri uygulaması yerine gerçek anlamda yargı meselesinin ele alınıp tartışılmasını zaruret olarak görüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir de tabii, ekolojiye dair sorunlarımız var. Bildiğiniz gibi, orman yangınları Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri. Yine, çok ciddi yangınlarla boğuşmaya devam ediyoruz. Bu yangınları önleyebilecek tedbirler olası iken bu tedbirleri hayata geçirecek yatırımlar, adımlar bir türlü atılmadığı için orman yangınları devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Şimdi, bu denli ciddi ekolojik sorunlar varken bir de nükleer santral meselesi karşımızda. Şimdi, bir taraftan, bakıyoruz, Bakanlığın bir bürokrati Amerika'da nükleer santral meselesi görüşüyor, o sırada Cumhurbaşkanı Putin'le 2'nci nükleer santrali konuşuyor. Sinop gibi, Türkiye'nin gerçekten çok güzel doğasına sahip bir yerine, bir ilimize nükleer santral pazarlaması yapılıyor. Akkuyu rezaleti ortada. Akkuyu'da çalışan işçilerin sömürsü, karşı karşıya oldukları durum ortada ve bütün bunlar ortadayken başka bir rezalet daha var: Akkuyu Nükleer Santrali'nin Yönetim Kurulu Başkanı bugün Moskova'da yolsuzluktan tutuklandı. Yani kimlerle iş yaptığınız da acayip bir durum; burada yolsuzluk öyle bir hâl almış ki uluslararası firmalarla iş yaparken de gidiyorsunuz o ülkenin kim yolsuzluk yapıyorsa o adamını bulup iş yapıyorsunuz. Bu da gerçekten tarihe geçecek bir örnek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, malum bir yapı bez pankartla bir sloganı asmış, demişler ki: "Selahattin Demirtaş teröristtir." Bakın, ben size terörü anlatayım: Terör yöntemini kullanana "terörist" denir. Terör yöntemi nedir biliyor musunuz? Kök ücreti 10 bin liranın altında kalan emeklilere bunu reva görmekti. Terör yöntemi nedir? "Asgari ücret yüksek." demektir. Terör yöntemi, insanları yoksulluğa mahkûm etmektir. Terör yöntemi, ormanları yakıp oralara otel dikmektir. Terör yöntemi, bu ülkede bunca kadına şiddet varken kadının soyadıyla uğraşmaktır. Terör yöntemi, bu ülkede ırkçı kalkışmalarla o masum mültecileri katletmektir. Terör yöntemi, Kürt halkının iradesini yok sayıp kayyum atamaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, son kez açıyorum, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Terör yöntemi, bir halk ana dilinde konuşurken mikrofonu kapatmaktır. Selahattin Demirtaş onurlu bir insandır, onurlu bir siyasetçidir, onurlu mücadelesini işte bu yöntemden beslenenlere karşı sürdürmeye devam edecektir.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ait.

Sayın Başarır, buyurun.

25.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Akkuyu Nükleer AŞ'nin Rus Yönetim Kurulu Üyesi Gennady Sakharov'un rüşvetten tutuklanmasına, Mersin'de 2 öğretmene dinî eğitimi engelleme suçlamasıyla soruşturma açılmasına, Meclise sunulan dokuzuncu yargı paketine, Mehmet Uçum'un erken seçimle ilgili söylediklerine ve Meclise gelecek 5 yasa teklifinde emekle, işçiyle, emekliyle, pazarla ve mutfakla ilgili hiçbir şeyin olmadığına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gün geçmiyor ki tuhaf bir olayla uyanmayalım. Şimdi, bu Akkuyu'daki nükleer santral Mersin'in, Akdeniz Bölgesi'nin en büyük sorunlarından bir tanesi. Kurulduğu günden beri başımızın belası; işçi ölümlerinden tutun, çevre sorunlarından tutun, güvenliğinden tutun, Rus şirketiyle ilişkilerden tutun ama bugün bambaşka bir sorunla karşı karşıyayız çünkü biliyorsunuz ki bu şirketin yüzde 51'i Rusların; şirkette Türk yönetim kurulu üyeleri de var, Rus yönetim kurulu üyeleri de var ama "Gennady Sakharov" diye bir Yönetim Kurulu Üyesi Rusya'da rüşvetten tutuklandı. Şimdi, bunun görevi ne? Şirket ile Rusya arasındaki, devlette olan ilişkileri düzenliyor. Ben buradan Enerji Bakanına soruyorum: Haberin var mı? Böyle bir kurumda, topraklarımızda kurulmak istenen nükleer santralin, şirketin Yönetim Kurulu Üyesi, Rus devleti ile Türk devleti arasındaki ilişkileri kuran bu kişi rüşvetten tutuklanmış. Ben Bakana soruyorum: Neden tutuklanmış? Türkiye'yle bir ilişkisi var mı ve bu adamın durumu ne olacak?

İkinci husus, Mersin'de 2 öğretmene dinî eğitimi engelleme suçlamasıyla soruşturma açıldı. Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığı "ÇEDES" adı altında "Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum" diye bir proje başlattı. Bu projeye, maalesef ki üzülerek söylüyorum, Millî Eğitime bağlı, kadrolu din öğretmenlerimiz dışında, dinle ilgili "öğreti" diyemeyeceğim ama bildiklerini, herhâlde gördüklerini anlatan bazı yapıların isimleri gelip okullarda ders vermeye başladı. Bununla ilgili, Mersin Akdeniz ilçemizde okul

müdürü, ÇEDES kapsamında, müftülük ve bazı yapılara bağlı kişilerin din dersi vereceğini söyledi. Bunun üzerine, veliler buna karşı çıktı. Bazı veliler çocuklarına zorunlu din dersleri dışında bu yapıdan din dersi aldırmayacağını söyledi ve okul müdürü bunun üzerine öğretmenleri tehdit etti ve EĞİTİM SEN'e bağlı 2 öğretmen hakkında soruşturma açıldı.

Şimdi, bir; ilköğretimde de lisede de öğrencilerimizin haftada kaç saat zorunlu din dersi alacağı belli; seçmeli din dersleri de var, o da belli. Bunun dışında, velileri ve öğrencileri zorlayarak ÇEDES yapısı altında okullarda din eğitimi vermenin bir mantığı var mı; ben bunu sormak istiyorum. Veliler yazılı dilekçeyle "Hayır, biz bunu istemiyoruz." diyor ama buna rağmen, buna direnen öğretmenler hakkında soruşturma açılıyor. Bu doğru bir şey değil. Haftalık din dersi saatleri belli, eğitim süresi belli. Süre de bence yeterli, yetmiyorsa çocuklarımız seçimlik din dersleri de alabiliyor. ÇEDES nedir? Kim geliyor ders veriyor? Nasıl bir ders veriyor? Ve gerçekten buna, bu velilerin karşı çıkma hakkı yok mu? Var bana göre. Bunu okul müdürüne ilettiği için, okul müdürü önce WhatsApp'tan tehdit ediyor, sonra 2 öğretmen hakkında soruşturma açılıyor; bu kabul edilemez. O yüzden öğrencileri, çocuklarımızı Millî Eğitime bağlı öğretmenler dışında hiçbir yapıyla muhatap etmeyelim. Sakıncalı, yanlış, yanlış sonuçlar veriyor, vahim durumlar ortaya çıkıyor. Bakana soracağız ama Bakan Bey burada değil. Kendi yasasını bile savunmaktan aciz, gelse sorulacaktı bu. O yüzden bu soruşturmanın bir an önce sonlandırılmasını, hatta bir soruşturma açılacaksa o okul müdürü hakkında soruşturma açılmasının daha doğru olacağını Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak belirtmek istiyoruz.

Şimdi, dokuzuncu yargı paketi dün Meclise sunuldu. 38 madde geliyor, üzülererek söylemek istiyorum ki bunun 20 tanesini Anayasa Mahkemesi iptal etmiş; bu Mecliste yapılan yasalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Demek ki yaptığımız birçok yasayı Anayasa'ya uygun yapmıyoruz ve baştan savma yapıyoruz; tartışmıyoruz, muhalefet dinlenmiyor. Komisyonlarda Anayasa'ya aykırılık iddiaları maalesef ki sadece tutanaklarda kalıyor. Yani bazı havuz medyası, bazı hukukçular bunu bir reform olarak sunuyor. 38 tane madde geliyor, 20 tanesini Anayasa Mahkemesi iptal etmiş. Şimdi, bakın, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği konulardan bir tanesi, kadının soy ismi. Ne diyor 187'nci madde? Düzenleme şuydu: Kadın soy ismini kullanmak isterse evlenme memurluğuna ya da evlendikten sonra nüfus müdürlüğüne başvurur, kocasının soy isminden önce soy ismini kullanır. Anayasa Mahkemesi ne dedi? Eşitlik ilkesine bu aykırı, Anayasa madde 10. Kadın salt, sadece kendi soy ismini kullanabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İptal etti... Kadın isterse salt, sadece kendi soy ismini kullanabilir. Şimdi, bu düzenleme tekrar geldi. Bakın, Anayasa Mahkemesi diyor ki: "Bu ülke, cumhuriyet döneminde birçok ülkeden önce kadına eşitlik hakkını, kadın-erkek eşitlik hakkını verdi, seçme-seçilme hakkını verdi. Kadın istiyorsa evlense de salt kendi soy ismini kullanabilir." Taraflar anlaşmış, evlenmiş ama yasa yine aynı geliyor ve söyleniyor ki: "Aile yapısına zarar verebilir."

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadına şiddet aile yapısına zarar vermiyor, 6 yaşındaki bir çocuğun ne olduğu belirsiz bir yapının temsilcisi görünen kişiyle evlenmesi zarar vermiyor -ortaokulların kapısında uyuşturucu madde ticaretleri var, üzülererek söylüyorum- ama kadının soy ismini kullanma hakkı aile yapısını bozacakmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Asıl bu düşüncü aile yapısını bozar. Anayasa Mahkemesinin kararı net. Haftaya bu yasa gelecekse, Anayasa Mahkemesi ne diyorsa o yapılmalı. Eğer kadın soy ismini kullanmak istiyorsa tek, salt soy ismini kullanabilir, eşi de beğenmiyorsa evlenmezler. Zaten bu konuda bir uzlaşma var yani eşler arasında. Ama Anayasa Mahkemesinin kararına aykırı 2'nci kez bir düzenleme yapmak bu Meclisin haddi, sınırları değil.

Son olarak, Mehmet Uçum'un erken seçimle ilgili söylediği bir şeyi konuşmak istiyorum. Diyor ki: "Muhalefet -ekonomik sıkıntıların olduğunu biliyoruz- bize destek olmuyor, destek olsun, erken seçim istemesin."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son, bitiriyorum.

BAŞKAN – Sayın Başarır, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, ya Uçum bu ülkede yaşamıyor, saraydan dışarı çıkıp sokağa bakmıyor ya da gerçekleri görmüyor. Bizim yaptığımız mitingler; Gebze mitingi, Rize mitingi, Trakya'daki miting, İstanbul'daki miting emekli için, işçi için, ekonomi için. Bizim zaten "Geçim yoksa, seçim var." dememizin sebebi de bu ama güzel olan şu: 2027'de seçim olabileceğini daha şimdiden Mehmet Uçum görüyorum ki kabul etmiş ama buna "erken seçim" dersiniz, "öne alınmış seçim" dersiniz, "Cumhurbaşkanı Meclisi feshetti." dersiniz, "Meclis 360'a karar verdi." dersiniz, ne dersiniz deyin, bu böyle gitmiyor.

Bakın, 5 tane yasa gelecek, üç hafta var. Cumhurbaşkanının Danışmanı Mehmet Uçum "Bize destek versinler ekonomiyle ilgili." diyor. 5 yasanın içerisinde emekliyle, çiftçiyle, işçiyle, asgari ücretliyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son cümlelerim.

BAŞKAN – Sayın Uçum, lütfen son cümlelerinizi alalım.

"Sayın Uçum" dedim bakın, kusura bakmayın.

Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Pek hoşlandığım bir benzetme olmadı ama olsun Sayın Başkan, biliyorum, iyi niyetinizden hiç şüphem yok.

BAŞKAN – Yok, yok. Dil sürçmesi, kusura bakmayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Biliyorum.

Şimdi, 5 yasanın içerisinde emekle, işçiyle, emekliyle, pazarla, mutfakla alakalı hiçbir şey yok ama sarayın temsilcisi diyor ki: "Ekonomi konusunda bir destek versinler." Bizim isteğimiz, temmuz ayı içerisinde -sürekli söylüyorum, belki siz de sıkıldınız ama- tatile gitmeden önce emekliyi, işçiye, asgari ücretliyi huzurlu bir şekilde tatile götürelim, onların sorunlarını çözelim. Çözelim ki sokakta yüzlerine rahat rahat bakabilelim.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başarır.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'e ait.

Sayın Zengin, buyurun.

26.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, 5 Temmuz Başbağlar katliamının seneidevriyesine, Cumhurbaşkanının Kazakistan'daki toplantıda Filistin'de yaşanan zulümle alakalı İsrail'e karşı yapılacak yaptırımlar konusunda tüm dünya milletlerine tekrar çağrıda bulunduğu, Cumhurbaşkanının millî futbolculara destek olmak amacıyla Hollanda'yla oynanacak millî maç için Almanya'ya gideceğine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri ile 98'inci Birleşimde "Tutanakçı arkadaşların da sol kulakları çalışmıyor." ifadesine ilişkin açıklaması

**ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) –** Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İlk değinmek istediğim mevzu, bugün 4 Temmuz, yarın 5 Temmuz ve Başbağlar katliamının seneidevriyesi, yıl dönümü. Otuz bir yıl önce 33 sivil insanımız katledildi. Biraz evvel terörle ilgili konuşmalar yapıldı. Doğrusu, ben, bazı kelimelerin erozyona uğratılmasını çok anlamsız buluyorum, çok faydasız ve zararlı buluyorum hatta. İlk hatiplerden bir tanesinde de vardı. Yani terör ne demektir? "Terör" dediğimiz zaman, işte Başbağlar terör demektir. Siz... Masum insanları, kadınları topluyor PKK, bu insanların üzerinde ne varsa hepsini alıyor ve kadın, çocuk, erkek demeden 33 insanı tarıyor, katlediyor; terör budur. Bu kelimeleri lütfen eritmeyelim, bu kelimelerin anlamlarını hafifletmeyelim, eleştiri yaparken onlara bir sürü kelime kullanabilirsiniz ama terör budur, masum insanları öldürmektir terör. Şimdi, burada, tabii, kurtulan bir insan var, Ali Bey, Ali Akarınar; kendisinin konuşmalarını tekrar bugün dinledim, muazzam bir faciadan bahsediyor. Hiçbir sebep olmadan, bir propaganda yapıp, namazdan çıkmış insanları, kadınları, çocukları toplayıp öldürdüğünüz zaman bunun yarası üzerinden yıllar geçse de silinmiyor. İşte o yüzden bu ülkede terör karşısında insanlarımız, bu ülkeyi seven insanlar hiçbir özür üretmeden terör karşısında birleşiyorlar, kenetleniyorlar, güç birliği içerisinde oluyorlar. Ben bir kez daha, bu olayda hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet diliyorum. Bu olayları unutmamayı ve buradan yola çıkarak da ülkemizde huzurun, birliğin, beraberliğin ne kadar önemli olduğunu ve terörün ne kadar vahim bir hadise olduğunu bir kez daha hatırlatmayı ümit ediyorum bugün.

Bugün aynı zamanda, Sayın Cumhurbaşkanımız, Kazakistan'ta, önemli bir toplantı için orada kendisi. Bu toplantılarda tabii, pek çok görüşmeler cereyan ediyor. Bu konuşmalar, görüşmeler yapılırken en önemlilerinden bir tanesi muhakkak surette Filistin'de yaşanan zulümle alakalı. İsrail'e karşı yapılacak yaptırımlar konusunda tüm dünya milletlerine tekrar çağrıda bulundu, altını çizdi ve bu konuyla alakalı ortak bir iradenin hayata geçmesiyle alakalı Türkiye olarak kanaatlerini belirtmiş oldu. Bunun da çok önemli olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanımız, hem Merih Demiral'a hem tüm millî futbolcularımıza destek olmak amacıyla millî maç yerinde izleyecek, Hollanda'yla yapılacak olan millî maç için Almanya'ya gidecek. Bunun da, orada olunmasının, destek anlamında son derece önemli olduğunu söylemek istiyorum.

Şimdi, Grup Başkan Vekili arkadaşımız cezaevlerinde olan konuyla alakalı konuşurken bahsettiği konuda ben de hemen arama ihtiyacı duydum. Enis Yavuz Yıldırım, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü; ondan aldığım bilgiyi bizzat iletmek istiyorum. Şimdi, biz bu konuda siz... Sayın Bakanımızın da Sayın Başkanımızın da tabii, orada cevap verme imkânı yok ama muhakkak ki bir şekilde cevap da vermek isteyebilir. Asla tolerans yok. Eğer bu konuyla alakalı herhangi bir cebir, şiddet varsa somut olayla ilgili olarak somut olayı ben hemen almak istiyorum ve bu konuyla ilgili muhakkak arkadaşlarımız, hem adli hem idari soruşturma yapacaklar. Sadece bu konuya münhasır değil, şu anda bu konuda sıfır toleransımız var. Herhangi bir şekilde bir ihbar, bir görme, bir fark etme hâlinde hem adli hem idari soruşturma yapılıyor ve aynı zamanda da savcılıklara ihbar ediliyor. Bu konuyla alakalı bugüne kadar yapılan pek çok işlem var; "pek çok"tan kastım sayının fazlalığı anlamında söylemiyorum, ulaşan her ihbarla ilgili olarak muhakkak işlem olduğunun altını çizerek ifade ediyorum, yanlış da anlaşılmak istemem çünkü bizim prensibimiz her şeyin hukuk içerisinde cereyan etmesidir.

Şimdi, son bir şey daha söyleyeceğim, sanki biraz gündemden farklı olacak ama bir haksızlık yaptığımızı düşünüyorum, bir hakkı teslim etmemiz gerektiğini düşünüyorum; o da tam karşımızda oturan stenograf arkadaşlarımızla ilgili olarak. Dün yapılan tartışmalarda, konuşmalarda ki daha evvel de birkaç defa tekrar etti, denildi ki: "Stenograf arkadaşların bir kulağı sağır." Kime sağır? Bize, AK PARTİ'lilere. Türkiye Büyük Millet Meclisi çok kurumsal işleyen bir yer ve işlerini en sessiz ama en düzenli yapan arkadaşlarımız, stenograf arkadaşlarımız. Onlara böylesine bir haksızlık yapılmasını asla doğru bulmuyorum. Dün olan hadisede de kendileri konuyu işitmemişlerdir, tıpkı sizin işitmediğiniz gibi. Sadece buradan Ali Mahir Bey kendi aramızda konuşulan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

**BAŞKAN –** Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

**ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) –** Ya, ben uzatmayacağım Ali Mahir Bey gibi.

Sonuç olarak, kendi aramızda olan bir konuşmayı sadece en yakındaki arkadaşlarımızın duymasında olduğu gibi, değerli arkadaşlarımız da duydukları kadarını yazmışlardır. Ben bugüne kadar hiçbir tarafı tutmadan, hiçbir kasıt gözetmeden sadece ve sadece mesleklerini ifa eden stenograf arkadaşlarımıza da burada, herkesin huzurunda teşekkür etmek istiyorum.

Diğer konuları zaten konuşacağız, tartışacağız. Bahsettiğiniz konularla ilgili de şimdi Enerji Bakanlığımızı da arayarak bilgi almak istiyorum. Aldığım bilgiyi de sarıh bir şekilde Genel Kurulda paylaşıacağım.

Teşekkür ederim

**BAŞKAN –** Teşekkür ediyorum Sayın Zengin.

Sayın Temelli, buyurun.

27.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

**SEZAI TEMELLİ (Muş) –** Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Stenograf arkadaşlar, emekçilerimiz, bizim için kıymetli. Teşbihte hata olmaz "sağır" demedim, "Duymuyorlar." dedim, orada bir espri yaparak gönderme yaptım. Gerçekten birkaç defadır rastladığımız o üç nokta hikâyesi -Sayın Zengin hatırlayacaklar- fazlasıyla karşılaştığımız bir hikâye ve nedense oraya denk geliyor ve dolayısıyla bununla ilgili de bu türden bir gönderme yaptım. Bir hakaret değil, bir teşbihtir. Dolayısıyla, Türkçeye hâkim olmak lazım.

Cezaevlerinde sıfır tolerans... Keşke. Biz bir sürü vakayı hemen hızlı bir şekilde Sayın Grup Başkan Vekili Özlem Zengin'e ileteceğiz ve takip edeceğiz çünkü bu, ilk defa burada bugün söylediğimiz bir vaka değil. Ben defalarca burada dile getirdim, cezaevlerinde sistematik bir işkence var. Bakın, sistematik diyorum yani münferit değil. Dolayısıyla, umarım sizin verdiğiniz söze sahip çıkarak bu takibi gerçekleştirirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

**BAŞKAN –** Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

**SEZAI TEMELLİ (Muş) –** Çünkü bu, çok çok önemli bir sorun. Tabii, sadece işkence meselesi değil bu, hasta tutsaklar meselesini de artık ciddiyetle ele alma zamanı gelmiştir.

Gelelim bu terör meselesine. Terör bir yöntem meselesi, kavram meselesi. Bunun gerçekten bu Mecliste tartışılması lazım. Terör yöntemi, kim kullanıyorsa karşı çıkmamız gereken bir şey ve bu konuda bizim bir çekincemiz yok ve Başbağlar konusu bizzat biz araştırılсын istiyoruz, araştırma önergesi vermişiz. Bunu sürekli siyasi malzeme yapıp bütün partiler sırayla dile getiriyorlar. Ya, madem bu kadar dert ettiğiniz bir şey; gelin, araştırma önergemize destek verin, araştırılalım. Yani bahsettiğim muhtarın açıklaması, dernek başkanının açıklamaları bizde de var. Bakın, dün de söyledim, 558 tane kovan var, bir tane balistik inceleme yok. Ya, "Araştırılalım." diyoruz biz, başka bir şey demiyoruz ki. Dolayısıyla bunu siyasi malzeme yapmaktan artık çekilmek gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Ortada bir terör yöntemiyle karşılaştığımızda, herhangi bir vakada bir terör yöntemiyle karşılaştığımızda biz bunu araştırmazsak hakikatlere ulaşamayız. Dün burada kronolojik olarak bu ülkede yapılmış katliamlar dile getirildi. Bunların hepsinin de araştırılması lazım. Gelin, Başbağlar'dan başlayalım.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, ben de tekrar bir söz rica edeceğim.

BAŞKAN – Sayın Kılıç'tan sonra söz vereyim.

Sayın Kılıç, buyurun.

28.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Özlem Zengin Grup Başkan Vekilimizi desteklemek üzere birkaç cümle de ben sarf etmek istiyorum cezaeviyle alakalı. Geçen hafta İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Hükümlü, Tutuklu Hakları Alt Komisyonu, cezaevleri ziyaretlerinde bulundu. Her partiden de milletvekilleri vardı, 10 milletvekili cezaevlerine gitti ve bu ziyaretler esnasında da tutuklularla görüşüldü, cezaevi yetkilileriyle görüşüldü. İşkence ve kötü muameleyle ilgili herhangi bir şikâyet kendilerine iletilmedi. Bunu da ben altını çizerek Meclisimizde, yüce Türk milletimizle de paylaşmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Zengin, buyurun.

29.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, şimdi Türkçeyi iyi anlamaktan bahsedince doğru, ben de aynı kanaattem; konuşmayı doğru yerde doğru zeminde anlamak lazım. Şimdi, benim söylediğim şey, bir suistimal falan değil, bugün tam yeri ve zamanı. Yani biz burada Başbağlar'la alakalı, nasıl daha evvel, haftanın başında, salı günü Madımak'la ilgili bir anma yaptık, bugün de aynı şeyi yapıyoruz. Terörü oraya bağlamam bu sebepten değil, terörü oraya bağlamam, “terör” kavramı üzerine düşünmeye davet etmem; işle alakalı bir problem konuşulurken “terör”, efendim, işçilerle alakalı bir şey konuşulurken “terör”, ekonomiyle alakalı bir şey konuşulurken “terör”; ben bundan bahsediyorum. “Terör” dediğimiz şeyin gerçekten bizatihi anlamının ne olduğunu anlamak istiyorsak denk geldiği için Başbağlar'ı örnek veriyorum, o sebeple başka bir şeyden bahsetmiyorum. O yüzden bu konuyu anlatırken, anlatırken onlar için, o eleştiriler için başka kavramlar kullanalım ama bu kadar vahim bir meseleyi...

Bakın, dünyada gördüğüm bir şey var yani belki ekstrem bir örnek olacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Tamamlıyorum.

Şimdi, görüyorum yani “holokost” kelimesinin bile kullanımıyla alakalı o kadar korumacı davranılıyor ki enteresan bir şey. O yüzden bizim de yapacağımız işlerde terör meselesi, Türkiye'nin canını çok yakan bir meseledir hem içeride hem şu günlerde sınırlarımızda. “Bu kadar can alıcı bir kavramı lütfen başka meseleler için kullanmayalım.” diyoruz. Buradaki çağırışı da anlamlı buluyorum. Hatta gerekirse bir önerim olacak, Filistin'de yaşananlarla ilgili de uluslararası hukuk anlamında uluslararası dünyada kullanılacak bir kavram üretmek üzere kafa yoralım diyorum, bir kavram üretelim. Daha şu on günde 350 insanın öldürüldüğü bir ortamda dünyanın zihninden kazınmayacak, silinmeyecek bir kavram üretelim. Bu değerli acılarla işlenmiş -değeri buradan- can acıtarak, içimizi yakarak, hayatımıza bu kadar ızdırapla işlenmiş bu kavramları başka şeylerle yan yana getirmeyelim demek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

30.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 5 Temmuz Başbağlar katliamının yıl dönümüne ve Milli Takım'ın cumartesi günü Hollanda'yla oynayacağı maça ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarın Meclis büyük bir ihtimalle kapalı, yarın 5 Temmuz. Başbağlar katliamı, bu ülkenin yaşadığı en büyük acılardan bir tanesi; terörü ve terörün her türlüşünü bir kez daha lanetliyoruz. Yarın Genel Başkanımız milletvekillerimizle birlikte bir heyetle Başbağlar'da olacak. Hayatını kaybeden yurttaşlarımıza tekrar Allah'tan rahmet diliyorum; yakınlarına, ülkemize sabır diliyorum.

İkinci bir husus: Cumartesi Hollanda'yla oynayacağız. Mecliste konuştuğumuz zaman uğur getiriyor, siz de konuştuğunuz zaman o gün sözlerinizin uğur getirdiğine inandık. Millî Takım'ın yanındayız, büyük bir başarı elde edeceğini düşünüyoruz; Hollanda'yı eleyeceğiz, Hollanda'yı eledikten sonra büyük bir ihtimalle İngiltere'yle karşılaşacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Biliyorsunuz, İngiltere'ye karşı bir galibiyetimiz yok, o galibiyeti de ilk kez alacağız. Kupayı alacağımıza inanıyorum; millî futbolcularımızın yanındayız, kalbimiz onlarla. Almanya'da Hollanda karşısında tüm ülkeyi güldürmelerini diliyorum, başarı diliyorum.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Divan olarak, A Millî Futbol Takımı'na oynayacakları Hollanda maçında gönülden başarılar dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Evet, biz de Divan olarak A Millî Futbol Takımı'mıza oynayacağı Hollanda maçında gönülden başarılar diliyoruz. Rabb'im yâr ve yardımcıları olsun; vurdukları top, gol olsun inşallah diyorum.

Sayın Temelli, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, tabii, burada bir akademik tartışma yürütme niyetinde değiliz...

BAŞKAN – Oraya getirdiniz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - ...ama kavramları kullanma konusunda bu kavramın bir tarihi var yani 1789 Fransız İhtilali'ne kadar bu kavramı götürebilirsiniz. Bu kavramın bütün dillerde bir karşılığı var; bir korku, titreme, bir yöntem olarak kullanıldığına dair bir meseleyi izah eder. Bu izahata baktığınızda siz bir toplumu, bir toplumsal kesimi yıldırıyorsanız... Bunu bazen ekonomik şiddetle yapabilirsiniz, bazen bunu toplumsal ayrışmalarla yapabilirsiniz, bazen bunu nefret söylemiyle yapabilirsiniz, bazen bunu

dezenformasyonla yapabilirsiniz. Dolayısıyla bu kavramın kapsadığı alan itibarıyla bakıldığında aslında kullanılabileceği bir gerçeklik var.

Türkiye'de biz bu meseleyi farklı bir yere çekip aslında çözmemiz gereken sorunları, en temel meseleleri çözmezden gelerek bu kavramın altına her şeyi süpürdüğümüz için dönüp dolaşıp aynı yere geliyoruz ama bilimin bir kuralı vardır, neden-sonuç ilişkisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen tamamlayalım ve bu tartışmaya nokta koyalım.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bu ilişkiyi doğru kuramadığınız sürece ancak söze takılır, meseleleri ıskalarsanız. Bu, meseleyi ıskalamaktan başka bir şey değildir.

Başbağlar konusunda da şimdi yan yola sapmasılar. Madem dile getirdiler, o araştırma komisyonu bu Mecliste artık kurulmalıdır. Eğer bunu kurmuyorsanız, bir daha da ağızınıza Başbağlar'ı almayın, Başbağlar mağdurları üzerinden de siyaset yapmayın.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 4 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

İlk tezkereyi okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Dijital Mecralar Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/888)

3/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Dijital Mecralar Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş  
Türkiye Büyük Millet Meclisi  
Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/889)

3/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş  
Türkiye Büyük Millet Meclisi  
Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/890)

3/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş  
Türkiye Büyük Millet Meclisi  
Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Dilekçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/891)

3/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Dilekçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş  
Türkiye Büyük Millet Meclisi  
Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Şimdi, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, asgari ücret düzeyinin yetersizliği, enflasyonun asgari ücretliler üzerindeki etkisi ve bu konuda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 4/7/2024 tarihinde

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/7/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin  
İstanbul  
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından, asgari ücret düzeyinin yetersizliği, enflasyonun asgari ücretliler üzerindeki etkisi ve bu konuda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 4/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 4/7/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Saadet Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e söz veriyorum.

Sayın Silkin Ün, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milyonlarca asgari ücretlimizin yılın 2'nci altı ayı için iktidarın kalbindeki merhamet çınarından değilse de merhamet kırıntısından umut kesmeden beklediği zam gerçekleşmedi maalesef. Ülkemizde çalışanların en az yarısı, kimi araştırmalara göre yüzde 70'i asgari ücretle çalışıyor. Başka ülkelerde istisnai ücrete, bizde ortalama ücrete karşılık geldiği için bir asgari ücretliler toplumu aslında. Onun için, asgari ücret, toplumsal gelişmişliğimizin de belirleyicisi.

TÜRK-İŞ, geçtiğimiz ay 4 kişilik ailenin açlık sınırını 19 bin lira, yoksulluk sınırını 62 bin lira olarak belirledi yani asgari ücretten bahsederken açlık sınırının 2 bin lira altında, yoksulluk sınırının 45 bin lira altında bir rakamdan bahsediyoruz. Sadece gıda harcaması tutarı yılbaşına göre 3.930 lira arttı yani altı ay önceki 17 bin lira, sadece gıda harcamaları bile hesaplansa bugün aslında 13 bin lira demek.

Değerli milletvekilleri, milyonları yoksullukta ve sefalette eşitleyenler bir türkü tutturmuşlar: "Asgari ücret artışı enflasyonu tetikler." İktidara göre kendi yaptıkları zamlar değil ama asgari ücrete yapılacak zam enflasyon için büyük tehdit.

Gelin, resmî raporlara bakalım. Merkez Bankası, 2023'ün 3'üncü Enflasyon Raporu'nda asgari ücretten enflasyona geçişkenlik konusundaki çalışmasında, asgari ücret ve enflasyon ilişkisine dair bir esneklik hesabı yapıyor ve diyor ki: "Hesaba göre, yılın ikinci yarısında yüzde 25 oranında bir artış yapılsaydı bunun enflasyona olası etkisi 2-3 puan arasında kalacaktı." Hatalı politikaları nedeniyle enflasyonu en iyi hâliyle yüzde 70'ler seviyesinde tutanlar, yüzde 25 oranındaki asgari ücret artışı enflasyonu 2-3 puan artırabilir endişesine kapılarak şahinleşiyorlar. Kaldı ki 2016'da, 2010'lu yılların yüzde 30'la en yüksek asgari ücret zammı verildikten sonra enflasyonda düşüş bile yaşandığı bilgisini nazara alalım ki aklımızla da vicdanımızda da dalga geçilmesin. Enflasyonu 2 puan artırmamın diye asgari ücrete zam yapmamak, enflasyonun böylesine yüksek olduğu bir yerde insani bütün duygulara aykırıdır. Bizler geçen yıl canavarlaşan enflasyon yüzünden üç ayda bir zam formülünü konuşurken bugün TÜİK'e göre yüzde 72, ENAG'a göre yüzde 113 enflasyonun olduğu bir ortamda, yılda bir yapılan zammın altında vatandaşlarımızın ezilişini izliyoruz. Patronlara vergi istisnası getirilirken, kiralari ötelenirken söylenmeyen "Enflasyon yükselir." türküsü asgari ücretliye gelince çığırılmaya başlanıyor. Safsata ekonomi modelleriyle enflasyona rekor kırdıranlar, asgari ücrete gelince birden celallenmeye başlıyor. Asgari ücretli enflasyon artmasın diye bedel ödüyor ama enflasyonu azdıran başsorumlular hiçbir bedel ödemiyor; asgari ücretli bedel ödüyor ama vergilere yüzde 100'lerde, yüzde 1.000'lerde zam yaparak bu cehennem ateşini harlayanlar bedel ödemiyor. Bunun adı enflasyonla mücadele falan değildir; emekçiyle, üç kuruşla geçinenle, milletinle mücadeledir.

Çalışma Bakanımız zam sorularına "Defalarca söyledik." diye öfkelenildiği gibi, Maliye Bakanımız da şu çelişkilerini defalarca hatırlatmamız karşısında bize öfkelenebilir: İktidarınız, geçen yıl 5'li çete ve yandaş müteahhitlerin 660 milyar liralık kesinleşmiş vergisini affederken bütçeye 226 milyar lira ek kaynak kazandırabilmek için iğneden ipliğe her şeye zam yapıyor. Sabah gittiği markette akşam farklı fiyatla karşılaşan, işe gidip gelmek dışında sosyal hayata karışacak takati kalmayan asgari ücretlinin hâlini, biliyoruz ki iki adamlık ülkelere özel uçakla giden bir yönetim ne dert eder ne de gündem. Biraz bunalacak, biraz kızacaksınız ama sizin öfkenizin halkın öfkesi yanında ırakta mahalli yoktur.

Bakınız, kıymetli AK PARTİ'li arkadaşlarım, biz kırk kişiyiz, kırkımız da birbirimizi biliriz. Bugün size feryadını anlatmaya çalıştığım insanları biliyoruz size çok tanıdık geldi, zira sizler de o insanların içinden kopup geldiniz; geldiğiniz yeri unutmak en büyük nankörlüktür. Işıltılı salonların, lüks otel lobilerinin, çakarlı makam araçlarınızın gözlerinizi kör, kulaklarınızı sağır etmesine izin vermeyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Silkin Ün, lütfen tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamlı) – "Açız, geçinemiyoruz." diyen ve Allah'tan başka kimsesi olmayan bu milyonların sesini duyun, derdiyle dertlenin. Siz onların temsilcilerisiniz, bakanlarınıza dönüp "Patronların, sermayenin adına asgari ücretliye sabır tavsiye etmek sizin işiniz değil." deme makamındasınız, milletimizin namı hesabına bakanlara hesap sorma makamındasınız. (Saadet Partisi ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'a ait.

Sayın Gürban, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi grup önerisi üzerine partim adına söz almış bulunuyorum.

Ülkemizde çalışanların yaklaşık yarısı asgari ücretlidir. Asgari ücrete zam yapılırsa enflasyonun artacağı söyleniyor. Kur korumalı mevduat hesaplarıyla ilgili garabet enflasyonu etkilemiyor mu? Asgari ücretlilerimizin aylığı gündem oluyor, birçok yerden ballı maaş alanlar, hatta milyon TL'leri geçen maaşlı bürokratlar varken asgari ücretlimiz mi gözünüze batıyor?

Sayın milletvekilleri, emeklilerimizin kök maaşlarına yüzde 25 artış yapıldı, daha geçtiğimiz günlerde sadece elektrige yüzde 38 zam geldi. Bu yapılan veya yapılması beklenen zamlar şayet haziran ayında açıklansaydı emeklilerimiz daha fazla maaş artışı elde edeceklerdi.

Büyük fikir ve dava adamı Dünder Taşer diyor ki: "Devlet bir hukuk ve ahlak kurumudur, hile ve kurnazlık yapamaz, kimseyi tongaya bastıramaz; kimseye kızmaz, öfkelenmez, garaz ve kin taşımaz, kendi vatandaşlarına pusu kurmaz." Tam da bugün yaşadığımız olayı tasvir eden bir izahat.

Sayın milletvekilleri, 85 milyon kişi içerisinde teveccüh gösterilmiş, Gazi Meclisimizde Türk milletini temsil ve yasama faaliyetlerinde hizmet edebilme şerefine nail olmuş insanlarız; Türkiye Cumhuriyeti devletinin her bir vatandaşına karşı sorumluluğumuz vardır.

TÜRK-İŞ Haziran 2024 Raporu'na göre açlık sınırı 19 bin lira olarak açıklanmıştır. Emeklilerimizin açlık sınırının çok altında kalan maaşları kabul edilemez. Bizler halkın iradesiyle buradayız, temsil makamıyız. Bu sorumluluk bilincinden hareketle, ülkemizdeki emekli maaşları göz önünde bulundurularak emekli milletvekili maaşları da revize edilerek düşürülmelidir. Ayrıyeten, sürekli olarak görsel, yazılı basında milletvekili maaşları gündeme gelmektedir. Milletvekilliği kutlu bir vazifedir, 600 milletvekili içerisinde milletvekilliği hizmetini para için yapan kimse bulunmamaktadır. Vatandaşlarımız arasında da tepki çeken milletvekili maaşlarına kayıtsız kalamayız. Aldıkları maaşlarla ayın sonunu getiremeyen, kredi kartı borçlarını ödeyemeyen vatandaşlarımızın refah seviyesi artırılmadan, ülkemizde açlık ve yoksulluk artarken milletvekili maaşlarına zam yapılmamalıdır. Biliyorum ki bu konuşmalarımızdan rahatsızlık duyacak kişiler olacaktır. Ben esnaf Ali'nin, ben emekli Ayşe Öğretmenin, ben asgari ücretle çalışan Emine kardeşimin, ben üniversitede okurken yarı zamanlı çalışmak zorunda bırakılan Veysel'in milletvekilim; ağababalarının, sermayedarların, belirli bir kişi veya zümrelerin milletvekili değilim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürban, lütfen tamamlayın.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Devamla) – “Emekli yılı” ilan ettiğiniz 2024 yılında en düşük emekli aylıklarını asgari ücret seviyesine getirin. Zincirin gücü en zayıf halka kadardır.

Yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gürban, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'ya ait.

Sayın Konukçu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, haziran ayı enflasyon rakamları açıklandı. Yalnız iki farklı rakam var, hepimiz görmüşüzdür; TÜİK verilerine göre haziran rakamları gereği yıllık enflasyon yüzde 71 civarı iken ENAG rakamlarına göre bu yüzde 113 yani neredeyse 2 katı olarak açıklandı.

Şimdi, bütün kurumlarıyla birlikte gerçeği eğip bükmeye çalışan bu iktidar, halkın yaşadığı, emekçi halkın acı bir şekilde yaşadığı gerçeği eğip bükemiyor çünkü insanlar alışverişe gittiğinde ekmeği kaçta aldığını biliyor, çocuğuna süt alamadığını biliyor ve yeterince beslenemediğini, ihtiyaçlarını karşılayamadığını biliyor. TÜRK-İŞ'in son açıkladığı rakamlara göre açlık sınırı 19 bin lirayken yoksulluk sınırı 62 bin lirayken asgari ücretin yani 17 bin lira olan, açlık sınırının dahi 2 bin lira altında olan asgari ücretin Türkiye'de düşük olmadığını söylüyor Sayın Mehmet Şimşek. Gerçekten inanılır gibi değil diyorum, başka bir şey diyemiyorum. Verdiği örnek de şöyle: “Polonya hariç gelişmekte olan ülkelerde en yüksek asgari ücret bizde.” Yani ben ne diyeyim artık “Yalandan kim ölmüş.” diyeyim, başka bir şey diyemeyeceğim çünkü asgari ücretin bu seviyede olması kabul edilemez. Milyonlarca asgari ücretlinin ve asgari ücrete yapılacak zamdan etkilenecek olan emekçilerin beklentisini karşılama adına derhâl asgari ücrete zam yapılmalı ve bu zam yoksulluk sınırının altında olmamalı diyoruz.

Şimdi, şöyle bir yalan daha var “Asgari ücret artışı enflasyonu tetikliyor.” diye, bu da külliye yalan sevgili vekiller. Asgari ücret artışı enflasyonu tetiklemez, sermayedarlara yapılan vergi indirimleri ve sürekli ve sürekli bir servet transferi yapmak için yapılan ekonomi politikaları enflasyonu büyütmektedir. Emekçilerin gayrisafi millî hasıladan aldığı pay her geçen gün düşmektedir. Bununla ilgili çok ciddi rakamları daha önce paylaştık, şimdi de paylaşmak isterim. Çalışan çalışmayan bütün emekçilerin gayrisafi millî hasıladan aldığı pay düşüyor. 2008-2020 arasında yüzde 12,75'ken emeklilerin gayrisafi millî hasıladan aldıkları pay -hızla günümüze geleyim- 2022'de yüzde 8'e kadar düşmüştür.

Bu rakamlar bize şunu gösteriyor: Emekçilerin, emeklilerin, çalışan çalışmayan bütün emekçilerin aldığı pay düşerken patronların, büyük sermayedarların aldığı pay yükselmektedir ve özellikle, kamuoyunda “yandaş sermaye” denen sermayeye, “5'li çete” denen sermayeye yani AKP yanlısı sermayeye, bu sermaye gruplarına kendi iktidarını güçlendirmek için AKP'nin servet transferi yaptığını görüyoruz ve bunu bütün emekçi halkların görmesi gerektiğini düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Konukçu, lütfen tamamlayın.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) – Ben hızla şu konuya da değinmek istiyorum: Emeklilerin durumu gerçekten içler acısı. Emekliler 10 bin lirayla geçinmeye çalışıyorlar. En düşük olan 10 bin liralık ücrete yapılacak zam oranı şu an belli değil sevgili vekiller. Bir enflasyon rakamı açıklandı, “Emeklilere zam yapılacak.” dendi, bir kök maaş oyunu var biliyorsunuz, 7.500 lira deniyor kök maaşa, 7.500 lira olan kök maaşa zam yapılırsa en düşük olan 10 bin lirada takılıp kalacak en düşük emekli maaşı; buna bir an önce çözüm bulunmalı, yoksulluk sınırında olması gereken asgari ücret seviyesinde bir zamlarla emeklilerin durumu da mutlaka bu konuda değerlendirilmeli diyoruz.

“Tasarruf tedbir” diyorsunuz ancak sizler lüks hayatlarınızdan tasarruf etmiyorsunuz, uçaklarınızdan, jetlerinizden tasarruf etmiyorsunuz; tasarruf sürekli emekçiye sunulmaya çalışılıyor. Bunun mutlaka bir sonu olacaktır. Öfke birikiyor, bu öfkenin altında ezileceksiniz; bunu bir kere daha söylemek istiyorum.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Konukçu, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'ya aittir.

Sayın Ocaklı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN OCAKLI (Rize) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri ve bizi izleyen vatandaşlarımız; sizleri saygıyla selamlıyorum. Saadet Partisinin asgari ücret düzeyinin yetersizliğiyle ve enflasyondaki etkiyle ilgili gereken önlemler için Meclis araştırması yapılması hususunda ben de söz aldım grubum adına.

Şimdi, 2002 yılında göreve geldiniz değerli iktidar mensupları ve “Türkiye'yi uçuracağız.” dediğiniz son altı yıl da Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle geçti. Geldiğimiz noktada oluşan sonuç şu: Doksan beş yıl boyunca oluşan borcu, son altı yılda Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yaptınız, Türkiye'nin bütçesindeki kara deliği büyüttünüz de büyüttünüz.

Şimdi, açlık sınırının 19 bin liraya ulaştığı her yerde yazılıyor, çiziliyor, söyleniyor. Sizin yasa teklifinizde ya da teklifinizde hâlâ 10 bin lira maaş alan emekliye kök aylığı üzerinden zam yok; bu anlaşılır bir şey değil arkadaşlar. 4 milyon emekli bundan yararlanamıyor, biliyorsunuz.

Makyajlı TÜİK verilerinde, evet, yüzde 72 çıkıyor -enflasyondan bahsediyorum tabii ki- ENAG'da yüzde 102 civarında ama sokak enflasyonu gerçekte yüzde 120'yi bulmuş durumda ve tabii, siz, yüzde 27 zamlarla, yüzde 25 zamlarla vatandaşın buna sessiz kalmasını istiyorsunuz. Bu, haksızlık; bu, adaletsizlik; bu, vicdansızlık; kusura bakmayın. Şimdi, bir de uyanıklık yaptınız burada, elektriğe yüzde 38 zam yaptınız ama temmuz ayından sonra yürürlüğe girecek enflasyondan etkileneceğin diye. Ama halkımız her şeyin farkında, yarattığınız bu derin yoksulluğun nedeninin sizin belirlediğiniz zengin insanlar nedeniyle olduğunu

herkes biliyor. Vergilerini sildiğiniz şirketler, işte, bu adaletsiz vergi sistemi yoksulluğun oluşmasına neden olan en büyük gerekçedir.

Arkadaşlar, Türkiye'de suç dosyaları büyüyor, icra iflas meseleleri büyüyor, uyuşturucu kullanımı, mafyatik ilişkiler sürekli büyüyor; bütün bunlar biz bunları konuşmadığımız içindir. En çok da kadınlar, gençler, emekliler, işçiler, çiftçiler çaresiz durumda. Yaptığınız şey, yoksulluğu herkese yuva olarak yapmak oldu. Ne yazık ki barınamayan, beslenemeyen ve hiç sosyalleşemeyen, iş bulma ümidi kalmamış insanların ülkesi hâline getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ocaklı, lütfen tamamlayın.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Eğitilmiş insanları vasıfsız ve düşük ücretle sosyal ve güvencesiz koşullarda yaşamaya mahkûm ettiniz.

Size Nazım Hikmet'in dizeleriyle veda etmek istiyorum:

“Yazık

Davaya ibadet diye diye toprağına ihanet edensiniz

Lakin unutmaz toprak

Bakın, göreceksiniz

Yakan, yıkan, bozan, ölüm saçan ellerinizden ayırmayın gözünüzü

Onlar boğacak sizi

Yavaş ve acı içinde kesilecek nefesiniz

Henüz gelmeden eceliniz

Yaktığınız can kadar yanacaksınız.”

Nazım Hikmet bunları yazmış, herhâlde bugünleri düşünerek yazmış. Çokça haksızlık var değerli iktidar vekilleri, çokça haksızlık var.

MEHMET DEMİR (Kütahya) – CHP iktidardayken yazmış, size yazmış.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) – Lütfen, emeklilerle ilgili, asgari ücretle ilgili biraz vicdanlı olun, şu araştırma önergesine katılın da bunu bir konuşalım; konuşmaktan korkmayın.

Saygılar sunuyorum. (CHP, DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ocaklı.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'a ait.

Sayın Özcan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, başta Tekirdağlı hemşehrilerimiz olmak üzere bizleri izleyen tüm vatandaşlarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Asgari ücretle ilgili çalışmaları malumunuz üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız yapıyor. Bu süreçte, işçi-işveren temsilcileriyle yapılan görüşmeler neticesinde bir karar veriliyor. Burada ciddi bir hazırlık var, burada ciddi bir mutabakat var. Asgari ücret konusunda bütün mesele tarafları mağdur etmeden bir neticeye varabilmek. Biz “Enflasyona vatandaşımızı ezdirmeyeceğiz.” derken bunu bir retorik olarak kullanmadık, bu bir sıradan söylem de değildir. Ekonomi yönetiminiz bir yandan enflasyonu dizginleyici adımlar atıyor; işaretlerimiz olumlu, yakında enflasyonun kalıcı bir şekilde dizginleneceğini göreceğiz. Enflasyon sorununu bu ülkede inşallah yakın gelecekte tarihe gömeceğiz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Ne kadar yakın? Tarih verin.

MESTAN ÖZCAN (Devamla) – Asgari Ücret Tespit Komisyonunun 2024 yılı çalışmaları neticesinde belirlenen asgari ücretle ilgili de gerçek şudur: Bildiğiniz gibi, 2023 yılı Temmuz ayında net asgari ücret, devletimiz tarafından verilen 500 lira asgari ücret desteğiyle birlikte 11.402 lira olmuştur, 2024 yılında ise 700 lira asgari ücret desteği olmak üzere 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren geçerli olacak net asgari ücreti 17.002 lira olarak belirlemiştir. Bu rakamla net asgari ücrete önceki döneme göre yüzde 49, önceki yıla göre de kümülatif olarak yüzde 100 oranında artış yapılmıştır. Ayrıca, 2002 yılından bu yana asgari ücrette reel olarak 3,5 kat artış sağlanmış bulunuyor. 2024 asgari ücret miktarıyla çalışanlarımızı enflasyona ezdirmeme sözümüzü yerine getirmiş olmanın da memnuniyet içerisindeyiz ve bundan sonraki yıllar için de bu durum böyle olacak. Devletimiz tüm kurum ve kuruluşlarıyla işçinin, işverenin ve tüm vatandaşlarının yanında yer almaya devam edecektir. Ayrıca, bir sosyal koruma ücreti olan asgari ücretin çalışma hayatındaki ücret politikalarının en alt sınırını temsil ettiğini de söylemeliyiz. Asgari Ücret Tespit Komisyonunun nihai hedefi tüm tarafların görüşlerini, taleplerini ve mevcut sosyoekonomik koşulları gözетerek bu sınırı belirlemektir. Devlet olarak bu süreçte asli görevimiz ise işçi ve işveren temsilcilerimiz arasında bir hakem rolü üstlenmektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu asgari ücret meselesi algılar üzerinden ele alınacak bir konu değildir.

ZEYNEP ODUNCU (Batman) – Bu algı meselesi değil Sayın Vekil, bu algı değil.

MESTAN ÖZCAN (Devamla) – Bir asgari ücret alt sınırını belirlemenin yanı sıra sorunların çözümü noktasında toplumsal mutabakata katkı sağlayacak her türlü yapıcı yaklaşımın sergilenmesi de çalışma hayatımızın geleceği açısından çok önemli bir husustur.

Devlet yönetimi ciddi bir iştir. Hükümet olarak bizler, sürdürülebilir bir finansal istikrar ortamını temin etmek üzere çalışma yapıyoruz. Sirtında yumurta küfesi olmayanların palyatif, orta ve uzun vadede çok daha kötü sonuçlara neden olacak popülist söylemlerini de çok iyi okumalı ve olaylara bütüncül olarak bakmalıyız. Bu anlamda, Türkiye Yüzyılı'nın emekçisinin, üretiminin, işverenin ve yatırımcısının el ele verdiği birlik beraberlik ruhu içerisinde, kararlı adımlarla ilerlemeye devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKALIN (Edirne) – Açlık sınırı, açlık sınırı...

BAŞKAN – Sayın Özcan, lütfen tamamlayın.

MESTAN ÖZCAN (Devamla) – Milletimizin müreffeh yarınları için sosyal devlet sorumluluğumuzu tüm imkânlarımızı kullanarak yerine getirmeye devam edeceğiz. Yatırım, üretim, istihdam vizyonumuzla geleceğin güçlü Türkiye'sinin inşası için katma değer üretmeye devam edeceğiz. Bugüne kadar olduğu gibi çalışma hayatının ihtiyaçlarını tüm paydaşlarla istişare, ortak akıl ve güç birliği içerisinde karşılamaya gayret edeceğiz. Türkiye Yüzyılı'nı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde emeğin ve üretimin yüzyılı yapmaya kararlı olduğumuzu buradan bir kez daha ifade ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özcan.

TAHSİN OCAKLI (Rize) – Sayın Özcan, mutabakat kimle, mutabakat? Sayın Özcan, mutabakat kiminle var, söyleyin biz de bilelim ya. Çiftçilerle, çay üreticisiyle, fındık üreticisiyle var mı?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Temelli, buyurun.

#### IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, konuşmanın hamaset kısmına bir şey demeyeceğim ama düzeltilmesinde yarar var çünkü konuşmanın içinde bizzat geçti. Bir sene içinde asgari ücret yüzde 46 artmış, enflasyon da yüzde 71'se zaten enflasyonun altında asgari ücret ezilmiştir; bu, bu kadar nettir. Yani şimdi, kalkıp "Ezilmiyor." demek gibi abesle iştigal bir söz konusu olamaz; hatibin kendisi de zaten bunu dile getirmiştir. Evet, asgari ücret enflasyonun altında eziliyor hem de TÜİK enflasyonunun bile altında eziliyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

33.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, Mestan Bey, çok ilginç, bir "algı" kelimesini kullandı, "Asgari ücret algıyla belirlenmiyor." dedi. Ben kendisine şunu söylemek istiyorum: Eminim ki 2022'deki, 2023'teki market fişleri vardır; kıymetli ailesiyle markete gidip salça almıştır, domates almıştır, ekmek almıştır, sebze almıştır. O fişi getirsin, kendisiyle markete gidelim, aynı gram, aynı marka o ürünleri alalım, bakalım ne kadar artmış? Burada konuşmak kolay, algıyla olmuyor. Asgari ücret ciddi bir iştir, biz de bunu söylüyoruz. Bakın, biraz sonra kira sorunları konuşulacak burada; Ankara'da 20 bin liradan aşağı kiralık ev yok, 17.002 lira asgari ücret, bunu savunuyor bana. Şunu desin: "Yok, kasayı boşalttık, para bitti, tekne kapandı." anlarım ama "Asgari ücret iyi, ülke iyi yönetiliyor..." Algıyla bu iş olmaz, gerçek, markette, pazarda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bitiriyorum.

Gelsin Mestan Bey, birer milletvekili, bir yıl önceki fişle bugün markete gidelim, alışveriş yapalım, gerçekleri görelim.

Yani gerçekten bu konuşma doğru bir konuşma değil. Kim algı yapıyor burada? Kim algı yapıyor?

BAŞKAN – Peki Sayın Başarır.

Sayın Şahin, buyurun.

34.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Bülent Arınç'ın açıkladığı enflasyona ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben bir düzeltme için söz aldım. Şimdi, konuşmacılarımızın bazıları iki tür enflasyondan bahsetti; birincisi TÜİK'in açıkladığı enflasyon, ikincisi de ENAG'ın açıkladığı enflasyon. Aslında üçüncü bir enflasyon daha var, o da Sayın Bülent Arınç'ın açıkladığı enflasyon. Bülent Arınç benim saydığım, sevdiğim değerli bir büyüğümüzdür, dün bir açıklama yaptı "Geçen sene 70 liraya doldurduğum poşeti bu sene 170 liraya dolduramıyorum." dedi; yüzde 150'lik bir enflasyondan bahsetti. Bu düzeltmeyi yapmak istedim.

Algı yapmıyoruz, sahanın gerçeklerini konuşuyoruz. "Algı yapıyor." iddiasını bulan arkadaşları birlikte pazara gitmeye davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, asgari ücret düzeyinin yetersizliği, enflasyonun asgari ücretliler üzerindeki etkisi ve bu konuda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 4/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.05

#### İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.24

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 99'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum. İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Şimdi öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 20 milletvekili tarafından, artan yoksulluğa bağlı olarak ortaya çıkan sorunların araştırılması ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 19/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/7/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 20 milletvekili tarafından, artan yoksulluğa bağlı olarak ortaya çıkan sorunların araştırılması ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 19/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 4/7/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'a söz veriyorum.

Sayın Kocamaz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; artan yoksulluğa bağlı olarak ortaya çıkan sorunların araştırılması amacıyla İYİ Parti Grubu olarak vermiş olduğumuz Meclis araştırması önergesi üzerine söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Ekonomideki kötü gidişata bağlı olarak artan yoksulluk ülkemizin en temel sorunlarından biri hâline gelmiştir. 4 kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için aylık gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı haziran ayında 18.978 TL'ye çıkmıştır. Buna karşılık; giyim, konut, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması gerekli zorunlu harcamaların toplamını oluşturan yoksulluk sınırı ise aynı ay içerisinde 63.820 TL'ye yükselmiştir. Enflasyon artışı ve hayat pahalılığı yirmi iki yılda bir türlü önlenememiştir. Hiç kimsenin inanmadığı ve itibar etmediği TÜİK'e göre bile mayıs ayı enflasyon oranı yüzde 75; haziran ayı enflasyon oranı yüzde 71,60 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye yüksek enflasyon rakamlarıyla dünyada ilk sıralarda yer almaya başlamış, yüksek enflasyon ve kur etkisiyle değer kaybeden TL karşısında yaşamak iyice zorlaşmıştır. Artan enflasyon ve hayat pahalılığı karşısında maaş artışları ise çok düşük kalmıştır. Emeklilerin büyük bir kısmı 10.000 TL ve altında kalan maaşlarıyla zorlu bir hayat mücadelesi vermektedir. Hayat pahalılığı ülkemizde yoksulluğu her geçen gün artırmış; işçi, memur ve emeklilerimiz bugün hem açlık hem de yoksulluk sınırı altında bir maaşla geçim mücadelesi vermektedir. Yüksek fiyatları nedeniyle tüketiminin meyve, sebze ve gıda ürünlerine ulaşımı zorlaşmış, çiftçiler ürettikleri ürünün maliyetini karşılayamazken tüketiciler yüksek fiyatları nedeniyle bu ürünlere ulaşamamakta, bu da ayrı bir sorun oluşturmaktadır. Yaşanan hayat pahalılığı ve yüksek zamlar karşısında yoksulluk artmış, sosyal yardıma muhtaç olanlarda patlama yaşanmıştır. 2002 yılında 1 milyon olan sosyal yardım alan hane sayısıyla övünen Aile ve Sosyal Hizmetler eski Bakanı Sayın Derya Yanık, 2021 yılından sonra 5 milyon 900 bin kişiye yükseldiğini açıklamıştır. Bu, övünülecek bir durum değil, tam tersine sizin açınızdan utanılacak bir durumdur. Böylece toplumun önemli bir kesimi bu Hükümet döneminde sosyal yardım alamadan, almadan yaşayamaz, hayatını idame ettiremez hâle gelmiştir. Artan hayat pahalılığı ve yüksek zamlar karşılığında 17.002 TL'lik asgari ücret erimiş, 10.000 TL ve altındaki emekli maaşı tamamen yok olmuştur. İşçi ve memur kesimi hayat pahalılığıyla boğuşmaktadır. 17.002 TL olan asgari ücret bugün 3.145 TL eriyerek 13.850 TL'ye düşerken, 10.000 TL olan emekli maaşı 1.850 TL eriyerek 8.150 TL'ye kadar düşmüştür. Buna rağmen Sayın Şimşek, hiç Allah'tan korkmadan, verilen asgari ücreti yeterli, hatta yüksek olarak nitelendirebilmektedir. Bu erime karşısında asgari ücretliler için Sayın Şimşek her ne kadar "Zam düşünmüyoruz." dese de temmuz ayında bir ara zam, mecburi ve kaçınılmaz hâle gelmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; haziran ve temmuz ayları AK PARTİ Hükümetinin âdeta en çok sevdiği aylar hâline gelmiştir. Hükümet, bu iki ayı her yıl fırsata dönüştürmektedir. Hükümet işçi, memur ve emekli maaşlarına etki edecek olan enflasyon rakamını haziran ayında TÜİK marifetiyle sürekli olarak düşük göstermekte, temmuz ayını ise işçi, memur ve emeklilere yapmış olduğu düşük zamları daha ceplerine girmeden geri alarak fırsata dönüştürmektedir. Memur ve emekli aylıklarına yüzde 19,31 oranında, işçi ve BAĞ-KUR emeklisine yüzde 24,73 oranında zam öngören Hükümet, her yıl olduğu gibi bu yıl da 1 Temmuzdan itibaren her türlü ürüne zam yapmaya başlamış; mesela elektrik yüzde 38 zamlanmış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kocamaz, lütfen tamamlayın.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) – ...kira artış oranı yüzde 65,07'ye yükselmiş, benzin ve motorine 19,49 oranında ÖTV zammı yapmıştır. Akaryakıt zammı demek zaten piyasada ığneden ıpliğe zam demektir. Son akaryakıt zammından sonra genel seçim öncesinde litresi 18,63 TL olan motorinin litresi bir yılda 44,65'e, benzinin litresi de 19,81'den 44,72'ye yükselmiştir. Böylece, 44,65'lik motorinin 18,03 TL'si ÖTV ve KDV'den oluşan vergi hâline gelmiştir. Yapılan yüksek zamlar ve düşük maaş artışları karşısında insanlar her gün yataklarına aç girmeye ve uykusuz gecelere mahkûm edilmiştir. Elektrik, akaryakıt zamları ve yüksek kira artışı tam bir vicdansızlık örneği olmuştur ve mutlaka geri alınmalıdır.

Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kocamaz, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz talebi Saadet Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Mesut Doğan'a ait.

Sayın Doğan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MESUT DOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hepimizin malumu, ülke olarak çok büyük sıkıntılarımız, çok büyük sorunlarımız var ama belki de bu var olan tüm sorun ve sıkıntılarımızın en büyüğü toplumu direkt etkileyen ekonomik krizin doğurmuş olduğu fakirlik ve yoksulluk. Gerçi iktidarın var olan tüm sorun ve sıkıntılara yönelik geliştirmiş olduğu bir formül var, o da görmezlikten gelmek ama şunu hatırlatmak isterim ki dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir sorun görmezlikten gelindiği için kendiliğinden küsüp de yok olmaz. Hepimiz biliyoruz ki büyük bir sorun olarak yoksulluk önümüzde ve yoksulluk da bir ülke için en tehlikeli sorun ve en tehlikeli virüstür; toplumun maneviyatına, değerlerine zarar veren bütün hastalıkları doğuran en büyük virüstür. Bir ülkede fakirlik var ise, yoksulluk var ise o ülkede boşanmalar artacak demektir ki bunu zaten yaşıyoruz; bir ülkede fakirlik ve yoksulluk var ise o ülkede intiharlar artacak demektir ki bunu da yaşıyoruz; bir ülkede fakirlik ve yoksulluk var ise o ülkede gençlerin devlete, ülkesine aidiyet duygusu azalacak demektir ki bunu da yaşıyoruz. Kısaca ve özet olarak ifade etmek gerekirse yoksulluğun ve fakirliğin doğurduğu sorunları hep beraber zirvede yaşıyoruz. On yıl önce, yirmi yıl önce sadece ve sadece Amerikan filmlerinde görmüş olduğumuz sahneleri üzülererek ifade ediyorum ki artık köylerimizde, mahallelerimizde ve şehirlerimizde yaşıyor bir hâle geldik. Bir toplumun sosyal hayatta çürümesini engelleyen 3 tane el freni vardır: Bunların birincisi kanunların beslemiş olduğu yasak el freni, ikincisi inancımızın beslemiş olduğu günah el freni, üçüncüsü ise örf, âdet ve geleneklerimizin beslemiş olduğu ayıp el freni ama görüyoruz ki maalesef ne günahı önemseyen kaldı ne ayıbı önemseyen kaldı ve bunun yanında ne yazık ki ne de kanunları takan kaldı. Bu anlamda, eskiden, özellikle ama özellikle ekonomik krizi yaşayanlar işi olmayanlardı; bugün öyle bir hâle geldi ki artık, işi olanlar da ekonomik sıkıntı yaşıyorlar. Bugün iş sahibi olmanın da tabiri caizse bir karşılığı, bir anlamı kalmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Doğan, lütfen tamamlayın.

MESUT DOĞAN (Devamla) – Dün iktidarın bizi kışkırdığını söylemiş olduğu ülkelerde yaşayan insanlar işsizlik maaşıyla gelip benim ülkenin en güzel beldelerinde, en güzel şehirlerinde tatil yapabilir iken bugün ülkemizde yirmi dört saat çalışan insanlar bayramda annelerinin elini öpmek için memleketlerine gitmelerinde bir sıkıntı yaşıyorlar ise bu ülkede büyük sorun var, büyük sıkıntı var demektir. Veya otuz yıl bu ülkeye hizmet etmiş emeklilerimiz evine ucuz ekmek götürmek için sabahın erken saatlerinde kuyrukta bekliyorlar ise büyük sorunlarımız, büyük sıkıntılarımız var demektir. Öyleyse bu sorunları ortadan kaldırmak için yapmamız gereken, mutlaka ama mutlaka bu ülkenin ekonomik yaklaşımını; bir, faiz; iki, döviz; üç, borsa üçgeninden kurtarmak; üretim, yatırım ve istihdamın önünü açmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MESUT DOĞAN (Devamla) – Bunu yapmadığımız takdirde, inanın, değil yılda, her gün bakanları değiştiresek bile asla

ülkenin sorunlarını çözemeyeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Doğan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'e ait.

Sayın Sakik, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SIRRİ SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yoksulluğu konuşuyoruz. Bugün yoksul bir Kürt kadınından, Deniz Poyraz'dan bahsedeceğim. Sevgili Vedat Türkali aynen şöyle diyor: “Boşuna çekilmedi bunca acı.” Biz, insanca yaşamak için çektiyssek bu acıları unutmayacağız ve unutturmayacağız. Toplumsal hafızayı, siz kazımaya çalışsanız da insanlık tarihi bunu unutmaz. Biz de bundan sonra hep buralarda, bu yaşanan vahşetleri sizlere bire bir anlatacağız.

Deniz Poyraz bir Kürt kızı, evleri barkları Mardin'de yakılıyor, bunlar metropollere gidiyorlar, İzmir'e yerleşiyorlar. Annesi HDP'de çalışan birisi, o gün işe gitmediği için -hasta veyahut da hastanede randevusu olduğu için- kızı o gün partiye gidiyor, partiyi açıyor ve yoldan geçerken de 1 simit alıyor, yanına da birkaç tane zeytin ve nereye gidiyor? Gidip il binasını açıyor, erken saatlerde il binasının zili çalıyor, kapıyı açıyor, bakıyor, tanımadığı birisi sırtında çantasıyla içeri dalıyor; misafir etmek istiyor ama bu bir saldırgan, oraya katliam yapmaya gelmiş birisi ve ilk önce Deniz'i darbediyor, sonra Deniz'i acımasız bir şekilde katlediyor ve öldürüyor. Bu adam, Deniz Poyraz'ı katleden bir katil. Bakın, nasıl bir işaret yapıyor, hepiniz görüyorsunuz değil mi? Bu adam nereye gidiyor biliyor musunuz? Hani şu an Suriye'de eğitimci donat projesi içerisinde, oraya gönderilen zatlardan birisi. Bu katil Suriye'ye gidiyor, orada eğitimci alıyor, oradan suikast silahlarını alıp getiriyor ve geliyor, İzmir'in göbeğinde Deniz'i katlediyor.

Şimdi, biz bu işaretleri biliyoruz. Mersin'de Özgecan'ı da katledenler bu işaretleri veriyordu, Madımak Oteli'nde de katliam gerçekleştiğinde ve yargı süresince hep bu işaretlere tanıklık ettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sakik, lütfen tamamlayın.

SIRRİ SAKİK (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum.

İşte, Deniz'i katleden bu katil ve arkasında bu kadar güçlü bir organizasyon var ama bunlarla ilgili herhangi bir işlem yapılmadı. Bütün avukatlar, bütün insan hakları savunucuları “Bu adamın arkasında güçlü bir lobi vardır.” dedi çünkü kendisi de itiraf etti, döndü, dedi ki: “Ben o gün çok büyük bir katliam yapacaktım ama şansıma bir tek insan düştü.” Onun için, biz bunları sürekli gündeme taşıyacağız ve Madımak'ta katledilen sevgili Metin Altıok aynen şöyle diyor: “Ölsem ayıptır, sussam tehlikeli/Çok sevmeli öyleyse, çok söylemeli.” Biz de çok seveceğiz, çok söyleyeceğiz.

Yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sakik, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'a ait.

Sayın Karabat, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, enflasyon rakamları açıklandı. Sonra, bu enflasyon rakamlarına göre memur maaşları açıklandı. Zerrece inandırıcılığı kalmayan bu enflasyon rakamlarına göre memur maaşları açıklandıktan sonra yağmur gibi zamlar gelmeye başladı, hatta bu zamlar, bırakın yağmur gibi, dolu gibi yağmaya başladı. Vatandaş nereye kaçacağını şaşırılmış durumda ama daha kötüsü, Sayın Bakan “Türkiye'de asgari ücret düşük değil.” diye bir açıklama yaptı. Şimdi, Sayın Bakana asgari ücretle ilgili ayıplarımızı teker teker anlatmak istiyorum.

Sayın Bakan, Türkiye'deki asgari ücret gelişmekte olan birçok ülkedeki asgari ücretin bile çok altındadır, asgari ücret yılın büyük bir bölümünde açlık sınırının altında kalmaktadır. Çalışanların yarısından fazlası asgari ücretle mahkûm edilmektedir. Bu çalışanlar tüm hayatları boyunca asgari ücretle yaşamak durumundadır ve Türkiye'de ne yazık ki asgari ücret artık temel ücrettir. Hâl böyleyken Sayın Bakanın yaptığı bu açıklama kabul edilebilir değildir.

Şimdi, ben Sayın Bakana Avrupa'da ne hâlde olduğumuzu açıklamak isterim: Sayın Bakan, biz asgari ücrette Avrupa'da Arnavutluk'la, Karadağ'la, Sırbistan'la, Bulgaristan'la aynı ligdeyiz ve Avrupa'nın ortalaması 1.002 euro, Kıbrıs Rum Kesimi'nin ortalaması da 1.000 euro; dikkatinize sunarım. Yine, bizim o ligde bir şampiyonluğumuz var, o da şu: Türkiye'de çalışanların yüzde 45'i asgari ücretle çalışıyor ve bize en yakın rakip Slovenya yüzde 15, Romanya yüzde 13.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Nereden nereye!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – İşte, sizin “Düşük.” dediğiniz asgari ücret bu.

Sayın Bakan, şimdi size bir ev hesabı yapayım, ev hesabı yapmak isterim. Türkiye'de bir asgari ücretli kaç maaşla ev alabilir? İşte, gerçek burada gizlidir. Merkez Bankasının Konut Fiyat Endeksi'ne göre Türkiye'de ortalama konut metrekare fiyatı 32.443 TL; 100 metrekare ev 3 milyon 250 bin TL civarında. Bir asgari ücretli hiç yemese, hiç içmese, çocuğuna harçlık vermezse 191 maaşla bir ev alabiliyor yani on altı yılda bir ev alabilecek, eğer İstanbul'da yaşıyorsa yirmi üç yılda bir ev alabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karabat, lütfen tamamlayın.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Şimdi sana soruyorum Sayın Bakan: Önüne bu tabloları kim koyuyor? Önüne bu tabloları koyanları dikkatle incele.

Ben şimdi size şunu sormak istiyorum: Bu asgari ücretli kurban kesebiliyor mu? Hayır. Bu asgari ücretlinin köyde babası hastalansa köye gidebilecek hâli var mı? Hayır. Hastaneye gidecek hâli var mı? Hayır.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yok.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Artık bu asgari ücretli nereye gitsin; üstüne üstlük bir de yüzde 38'lik elektrik zammı yapıyorsunuz. Ne vicdan kalmış ne utanma kalmış ne arlanma kalmış ve dönüp diyorsunuz ki: “Asgari ücret düşük değil.” ve buna karşı çıkanları popülizmle suçluyorsunuz. Bunu sizin vicdanınıza havale ediyorum. Asgari ücretlileri size havale ediyorum, asgari ücretlileri!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Özgür Bey, su zammı...

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Siz bir şeyde halkı birleştirdiniz; o da yoksullukta milleti birleştirdiniz, yoksullukta. Yoksullukta bu milleti birleştirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Otobüsler yanıyor, otobüsler yanıyor!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Bak Osman, sana “makro” desem market anlıyorsun, “mikro” desem fırın anlıyorsun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Otobüsler yanıyor Özgür Bey.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Sende ne anlama var ne başka bir şey ya! Osman seni, Osman seni, az eğitmiş ustan

seni ya! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karabat, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Hüseyin Özhan'a söz veriyorum.

Sayın Özhan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖZHAN (Adıyaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

İktidara geldiğimizden bu yana, AK PARTİ olarak her zaman insanı merkez alan bir anlayışla politikalar ürettik. Vatandaşlarımızın refahını artıracak, ülkemizin kalkınmasını sağlayacak, toplumumuzun her kesimine dokunacak icraatları hayata geçirdik. Ülkemizi güçlendirecek, vatandaşımızın yaşam standardını yükseltecek hizmetleri, yine ülkemizin terör belasından darbe girişimlerine kadar içeride ve dışarıda karşı karşıya kaldığımız tehditlere rağmen, milletimizin desteği ve teveccühüyle gerçekleştirdik.

Yirmi iki yıllık iktidarımızda savunma sanayisinden ekonomiye, sağlıktan ulaşıma, eğitimden çalışma hayatına kadar her alanda reformları karşı karşıya kaldığımız çeşitli zorluklara ve engellemelere rağmen hayata geçirdik. Son dönemde salgın, savaşlar, küresel krizler nedeniyle yeniden artan enflasyonun meydana getirdiği zorlukları çok iyi biliyoruz. Toplumun her kesiminden, çalışanından emeklisine, sanayicisinden çiftçisine kadar herkesin ortak isteği, enflasyon sorununun çözülmesidir.

Hayat pahalılığı ve ekonomik dengeleri yeniden düzenlemek amacıyla güçlü bir ekonomik program uyguluyoruz. Ekonomi programını uygularken popülist yaklaşımlardan uzak durarak kalıcı refah sağlamayı hedefliyoruz. Enflasyonun düşmesiyle birlikte ekonomik öngörülebilirlik sağlanacak ve gelir dağılımı da olumlu yönde etkilenecektir.

Son dönemde açıklanan makroekonomik verilere göre, bu hedefe ulaşmak için uyguladığımız para ve maliye politikaları sayesinde dezenflasyon sürecine girmiş bulunuyoruz. Kararlılıkla yürüttüğümüz ekonomik program ve güçlü siyasi irade sayesinde yılın ikinci yarısında enflasyondaki düşüşün hızlanarak devam etmesini bekliyoruz. Enflasyon oranını yıl sonunda yüzde 38, 2026 yılında ise yeniden tek haneli seviyelere getirmeyi hedefledik. Enflasyonla mücadeleyi yapısal reformlarla destekleyerek büyüme, istihdam ve ihracat hedeflerimizi de gözetmeye devam edeceğiz. 2024 yılının ilk çeyreğinde Türkiye'de yüzde 5,7 büyüyerek güçlü duruşumuzu devam ettirmişiz. Uygulanan yoğun istihdam politikalarıyla birlikte ülkemizde işsizlik oranı gözle görülür bir şekilde düşerken iş gücüne katılım oranı ve istihdam oranı da yükselmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayın Sayın Özhan.

HÜSEYİN ÖZHAN (Devamla) – Son verilere göre işsizlik oranı yüzde 8,5 olarak gerçekleşmiştir. Merkez Bankası rezervleri 147,6 milyar dolarlık tarihî zirvesini görmüştür. Türkiye'nin dünya ihracatındaki payı artmaya devam etmektedir; dış ticaret dengesindeki iyileşme artmakta, cari açığı azalma da sürmektedir. Ülkemizin risk primi 700 puanlardan 200 puanlara geriledi. Bu gelişme de Türkiye'nin daha güven veren bir finansal ortama sahip olduğunun en güçlü göstergesidir. Aziz milletimiz bize güvensin, inansın, geçmişte nasıl enflasyonun tek hanelere indirdiysek yine indirecek, Türkiye'de fiyat istikrarını yeniden tesis edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, kiralardaki zam sınırının kaldırılmasının yol açacağı sorunların araştırılması amacıyla 4/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/7/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/7/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından Grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

4 Temmuz 2024 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından (6189 grup numaralı) kiralardaki zam sınırının kaldırılmasının yol açacağı sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/7/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'e söz veriyorum.

Sayın Kaçmaz Sayyigit, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; partimizin kiralık konut sorunu ve kiralardaki fahiş artışlarla ilgili grup önerisi hakkında söz aldım. Konuşmama başlamadan önce cezaevlerinde direnen yoldaşlarımızı ve ekranları başında bizleri izleyen halklarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

İnsanlık tarihiyle yaşıt barınma ihtiyacı AKP-MHP iktidarında hayati bir krize dönüşmüş durumda. İğneden ipliğe pahalılık her yerde, hayat koşulları gittikçe zorlaşıyor. Buna rağmen "Başaramadık." diyerek bir öz eleştiri yapmak yerine zamlarla, vergilerle yurttaşın sırtındaki yük her geçen gün artırılıyor. Konut sorunu, kiralardaki fahiş artış daha kritik noktada çünkü böyle giderse yurttaş başının üzerinde bir çatı göremeyecek, başını sokacağı bir evi maalesef olamayacak. Dolayısıyla ciddi bir insan hakkı ihlaliyle de karşı karşıyayız. Geçinemeyen milyonlar, barınamayan yurttaşlar varken üzerinde konuştuğumuz soruna herkesin eğileceğini umuyoruz.

Bakın, son yıllarda yaşanan yüksek enflasyon, göçler, hayat pahalılığı ve depremin de etkisiyle fahiş kira artışları yurttaşlarımızı hayattan bezdirmiş durumda. Siyasi iktidar sayesinde kiracılar gelirlerinin büyük bir kısmını kiraya ayırmak zorunda bırakıldı. Neden mi? Çünkü Türkiye 2021 yılından beri Avrupa'da konut ve kira fiyatlarının en fazla arttığı ülke konumunda karşımıza çıkmakta.

Sarayların penceresinden görülmez ama halkları düşürdüğünüz durumu biz anlatalım, siz de dinlemekle yetinin. Bugün

Türkiye, Avrupa ülkeleri içerisinde konut sahipliği oranının en düşük olduğu 4'üncü ülke olarak karşımıza çıkıyor. Avrupa Birliğinde konut sahipliği oranı yüzde 70 iken Türkiye'de bu oran sadece yüzde 58, TÜİK'in verilerine göre de konut sahipliği oranı giderek düşmekte maalesef. 2014'te yüzde 61,1 olan ev sahipliği oranı 2021 yılında yüzde 57,5'e kadar düşmüş durumda. Bu oran 2006 yılında yüzde 60,7 düzeyindeydi, 2020 ve 2021 yıllarında halkın yüzde 42'si kiracı konumunda.

OECD ülkeleri arasında kira artışında hamdolsun fark atan bir ülkemiz. Buna karşı bazı ülkelerde belediyeler ihtiyaç sahiplerine piyasa fiyatından daha ucuza düşük konut kiralama hakkı tanıyorken bazı ülkelerde ise gelir durumuna göre kira yardımı yapılıyor. Kiralar konusunda AKP-MHP iktidarının bulduğu tek çözüm ise gerçekte asla işlemeyen kira artışlarını yüzde 25'i geçemeyecek şekilde belirlemek. Enflasyon patlamış, zamlar yağmur gibi yağarken konut sahipleri ile kiracılar karşı karşıya getirildi, üzücü sonuçlar da basına yansıdı. İnsanlar resmen devlet eliyle birbirine düşürüldü. Bugün ise yüzde 25 kira artışı üst sınırı kaldırılmış durumda çünkü 1 Temmuz sonrası kiralarda yeniden tüketici enflasyonunun belirleyici olacağı açıklanmıştır. Bu durumda kira artış oranı on iki aylık ortalama enflasyona göre belirlenecek, yüzde 25'lik artış oranı dahi uygulanmamışken bunun uygulanacağını garanti etmediği gibi, Mayıs 2024 itibarıyla on iki aylık TÜFE ortalaması yüzde 65 seviyelerinde olmuştur.

Sayın milletvekilleri, her şeyden önce, bundan sonra kira artış oranlarının yüzde 100'leri geçmesi de söz konusu. Özellikle toplumun büyük bir kısmını oluşturan asgari ücretli ve emekliler başta olmak üzere yurttaşlar gelirlerinin daha büyük bir kısmını kiraya harcamak zorunda kalacaklar ve geçinmeleri çok daha fazla zorlaşacak. Palyatif çözümlerle ülkenin çoklu krizlerinin çözülmesi mümkün değil çünkü demokrasi, adalet, eşitlik gibi erdemleri dışlayan bir zihniyet sorunuyla karşı karşıyayız. "Rasyonel zemin" derken sadece rakamları anlamak yetmedi ve yetmeyecek. Bu sebeple hukukta da özgürlüklerde de rasyonel bir zeminde olmak gerekiyor.

Sonuç itibarıyla ülkemizde uygulanagelen yanlış politikaların ceremesini halkların çekmesini kesinlikle kabul etmiyoruz. Barınma hakkının güvenceye alındığı, süregelen sorunların çözülmesi amacıyla derhâl harekete geçilmesi çağrısında bulunuyoruz. Bunun için de halkların iradesini temsil eden Meclis de sorumluluk almalıdır. Tüm siyasi partiler de önergemize destek versin, hep birlikte bu sorunu toplum yararına birlikte çözelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz Sayyığıt, lütfen tamamlayın.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Devamla) – Ancak bu şekilde açıklık sınırının altında gelir elde eden ailelere kira desteği sağlanması, doğru bir gelir ve kira politikası hayata geçirilmesi başta olmak üzere kalıcı bir çözüm geliştirebiliriz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaçmaz Sayyığıt.

Öneri üzerinde ilk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; DEM PARTİ'nin grup önerisi hakkında söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin kronik sorunlarından bir tanesi de barınma meselesidir. Ünlü psikolog Maslow insanın ihtiyaçlar hiyerarşisini çizerken barınma ihtiyacını ikinci aşamaya yerleştirmiştir yani bir insanın nefes almasından ve yemek ihtiyacından sonra ihtiyaç duyduğu en temel şeylerden biri barınmadır. Sosyal bir devletin odaklanması gereken en önemli meselelerin başında barınma sorunu gelir fakat ülkemizde maalesef barınma krizini bir türlü halledebilmiş değiliz. Türkiye İstatistik Kurumunun verilerine göre, ülkemizde neredeyse vatandaşlarımızın yarısı kiracı konumundadır; üstelik on yıl önceki duruma göre on yılda yüzde 4 artış yaşanmış durumdadır.

Peki, vatandaşımız hem ev sahibi olamıyorken diğer yandan da aynı zamanda neden evini kaybediyor? Bunu sadece nüfus artışıyla açıklamak doğru olmaz. Ülkemizde barınma sorununun iki temel sebebi var; fahiş bir şekilde artan konut fiyatları ve her yıl katlanarak artan kira fiyatları. OECD verilerine göre, Türkiye'de ev fiyatlarının artış hızı OECD ortalamasını 8'e katlamış durumda. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının 2023 Konut Fiyat Endeksi'ne göre ülkemizde 2020-23 yılları arasında konut fiyatları üç yılda 5 kat artmış, üstelik bu artış 2024 yılında da durmamış, son on iki ayda konut fiyatları yüzde 48 zamlanmış. Vatandaş asla bu artış karşısında konut sahibi olamaz. Bugün TOKİ'nin yaptığı ekonomik konutlar bile orta gelirli vatandaşın bütçesini aşmaktadır, üstelik kira oranları da durmadan artıyor. Bağısız ekonomistlerin yaptığı araştırmaya göre beş yıl önceki asgari ücretin dörtte 1'ine denk gelen 2+1 konut kiralari bugün asgari ücretten daha fazladır. Son iki yılda yüzde 25 şartı vatandaş koruyor gibi yaparken şimdi bu sınırın kalkmasıyla birlikte kira fiyatlarının nerede duracağı tam olarak bilinmemektedir. TÜİK rakamlarına göre haziran ayının enflasyon oranı yüzde 65 fakat yani kira oranlarında yapılacak olan yüzde 65 zam en fazla tavan fiyat ama bunun nasıl uygulanacağına dair vatandaş arasında tam bir kafa karışıklığı vardır. Asgari ücretin temel ücret hâlini aldığı bir ortamda insanlarımız nasıl ev sahibi olacak? 10 bin lira emekli maaşı alan, 17 bin TL asgari ücret alan insanımız bu koşullarda barınma ihtiyacını nasıl giderecek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Açlık sınırının 18.979 lira, yoksulluk sınırının 61.820 lira olduğu durumda insanlarımız nasıl konut alacak? Çözüm, daha fazla konut yapmak ve geçici iyileştirmeler ortaya koymak değildir. Çözüm, enflasyonu dizginlemek, üretim ekonomisine geçmek, herkesin rahatlıkla ev sahibi olabileceği gelir düzeyine ulaşmak ve neticesinde, ekonomide kendi reel koşullarına dönmektir. Borç ekonomisiyle ve tamamen finansal koşullarla oluşturulan rahatlığın halkımıza yansımaları mümkün değildir.

Bir an önce insanlarımızın gelir düzeyinin artırılması, konut fiyatlarının dizginlenmesi ve barınma ihtiyacının mutlaka desteklenmesi gerekir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a söz veriyorum.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, ülkemizin karşı karşıya olduğu önemli bir sorun hakkında konuşuyoruz. 1 Temmuz itibarıyla kira zamlarına uygulanan ve artışı yüzde 25'le sınırlayan uygulamanın kaldırıldığını anlamaya çalışıyor ve kaygıyla takip ediyoruz. Bu uygulamanın kaldırılmasıyla birlikte enflasyon artışına paralel kira artışları uygulamasına geçilmiştir. Ancak TÜİK'e göre Türkiye'deki son on iki aylık enflasyon ortalamasının yüzde 71,60 olarak açıklandığı bir dönemdeyiz. TÜİK'e göre bile bu kadar yüksek bir enflasyon ortalaması varken kira artışlarının serbest bırakılması ve bununla ilgili bir düzenlemenin getirilmemesi kalıcı sorunlar doğurabilecektir. Bu durum, kiracılar ile ev sahipleri arasında çözülemez problemler meydana getirebilecektir.

Yaşadığımız deprem felaketinin yanında, sayısını bir türlü bilemediğimiz sığınmacılar sorunu da kira problemini derinleştirmektedir. Bu durumdan dolayı sığınmacılara karşı bir dışlama politikası güdecek değiliz ancak gerçekliği de ortaya koymak gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, son yirmi iki yılda ekonomik gelişmişliği inşaat ekonomisine bağlayan ve hemen her fırsatta bununla övünen AK PARTİ iktidarının en çok övündüğü yerden gol yemesi ülkemiz ekonomisinin nasıl yönetildiğini anlayabilmemiz için ibretliktir. Buradan iktidara sesleniyorum: Ev sahiplerini ya da kiracıları ekonomik olarak destekleyecek ekonomik bir güce sahip değilsek de kira meselesiyle ilgili düzenleme yapabilecek güce sahibiz. Kira artışları ne ev sahiplerinin ne de kiracıların kendi adaletine bırakılmamalı, bu konuda adil ve dengeli bir politika geliştirilmesi zorunludur. Biz de üzerimize düşeni yapalım, hep birlikte vatandaşlarımızın haklarını koruyacak, yaşam standartlarını iyileştirecek ve ülkemizi daha yaşanabilir bir hâle getirecek adımları atalım. İYİ Parti olarak bu ve benzer sorunların çözümü için buradayız ve bu sorumluluğu yerine getirmek arzusundayız. Gelin, tıpkı enflasyonu kademeli olarak düşürmeyi hedeflediğiniz gibi kira artışlarını da kademeli olarak artıracak bir düzenlemeyi Meclisten geçirelim. İktidarın bu sorunun çözümü için gerekli adımları atmasını bekliyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'ya ait.

Sayın İncesu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR ERDEM İNCESU (Ardahan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, konut fiyatlarındaki ve kiralardaki bu önüne geçilemeyen artışı ve ortaya çıkardığı sonuçları görünce şunu düşündüm: Günümüzden yüzyıllar önce ilkel koşullarda yaşayan insanların da temel sorunları yine beslenme, güvenlik ve barınmaktı. Dönüp bakıyoruz, 21'inci yüzyıla geldiğimiz bugünlerde maalesef ülkemiz bu meseleleri en derin şekilde yaşamaya devam etmektedir.

Vatandaşımız helal kazancıyla bir ev alamayacak mı? Emekli olunca bile bir ev, bir araba almak bu ülke insanı için bir lüks mü? Ülkemiz birikimi, geçmişi ve insanıyla bu durumu hak etmemektedir. İnsanın kendisini güvende hissedeceği korunaklı alan oluşturma ihtiyacı tabiatında vardır. Bu yüzden de hükümetler konut politikalarında ev sahibi olmayı teşvik edip kolaylaştırmaya gayret etmektedir.

Günümüzde modern dünya devletleri, vatandaşının ailesiyle daha fazla zaman geçirmesi için çalışma günlerini azaltıyor, yapay zekâyla yaşamını kolaylaştırıyor, destekler sağlıyor ve insanın konfor alanını çoğaltıp huzurunu sağlayacak çalışmalar yapıyor. Aynı zaman diliminde ülkemiz insanı ise karı koca çalışıp maaşının birini kiraya ayırmak zorunda kalıyor, diğer ayda ise elde kalan kısıtlı bütçeyle geçim yolu arıyor.

Kıymetli arkadaşlar, bu mesele şüphesiz ki birdenbire ortaya çıkmadı. Her seferinde ülkeyi daha da büyük çıkmazlara sürükleyen ekonomik politikalar sonucunda malzeme ve inşaat maliyetleri ve dolayısıyla sektöre bağlı bütün fiyatlar katlanarak arttı. Doğal olarak konut üretiminin döngüsü bozuldu ve üretimde aksamalar başladı, geldiğimiz nokta itibarıyla durma noktasına geldi. Konut arz ve talebinin bozulmasıyla 2018-2024 arası kira fiyatları 6 kat, konut fiyatları ise 12 kat arttı. Yıllar içerisinde sektörün olumsuz etkilendiğini anlamak için 2000 yılı ile günümüz ev sahibi/kiracı oranına bakmamız durumu anlamamız için önemli bir veri olacaktır. 2000 yılında yüzde 64 olan ev sahibi olma oranı 2024 itibarıyla yüzde 56'ya düşmüştür.

Diğer taraftan, yoğun sığınmacı akını ve onların konut taleplerindeki artışı, durumu iyice çıkmaza sokmuştur. Konut giderlerinin hane halkının harcamaları içindeki payının yüksek olması, gıda ve ulaşımda olduğu gibi etkisi çok yönlü olarak enflasyona olumsuz yansımaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İncesu, lütfen tamamlayın.

ÖZGÜR ERDEM İNCESU (Devamla) – Tamamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, kira oranlarındaki sınırlamanın kalkmasının olası bazı olumsuz sonuçlarının olacağını öngörüyoruz. Bunları, kiralara fahiş ölçüde yükselmesi, sosyal ve ekonomik adaletsizliğin derinleşmesi ve kiracıların konut güvencesinin azalması olarak sıralayabiliriz. Kısa ve orta vadede önerimiz şudur: Birçok ülkede olduğu gibi, düşük gelirli kiracılara yönelik destek programlarını biz de uygulayabiliriz; gayrimenkul sahiplerine makul kira artışları karşılığında vergi teşvikleri yapabiliriz; asıl ve en önemli çözüm olarak ise kuruluş amacından uzaklaştırılan TOKİ eliyle sosyal konutlar üretilmesi gerekmektedir. Bu mesele daha da derinleşip yıkıcı sonuçlara sebep olmadan çözüme kavuşturulmalı, vatandaşlarımızın sorunlarını çözmeliyiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İncesu, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'a ait.

Sayın Altunyaldız, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugünkü oturumda ortaya konan çalışmaları, önerileri burada sizlerle birlikte izledim. AK PARTİ iktidarı olarak yirmi yılı aşkın süredir Türkiye'nin meselelerinin hâkimiyiz Türkiye'nin meselelerini emin olun ki çok iyi biliyoruz. Milletimizin teveccühü AK PARTİ'nin Cumhurbaşkanımız önderliğinde Türkiye'nin tüm meselelere hâkimiyetini, çözümün AK PARTİ'de ve Cumhurbaşkanımızda olduğunu defalarca ortaya koyduğunu hep beraber gördük. Aksi hâlde, yirmi iki yıl Türk milleti AK PARTİ iktidarına teveccüh etmezdi; bunu, lütfen, siz de bir kabul edin. Dolayısıyla, biz meselelerimize hâkimiz; ekonomi programımıza hâkimiz, ne yapacağımızı çok iyi biliyoruz, bunu milletimizle paylaşıyoruz, sahadayız, kira artışlarını biliyoruz, ev meselesini biliyoruz, depremde evsiz kalan vatandaşlarımızın dertlerini biliyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sonuç...

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Önceliği, depremzedeleri başını sokacakları ev sahibi yapmaya ayırıyoruz ama bunun yanında diğer vatandaşlarımızı meseleleriyle asla baş başa bırakmıyoruz. Niye? Enflasyon, dezenflasyon süreci bilirsiniz haziranla birlikte başladı.

Değerli arkadaşlar, dezenflasyon süreciyle birlikte, her ay ortalama yani yıllık enflasyonun ortalaması düzeyinde artması öngörülen kira artışları bundan sonra -göreceğimiz- her ay düşüş gösterecek.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Göreceğimiz hepimiz!

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Biz ekonomiyi bir bütün olarak alıyoruz. Ekonomi, değerli arkadaşlar, istihdamıyla, makro ekonomi istikrarıyla, fiyat istikrarıyla ve istihdamıyla bir bütündür. Biz istihdam oluşturan bir ekonomiyi işletiyoruz, biz büyüyen bir ekonomiyi işletiyoruz. Zira, değerli arkadaşlar, rakamlara baktığımız zaman, işleyen bir ekonomi varsa, üreten bir ekonomi varsa, istihdam oluşturan bir ekonomi varsa...

ALİ BOZAN (Mersin) – Ya, siz kendiniz anlatmakta zorlanıyorsunuz ya, ne dediğinizi siz bilmiyorsunuz ya! Ayda 10 bin lira alan emekli var, ona cevap verin, ona!

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – ...dünya ihracatında 2002'de 0,55 pay alan bir ekonomiden 1,8 pay alan bir ekonomiye geçmişsek...

ALİ BOZAN (Mersin) – “1,8” dediğini halk anlamıyor.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Halk anlıyor, anlıyor.

ALİ BOZAN (Mersin) – Asgari ücret 17 bin lira mı, değil mi, ona cevap ver. Ne dediğini vallahi de billahi de sen bilmiyorsun, vallahi de billahi de ne dediğini bilmiyorsun, hikâye anlatıyorsun!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Sana öyle geliyor, sana öyle geliyor!

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – ...2023 yılı itibarıyla 1,1 trilyon dolar millî gelire ulaşırsak, kişi başına gelirden 13.100 dolara ulaşırsak işleyen bir ekonomi vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Altunyaldız, lütfen tamamlayın.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Eğer işleyen bir ekonomi varsa -ki var- tüm sorunlar işleyen ekonomi içerisinde çözülür.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Ne zaman, ne zaman?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – O yüzden, dezenflasyon döneminde cari açığın dengelendiği, dış ticaret açığının düştüğü, büyümenin kalkınmayla perçinlendiği, fiyat istikrarının en üst düzeyde sağlandığı ve tüm bunların 360 derece kapsandığı bir ekonomik modelle Türkiye’yi büyütmeye, istihdamı artırmaya ve her vatandaşımızın refahını artırmaya devam edeceğiz.

ALİ BOZAN (Mersin) – Şu anda var ya, çarşıya çık, pazara çık, vallahi seni sopyayla kovalar halk, halk seni sopyayla kovalar bu söylediklerin için!

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Hatırlayın, ev alımında da ilk özel kredi programını AK PARTİ iktidarları ortaya koydu ve işletti, bunu hiçbiriniz koymadınız.

ALİ BOZAN (Mersin) – Şu anda halk ev alabiliyor mu? Kirasını ödeyemiyor, siz ev almaktan bahsediyorsunuz.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Allah’a emanet olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Altunyaldız.

Sayın Temelli, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız’ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP’li hatipleri dinleyince gerçekten ben de gidip bir konut alayım diyorum. Nasıl alıyorlar bu konutları, çok merak ediyoruz. Bakın, size gerçeklerden bahsedeyim: Bir kere dezenflasyon sürecinden önce kira artışlarını yüzde 25’te sabitlediniz, enflasyon patladı. “Dezenflasyon süreci başlıyor.” diyorsunuz, kira artışlarını serbest bırakıyorsunuz. Bir kere bu tamamen ciddi bir tutarsızlık ve akıl tutulması. Tabii, Mehmet Şimşek’in aklı tutulunca sizinkinin de tutulması normal. Dolayısıyla buradan bir ekonomi politikası çıkmaz.

İkincisi, Türkiye’de çok ciddi bir konut sorunu var çünkü çarpık bir konut politikası var. Yani sürekli zenginler için üretilmiş konutların yaratmış olduğu bir konut arz fazlası var fakat yoksullar için yani geçinemeyen asgari ücretliler için konut sorunu var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bu konut sorunu ancak bir sosyal konut politikasıyla çözülebilecekken TOKİ bile lüks ev yapıyor bu ülkede. Dolayısıyla, bu ciddi konut sorununun çözümü kira meselesindeki bu “Yüzde 25 yaptık.” “Yok, bunu kaldırdık.”la çözülecek bir mesele değil. Bir kere, Türkiye’de çok ciddi bir gelir dağılımı adaletsizliği söz konusu. Dolayısıyla Türkiye’de nüfusun aile bazında yüzde 40’ı kiralarda yaşamak zorunda. Bu gelir dağılımı adaletsizliğinde ilk yapılacak şey, acilen geçinme sıkıntısı çekenlere bir kira yardımı uygulamasıdır ve kira tespit komisyonlarının bu ülkede bir an önce kurulmasıdır çünkü ciddi anlamda bir servet transferi aracılığına dönüşmüş durumdadır.

Bir örnekle bitiriyorum Sayın Başkan. Zenginlere yaptığınız konutların birçoğunu, o rezidansları zaten vatandaşlık hakkı üzerinden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen bir daha uzatmak zorunda bırakmayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – ...250 bin dolar karşılığında sattınız, adamlara bir de vatandaşlık hakkı verdiniz. Onlar şimdi o konutları 1 milyon dolardan size geri satıyorlar, konut başına 750 bin dolar kazanıyorlar; bir de üstüne üstlük vatandaş olarak memlekette dolaşmaya devam ediyorlar.

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

36.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız’ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, Sayın Başkan, bugün grup önerileri, bir, kira sorunları; iki, asgari ücret; üç, yoksulluk; dört, çiftçilerin sorunları yani muhalefetin 4 grup önerisi de tam da toplumun sorunları.

Az önce konuşan hatip Türkiye’deki emlak fiyatlarını ve kirayı anlatırken o kadar başarılıydı ki emlakçılar onu kıskanmıştı yani sanki bambaşka bir ülkede yaşıyoruz.

Sonra, şu ne demek, ben merak ediyorum: “Yirmi bir yıldır biz kazanıyoruz, halk memnun, her şekilde oy veriyor.” “Müstahak.” mı diyor, ben anlamıyorum yani bu ülkede seçim kazanmak işçiye, emekliye, çiftçiye zulüm yapmak mı demek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Zulüm yapsan kazandırmaz.

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bitiriyorum.

Asgari ücret 17 bin lira, Ankara’da en düşük kira 20 bin lira; bunu anlatıyor. Az önce konuşan arkadaşımız...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Mezitli’de kaç lira?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Mezitli’de de kira 20 bin lira ama senin kirayla bir işin yok Osman, maşallah 5 bin tane dairen var. Şimdi, bu nasıl bir akıl anlamıyorum.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Oradaki artışlarla ne alakası var? İmar artışları için ne düşünüyorsun Mezitli’de, bir söylesene. Özel kalemini gönderdin ya Mezitli’ye, bir söylesene onu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Başarır, siz Genel Kurula hitap edin lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, öyle bir durum ki “Biz 1’inci partiyiz, yirmi bir yıldır kazanıyoruz.” diyorsunuz.

Hayır, siz en son seçimde 2'nci partisiniz, bu halk sizi cezalandırdı, bu bir. İki, 1'inci parti olmak demek her zulmü halka yapmak demek değildir. İşte, Ankara'yı 2 sefer kazandık, İstanbul'u 3 sefer kazandık yani orada belediyenin uhdesinde olan yerlerin kirasını yüzde 300 mü artıracamız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen bir daha uzatmak zorunda bırakmayın.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Halk ekmeği 20 lira mı yapacağız? Halk oy veriyor, ne güzel, her şeyi yapabiliriz; bu mantık doğru değil. Her gelen konuşmacı aynı şeyi söylüyor, her gelen konuşmacı Nebati gibi halkın anlayamayacağı ekonomik terimleri kullanıyor. Ya, bir gerçek var, az önce söyledi konuşmacı; çarşı pazar, kira fiyatları ve maaş ortada. Neyi anlatıyorlar burada ben anlamıyorum. Ama şu doğru bir üslup değil: “Biz kazanıyoruz, halk oy veriyor, o zaman sorun yok.” Var, var ki son seçimde 2'nci parti oldunuz, 1'inci parti Cumhuriyet Halk Partisi oldu.

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

37.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, önce usule bir itirazım var, daha evvel de söylemiştim ama tekrar etmek istiyorum, bu konuda sizin desteğinizi bekliyorum. Şimdi, gruplar önerge veriyor, önergeler adına her gruptan konuşmacı arkadaşlar var, bizim arkadaşlarımız da konuşuyor. Eğer Grup Başkan Vekilleri kendi milletvekillerinin yaptıkları konuşmayı beğenmiyor ve yetersiz buluyorlarsa lütfen önergelerde kürsüde kendileri konuşma yapsınlar. Bir süredir hep böyle oluyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Konuşmalar bitiyor, zaten laf atmaktan dinlemeye sıra gelmiyor yani cevabın bir önemi yok, siz ne cevap verseniz cevabın bir anlamı yok. Allah'tan biz konuşmalarımızı milletimize yapıyoruz. Bakın, Ziya Bey'in söylediği şey şudur: Bizim bütün hitabımız, asli hitabımız, bütün ifadelerimiz, cevaplarımız milletimizdir.

Burada yaptığımız, dün de benim yaptığım konuşmamda, arkadaşımızla yaptığımız konuşmalarda, biz milletin içinde bizatihi yaşıyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) –...olan bitenin gayet farkındayız ve bütün gücümüzle ve bilgi birikimimizle, yıllara sâri tecrübemizle, var olan problemlerin izalesi için uğraşıyoruz. Eğer hafızam beni yanıltmıyorsa, kiranın yüzde 25'le sınırlanmasına karşı çıkan da muhalefetti o dönemde. Yani burada gördüğümüz şey şudur: Var olan konunun ne olduğunun önemi yok, biz - iktidar- ne söylüyorsak tam tersini söylüyorsunuz, ne söylüyorsak tam tersini. O yüzden yani burada bu konuşmaları yaparken vatandaşın teveccühünü de lütfen küçümsemeyin. Yapılan her iş, her ircaat nihayetinde vatandaşın onayını almak içindir, milletimizin onayını almak içindir. Bu onayı aldığımız için bugün biz bu ülkeyi yönetiyoruz. Yoksa başka bir şeyi ifade etmek mümkün olabilir mi? Yani söylenen şeyleri düşünüyorum mantıken izahı mümkün değil yani söylediğiniz şeylerin. O yüzden Genel Kurulu lütfen bence doğru mecrasında çalıştırarak günümüze devam edelim.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

38.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Çok kısa bir şey söyleyeceğim. İki şeye cevap vermek istiyorum. Milletvekillerimiz konuştuğundan hemen sonra biz söz almıyoruz. En son konuşmacı maalesef ki AKP grubundan, onun söylediği konuşmaya, cümlelere cevap veriyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ne söylesek sürekli bir cevap mı olacak Sayın Başkan ya! Böyle bir şey olamaz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan ekonomiyle ilgili, kira artışlarıyla ilgili, maaşla ilgili dedi ki: “Biz halkın yanındayız, sokaklardayız.”

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Öyleyiz, öyle.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yanınızdaki 2 milletvekilinden ne kadar sokakta olduğunuz belli: Birisi, istakozu Monaco'da paylaşan milletvekili; birisi, onunla büyüyen Osman.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Sizin hoşunuza gidecek şekilde konuşmak zorunda değil! Yok öyle bir şey!

BAŞKAN – Sayın Temelli, buyurun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Efendim, özür diliyorum, cevap verme hakkım var mı?

BAŞKAN – Sayın Temelli'ye söz vereyim...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sataşma var Sayın Başkanım, Ali Mahir Bey'e cevap verebilir miyim?

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Gökçek, vereceğim söz.

Sayın Temelli, buyurun.

39.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, burada sözün nasıl kullanılacağı bu zamana kadar yaptığımız çalışmalarda belli; kalkıp şimdi bunu da dizayn etmek, buna da mühendislik yapmak çok kabul edilebilir bir şey değil. Kaldı ki bizim vekillerimizin konuşmaları sizin için bir ders niteliğindedir, keşke ciddiye alıp dinleseniz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ooo, bayağı bir ders var(!)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – O seni ilgilendirmez, sen kendi işine bak! Kimsin ki bana ders vereceksin!

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Kendiniz alın o dersi! Kendiniz alın o dersi!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Diğer taraftan, ortada bir çarpıtma var ve bu çarpıtmayı düzeltmek için söz aldık ve bunu düzeltmeye çalıştık. Dolayısıyla bunu tasarlamanız kabul edilebilir bir şey değil; bir Meclis çalışmasına, bir Meclis hukukuna hiç uygun bir şey değil.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Siz kimsiniz bize ders vereceksiniz, haddinizi bilin!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Zengin dedi ki: “Yüzde 25'e de karşı çıktınız.” E, haklıymışız, işte sonuçları ortada. Sonuçlarının ne kadar haklı olduğumuzu göstermesini görmek istiyorsa mahkemelere baksın, ne kadar kira tespit davası açıldığını görsün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Şu anda niye sınırlamıyorsunuz bunları? Hesap budur! Hesap budur!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Dolayısıyla ortada büyük bir adaletsizlik varken fiyatlarla oynayarak bu adaletsizliği ortadan kaldıramazsınız; kaldırabilseydiniz nasla kaldırırdınız, işte, faizler ortada.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hiç alakası yok!

BAŞKAN – Peki, Sayın Gökçek, buyurun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Kürsüden alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Saygıdeğer milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Mezitli konusuyla Sayın Ali Mahir Başarır bu aralar çok ilgileniyor, kendi danışmanını oraya özel kalem olarak gönderiyor; oranın bütün rant işlerine baktığı için önce bu konulara bir cevap vermesi gerekiyor diye düşünüyorum.

İkincisi, gelelim ikinci bir konuya, daha demin kalktınız, konuştunuz -sizin mali müşavirliğini yaptığınız, Sayın Özgür Karabat'ın- İstanbul Büyükşehir Belediyesinden 15 tane ihaleyi aynı firmanın aldığı konusunda da çıkın burada bir cevap verin.

Üçüncüsü, suya "Bedava." dediniz seçimlerde, suya zam yaptınız; ulaşım "Bedava." dediniz, ulaşım zam yaptınız. Öğrencilere "Ya, bütün öğrenciler, merak etmeyin, bütün öğrenciler bedava binecek otobüslere." dediniz, ona zam yaptınız. Üstüne, kalktınız, 180 milyar TL İstanbul Büyükşehir Belediyesini borçlandırdınız. Hiç bu konulardan çıkıp burada bahsetmiyorsunuz.

Şunu da söylemek istiyorum, Özgür Karabat Beyefendi'nin mali müşavirliğini yaptığı firma bu kadar ihale almasına rağmen İstanbul Belediyesinin otobüsleri 158.657 defa arızalandı. Ya, bununla da alakalı bir cevap vermeniz lazım.

Ve бүтçеніз, Ali Mahir Bey, yüzde 1.122 -İstanbul Büyükşehir Belediyesinin бүтçеси- arttı.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Baban gibi cebine koymadığı için arttı.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Bu artışa rağmen 180 milyar TL borçlandırdınız.

Şimdi, bak, ben bir şey söyleyeceğim, bura Mezitli değil. Şimdi, sen Mezitli'deki Belediye Başkanına istediğin gibi sözünü geçirirsin. Arkadaşlarım bir araştırınsınlar bu meseleyi, işin içinde hangi alavereleler var, bu arada hangi kat artışlarını verdiniz, Mersin'den bu işe hangi onaylar verilecek, Cumhuriyet Halk Partisinin kıymetli milletvekillerinden de seninle ilgili bu konuyu bir araştırmalarını rica ediyor, tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çömez, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İktidar partisinin saygıdeğer milletvekili çok güzel bir tablo çizdi karşımıza, çok pembe bir tablo. Bunun doğru olmasını gerçekten temenni ederdim ama sahaya çok çıkmadığınız ve sahada olmadığınız anlaşılıyor çünkü eğer sahaya çıkmış olsaydı çarşıda, pazarda durumun böyle olmadığı çok net bir şekilde anlaşılırdı. Mesela AK PARTİ'li -eski MKYK üyesi- eski İstanbul İl Başkanı Sayın Metin Külünk çok vahim bir açıklama yaptı ve sahada tablonun çok vahim olduğunu, alım gücünün çok düştüğünü ve bir kısım partililerin de son derece lüks ve şatafat içerisinde yaşadığını belgeleriyle açıkladı. Daha dün, sizin o oturduğunuz koltukta bir zamanlar oturan Sayın Bülent Arınç "Geçen sene ben 70 liraya doldurduğum poşeti bu sene 170 liraya dolduramıyorum." dedi, feryat etti, sonra da dedi ki: "Et fiyatlarına yetişmek mümkün değil. Avrupa'da et 250 lira, Türkiye'de 600 lira."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bitireceğim.

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bakın, köylere gidelim beraber, samimi olarak söylüyorum, gidelim köylere; köylü ne durumda? Boşalmış köyler, artık üretim yapamaz hâle gelmişler ve maalesef köylü, arazisini haraç mezat satar hâle gelmiş. 10 bin lira emekli maaşı, 17 bin lira asgari ücret ve bu ülkede yoksulluk sınırı 19 bin lira ve hâlâ bu ülkenin Maliye Bakanı diyor ki: "Bu ülkede asgari ücret yüksektir, emekli maaşları yüksektir."

Tabiatıyla, açık yüreklilikle söylüyorum: Gelin, araziye beraber dolaşalım, sahayı beraber dolaşalım. 140 milyar dolar borçla aldığınız ülke bugün 500 milyar doları geçti, elde ne var ne yoksa satıldı; hâlâ gece gündüz haraç mezat bu ülkenin her şeyi satılıyor ve ülkenin istikbali ipotek altına alındı, gelecek garantili projelerle çocuklarımızın istikbali ipotek altına alındı; hâlâ bütçe açık veriyor, hâlâ faizi bile ödemeyecek noktada hazine ve maalesef "carry trade"lerle Londralı tefecileri zengin eder hâle geldik.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Zengin, buyurun.

41.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, son cümle, sosyal konutlarla alakalı bilgi vermek istiyorum. "TOKİ" kelimesinin herhâlde Türkiye'de en çok duyulduğu dönem AK PARTİ dönemidir. Bu dönemde iki ayrı konut türü yapılmıştır. Lüks konutlardan gelir elde edilerek 1 milyon 180 bin adet konut yapılmıştır. Yani buradaki konut sayısının büyüklüğünün fark edilmesini istiyorum. Böyle yapılarak yoksul vatandaşlarımızın ev sahibi yapılmasıyla alakalı çok özel kampanyalar yapmıştır TOKİ. Aynı zamanda büyükşehirlerde belediyelerimizin de desteğiyle yapılan konutlar vardır. Bizim bugüne kadar gelmemizin en önemli sebebi yaptığımız sosyal konutlar, uyguladığımız sosyal politikalar, yoksul ailelere, kadınlara, gençlere, gazilere, engellilere özellikle yaptığımız yardımlardır, bunu da ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Aslında cevap vermek istemiyorum ama bu Mezitli konusunu söylemek...

BAŞKAN – Buyurun, doğrudan sataşma var.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, arsız kazığa takılmış, "Bu tıkırtı nereden geliyor?" demiş. Tam da bu beyefendiye uyuyor. Benim Mezitli ilçesinde hiçbir danışmanım olmadı. Birisi Mustafa Karakuzu, Kütahyalı; birisi Hüseyin Akyurt,

Ordulu; sekreterim de zaten burada. Benim olmadı Mersin'de hiçbir danışmanım. Bak, gel, araştı.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Buğra?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Buğra benim danışmanım değil, Buğra benim danışmanım olmadı. İşte, Meclis kayıtları, geçen sene, ondan sonraki sene olmadı.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Buğra neyin oluyor, Buğra?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Olmadı ama o kadar alışmışsın ki sen yalan söylemeye, ne diyebilirim.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Buğra neyin oluyor Ali Mahir? Buğra neyin oluyor?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Şimdi, bakın, diyor ki: "İstanbul ve Ankara'da belediyenin bütçeleri 12 kat arttı." Artar çünkü baban gibi bir belediye başkanı yok. Bütçeyi artıran, halka veren belediye başkanları var. (CHP sıralarından alkışlar) O bütçe 12 kat artar. Niye artar? Dinozor parkı yapıp milyarlarca lirayı o parka gömüp bir de televizyon kanallarında pişmiş kelle gibi sırtarak iftira atan baban gibi bir belediye başkanı yok!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Merkezî Hükûmet veriyor Ali Mahir, merkezî Hükûmet veriyor, Allah Allah!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bak kardeşim, benim grubum orada, hepsi yedi göbek sülalesinin servetinin hesabını verebilir.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Evet(!)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Senin kıymetli baban 80'li yıllarda Çocuk Esirgeme Kurumunda müdürdü -niye öyle bir adamı da müdür yapıp çocukları teslim ederler, bilmem de- şimdi, senin babanın aldığı maaş o yıllarda 50 bin lira, gel sen de T.C.'ni ver, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu da T.C. kimlik bilgilerini versin, yedi sülalemizin mal varlığını araştıralım. (CHP sıralarından alkışlar) Gel araştıralım, eğer bu gruptan bir tane yeğeni, kardeşi, babası, annesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Mahir, hepsi alkışlamıyor, bir kısmı vermeyecek.

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Hesabını veremeyen biri çıkarsa ben milletvekilliğinden istifa ederim; hepsinin şerefine, namusuna, onuruna kefilim. Sen verebilir misin?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Bir kısmı alkışlamıyor, bir kısmı alkışlamıyor!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bir kez daha söylüyorum: O giydiğin ceketin, kravatın, elindeki telefonun, her gün iftira attığın o kanalda o televizyonun hesabını veremezsin, veremezsin! Sen kirlisin, sen haramla büyümüşsün, burana kadar pislîğe batmışsın, Ekrem Bey'e laf atıyorsun! (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Niye kızdın bu kadar?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Sen çık babanın, senin, kardeşlerinin mal varlığının hesabını ver! Bak, T.C.'mizi veriyoruz, haydi ver, haydi ver; gel buraya, gel; ver hadi, veremezsin! (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Öğrendin "gel, gel" demeyi de bakıyorum!

BAŞKAN – Sayın Gökçek, buyurun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Evet, efendim, tekrar, bir daha cevap vereyim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bize söz vermiyorsunuz, sürekli böyle bir şeye söz veriyorsunuz Başkan.

3.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın satışa nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Sevgili Ali Mahir Başarır, ne zaman sana güzel güzel sorular sorsam hep hakaret etme yöntemini tercih ediyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Layıksın çünkü.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Yani benim kanaatimce sen ağa olsan köyü satarsın, ırgat olsan gölgede yatarsın, çoban olsan sürünü kurt kapar, bekçi olsan hırsızlar bayram yapar. Sen böyle bir adamsın. Şimdi, bak, ben sana şunu söylüyorum, diyorum ki: Mesela şu anda -hemen sana söylüyorum- Mezitli Belediye Başkanlığıyla alakalı oradaki rant işlerine baktığını bütün oradaki, bölgedeki insanlar biliyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ulan geri zekâlı, kim biliyor! Terbiyesiz herif!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Ooo! Sayın Başkanım, böyle bir şey olamaz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ne diyor ya o? Sayın Başkan, böyle bir şey mi var?

BAŞKAN – Ama Sayın Başkan, böyle bir üslup olmaz. Karşılıklı, bak, siz söylediniz, o söylüyor ama hakarete varan bir dil kullanmak Meclise yakışmaz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Lütfen Sayın Başkan...

ALİ MAHİR BAŞARAN (Mersin) – Terbiyesiz herif!

BAŞKAN - Sayın Gökçek, lütfen buyurun.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Sayın Başkanım, zamanımın geri verilmesini istiyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Şimdi biliyorsun, yine Mersin'de Erdoğan Öztürk yani sizin Veli Ağbaba'yla aranızdaki iyi ilişkilerinizin olduğu bir kişi, bu müteahhidin ilişkileri de ortaya dökülecek.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Terbiyesizleşme bel!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Yahu, bunları bir dinleyin!

Bak, ben belgelere, konulara dayanarak konuşuyorum, iftira atmıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Belge çıkart.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Hani belge kardeşim, hani belge?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Bakın, ben size şunu söyleyeyim: Biz milletvekili olarak birbirimize hakaret etmemeliyiz, fikirlerimizi tartışmalıyız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Belge nerede, belge?

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Belgen nerede, belgen!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Belge çıkart, belge!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Belge göster!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Ama sizde şöyle bir üslup var: İş beceremiyorsunuz, cevap veremiyorsunuz ya hakaret etme yöntemini tercih ediyorsunuz veya aileden saldırma yöntemini tercih ediyorsunuz. Bakın, bu ne biliyor musunuz, bunu anlatayım. Bu kapasitenin darlığıyla ilgili bir şey. Kapasiteniz olsa, cevap verecek olsanız...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Çok kapasitelisin (!) Sen kapasitelisin (!)

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Ben sana ne dedim? Mesela "İstanbul Belediyesinin 180 milyar lira borcu var." diyorum,

sen bana geldin, diyorsun ki "Helal lokman yedin mi?" Ben "Suya zam yaptınız, otobüse zam yaptınız, öğrencilere ücretsiz olarak bu konuyla ilgili sözler verdiniz, uymadınız." diyorum, bana geliyorsun, diyorsun ki "Sen babanın hesabını ver."

Ya, Ali Mahir, bak, ben sana diyorum ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gökçek, lütfen tamamlayın.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben sana sorduğum soruların cevabını istiyorum.

Bakın, Cumhuriyet Halk Partisinin milletvekillerini itham ederek konuşmuyorum, inanın; sizin aranızda yarınızdan çoğu benim ne demek istediğimi iyi biliyorsunuz kıymetli CHP'li; Ali Mahir'in hangi işlere bulaştığını, bu işlerin içinde nasıl parmağının olduğunu az çok sizler de biliyorsunuz. Ben sizin bildiğinizi inanarak değil bilerek söylüyorum ama bu bilgimi buradan paylaşamam. Niye? Bilginin bende kalması lazım.

Ali Mahirciğim, o yüzden, Mezitli'de en son yapılan kat artışlarıyla ilgili ne alakan var? Mersin Belediyesi bu işi onaylayacak mı? Hadi gel, bu işin onaylanmasına engel olalım. Kale Mahallesi'ni imara açmak için oradaki konularla ilgileniyor musun, ilgilenmiyor musun? Bu konuların önüne geçeceğine söz veriyor musun? Gel, bunları da konuşalım ve bunun akabinde senin de bu meselelerin temize çıkmış olur, rahat etmiş olursun diye düşünüyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

Sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Hani belge?

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, kiralardaki zam sınırının kaldırılmasının yol açacağı sorunların araştırılması amacıyla 4/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Başkan, karar yeter sayısı istiyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, böyle bir şey yok.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Var Başkanım, öneri bitti.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Hakaret ettin ya, resmen hakaret ettin.

BAŞKAN – Tamam, buyur.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Başkan, duymuyorsun hiçbir şey "Karar yeter sayısı istiyoruz." dedim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, hakaret etmeden...

VIII.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in satışına nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, ben çok namuslu bir teklifte bulunuyorum, diyorum ki: Gel, ben evlatlarımın, eşimin, yedi sülalemin -Mersin'de- kimlik bilgilerini vereceğim, sen de ver, savcılık gelsin, araştırсын. Mersin ve Tarsus'ta -ilçem Tarsus- benim babamla yaşadığım Çamlıbel Mahallesi'nde 80 metrekareden başka -ailem dâhil, yeğenlerim dâhil, sülalem dâhil, yeğenlerimin kayınpederi dâhil- bir tek metrekaare daire yok; bunu bil.

Gelelim Mezitli'ye... Şimdi, baktım, daha Mezitli'de düşünülen, gündeme gelen bir imar uygulaması da yok, yalan, yok ama bak, ben sana hesap vermiyorum, ben sana hesap vermiyorum; hesap vermesi gereken kişi sensin.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sen kendi arkadaşlarına ver hesabını, kendi arkadaşlarına ver!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ben ne diyorum? Siz yargılanmıyorsunuz kardeşim, sen ve senin gibiler yargılanmıyor, bu ülkede böyle bir sorun var. Senin baban Çocuk Esirgeme Kurumunda memur, Beyaz TV'nin sahibisin, futbol takımının sahibisin, binlerce dönüm arazin var, gelin, verin.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – İspatlasana, bir ispatla ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – İspatı sensin, her gün o kanalda hep konuşuyorsun dırdır, dırdır!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – İspatla!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – İspatı sensin ama bu konuyu uzatmaya gerek yok.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – E, Halk TV'nin sahibi sen misin? Halk TV'nin sahibi sen misin? Böyle bir şey olabilir mi ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bu konu iddialarla olmaz, gelirsin, işte Cumhuriyet Halk Partisi Grubu, AKP Grubu da burada; gideriz savcılığa, bir dilekçe veririz -namuslu insanlar böyle yapar- "Gel, benim mal varlığımı araştır..."

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Gel, anlat!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bakın, Ekrem İmamoğlu da yapar, Ankara da yapar, Umut Akdoğan da yapar, hepsi yapar, tüm grup yapar, Sibel Hanım da yapar, Semra Hanım da yapar. Yapar mısın? Hadi gel, yarın gidelim adliyeye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bitiriyorum.

Hadi gel, adliyeye gidelim, hadi, hadi!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Şu Mezitli'deki işi bir çıkaralım ortaya, gel.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Mezitli için de bir kez daha söylüyorum: Mezitli'de şu anda imar uygulaması yok. Bu nasıl bir yalan, nasıl bir ahlaksızlık.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Yahu, Mersin senden illallah etti! Belediye başkanları senden illallah ediyor ya! Bırak, peşini bırak belediye başkanlarının.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bak, şimdi Veli Ağababa da geldi, sen öncelikle ona cevap ver, onu düşün; ne yapacağını görürsün.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Karar yeter sayısı istiyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Temelli'ye söz vereceğim.

Buyurun Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Karar yeter sayısı istiyoruz, sözü vermediniz zamanında.

BAŞKAN – Sayın Temelli, söz veriyorum.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, bize yönelik bir sataşma ya da bir itham ya da bir şey olduğunda o aralıkta söz almamız lazım, siz sürekli Osman Bey'e söz veriyorsunuz. Osman Bey'in söyledikleriyle...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sezai Bey, sataşma olduğu için...

BAŞKAN – Sayın Başkan ama şimdi olup bitenlere de siz şahitsiniz, iki tarafın söyledikleri var.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Şimdi, Sayın Zengin diyor ki...

BAŞKAN – İki tarafa söz verdim, size de söz veriyorum.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Hayır, biz daha önce istemiştik, Grup Başkan Vekili olarak Sayın Zengin bir ithamda bulunmuş, onu yanıtlıyacağım.

BAŞKAN – Ama 2 defa size söz verdim, sonra karşılıklı tartışmalar olunca ona söz verdim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Siz ha bire Osman Bey'e söz verdiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi de o tartışmadan sonra size söz verdim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Ama yani ne anlamı var böyle bir şeyle...

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Belki Sayın Zengin hatırlayacak: TOKİ'nin sosyal konut yaptığıı söyledi, lüks evlerin de para kazanmak için yapıldığını söyledi. Tabii, AKP vekilleri, Sayın Zengin'in varsılığına göre oradan bakınca TOKİ'nin konutları sosyal konut olarak görülebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Kaç saniyede kesiliyor Başkanım?

BAŞKAN – Efendim, bir dakikada kesiliyor, herkes için aynı.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Ben de anlamıyorum, çıkan orada üç beş dakika... Benim iki cümlede kesiliyor, insicamımız bozuluyor. Niye böyle, ben anlamıyorum.

BAŞKAN – Efendim, herkes için aynı usulü uyguluyoruz; sizin için de aynı, bir ayrımcılık yok.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Oradan bakınca sosyal konut olarak gözükebilir. Sosyal konut olup olmadığını öğrenmek için Tuzla'ya bir gitsinler, o konutta hak sahiplerinin aylık taksitlerinin ne kadar olduğunu öğrensinler, ondan sonra gelip burada sosyal konut edebiyatı yapsınlar.

BAŞKAN – Peki.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, bir saniye...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son olarak... Bir saniye...

BAŞKAN – Sayın Başarır...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, ben de...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Veli Ağbaba'ya Erdoğan Öztürk'le ilgili, ne iş çevirdiğiyle ilgili bir iddiası var.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, buyurun.

VIII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben sana trol çocuğu dedim, trolün tam cana bürünmüş bir hâlisin sen. Senin utanman yok, arlanman yok, ar yok; hiçbir şey yok sende!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yine başlamayalım ya tekrar, lütfen...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Devam et, devam et...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Buradan söyleyeyim: Kimin Mezitli'de 1 metrekaare arsası varsa namussuzdur, şerefsizdir, haysiyetsizdir! Kim iftira atıyorsa namussuzdur, şerefsizdir, haysiyetsizdir!

Ali Mahir Başarır söyledi biraz önce, gelin, mal varlıklarını araştıralım. Allah aşkına, sen ne iş yapıyorsun, sen ne iş yapıyorsun; şimdiye kadar ne iş yaptın sen?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Evet...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Senin babanı yanında oturan arkadaşlar, AK PARTİ görevden aldı.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Hırsız! Hırsız! Hırsız!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Niye? Hırsız mıydı, FETÖ'cü müydü, onun hesabını ver?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sen Hür Ağbaba'yı da bir anlat, kardeşinin neler yaptığını anlat; kardeşinin, Hür Ağbaba'yı...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Senin babanı -AK PARTİ Grubuna söylüyorum- Recep Tayyip Erdoğan istifa ettirdi. Senin baban hırsız mıydı, FETÖ'cü müydü? (CHP sıralarından alkışlar)

Bak, ben sana söyleyeyim: Senin babanın altından zırhlı araçları Mansur Yavaş zorla aldı, senin baban hâlâ Ankara Büyükşehir Belediyesinin evlerine tamah ediyor. Sokağa çık, bir insan Mansur Yavaş'la ilgili şaibeli bir şey diyorsa gel; senin babanla ilgili biri şaibesiz bir şey diyorsa yine gel. Babanla ilgili Ankara'da meşhur olmuş, Türkiye'de meşhur olmuş... Sen bir iş yapmadan zenginleşmiş bir adamsın; sen iftiradan başka bir şey bilmeyen, haysiyetten, ardan, namustan yoksun bir adamsın! Bu kadar, bu kadar! O da bana söylesin! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Zengin... Sayın Zengin...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Efendim, cevap hakkı istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, bu tartışmanın nasıl başladığına, üsluba ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, Osman Bey'e tekrar bir söz muhakkak vermeniz lazım.

Şimdi, öncelikle, bu tartışma nasıl başladı? Durduk yere Ali Mahir Bey buraya laf attı; hiç konu yok, bir şey yok ortada. Boşu boşuna bir laf atılarak gelinen noktayı esefle kınıyorum öncelikle.

Üslupla ilgili, bakıyorum 161'inci maddeye, daha dün "bu adam" kelimesinden rahatsızlık duyanlar, maşallah -yani söylemek istemiyorum- bir ton hakaret, bir ton küfür...

Ve aynı zamanda, bu da yetmiyor, Sayın Sezai Bey -kelimenin anlamına bakma ihtiyacı duydum- "varsıl" diyor ve bana bunu söylüyor, "varsıl" olarak bakıyormuşum; onu da esefle kınıyorum. Yahu, ben ve arkadaşlarım, biz kendi helal kazancımızla... Şu Meclisin herhâlde en mütevazı hayatına sahip insanlarından biriyim. Hangi "varsıl" cepheden bakacağız biz? Ne zamandan beri gerçeği söylemek sorun oluyor? Bu ülkede TOKİ diye bir hakikat vardır, milyonlarca insan TOKİ'den ev sahibi olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Mikrofonu açar mısınız Başkanım?

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Meselenizi anlatırken lütfen insanlara hakaret etmeyin, olmayan şeylerin lafını atmayın; ben "varsıl" falan değilim, mütevazı bir milletvekiliyim. Lütfen, bu artık hacmini aştı yani.

Teşekkür ediyorum.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – "Varsıl" lafı hakaret değildir Özlem Hanım, "zengin" demek.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gökçek, buyurun.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Farkındaysanız yine aynı şey oldu, yine hakaret, yine cevap verememe noktası.

Veli Bey, anlama noktasında bir sıkıntı varsa hemen izah edeyim: Ben, sizin orada arsanız var demedim; oradaki rant işlerinde, Erdoğan Bey'le alakalı o müteahhitte ilgili hangi işleriniz var, bunu anlatın dedim; bir. Lafı saptırmayalım.

İkincisi, Hür Ağbaba Didim'de 18 milyon liralık işte 150 milyon liralık vurgun yapmak istediği zaman o ihale iptal olmuştu; hatırlarsın değil mi? Bu, senin kardeşindi; biraz gel, bunları da anlat.

Şimdi, gelelim diğer bir konuya. Şunu unutmayalım: Sevgili vekiller, ben burada AK PARTİ'nin Ankara Milletvekiliyim.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Yazık, maalesef!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Maalesef, maalesef!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Benimle ilgili varsa bir sorunuz, mahkemeler açık. Benim hayatım boyunca dokunulmazlığım olmadı Ali Mahir, ben senin gibi kaçınıcı dönem milletvekilliği yapmıyorum, ben ilk defa milletvekilliği yapıyorum. Beni mahkemeye verseydiniz. Senin o "Beyaz TV" dediğin yerle ilgili beni niye hiç mahkemeye vermediniz, kazancım nerede diye niye sormadınız, niye araştırmak istemediniz? Çünkü şöyle bir durum var: Siz de her şeyin ne olduğunu çok iyi biliyorsunuz.

Bakın, ben size bir şey söyleyeyim: Ben, Veli Bey de olsa sen de olsan haysiyetinize, namusunuza... Burada kalkıp insanların içinde böyle bir laf kullanmayı Meclisin adabına uygun bulmuyorum, çok açık ve net olarak söyleyeyim yani bunu çok net söyleyeyim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben yaşça sizden ufağım ama sizden burada sorduğum bazı sorular karşısında adam gibi cevap vermenizi istiyorum. Siz Cumhuriyet Halk Partililer -burada 2 kişi yan yana verdiğiniz bütün CHP ne diyor? "Veli Ağbaba ile Ali Mahir Başarır buranın rantlarını yiyor." diyor. Bunu kim diyor?

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Ya, terbiyesizleşme! Kim diyor bunu, kim diyor bunu?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Ya, söylüyorum sevgili kardeşim.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Kim diyor bunu? Terbiyesizleşme!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Evet, söylüyorum: Efendim, tekrar aday yapmadığınız Toroslar Belediye Başkanı televizyona çıkıp "Buranın bütün rantını Veli Ağbaba yiyor." demedi mi?

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Bırak kardeşim! Terbiyesiz herif!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – "Niye kalktı oradan buraya geldi?" demedi mi? Bunu ben demiyorum ya, kendi belediye başkanlarınız söylüyor.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Hem iftira atıyor hem de üsluba bak!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Bakın, şunu unutmayın: Aynı çatı altındayız, nezaketimizi koruyalım, en sert konuşmaları yapalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Her şeyi deyip nezaket konuşacağız! Bu nasıl olacak?

BAŞKAN – Sayın Gökçek, lütfen tamamlayın.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Burada size şunu söyleyeyim: Evelallah, Ankara'nın çocuğuyum, burada doğdum, büyüdüm; her dediğinize katmer katmer hakaretle de cevap vermesini bilirim ama Meclisin üslubu açısından bunu doğru bulmadığımı da söylemek istiyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, buyurun.

Yani bu işi burada noktalayalım artık. Bu, doğru bir görüntü değil. Millet önünde de artık herkes cevabını verdi.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hakaret olmasa noktalanacak.

7.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne yapalım; hakaret de ederim, daha fazlasını da hak ediyor. Kim bir insanın şerefiyle, namusuyla oynuyorsa çok daha fazlasını yaparım ben bu ahlaksıza; bu kadar!

Bak, ben sana söyleyeyim...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – O zaman sen de ahlaksızsın!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sana söyleyeyim: Kim kamu malından...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sen de ahlaksızsın!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bak, kim kamu malından bir kuruş lokma yediyse, kamu malından kim bir kuruş lokma yediyse zehir olsun, zıkkım olsun, haram olsun!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Haram olsun!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Kim devletten, kamudan 1 metrekare rant alarak zenginleştiyse ondan şerefsizi, ondan namussuzu, ondan alçağı yok; başka türlü ifade edemiyorum.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yoktur.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Yoktur.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sisteminizi bozduk! Sisteminiz bozuldu değil mi?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Kim Mersin’de rant işiyle uğraşıyorsa, Mersin’in herhangi bir belediyesinde herhangi bir müteahhidiyle ilişkisi varsa, iş yapıyorsa ondan şerefsizi, ondan namussuzu yok!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sistem bozuldu! Sistemin bozuldu!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bunu söyleyenlerden de ondan namussuzu, ondan şerefsizi yok!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sistem yıkıldı, hadi!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Kimin Didim’de bir metrekare arazisi varsa ondan da şerefsizi yok; abimin de ailemin de yedi sülalemin de.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Ne oldu, abinin ihalesi iptal edildi mi?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Mersin’de de beldede kimin bir metre, bir santimetrekare arsası varsa ondan şerefsizi yok! Gelelim sana...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Anlat.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sen ne iş yapıyorsun? Sen nasıl zenginleştin? Baban eski Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürü, sonra Keçiören Belediye Başkanı, sonra milletvekili, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Evet.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bir daha söyleyeyim: CHP’li, HDP’li, AK PARTİ’li, MHP’li; kim milletvekilliğinden, siyasetten zengin olmuşsa hırsızdır, onun oğlu da hırsız oğlu hırsızdır. Gel açıkla; Belediye Başkanlığı maaşıyla Ankara’dan nasıl kazandın kardeşim, gel açıkla? Beyaz TV’in var senin, her gün herkese küfrediyor, hakaret ediyorsun ya; nereden aldın bu parayı, gel açıkla. Gel açıkla; baban nereden aldı, sen nereden aldın.

Değerli arkadaşlar, bir daha söyleyeyim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sayın Başkanım, hemen bitiyorum.

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayın.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Başkanım, yerimden de cevap verebilirim.

VELİ AĞBABA (Devamla) – AK PARTİ Grubuna söylüyorum: AK PARTİ Grubu, sevgili Özlem Zengin; bu adamın babası hırsız mı, FETÖ’cü mü? Hırsız mı, FETÖ’cü mü? O zaman görevden aldınız, istifa ettirdiniz ya; bu adamın babası hırsız mı, FETÖ’cü mü? Onun bir cevabını verin bakalım.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ne alakası var?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ben sana söylüyorum, bir daha söylüyorum: Kim kamu malından bir kuruş yediyse haram olsun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Ya, yine cevap veremiyorsun.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – İftira var, nasıl cevap versin; iftira var.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Devlet malından, ihaleden vesaire kimin bir kuruş malı mülkü varsa zehir zıkım olsun. Ben değil, yedi sülalem, anam babam, kardeşlerim; kim 1 liralık kamu kaynağıyla zenginleşmişse şerefsizdir, namussuzdur! Bu iddialarda bulunanlar da şerefsizdir, namussuzdur, alçaktır! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gökçek, buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, on dakika ara verelim birleşime, yeter!

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Yeter Başkanım, bitsin artık ya!

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek’in, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sayın Başkanım, bir yerel televizyonda başlayarak on beş yıl profesyonel şekilde televizyon yöneticiliği yapmış bir kişiyim; birincisi bu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Televizyondan zengin olan kimseyi görmedik daha senin dışında.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Televizyonun benim olduğunu ispatlamazsan şerefsizsin! Bak, televizyonun benim olduğunu ispatlamazsan şerefsizsin yoksa o laf benim için geçerli olacak; iki.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sensin şerefsiz! Senden daha büyük şerefsiz... Senden daha büyüğü yok! Kırk tanesi bir araya gelse senin gibi birini yapamaz!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sayın Başkanım, bakın, yine aynı konuyu söylüyorum: Değerli Cumhuriyet Halk Partililer, siz de benim ne demek istediğimi iyi biliyorsunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Seni anlayacak bir Cumhuriyet Halk Partili burada yok. Terbiyesiz!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kırk tanesi bir araya gelse senin gibi birini yapamaz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Bu beyefendilerin neyi nasıl götürdüğünü, neyi ne yaptığını lütfen iyi inceleyin ve bakın; ben sizleri de rahatlatmış oluyorum bir açıdan.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Sana ne kardeşim, sana ne ya!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Hepinize saygılarımı sunuyorum, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.47

### ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 99’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ’ın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin milletin iradesinin tecelli ettiği bir yer olduğuna, millete yaraşır bir üslubun ve dilin burada kullanılmasının her milletvekilinin önceliği olduğuna inandığına ama zaman zaman bu önceliklerde sıkıntılar olabildiğine ve Divanın, İç Tüzük hükümlerini uygulamak zorunda kalmamasının en büyük temennisi olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Gündeme geçmeden önce, biraz önceki oturumda yaşanan hadiselerle ilgili bir değerlendirmemi siz saygın milletvekillerimizle paylaşmak istiyorum.

Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi; milletin temsil edildiği, iradesinin tecelli ettiği, hem Türk kamuoyunun hem dünya kamuoyunun canlı yayında ve sosyal medya mecralarında çok yakından takip ettiği ve herkesi değerlendirdiği bir yerdir.

Tabii, kürsü hürriyeti, masuniyeti esastır. Burada konuşan hatiplerin sözlerinin kesilmemesi ama öte yandan da saygın bir dilin kullanılması; insanları yaralayan, inciten, kıran kaba sözlerin söylenmemesi İç Tüzük düzeyinde, en az asgari ahlak düzeyinde de hepimizin riayet etmesi gereken temel bir kuraldır. Burası, Meclisimiz milletimizin yeridir, milletimize yaraşır bir üslubun ve dilin burada kullanılmasının her birimizin önceliği olduğuna inanıyorum ama zaman zaman bu önceliklerde sıkıntılar olabiliyor. O yüzden de bütün milletvekillerimizin burada Meclisimizin mehabetine, aziz milletimizin büyüklüğüne, sahip olduğumuz kültüre, ahlaka, hukuka, İç Tüzük'e uygun bir dille; birbirimizi incitmeden, birbirimiz hakkında haksız ithamlarda bulunmadan, sadece görüşlerimizi eleştiri sınırları içerisinde kalarak ifade etmesinin daha uygun düşeceği konusunda bütün milletvekillerimizin müttelik olduğuna yürekten inanıyorum. O yüzden de bundan sonraki birleşimlerde ve oturumlarda milletvekillerimizin bu hususlara daha önce gösterdikleri azami hassasiyeti daha üst düzeyde göstereceklerine olan inancımı ifade etmek istiyorum. Divanın İç Tüzük hükümlerini uygulamak zorunda kalmaması en büyük temennimizdir.

Ben, bu nedenle, bundan sonraki süreçlerde daha dikkatli olunacağı inancıyla gündemimize kaldığımız yerden devam ediyorum.

#### VII.- ÖNERİLER (Devam)

##### A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Adana Milletvekili Ayhan Barut ve arkadaşları tarafından, çiftçilerin borçları, yetersiz desteklemeler, vergi ve zam sorunlarının araştırılması amacıyla 3/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Temmuz 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4/7/2024

#### Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/7/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır  
Mersin  
Grup Başkan Vekili

#### Öneri:

Adana Milletvekili Ayhan Barut ve arkadaşları tarafından, çiftçilerimizin borçları, yetersiz desteklemeler, vergi ve zam sorunlarının araştırılması amacıyla 3/7/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (677 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/7/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Adana Milletvekili Ayhan Barut'a söz veriyorum.

Sayın Barut, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, ekranı başında bizleri izleyen çok değerli yurttaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına öneri üzerine söz almış bulunmaktayım.

Ülkemizde, maalesef elleri nasırlı, alınları terli üreticilerimiz, çiftçilerimiz çok zorda ve perişan durumdalar. Emeğiyle geçinenler de dar zamanlar geçiriyorlar, her gün daha da borçlanıyorlar ve borç batağına saplanıyorlar. Bu durum, gitgide işin içinden çıkılmaz bir hâle geliyor. Çiftçilerimiz, bırakın para kazanmayı son zamanlarda üreterek, çalışarak batıyorlar; şu anda üreticilerimiz, çiftçilerimiz kredi borçlarını dahi ödeyemez durumdalar. AKP iktidara geldiğinde çiftçinin kamu kurumlarına, özel bankalara, kamu bankalarına, özel sektöre toplam 2,5 milyar borcu vardı; bugün tam 320 kat artarak 800 milyar lira sınırına gelmiş bulunmakta. Çiftçilerin sadece bankalara, tarım bankalarına kredi borcu bile 670 milyar liranın üzerine çıkmış durumda. Bunun neticesinde ise üreticilerimizin, ektiğinden, diktiğinden kazanamayan, maliyetinin altında ürün satmak zorunda kalan ve zarar eden çiftçilerimiz icra takibindeki borçları da 2 milyar TL'den 2,5 milyar TL'ye çıkmış yani yüzde 25 bir borç artışı olmuştur. Bugün bu nedenle çiftçimizin evi, tarlası, traktörü, ahır, ineği, neyi varsa ıcralık oldu, ocakları söndü; ıcalar çiftçinin hayatını bitirdi. İşte bu fotoğraf değerli arkadaşlar, bu fotoğraf AKP iktidarının eseridir; çiftçinin de ne kadar hacizde olduğunun, zor durumda olduğunun bir resmidir, ispatıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu, sizin eserinizdir; bu, "Ben bilirim." diyen AKP zihniyetinin ve iktidarınızın eseridir.

Bu yanlış politikalar sonucunda çiftçi tarımdan tamamen kopmuştur; gençlerimiz ise artık tarımdan uzaklaşmış, tarım yapmıyorlar, baba mesleğini sürdürmüyorlar; çiftçinin yaşı 55-60'a dayanmış ortalama, belki de bundan yirmi yıl sonra çiftçilik yapan kimse bulamayacağız. İşte böyle böyle tarımı bitirdiniz. ÇKS kayıtlarına göre de -bunun en önemli ispatıdır ÇKS kayıtları- 2002 yılında 2 milyon 800 bin çiftçi vardı, maalesef, 700 bin çiftçiyi tarımdan koparttınız, bu sayı 2 milyon 100 bine düştü.

Çiftçilerimiz perişan duruma düştü, düşmelerinin bir sebebi de iktidarın yerli yersiz ithalat aşkıdır; bitmez tükenmez bir ithalat sevdası var AKP iktidarında. Kendi çiftçilerimiz dururken maalesef, yabancı ülkelerin çiftçilerini ihya ettiniz. Tarım ve gıdada ithalat için yılda 35 milyar dolar gibi bir para harcıyorsunuz yani buğdaydan mısıra, soyadan pamuğa, ayçiçeğinden kırmızı ete kadar her şeyi ithal ediyorsunuz; başka çiftçileri ihya ederken kendi çiftçimizi ise yok ediyorsunuz.

Yakın bir zamanda bir başka hayal kırıklığı daha -buğday hasadı şu anda devam ediyor ülkede- yaşadık, üreticilerimiz buğdayını maliyetinin çok çok altına satmak zorunda kaldı. Keşke Toprak Mahsulleri Ofisi fiyat açıklamasaydı, fiyat açıkladığında piyasada 9,5 lira olan buğday maliyetinin altındaydı ama şu an -daha da çok zarar ediyorlar- 8 lira civarlarına düşmüş oldu. Yirmi iki yılda AKP iktidarı -ithalat sevdası dedim ya- 105 milyon ton buğday ithalatı yaptı, karşılığında da 29 milyar dolar parayı başka ülkelerin çiftçilerine aktardı.

Buradan uyarıyorum: Önümüzde, bundan sonraki süreçte mısır, soya, ayçiçeği, pamuk ürünlerinin hasadı geliyor. Buğdayda yaptığınız yanlış bu ürünlerde de yapmayın diyorum; elinizi vicdanınıza koyun, biraz da kendi üreticilerinizi düşünün diyorum.

Peki, ne yapmalı? Birincisi, tarımsal destekler artırılmalı. En azından tarımsal destekler... Hani 2006 yılında çıkarılan bir kanunla millî gelirin yüzde 1'i olan tarımsal destekler için ödenecek tutar 412 milyar; 91 milyar TL ödeniyor, hiç değilse bu rakamı tam olarak vermeliler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

AYHAN BARUT (Devamla) - Tamam Başkanım.

İkincisi, üreticinin girdi maliyetleri düşmeli. 2021 yılında mazotun litresi yaklaşık 7 liraydı, bugün 6,5 kat artmış, gelmiş 45 liraya dayanmış ama çiftçinin pamuğu ise bu yıllarda 10 lirayken tam tamına 1,5 kat artmış yani biri 6,5 kat; biri 1,5 kat artıyor, 25 lira civarında.

Üçüncüsü, tarımsal kredi faizlerini düşürmeniz gerekiyor.

Dördüncüsü, ithalatı yasaklayın, ihracatı teşvik edin diyorum.

Beşincisi de ürün bazında verilen destekleme primlerini artırın.

Bunları çözmeden çiftçinin üzerine kambur üzerine kambur bindiriyorsunuz, zam ve vergileri artırıyorsunuz. Yeni vergi paketi düzenlemesiyle çiftçiye asgari gelir vergisi getiriliyor, kâra zarara bakmadan ürünün üzerinden yüzde 10 kesiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN BARUT (Devamla) – Bu, kayıt dışılığı artırır. Allah'tan reva mıdır bu? Lütfen üreticinin sesini dinleyin, elinizi çiftçinin cebinden çekin.

Hepinize saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Barut, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Hasan Ekici'ye ait.

Sayın Ekici, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA HASAN EKİCİ (Konya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği araştırma önergesiyle ilgili olarak Gelecek-Saadet Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, biz bu Hükûmete “Nereye bu gidiş?” diye sormak istiyoruz; sineğin yağını çıkarıyorlar, uçana kaçana vergi koyuyorlar. Yakında, kürsüde konuşma vergisi çıkarsa şaşmamak lazım. Şimdi de çiftçilere en az yüzde 10 ödeme garantili vergi getirmeye çalışıyorlar. Aynı zamanda, çiftçilerin temel girdisi olan gübredeki KDV istisnasını da kaldıracaklarmış. Bir tarafta vergi levhalarında “matrahsız” yazan kodamanlar, diğer yanda sırtına binilen emekçi halkımız, işçimiz, çiftçimiz. Hazine garantili işlerden milyarlar toplayanlar, son üç yılda zarar etmişler, devlete “Allah seni inandırsın, ödeyecek takatimiz yok.” diye yalvarmışlar. Devlet de onlara “Sağlık olsun, bir dahaki sefere inşallah.” demiş ve bu hikâye her sene tekrarlanıyor. Onların ödemedikleri vergilerini yüzde 25'ten 30'a çıkaracak bu Hükûmet ama çiftçi nasılsa garanti; işçi, ücretli, emekli nasılsa garanti. Devletin verdiği garantili ödemeyi bu adamlar alıyor ama devlete garantili vergi ödemeyi çiftçiler yapıyor. İşte, daha geçenlerde açıklanan hububat alım fiyatları komedisi; yüzde 4 ile 12 arası, desteklerle birlikte anca yüzde 18'i bulan bir artış ama enflasyondaki artış yüzde 71. Ancak şu anda çiftçilerimiz, ticaret borsalarında ve serbest piyasada bu açıklanan taban fiyatların altında buğday ve arpa satmak zorunda kalıyorlar. Çiftçiye sadaka misali destek ama elektriğine yüzde 30 zam. Mazotun bir yılda yüzde 109, ilacın yüzde 66, gübrenin yüzde 56 arttığını bilmiyor mu bu çiftçilerimize ek vergi hesabı yapanlar? Çiftçilerimiz zaten kredi faizlerinin artırılması, ödeme sürelerinin daraltılmasıyla sınıyorlar; mazota, ilaca, gübreye, tohuma gelen fahiş zamlarla mücadele ediyorlar. Şimdi de ekip biçmenin, toprağını satın kaçmamanın cezası olarak bir de yeni vergilerle cezalandırılıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ekici, lütfen tamamlayın.

HASAN EKİCİ (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Mazotçuyla, ilaç ve gübre fabrikasıyla, elektrik idaresiyle mecburi ortaklığa giren çiftçinin yeni ortağı da devlet olacak bu gidişle. Bir yandan verirken öbür cepten alacak ama konuşurken “çiftçiye destek” diye cümleler kurulacak. Çiftçinin bankasından iş adamına, suç örgütü mensuplarına el altından kredi verecek ama çiftçiye gelince “Ver bakalım.” “Öde bakalım.” “Katlan bakalım.” diyecek. Hazine garantili patrona sıfır vergi ama çalışanın, emeklinin, işçinin, çiftçinin alın terine ortaklık. Bu, enflasyonla mücadele falan değil; bunun adı üretimle mücadele, bunun adı emekle mücadele, bunun adı üç kuruşla geçinenle mücadele, bunun adı millette mücadele. Ne enflasyonu ne enflasyonla mücadele...

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ekici.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'a ait.

Sayın Ataş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye 85 milyon nüfusuyla Rusya'dan sonra Avrupa'da en fazla nüfusa sahip ülke konumundadır. Ayrıca, ülkemiz yaklaşık 10 milyondan fazla göçmen, sığınmacı ve kaçak barındırmaktadır. Yani bugün Türkiye'de yaklaşık 100 milyon insanı doyurmak zorundayız. Bunun doğrudan sonucu olarak da tarım ve hayvancılık Türkiye için hayati bir konu, ülke ekonomisinin de temel taşlarından biridir. Dolayısıyla çiftçilerimizin karşılaştığı zorluklar hepimizin ortak sorunudur. Bu sorunları çözmezsek, tarımsal üretimden hızla uzaklaşan çiftçiye tarımsal üretime yeniden dâhil edemezsek milletimiz zaten çok zor ulaşabildiği gıdaya ulaşamaz hâle gelecektir. Nitekim, TÜRK-İŞ'in haziran ayı raporuna göre bugün gıda enflasyonu yıllık yüzde 83 olarak gerçekleşmiştir. 4 kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı 19 bin liraya ulaşmıştır. Türkiye'de 10 aileden 4'ünün asgari ücret sınırında geliri olduğu düşünüldüğünde vatandaşın gıdaya nasıl zor ulaştığı gözler önündedir. Ancak AKP iktidarınca tarım sektörü yirmi iki yıldır ihmal edilip yeterince desteklenmediği için derin bir ekonomik krizle boğuşmaktadır.

Son yirmi iki yıllık dönemde yaklaşık 700 bin çiftçi tarımı bırakmış, üretici sayısı 2 milyon seviyelerine düşmüştür. 2002 yılında çiftçilerin kamu kurumlarına, bankalara ve özel sektöre toplam borcu 2,5 milyar lirayken bugün 320 kat artarak 800 milyara çıkmıştır. Diğer taraftan, Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesi gereği bu yıl tarıma verilmesi gereken destek miktarı 412 milyar lira olması gerekirken AKP iktidarının öngördüğü miktar 91 milyar liradır. AKP iktidarı sadece bu yıl Türk çiftçisinin 321 milyar lirasını yani yaklaşık 10 milyar dolarını çalmış, 3,5 katından fazlasını yani 35 milyar dolarını ithalata, yabancı ülkelerin çiftçisine vermiştir. Sonuç olarak çiftçi borç batağına saplanmış, binbir emekle yetiştirdiği ürünlerden para kazanamaz hâle gelmiş, vatandaş gıda ürünlerini pek pahalıya tüketme durumuna gelmiş, AKP iktidarı ise çiftçiye desteklemek, üretimi artırmak yerine yine ithalata yönelmiştir. Bu durum sadece çiftçilerimizi değil, aynı zamanda ülkemizin gıda güvenliğini de tehlikeye atmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ataş, lütfen tamamlayın.

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Bu nedenle gübre, tohum, mazot gibi temel tarım girdilerinde vergi indirimleri ve sübvansiyonlar sağlanarak çiftçinin mali yükü hafifletilmelidir. Çiftçilerin kullandığı mazotta ve elektrikte vergi yükü azaltılmalıdır. Ürün fiyatı, maliyetinin altında kalmaktadır. Ürün taban fiyatları acilen artırılmalıdır. Su ve sulama yatırımları artırılarak tarımda

verimliliğin artırılması sağlanmalıdır. Tarım sektörünün sürdürülebilir bir şekilde gelişmesi, köyden kente göçün önüne geçilmesi için kırsal kalkınma programlarına ağırlık verilmelidir. Çiftçilerimizin doğal afetler ve diğer riskler karşısında korunabilmesi için tarım sigortalarının kapsamı genişletilmeli, sigorta primleri de devlet tarafından desteklenmelidir diyor, CHP'nin önergesini desteklediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ataş.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sinan Çiftyürek'e ait.

Sayın Çiftyürek, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SİNAN ÇİFTYÜREK (Van) – Sayın Başkan, buğday getirdim, ortam biraz yumuşasın, değil mi.

Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tarım meselesiyle ilgili olarak yarın saat on ikide, bölgedeki gözlemlerime dayanarak daha ayrıntılı bir basın açıklaması yapacağım.

Burada özetle şunu söyleyeceğim: Bir elimde buğday, insanlığın, tarım medeniyetinin, tarım uygarlığının sembolü olan buğday; bir yanda da uygarlığın gelişiminin halkalarından biri olan, teknolojinin araçlarından biri olan telefon var. Söylemek istediğim şey şudur: Tabii ki teknoloji insanlığın, toplumsal yaşamın gelişiminde, uygarlaşmada önemli araçlardan bir tanesidir. İnsan yaşamını, toplum yaşamını önemli ölçüde kolaylaştırıyor, onsuz yaşam çok zor. Fakat son tahlilde, teknoloji olmadan yaşam olur ama buğday ve onun temsil ettiği hububat ve tarımsal ürünler olmadan sadece insanlar için değil, bütün canlılar için yaşam olmaz, önce bunu demek istiyorum.

Somuta ilişkin olarak, şimdi, benim bölgede doğrudan gözlemlerim var, onu sizinle paylaşmak istiyorum. Urfa, Diyarbakır, Mardin'de bana söylenen şey şudur ve herkesin de Trakyalısının da Konyalısının da Egelisinin de onun üzerinde düşünmesi lazım, buğday fiyatları açıklandıktan sonra birçok çiftçi bana dedi ki: "Biz kendi tapulu arazimizde devlete maraba olmaya hazırız." Sayın AKP'li vekiller, "Her şey yolunda." diyordu ya hatip, tekrar söylüyorum: "Biz kendi arazimizde devlete maraba olmaya hazırız. Devlet, gübre başta olmak üzere girdileri başka ülkelerle kıyaslasın, biz ona yarıcı olalım." Dolayısıyla burada Sayın Cumhurbaşkanının "Biz 89 dolar daha fazla yüksek fiyat veriyoruz." diye açıkladığı gerçektir ama eksik bir gerçeği ifade ediyor çünkü söz konusu olan tarımsal girdiler, Rusya'yla ya da diyelim ki Brezilya'yla ya da İran'la ya da diyelim ki enerji zengini ülkelerle kıyaslandığı zaman onların tarımsal girdileri ile bizimkiler kıyaslanamaz, o nedenle bizde tarım fiyatı dünya ortalamasının üzerinde olsa bile sorunludur.

Üçüncüsü, şimdi, dünya bir gıda kriziyle yüz yüze, doğru mudur? "Her şey yolunda diyor." AKP'li vekiller. Eğer dünyada bir gıda krizi tehlikesi varsa Türkiye'de tablo nedir? "Canım, Türkiye'de her şey güllük gülistanlıktır." denilirse size sadece bir şey sormak istiyorum... Almanya, Fransa, İsviçre, Belçika, buralarda et fiyatı bizden daha ucuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çiftyürek, lütfen tamamlayın.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) – Ben sadece buradaki verilere bakmadım, aynı zamanda doğrudan doğruya bu 4 ülkeden veri istedim; söz konusu olan et, süt ve peynir fiyatları bizde yüksek. Onlarda asgari ücret ortalama 2 bin dolar -sözünü ettiğim 4 ülkede- bizde 17 bin lira yani bizimkinin 4 katı. Dolayısıyla Türkiye, bir gıda krizi tehlikesiyle yüz yüzedir. Zaten TEMA verileri de... TEMA diyor ki: "Yüzde 50'si orta düzeyde, yüzde 23'ü ağır olmak üzere tarım arazileri çölleşmeyle yüz yüzedir." Bunun üzerine düşünülmesini istiyoruz.

Son olarak şunu söyleyeyim: Sayın vekiller, sayın AKP'liler; bölücülük yapıyorsunuz, iktidar bölücülük yapıyor. Urfa, Mardin, Diyarbakır enerjinin, santrallerin yani elektrik üreten hidroelektrik santrallerinin yoğun olduğu 3 il ve haziran, temmuz, ağustosta en yoğun elektriksizliği, kesintiyi yaşayan da bunlar. Çiftçi bundan şikâyetçi, onu söyleyeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) – Önerim şudur benim: Yaz aylarında, bir santral alanında, özellikle yangın mevsiminde "Her şey yolunda gidiyor, devlet de hazır ve nazırdır." deniyor ya, ben kendim yangını bizzat yaşadım; Mardin, Adıyaman'da, Diyarbakır'da devlet hazır ve nazır değildi, Ege'de de hazır ve nazır değildi.

BAŞKAN – Sayın Çiftyürek, teşekkür ediyorum.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) – Sayın Başkan, önemli bir öneri yapıyorum ve bitiriyorum.

Haziran, temmuz ve ağustosta seyyar ekipler gelsin. İki, tarım işçileriyle ilgili olarak, yine aynı bölgelerden tarım işçilerinin durumunu yerinden gözlemleyecek olan seyyar ambulanslar devreye sokulsun.

Sağ olun, var olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Ali Cevheri'ye ait.

Sayın Cevheri, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP Grubunun tarım ve çiftçilerimizin sorunları konusunda vermiş olduğu Meclis araştırması önergesi konusunda AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ, milletimizin desteğiyle iktidara geldiği günden itibaren çiftçilerimizi her zaman desteklemiş ve sahip çıkmıştır. Bu konuda Bakanlığımızın verileri göz önüne alınarak hazırlanan tarımsal verilere baktığımızda, tarımsal hasıla 2022 yılında 972 milyar TL'den 2023 yılında yüzde 67,1 artarak 1 trilyon 625 milyar TL'ye çıkmıştır. Tarımsal hasıla dolar bazında 2002 yılında 25 milyar dolar iken 2023 yılında 69 milyar dolar olmuştur. Dünyanın tarımsal hasılda ilk 10 ülkesinden 1'i olan Türkiye güçlü tarımsal altyapısı ve her geçen gün artan ülke nüfusunun gıda ihtiyacını karşılama noktasında 2002 yılında 3,8 milyar dolar olan ihracatımız 2023 yılında 31 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Yine, 2023 yılında 6,9 milyar dolar dış ticaret fazlası verilmiştir; ülkemiz tarım ve gıda ürünleri dış ticaretinde net ihracatçı ülkedir. 2024 yılı Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 13,1 artarak 2,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tarımsal desteklere baktığımızda, 2002 yılında 1,8 milyar dolar olan tarımsal destekleme 51 kat artarak 2024 yılında 91,55 milyar TL'ye ulaşmıştır. Üreticilerimize 2023 yılında 63,4 milyar TL, yine 2024 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla 56,1 milyar TL ödeme yapılmıştır.

Bitkisel üretime baktığımızda, son yirmi bir yılda tarla bitkileri üretiminde yüzde 37 artışla 79,4 milyon tona, meyvede yüzde 93 artışla 27,4 milyon tona, sebze de yüzde 23 artışla 31,8 milyon tona ulaşılmıştır. Tohum ihracatımız 2002'de 17 milyon dolardan 2023 yılında yüzde 1.824 artışla 117 ülkeye ihracat yaparak 327 milyon dolara ulaşmıştır.

Ülkemizde uygulanan politikaların sonucunda birim alandan elde edilen verimlilikte önemli artışlar sağlanmış, toplam bitkisel üretim miktarımız artmıştır. 2002 yılında 98 milyon ton olan bitkisel üretimimiz 2023 yılında yüzde 41,4 artarak 138,6 milyon tona ulaşmıştır ve tüm zamanların üretim rekoru kırılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Cevheri, lütfen tamamlayın.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Devamla) – Hayvan varlığımız 2002 yılında 9,9 milyon baştan 16,6 milyon başa, küçükbaş hayvan sayımız 31,9 milyon baştan 52,4 milyon başa, kanatlı hayvan sayımız 251 milyon adetten 373 milyon adede, arı kovani sayımız 4,2 milyon adetten 9,2 milyon adede ulaşmıştır.

Süt üretimimiz 8,4 milyon tondan 21,5 milyon tona ulaşmıştır. Kırmızı et üretimimiz 779 bin tondan 2,4 milyon tona, tavuk eti üretimimiz 696 bin tondan 2,3 milyon tona ulaşmıştır. Yumurta üretimimiz 11,6 milyar adetten 20,4 milyar adede ulaşmıştır.

Görüldüğü gibi her alanda Türkiye çok ciddi manada bir artış sağlamış, tarımsal hasılda, birçok alanda Türkiye 1'inci sırada yer almaktadır. Bu sebepten ötürü biz CHP'nin önergesini desteklemediğimizi iletip yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Cevheri, teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Bilecik Milletvekili Halil Eldemir ve Bursa Milletvekili Mustafa Yavuz ile 98 Milletvekilinin Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

#### IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

##### A) Kanun Teklifleri

1.- Bilecik Milletvekili Halil Eldemir ve Bursa Milletvekili Mustafa Yavuz ile 98 Milletvekilinin Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2194) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 141) (\*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 9'uncu maddesi üzerindeki önerge işleminde kalınmıştı. Şimdi kaldığımız yerden devam ediyoruz.

9'uncu madde üzerinde 5 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğu için birlikte işleme alıyorum ve ilk 2 önergeyi okutuyorum:

##### Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Cemalettin Kani Torun

Bursa

Necmettin Çalışkan

Hatay

Hasan Ekici

Konya

Mustafa Kaya

İstanbul

Selçuk Özdağ

Muğla

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Van

Gülderen Varli

Van

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Kocaeli

George Aslan

Mardin

Mahmut Dindar

Van

İbrahim Akın

İzmir

Zeynep Oduncu

Batman

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a ait.

Sayın Özdağ, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başardık. Neyi başardık? Koca bir bakan halledemedi, Memişoğlu halledecekmiş. Ben 20 defa soru önergesi verdim bu koca bakana, hiçbirine cevap vermedi. Kendisini layüsel zannediyordu, tartışılmaz zannediyordu ve de kendisini uzaylı zannediyordu "Kimse beni buradan, görevden alamaz." diyordu. Ya, istifa mı etti, affını mı istedi bilmiyorum ama çok şükür başardık, gitti ve giderken de arkasında koskoca bir tahribat bıraktı, sağlıkla ilgili kolay kolay düzelterilemeyecek olan bir tahribat.

Başardık. Mehmet Şimşek gibi konuştum, değil mi? Ama Mehmet Şimşek'inki farklıydı, o "Kripto yasayı özellikle çıkardık." falan diyordu. Dayattıklarını biliyordum ben. Biraz sonra yine konuşacağım bunun bölümüyle ilgili. Söyleyeyim sizlere: Uzun zamandır zaten Mehmet Şimşek işleri bakanıydı, uzun zamandır kendisi aynı zamanda adalet bakanıydı, kendisi bütün bakanlıkları uhdesine deruhte etmişti, hatta Cumhurbaşkanlığı görevini dahi yapıyordu kendisi çünkü öyle istemişlerdi, "Gri listeden çıkarsanız size para veriz." demişlerdi.

Değerli milletvekilleri, burada, Meclis kürsüsünde, Genel Kurul ve komisyon çalışmalarında, Danışma Kurulu görüşmelerinde iktidar çoğunluğunun huzura getirdiği düzenlemelerin iyi ya da kötü taraflarını konuşuyor, müzakere ediyor ve değerlendiriyoruz bizler; iktidar grubu ise biz ne konuşursak konuşalım, ne söylersek söyleyelim -ki milletimiz ve ülkemiz menfaatine de olsa asla onaylamıyor- tek bir değişiklik önerimizi dikkate almıyor; yüzlerce soru önergesi, araştırma önergesi, genel görüşme ve değişiklik önergesi verdik ama ilaç niyetine tek birine bile el kaldırıp "Tamam." demediler. Peki neden böyle yapıyorsunuz? Bütün doğru ve iyi şeyleri siz mi düşünüyorsunuz? Sizler milletin vekilisiniz de bizler uzaylıların vekilleri miyiz? Bizim milletimiz ve ülkemiz adına tek bir doğru sözümüz olamaz mı? Bu ne kibir, bu nasıl bir layüsellik anlayışı; anlaşılır gibi değil. Yahu yanlışlıkla el kaldırıp kabul ettiğiniz bir önergemizi bile kaşla göz arasında gargaraya getirip geçiştirdiğinizi de biliyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu yasa teklifine gelince; Anayasa Mahkemesi'nin iptal ettiği ya da Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle modifiye edilmesi gereken birçok düzenlemenin ağırlıklı olduğu bir teklifle karşı karşıyayız. Bunlar dışında, mesela, Orman Kanunu'na eklenecek bir fıkıyla yani madde 9'da bahsi geçen orman alanlarına verileceği söylenen izinlerin Karayolları Genel Müdürlüğü, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları ve Devlet Hava Meydanları İşletmeleri adına esnek hâle getirilmesidir. Söz konusu maddeye yeni fıkralar ekleyerek Karayolları Genel Müdürlüğü yük aktarma merkezlerine ilişkin bedelsiz izin verilmesi,

(\*) 141 S. Sayılı Basmayazı 2/7/2024 tarihli 97'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünce yapılacak demir yolu ve buna bağlı elektrifikasyon, sinyalizasyon, haberleşme tesisleri ile bunların tamamlayıcısı olan yük merkezi ve yolcu taşıma istasyonu gibi zorunlu tesislere izin talep edilecek. Orman vasfındaki tüm sahalar için bedelsiz olarak izin verilmesine, Tarım ve Orman Bakanlığınca ulaşım hizmeti maksadıyla verilen havalimanı izin alanı içerisinde yolcuların zaruri ihtiyaçlarını karşılayacak sağlık, otel, motel, lokanta, dinî tesis, alışveriş üniteleri gibi tesisler ile akaryakıt istasyonu, lojistik, kargo tesisleri, yönetim ve idari binalar, geçici konaklama tesisleri ve terminal binalarına izin verilmesine yönelik düzenleme yapılabileceği ifade edilmektedir. Ancak 3 farklı kurumdan gelen farklı amaçlar için olan talepler her bir fıkra da kuruma özgü ifade edilirken aslında 3 kurumun da ihtiyacı olan düzenlemelerdir. Örneğin, Karayolları Genel Müdürlüğü için getirilen yük aktarma merkezine ilişkin istisna, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları yük aktarma merkezlerine de; Devlet Hava Meydanları İşletmesinin tesislerinde yolcu ihtiyaçlarına yönelik tesislerde sağlanan istisna Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarının ormanda kalan istasyonlarına da ihtiyacıdır; bunun da giderilmesi gerekmektedir. Düzenlemenin benzer durumda olan kurumları da kapsaması gerekir ki niye böyle bir ayırım yapıldığı gerekçede belirtilmemiştir ve gerekçede belirtilirse daha doğru bir kanun yapmış olursunuz. İnaniyorum ki sizler kanun yapımcılar olarak -bizler kanun yapımcılar olarak- buraya kanun teklifleri getiriyorsunuz, dersinize iyi çalışmadığınız için de bu getirdiğiniz kanun tekliflerinin Anayasa Mahkemesi tarafından çoğu kez döndüğünü görüyoruz. Hatta zaman zaman da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle burada oldubittiye getirip Meclisin görevini de üstleniyor Sayın Cumhurbaşkanı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdağ, lütfen tamamlayalım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Tamamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hatta Anayasa Mahkemesi bunu iptal ettiği zaman da birileri “Anayasa Mahkemesi kapatılsın.” dedi, birileri de kendi atadıkları Anayasa Mahkemesi üyelerine “Bunlar terörle iltisaklı; FETÖ’cü, PKK’lı, terör iltisaklıları.” diyerek iftiralarda bulunuyor, o yüce mahkemenin çok değerli hâkimlerine bunları söylüyorsunuz. Eleştirebilirsiniz ama bunları söylemeyeceksiniz. O nedenle, zaman zaman Anayasa Mahkemesinin iptal ettiklerinden gocunmayın ve de sizin yapacağınız kanun tekliflerinde de dersinize çok iyi çalışın, paydaşlarınızla beraber çalışın; getirin buraya ve o kanun otuz yıla, kırk yıla, elli yıla hitap etsin, teşmil etsin. Böylece Türkiye Cumhuriyeti devletin vatandaşlarının ihtiyaçlarını tam ve kâmil manada gidersin ama bakıyorsunuz, siz bir İhale Yasası’nı 200 defa değiştiriyor, emeklilere 5 bin lira vereceğiniz zaman dahi onu 3 defa Meclis Genel Kuruluna getirerek Meclisi meşgul ediyorsunuz.

Bu duygular içerisinde, bu kanunun aksaklıklarının giderilmesini talep ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.  
(Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na ait.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLIOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün burada Suriyeli sığınmacılara yönelik bir konuşma yaptım ve Kayseri İl Emniyet Müdürü Atanur Aydın'ın “Mağdur Türk değil arkadaşlar, dağılılabirsiniz; tecavüz edilen Türk değil, dağılılabirsiniz.” sözünü gündem ettim. AK PARTİ sıralarından Yahya Çelik, Bayar Özsoy, Şahin Tin bana bağırıp çağırdılar “Yalan atıyorsun, yalan atıyorsun...” diye. MHP sıralarından Baki Ersoy sonra sosyal medyada “Yalan atıyorsun.” falan dedi.

Arkadaşlar, Gergerlioğlu hayatta yalan söylemez. Bakın, ben dün size bunun basın açıklamasını burada okudum, yine inanmadınız. O hâlde, Kayseri İl Emniyet Müdürünün videosunu yayınlıyorum buradan, dinleyin.

(Hatibin cep telefonundan bir video izletmeye başlaması)

HALUK İPEK (Amasya) – 66'ncı madde, 66'ncı madde, İç Tüzük. Bu konuşmanın maddeyle ne alakası var? Hatibin konuşmasının maddeyle... 66'yı uygulayın.

(Hatibin cep telefonundan bir video izletmeye devam etmesi)

ÖMER FARUK GERGERLIOĞLU (Devamla) – Bak, ne diyor? “Buradaki mağdur şahıs Türk değil.” Demek ki Gergerlioğlu doğru söylemiş. Ya, niye bu kadar uğraşıyorsunuz? Diğer Kayseri milletvekili arkadaşımız da sonradan yanı başıma gelip demişti ki: “Sayın Gergerlioğlu, doğru söylüyorsun, Emniyet Müdürümüz bunu söylemişti.” Ama bir koroyla “Yalan söylüyorsun Gergerlioğlu.” falan... Ya, niye güneşi balçıkla sıvamaya çalışıyorsunuz? Arkadaşlar, işte, dinlediniz, videoyu da size gönderebilirim. Neden böyle yapıyorsunuz?

Şimdi, bakın, şunu söyleyeyim: Gergerlioğlu hayatta yalan söylemez ama “Gergerlioğlu yalan söylüyor.” diyenler hep yalan söyler. Bu konuda başka bir örnek de vereyim ben size: Bundan dört yıl önceydi, ben Uşak Emniyet Müdürlüğünde çıplak aramaya uğrayan 30'a yakın genç üniversite öğrencisi kadının durumunu gündem etmişim, eski dönem vekilleri hatırlar; kıyamet kopmuştu, Sayın Özlem Zengin “Yalan atıyorsun, iftira atıyorsun, şu, bu.” demişti. Genç öğrenciler “Hayır, biz çıplak aramaya uğradık ve onurumuz ayaklar altına alındı Ömer Bey.” demişti, ben burada tekrar gündem etmişim. Sayın Özlem Zengin bizim ne teröristliğimizi bıraktı ne şuyumuzu ne buyumuzu bıraktı; demediğini bırakmadı. Ya, senin hemcinslerin onur kırıcı bir çıplak aramaya uğruyor ve sen onların hakkını savunacağına “Uşak Emniyet Müdürlüğü böyle bir şey yapmamıştır, yalandır.” deyip duruyorsun. Sonra, büyük bir gündem oldu, binlerce kişi bana başvurdu “Ben de çıplak aramaya uğradım.” diye ve bu konuda gerçeğin bu olduğu ortaya çıktı. Sonra ne oldu? Bakın, CHP Milletvekili Sayın Tuncay Özkan da buraya çıktı ve gözyaşlarıyla “Arkadaşlar, bana da çıplak arama yapıldı.” dedi bu kürsüde yani Sayın Özlem Zengin'in yalanı da burada ortaya çıkmış oldu; hakkı, hakikati örtmeye çalışması da burada ortaya çıktı fakat bununla da kalmadı, ısrar etti ve dedi ki: “O öğrenciler niye suç duyurusu yapmamış efendim?” Öğrenciler korkuyor zaten, kendilerine yine zulmedilecek diye daha da korkarken Sayın Özlem Zengin dedi ki, bakın, çok vahim ve skandal bir cümle söyledi: “İffetli bir kadın çıplak aramaya uğradığı için bir yıl beklemez suç duyurusu yapmak için.” Kulaklarımıza inanmadık. Ya, zaten bu öğrenciler ağır bir şekilde utanç içinde bırakılmış, onurları kırılmış, bunu örtmeye çalışıyorsun, bunu beyan edene “Terörist.” falan diyorsun, bir de üstüne bu kadınlara bu denli ağır bir hakaret yapıyorsun. Ya, yani bıktım usandım gerçekten arkadaşlar, şurada gerçekleri haykırıyoruz, ha bire bize “Yalancı.” diyorsunuz, ha bire sizin yalanınız ortaya çıkıyor. Bakın, dört yıl önceden... Sonunda da ne oldu biliyor musunuz? Bakın, herkes bunu dinlesin, geçen dönem burada kıyamet kopmuştu. O Uşak Emniyet Müdürlüğünde çıplak aramaya uğrayan tüm öğrenciler beraat etti! Yani suçsuz, günahsız o öğrenciler hem “terörist” ilan edildi hem çıplak aramaya uğradı, bütün onurları ayaklar altına alındı, daha sonra da iffetle ilgili en ağır cümleler söylendi bu insanlara. Ya, Allah'tan korkun ya! Niye? Bakın, bir kadının onuru sizin partinizin onurundan çok daha yüksektir arkadaşlar. Bu ne demek ya?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, lütfen tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLIOĞLU (Devamla) - Yani ben partimi koruyacağım, iktidarımı koruyacağım diye bunları yapmayın lütfen.

Bakın, bizim Suriye konusundaki söylemlerimiz yeni değil. Bundan on bir yıl önce, aralarında Mehmet Bekaroğlu, Şebnem Korur Fincancı, Gençay Gürsoy, Cihangir İslam, Sırrı Süreyya Önder'in olduğu aydınlar -benim de imzam var bu bildiride- "Suriye'de üçüncü yol mümkün." diye bir açıklama yapmıştık. Biz bu açıklamada demiştik ki: "Her konuda olduğu gibi Suriye'de yaşanan trajediyle ilgili de iki kanlı yol önümüze konmaktadır, askerî müdahaleye karşıysan 'Eli kanlı diktatörden yanasın.' deniliyor. Hayır, diktatörlüğü de diktatörün yaptığı katliamları da reddediyoruz, aynı şekilde Suriye'nin bombalanmasını, işgal edilmesini de asla kabul etmiyor, çözüm olarak görmüyoruz." Biz bu bildiriye yayınladığımız için iktidar medyası bizi linç etmişti arkadaşlar. Bakın, farklı kesimlerden ilkel, namuslu bir bildiri yayımlanmıştı ve bu bildiriye uyulmadığı için şu anda neler neler oluyor görüyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Biz bunları boşuna söylememiştik ve şu anda da haklı olduğumuz ortaya çıktı. Boş yere de gerçek beyanlara "yalan" diyerek elinizde hiçbir delil yokken de saldırmayın arkadaşlar. Bu kaçınıcı hatanız?

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bakın, Özlem Zengin'in hatasını, dört yıl önceki hatasını söylüyorum, çünkü birçok vekilinizin, Baki Ersoy'un da hatasını söylüyorum; bir özür dileme borcunuz var.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Başkanım, ismimi anarak söyledi.

BAŞKAN – Yahya Çelik, buyurun.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- İstanbul Milletvekili Yahya Çelik'in, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli Genel Kurul üyeleri; şimdi dün ben aslında bu konuyla alakalı açıklama yapmıştım. "Yalan söylüyorsunuz." kelimesini kullanırken...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – "Saçmalıyorsunuz." dedin, bunları söylerken "Saçmalıyorsunuz." diyordunuz bana.

YAHYA ÇELİK (Devamla) – Özür diliyorum... Hayır, siz yerinizde buradaki...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Tutanaklarda var efendim, tutanaklarda.

HALUK İPEK (Amasya) – Sen laf atılmasını eleştiriyorsun, kendin laf atıyorsun mübarek, dinle.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – "Saçmalıyorsunuz." diyordunuz bana. Bana "Saçmalıyorsunuz." diyordunuz.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım Sayın Gergerlioğlu.

Sayın Çelik, siz Genel Kurula hitap edin.

YAHYA ÇELİK (Devamla) – Kayseri Milletvekilimiz bu konuyla alakalı açıklama yaparken o meselenin nasıl olduğunu gerçekliğiyle burada anlattı. Siz buraya ilk çıktığınızda Emniyet Müdürümüzün ve Valimizin bu tacize uğrayan bebeğin, çocuğun Türk olmadığını söylediğini söylediniz, o da dedi ki: "Orada bir yaygara koptu, "Bu çocuk Türk'tür." diye bir yaygara koptu, bizim Emniyet Müdürümüz de bu yüzden çıktı, Türk değil, Suriyeli olduğunu söyledi ve peşine de ekledi "Suriyeli de olsa hangi ırktan olursa olsun tacize uğrayan bu insanı taciz edeniz biz lanetliyoruz." Bu kelimeyi de söyledi. O burada konuşurken siz yerinizden bağırdığınızda şöyle bir şey dediniz: "Basın açıklaması var, basın açıklaması var..." Sanki Valiliğin veya Emniyet Müdürlüğünün basın açıklaması varmış gibi konuştunuz ve çıktınız buraya, basın açıklaması okur gibi bir gazetecinin yazdığı haberi okudunuz. Bizim de oradan size bağırmanın sebebi -Sezai Bey'e de aynı şekilde- basın açıklaması okuyacaktınız ama basın açıklaması okumayıp basın haberi okumanızdı, bizim bağırmanın sebebi oydur.

Bir başka mesele... Dün ben burada yokken Ali Mahir Başarır da aynı şekilde, benim sanki oraya, Sezai Bey'in üzerine yürüdüğümü kastederek bir konuşma yapmış, ben yoktum orada. Ben Sezai Bey'in üzerine yürümedim, açıklama yapmak için gittim çünkü benim oradaki ifadem kesinlikle hakaret içeren bir ifade değildi. Ali Mahir Bey de sanki orada benim uyarıldığım, evet, hakaret etmiş gibi bir algı yapmış, ben hakaret filan etmedim. Bugün kendisinin yaptığı, bu kürsüden konuştukları, benim sadece "şu adam..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAHYA ÇELİK (Devamla) – Çok özür diliyorum Başkanım...

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın Sayın Çelik.

YAHYA ÇELİK (Devamla) – "Şu adam" lafını ben hakaret olarak görmüyorum; evet, yanlış bir ifade olabilir ismini bilmediğimden ötürü ki peşinden hemen düzeltmiştim zaten, Sezai Bey'e de hemen söylemiştim bu konuyla alakalı. Ama Ali Mahir Bey ortalığı karıştırır gibi "Üzerine yürüdü, bilmem ne yaptı..." Ben üzerine filan yürümedim, kesinlikle açıklamaya gittim, keşke Sırrı Bey burada olsa, söylese, Sırrı Bey bile anlayınca "Evet, buyurun, açıklama yapın." dedi. O yüzden, bizim kesinlikle hiç kimseye hakaret ve "Yalan söylüyorsunuz!" ifadesi var... Hiç kimseye biz "Yalan söylüyorsunuz!" diye bir ifade kullanmadık, sadece siz buraya çıktığınızda sanki Valiliğin basın açıklamasını okuyormuş gibi çıktınız ama Valiliğin basın açıklamasını değil, bir gazetecinin bu beyanla alakalı iftirasını okudunuz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hâlâ "iftira" diyorsun! Hâlâ "iftira" diyorsun!

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Evet, konunun özü değil.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hâlâ "iftira" diyorsun!

ABDULKADİR AKGÜL (Yozgat) – Ya, niye bağırıyorsun!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, lütfen...

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, bakın, demin yaşadık, tekrar...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hayır, olmaz ki...

BAŞKAN – Kendi izahat yaptı.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hayır, yanlış bir izahat var ortada.

BAŞKAN – Efendim, izahat yaptı ama bir şey yok.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Başkan...

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hayır! Sayın Başkan, böyle olmaz!

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Bilecik Milletvekili Halil Eldemir ve Bursa Milletvekili Mustafa Yavuz ile 98 Milletvekilinin Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2194) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 141) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, böyle olmaz! Sayın Başkan, böyle olmaz! Kürsüden lütfen...

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.19

#### DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.41

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 99’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

141 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

9’uncu madde üzerindeki diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 9 – 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu’nun ek 9’uncu maddesinin beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde olan devlet ormanlarındaki erişme kontrolü uygulanan karayollarında yük aktarmak için zaruri olan yükleme ve boşaltma işlemlerine ait geçici depolar ve bunların tamamlayıcısı olan tesislere karayolu sınır çizgisi içinde kalmak kaydıyla ağaçlandırma bedeli alınarak izin verilebilir. İzne konu tesislerin kiralınması, özelleştirme uygulamaları kapsamında işletme hakkının devredilmesi veya yap-işlet-devret modeliyle yapılması ve işletilmesi hâlinde orman sayılan alana isabet eden; sözleşmesi gereği ilgili idareye ödenmesi gereken kira bedelinin veya işletme hakkının devredilmesi hâlinde devir bedelinin yüzde %50’si Orman Genel Müdürlüğü özel bütçe hesabına izin sahibi tarafından yatırılır. İzinler, ilgili kamu idareleri veya kamu kurum ve kuruluşları adına devam eder, taahhüt senetlerinde yer alan haklar işletme süresi içinde aynı şekilde işleticiler tarafından kullanılır ve yükümlülükler yine işletme süresi içinde işleticiler tarafından yerine getirilir.”

“Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne yapılacak demiryolu ve buna bağlı elektrifikasyon, sinyalizasyon, haberleşme tesisleri ile bunların tamamlayıcısı olan yük merkezi ve yolcu taşıma istasyonu gibi zorunlu tesislere bu Kanunun 17’nci maddesinin üçüncü fıkrası esaslarına göre verilen izinlerden bedel alınmaz.”

Dursun Ataş

Mehmet Akalın

Burhanettin Kocamaz

Kayseri

Edirne

Mersin

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Yasin Öztürk

Selcan Hamşioğlu

Bursa

Denizli

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu’na söz veriyorum.

Sayın Hamşioğlu, buyurun.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına teklifin 9’uncu maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Daha nasıl, ne açıklıkta anlatabiliriz bilmiyorum, torba yasa istemiyoruz. Torba yasa yöntemini doğru bulmuyoruz, ciddiyetsiz buluyoruz, Türkiye Büyük Millet Meclisine hakaret sayıyoruz, kanun yapma sürecinin hiçbir aşamasında gerçekten var olamayan vekillere, dolayısıyla da vekâlet ettiğimiz asıllara yani milletimize de aynı şekilde hakaret sayıyoruz. Vatandaşları devletin dini olan adalete çıkaracak yolun kilometre taşı olan kanunların yaptım olduculukla çıkarılmasına razı değiliz, tarihe bu veballerin ortağı olarak geçmekten de son derece rahatsız oluyoruz.

Maddeye gelince, ulusal ve uluslararası kombine yük taşımacılığına lojistik merkezleri oluşturmanın öngörüldüğü maddede bu noktaların aynı zamanda afet kurtarma ve geçici barınma yeri olarak kullanılacağı belirtiliyor. Herhangi bir olumsuzluğa, özellikle de afet gibi bir felaketin insani sonuçlarına dair önleyici tedbir alınmasına hiçbir itirazımız olamaz ama mevzu gerçekten de bundan ibaretse neden Komisyon aşamasında arkadaşlarımızın bu tesislerin kapsamına dair soruları yanıtsız bırakıldı? Mesela, biz neden bu tesislerin kâr amacıyla faaliyet gösterip göstermeyeceğini bilmiyoruz, merak ediyoruz.

İkinci olarak, metinde “yap-işlet-devret modeli esas alınarak” ifadesini görünce son yılların cebimizi bir hayli yıpratın tecrübeleri ışığında bizi bir ürperme alıyor; gün ortasında devlet garantisi, geçiş garantisi, konaklama garantisi gibi kâbuslar görmeye başlıyoruz. Dolayısıyla toplama metodu zaten Deli Dumlul’a döndüğü için milletimizin belini büken vergilerin ihale sahiplerine dağıtılıp dağıtılmayacağından emin olamıyoruz.

Üçüncü olarak anlamadığım husussa devlet ormanlarında, havalimanı izin alanları içerisinde otel, motel, lokanta, alışveriş üniteleri gibi yapılaşmaya izin veriyorsunuz. Bunların tamamı gelir getirici yapılar ama bu işletmeleri çalıştıranlardan ağaçlandırma bedeli dışında, kira dâhil bedel alınmayacağını söylüyorsunuz. Bu uğurda kıyılacak ağaçların, yok edilecek orman alanlarının parayla ödenebilir bir bedelinin bulunmamasını bir yana koyuyorum. Niye, hayrına mı konaklatacak acaba bu arkadaşlar müşterilerini? İnsan şu maddeyi yazarken, özellikle şu günlerde gırtlak gırtlığa gelen kiracılardan, ev sahiplerinden utanır, “tasarruf tedbirleri” diye çökülen garibanlardan utanır, “Ele verir talkını, kendi yutar salkımı.” yaftasından utanır. Biz tam tersi olmasını beklerken yine alan el devlet, daha doğrusu devletin yetkileriyle iktidarın ihalecileri, veren el ise verecek canından başka hiçbir şeyi kalmayan millet. İYİ Parti olarak maddenin ilgili fıkralarının teklif metninden çıkarılmasını talep ediyoruz.

Dün de söylemişim aslında ama yalanın dolanın tekrarı oranınca benimsetilebildiği bir ortamda doğruları da aynı sıklıkla tekrarlamak gerekiyor galiba. “Gol sevinci” adı altında ahlaka mugayir türlü hareketin gayet uygun bulunabildiği yeşil sahalarda millî futbolcumuz Merih Demiral’ın gol sevincini bozkurtla ifadesi uygunsuz bulunmuştu; UEFA Disiplin Yönetmeliği; siyasi, ideolojik, dinî ve ırksal propaganda içeren her türlü davranışı yasaklıymış çünkü. UEFA Başkanı ya da ırkçılık mevzusunda maşallahlık bir sicili bulunan Almanya’nın Bakanı, sahalarda mesela sık sık istavroz çıkarırken gördüğümüz futbolcuların sportif selamlama yaptığını düşünmüyordurdur herhâlde. Biz yıldık bu çifte standartlardan, bıktık bu sözde demokrasi havarilerinin

uyguladığı faşizmden aslında, usandık bu evrensel değer pazarlamacılarının ikiyüzlülüğünden.

Ben, Dışişleri Bakanlığına UEFA'nın soruşturma kararına verdiği tepkiden dolayı teşekkür ediyorum ama bir düzeltme yapmak istiyorum: Bozkurt, kınama metninde nitelendirildiği gibi, sadece tarihî ve kültürel bir sembol değil; adlı adınca, dolu dolu, Türk milletinin paralarında bulunan, armalarında bulunan, bayraklarında bulunan, tuğlarında bulunan millî semboldür. Bundan hareketle, biz, hepimiz bozkurdur ve hiç kimseye, hiçbir kuruluşa hiçbir Türk'ün kimliğini ifade etmesini engelleme, yasaklama, soruşturma haddini tanımıyoruz. Biz, yüzyıllarca ensesine vurulup lokması çalınmış, öz yurdunda paryalaştırılmış Anadolu Türkmenlerinin çocukları olabiliriz lakin feyizimizi Türk'ü öz yurdunda garip edenlere haddini dilden dile yüzyıllarca anlatılacak bir kurtuluş destanıyla öğreten Atatürk'ten alıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, lütfen tamamlayın.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) - Tarih eğer ibret alınmazsa tekerrür eder ama herkes bilsin ve duysun ki bizler, bu nesil Türk gençleri, bu nesil Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları bu nesil Türkleri ibret alanlarız. Bu konunun uzamasını gereksiz, lüzumsuz görenler olabilir ama mankurlaşmak nice devletin yıkılma, nice milletin de yok olma sebebidir. Dolayısıyla gayet lüzumlu, gayet gerekli, gayet hayatidir.

Genel Kurul saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hamşioğlu.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde geçen "Genel bütçe kapsamındaki idareler ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünce yapılan, işletilen, işletirilen veya yap-işlet-devret modeli esas alınarak yaptırılan ve işletirilen tesislerden herhangi bir bedel alınmaz." cümlesi ve "Adına üst hakkı tesis edilen yüklenici/görevli şirketten ağaçlandırma bedeli dışında kira dâhil başkaca hiçbir bedel alınmaz." cümlelerinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

|                      |                          |                    |
|----------------------|--------------------------|--------------------|
| Aliye Coşar          | Gülcan Kış               | Sururi Çorabatır   |
| Antalya              | Mersin                   | Antalya            |
| Ömer Fethi Güner     | Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu | Tahsin Ocaklı      |
| Niğde                | İstanbul                 | Rize               |
| Aliye Timisi Ersever | Ulaş Karasu              | İlhami Özcan Aygun |
| Ankara               | Sivas                    | Tekirdağ           |

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'a söz veriyorum.

Buyurun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli vekiller; Türk Sivil Havacılık Kanunu'nda değişiklik yapan yasa teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve ekranları başındaki değerli vatandaşlarımı sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bu torba kanunda Anayasa ve yasalar yine ihlal edilmektedir. Anayasa Mahkemesi ve Danıştayın iptal ettiği düzenlemeleri tekrar getiriyoruz. Kişiye özel kanun çıkarıyorsunuz, birilerinin ceplerini dolduruyorsunuz, milletin cebini ise boşaltıyorsunuz yani millete operasyon çekiyorsunuz. Türk atasözü var, hatırlar mısınız: Minareyi çalan, kılıfını uydurur. İşte tam 9'uncu madde bu işe yarıyor, minareyi çaldınız, kılıfını uyduruyoruz şu anda. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, teklifin en acı maddesi 9'uncu madde. Büyükşehir belediyesi sınırı içinde olan devlet ormanlarındaki otoyollarda yük aktarmak için ve yükleme, boşaltma işlemlerine ait geçici depolar yapmak istiyorsunuz ve buna onay veriliyor; geçici depolama alanlarını kimin yapacağı, hakkın kimlere verileceği, gelirini kimin alacağı konusu da muallak. Bakın, Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu üzerindeki 25 tane benzin istasyonu, 33 tane restoran ve 33 alışveriş merkezi var fakat hazinenin cebine tek bir kuruş girmiyor; bu kiralari kim alıyor, merak ediyorum.

Yap-işlet-devlet yönetimiyle işletilen otoyollardaki park ve servis alanlarının sayısı kaçtır? Bu tesislerin kamuya devri ne zaman yapılacaktır? Bu tesisler hangi şirketler tarafından işletilmektedir? Kira sözleşmeleri hangi para cinsi üzerinden yapılmıştır? Devletin bu tesislerden elde ettiği kira geliri nedir? Merak ediyorum ve sizlere, AK PARTİ Grubuna soruyorum.

Evet, yağma Hasan'ın böreği gibi anlayış da söz konusu burada; sürekli millettten çalarken bir grup yandaşa ise ne varsa, bütün kaynakları aktarıyorsunuz. Bu teklifle devlet ormanlarındaki havaalanı, havalimanı izni içinde sağlık, otel, motel, lokanta, aklınıza ne geliyorsa, her şeye izin veriyorsunuz yani kısacası birilerini gene buradan zengin yapacaksınız.

"İstanbul Havalimanı'nı yapmayın." diye defalarca buradan haykırdık, "Yanlış yapıyorsunuz." dedik, Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği dedi ki: "Burası uygun değil, orası kuşlarımızın göç yolu." Orada, hatırlarsınız, rüzgâr gülleri vardı, rüzgâr güllerini yerinden kaldırdınız, gittiniz, oraya havalimanı yaptınız ve etrafını da şimdi bir şekilde uydurmaya çalışıyorsunuz yani minareyi çaldınız, şimdi kılıfını uyduruyorsunuz. Geline nokta, bakınız, İstanbul Havalimanı en ufak bir doğal afette felç oluyor. Kime gidiyorsunuz? Sizin yok ettiğiniz, Atatürk Havalimanı'na yardımı gidiyorsunuz. Kimden destek alıyorsunuz? Çorlu Atatürk Havalimanı'ndan destek alıyorsunuz. Çorlu Atatürk Havalimanı... 2019'da Tayyip Erdoğan, Tekirdağ'a geldi, Cumhuriyet Meydanı'nda dedi ki: "Çorlu Havalimanı'nın önüne Atatürk'ü ekleyeceğiz." Biz de sevindik, dedik ki: "Havalimanımız büyüyor, uçuşlar açılacak." Arkadaşlar, o gün bugün bırak uçuşu, kuş konmuyor, kuş. Evet, dün Balıkesir Vekilimiz Serkan Sarı'nın dediğinin aynısı Çorlu'da yaşanıyor. Ne zaman Çorlu Atatürk Havalimanı gündeme geliyor? İstanbul Havalimanı rüzgârdan, yağıştan kapanırsa uçaklar Çorlu'ya iniyor. Bir an evvel Çorlu Atatürk Havalimanı'nı açın, açın, açın! Oradaki, Trakya'daki vatandaşlarım vergisini veriyor ama ulaşım engelleniyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, size yine bir atasözü söyleyeyim, bugün hep atasözlerinden gidiyorum ama yanlış anlaşılmasın, mealini söyleyeceğim çünkü kendisini söylersem arkadaşlar alınır. Evet "Devletin bitmez tükenmez malı vardır, yolunu bulup ondan aşırmanın budaladır." sözü aynen uygulanıyor arkadaşlar. Evet, görünen tablo bu.

İstanbul Havalimanı'nı ifade ettik ama o da yetmedi, "Devlet Demiryollarının ve demir yollarının etrafındaki elektrifikasyon, sinyalizasyon, haberleşme tesisleri gibi birçok yere izin vereceğiz." Nereden izin veriyorsunuz? Ormandan. Ya, ne işiniz var ormanda sizin? Bu küresel iklim krizini görmüyor musunuz, çoraklaşmayı görmüyor musunuz? Dünya çoraklaşıyor, Türkiye çoraklaşıyor ama siz gidip ormanları talan ediyorsunuz, yok ediyorsunuz. Birileri ağaç diker ama AK PARTİ ve Cumhur İttifakı'nın diğer ortağı MHP'nin desteklediği iktidar ise ağaçları katleder.

Evet, bakınız, 2017 yılından 2023 yılına kadar tam 16,8 milyar dolar cebimizden harcanmış. Bu nelere? Yap-işlet-devretlere. Daha hâlâ ne vereceğiz bilir misiniz? 16 milyar daha bizim vatandaşın, Ahmet ağamın, Ayşe teyzemin verdiği vergileri

o yandaşların ceplerine ödeyeceksiniz, onlara hortum bağlayacaksınız, yazıklar olsun sizlere diyorum. Yaptıkları yatırım bedelinin katbekat üstünde paraları ceplerine koydular ama doymuyorlar; yağma Hasan'ın böreğini ye bakalım, ye. Karınları şişti ama bir türlü gözleri doymuyor. İnşallah, en kısa zamanda bunların hesabını soracağız diyorum.

Evet, adrese teslim projeye milletin cebinden aldınız ama sizin o yandaş bir avuç iş adamınız var ya, onları zengin ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aygun, lütfen tamamlayın.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Evet, o bir avuç yandaşınızı zengin ettiniz. Kimden aldınız? Garibandan aldığınız, yetimden aldığınız, öksüzden aldığınız vergileri o sizin 5'li çetenize, yandaşlarınıza peşkeş çektiniz.

Evet, dünyada çok kazanan çok, az kazanan az vergi alınır ama Türkiye'de ise maalesef tam tersi. Bizde ise maalesef az kazanan çok, çok kazanan az vergi alınıyor. Artık bu sistemden vazgeçin arkadaşlar.

Özetle, cebini boşalttığınız bu millet size sarı kart gösterdi. Evet, 31 Martta sarı kart gösterdi, en yakın zamanda "Geçinemiyoruz." diyen insanlar size kırmızı kartı gösterecek ve sizin bu yirmi iki yıllık iktidarınıza son verecek diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Ama bu kanun teklifini çekin, çekin.

Sayın Başkan, aynı, bakınız, Millî Eğitim Komisyonunda Öğretmenlik Mesleği Kanunu çıkıyor; Atatürk'ü çocuklarımızın kalbinden silemeyeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aygun, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

#### Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesiyle 6831 sayılı Kanun'un ek 9'uncu maddesine beşinci fıkradan sonra gelmek üzere eklenen fıkrada yer alan "karayolu sınır çizgisi içinde kalmak" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve her bir tesis için 60.000 metrekaresi geçmemek" ibaresinin ve maddeye eklenen ilk fıkrada yer alan "kaydıyla" ibaresinden sonra gelmek üzere "17'nci madde hükümlerine göre" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Leyla Şahin Usta

Ankara

Emre Çalışkan

Nevşehir

Atay Uslu

Antalya

Meryem Göka

Konya

Oğuz Üçüncü

İstanbul

Fatma Aksal

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, kara yolu sınır çizgisi içinde kalmak kaydıyla, ağaçlandırma bedeli alınarak izin verilen yük aktarmak için zaruri olan yükleme ve boşaltma işlemlerine ait geçici depolar ve bunların tamamlayıcısı olan tesislerin her birinin 60.000 metrekaresiyle sınırlandırılması ve havaalanı/havalimanı sınırları içinde kalmak kaydıyla izin verilen yerlerde de 17'nci maddenin uygulanması açıkça belirtilmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

#### Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemalettin Kani Torun

Bursa

Mustafa Kaya

İstanbul

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Hatay

Hasan Ekici

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'a söz veriyorum.

Sayın Torun, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kayseri ilimizde 30 Temmuz tarihinde bir kız çocuğuna yapılan istismar olayı hepimizi derinden sarsmıştır. Suçlular güvenlik güçlerimiz tarafından tespit edilmiş ve tutuklanmıştır, haklarında gereken işlemler yapılacaktır. Bu hadisenin duyulmasının ardından Kayseri'de başlayan ve diğer şehirlerimize de sıçrayan şiddet olayları yaşanmıştır. Suçlunun Suriyeli bir göçmen olmasından hareketle, tüm Suriyeliler bu olayın faili gibi sayılarak suçun şahsiliği ilkesi hiçe sayılmıştır. Suriyelilere ait olduğu bilinen veya tahmin edilen evler toplanan kalabalık tarafından taşlanmış, misafir plakası verilen araçlar yakılmış, dükkânlar da hem tahrip edilmiş hem de yağmalanmıştır. Olaylar hâlâ tam anlamıyla yatışmamış, farklı şehirlerden yabancılara yönelik bireysel ve toplu şiddet haberleri gelmektedir.

Sayın milletvekilleri, düzensiz göçle mücadele elbette üzerinde hassasiyetle durulması gereken, toplumsal dinamikleri tetikleyen bir konudur. Ülkemizde son yıllarda yaşanan ekonomik krizin sosyal etkilerinden biri de popülist söylemlerin yaygınlaşmasıdır. Halkımızda baş gösteren moral durumu, bazı toplum mühendisleri ve onların güdümündeki siyasetçilerin çirkin emelleri için istismar edilmektedir. Bu kürsüden daha önce defalarca söyledim, Hükûmet, dünya genelinde yükseliş gösteren ırkçılığın ve nefret söyleminin toplumsal infiallere yol açmasına müsaade etmemeli ve gereken hukuki düzenlemeleri yaparak titizlikle bunların takipçisi olmalıdır.

Kıymetli halkımıza da buradan bir çağrıda bulunmak istiyorum: Topraklarında yaşanan savaşın ve göçün nedeni olmayan, ülkesinde yaşanan katliamlardan kurtulmak için buraya sığınan insanlara tepki göstermek, içlerinden suç işleyenler olduğunda bunu tüm bir halka mal etmek ancak yaşanacak provokasyonlardan medet umanlara fayda sağlar. Düzensiz göçün sebebi göçmenler değil, sınırları ve göçü yöneten iktidardır. Göç konusunda seyretmekten başka bir şey yapmayan, son sekiz yılda görevde olmayan Sayın Davutoğlu'na işi yıkan iktidar sorumludur. Son sekiz yılda göçmen sayısı 4 katına çıkmışsa bu

konuda tedbir alması gerekenlerden hesap sorulmalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, ülkemizde üç tür göçmen vardır: Birincisi, savaştan kaçan Suriyeliler; bunlar, uluslararası hukuka uygun olarak geri gönderilmelidir. İkincisi, ekonomik nedenle gelen düzensiz göçmenler; bunların gelmemesi için sınırlar daha sıkı olmalı, ilgili devletlerle anlaşarak onurlu bir şekilde geri gönderilmeleri sağlanmalıdır. Üçüncüsü, çalışma izniyle gelenler ve 250 bin dolara vatandaşlık alanlar; bu ucuz vatandaşlık satma işi de bir an önce sonlandırılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, öncelikle Hükümet, ülkemizde yaşayan yabancıların sayısı konusunda şeffaf olmalı ve bu sayılar üzerinden yapılan provokatif açıklamaların önüne geçmelidir. Herkesin aklından geçen sayıları zikrettiği bir ortamda bu konu sağlıklı bir şekilde ele alınamaz. Hâlihazırda Türkiye'de kendi işini kuran veya bir işte çalışan yabancıların belirlenmesi, bunların resmîleştirilerek hem kayıt dışılığın önüne geçilmesi hem de vergi kaybının önlenmesi için atılacak ilk adım olmalıdır. 1 milyon civarında kaçak çalışan yabancı olduğu tahmin edilmektedir. Bunlar kayıt altına alındığında bugünkü asgari ücret rakamlarıyla devlete 100 milyar TL ek gelir getirecektir. Bu rakam Hükümetin tasarruf tedbirleri paketi kadardır. Bunların kayıt altına alınması hem devletin kaybını önler hem de kayıt dışılık sebebiyle yabancılar lehine olan durum ortadan kalkar, herkes vergi ve sigorta öderse bu konuda haksız rekabet de olmaz.

Yabancıların ülkelerine dönüş süreci içinde de maalesef geri gönderme merkezlerinden üzücü haberler almaktayız. Bu konu üzerine vermiş olduğum soru önergesine uzun süre sonra gelen cevapta, Sayın Bakan geri gönderme merkezlerinde bir problem olmadığını, tüm işlemlerin şeffaf bir şekilde hukuka ve insan haklarına uygun yerine getirildiğini ifade etti. Peki, Sayın Bakan, Türkiye'nin birçok yerinden gelen bu bilgiler, bu şikâyetler kurgu mudur? Bu insanlar hep bir ağızdan bir senaryo kaleme alarak farklı kanallardan Parlamentoya ve insan haklarıyla ilgilenen STK'lere mi iletmektedir? Bu konu gerçekçi olarak ele alınmalı ve burada yaşanan hukuksuzlukların bir an önce önüne geçilmelidir.

Değerli arkadaşlar, iç istikrarı olmayan ülkeye sermaye gelmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Torun, lütfen tamamlayın.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) – Tekrar ediyorum, iç istikrarı olmayan bir ülkeye sermaye gelmez. Bu konuyu iktidar ciddiyetle ele almalıdır, bu tür provokasyonlara imkân vermemelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Torun, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dursun Ataş

Kayseri

Yavuz Aydın

Trabzon

Burhanettin Kocamaz

Mersin

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Mehmet Akalın

Edirne

Yasin Öztürk

Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a söz veriyorum.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 10'uncu madde üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım ancak çok zor durumda olan çiftçilerimizin sesi olmak adına tarımda yaşanan zorluklarla ilgili konuşacağım.

Değerli milletvekilleri, tarımsal üretim millî varlığımızın bir parçasıdır fakat günümüzde tarımsal alanlarımız Türk çiftçisinin elinden çıkarak kimin veya kimlerin olduğu belli olmayan insanların veya kuruluşların eline geçmeye başlamış ve bunun yanında birçok tarım arazisi atıl vaziyette bırakılmıştır. Trakya bölgesindeki köylerde topraklar el değiştirmekte ve birçok tarım alanında ekim yapılmamaktadır. Aslında Trakyalı çiftçilerimizin karşılaştığı bu sorunlar sadece bölgesel değil, ulusal düzeyde de geçerlidir. Sonuç olarak, köyler boşalmakta ve üretim azalmaktadır. Bu durum sebebiyle tarım arazilerinin el değiştirmesinde tarımsal faaliyet yapılması zorunluluğu en önemli şart olmalı ve yabancılarla tarım arazisi satışına kati surette yasak getirilmelidir. Kısacası, tarımsal üretim millî bir meseledir. Bizim için tarım politikaları millî güvenlik politikaları kadar önemlidir. Tarımda Türkiye'nin başarıları ülkemizin gücünü ve bağımsızlığını pekiştirecektir.

Değerli milletvekilleri, son dönemde yaşanan olumsuz iklim koşulları ve pas hastalığı gibi etkenler nedeniyle buğday üreticilerimiz büyük zorluklarla karşı karşıya kalmış durumdadır. Bu durum üretim maliyetlerini artırmış ve ürün verimliliğini düşürmüştür ancak daha da kötüsü üreticilerimiz bu zorlu süreçte karşılaştıkları ekonomik sıkıntılarla baş etmek zorunda kalmaktadır. Devlet tarafından açıklanan buğday alım fiyatlarının üreticilerimiz için yetersiz ve geç kaldığı gerçeği çiftçilerimiz açısından ekonomik çıkmazı derinleştirmektedir. Bunun sonucunda, çiftçilerimiz zararın en azından bir kısmını telafi edebilmek ve üretime devam edebilmek adına ürünlerini Toprak Mahsulleri Ofisine teslim etmeye başlamışlardır ancak burada ortaya çıkan büyük bir sorun, TMO'ya ürün teslim edildikten sonra çiftçilerimizin en az kırk beş gün boyunca ödeme beklemek zorunda olmalarıdır. Bu süreçte çiftçilerimiz Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası gibi kurumlara olan borçlarını ödemek zorunda kaldıklarında ise faiz ödemek durumunda kalmaktadırlar. Bu faizler zaten zor durumda olan çiftçilerimiz için ek bir maddi yük oluşturmaktadır. Çiftçilerimizin TMO'ya ürün teslim etmeleri karşılığında ne kadar ödeme alacaklarını önceden bilmelerine rağmen, bu kırk beş günlük bekleme sürecinde faiz maliyetleriyle karşılaşmaları büyük bir adaletsizliktir. Bu durumu çözebilmek adına TMO ile Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası arasında bir mahsuplaşma sistemi oluşturulmalı ve isteyen çiftçilerimize bu hak tanınmalıdır. Böylece, çiftçilerimiz ürünlerini teslim ettikleri zamandan itibaren faiz ödemek zorunda kalmaktan kurtulabilirler. Çiftçilerimize bu zor zamanlarında destek olabilmek adına bu tür düzenlemelerin yapılması büyük önem arz etmektedir. Çiftçilerimizin üretimden vazgeçmemeleri ve ekonomik olarak ayakta kalabilmeleri için bu tür adımlar atılmalıdır. Ülke tarımının temel taşları olan çiftçilerimize sağlanacak bu haklar onların gelecekteki üretimlerine de olumlu katkı sağlayacaktır.

Yüce heyetinizi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Akalın.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde

Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin son iki cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"İzin verilen tesislerden bedel alınır. Alınan bedeller Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na gelir olarak kaydedilir."

Aliye Coşar  
Antalya  
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu  
İstanbul  
Aliye Timisi Ersever  
Ankara

Gölcun Kış  
Mersin  
Tahsin Ocaklı  
Rize  
Ömer Fethi Güreer  
Niğde

Sururi Çorabatır  
Antalya  
Ulaş Karasu  
Sivas  
Hasan Öztürkmen  
Gaziantep

BAşKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAşTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAşKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'e söz veriyorum.

Sayın Öztürkmen, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her ne kadar 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi için söz almış bulunuyorsam da ben, bir türlü, şimdiye kadar anlatamadığımız kendi seçim bölgemle ilgili konuşmak istiyorum.

Daha önce de bu Mecliste, bu kürsüde Barak bölgesinin sorunlarıyla ilgili konuşma yaptım ancak iktidar her zaman olduğu gibi duymazdan geldi çünkü burada yasa üzerinde de konuşsak, önergeler de versek, ölkemizin, halkımızın sorunlarını dile de getirsek iktidar milletvekilleri ve iktidar sıraları bunu duymazdan geliyor; yine, elimizi kaldırıp indirdiğimizde bütün önergelerimiz, bütün önerilerimiz reddediliyor. O nedenle, hiç olmazsa bölgemin sorununu tekrar dile getireyim, belki burada AKP sıralarında oturan milletvekilleri, iktidar milletvekilleri bunu duyarlar da bu soruna bir çözüm üretiriz.

Buradaki arkadaşlarımızdan da anladığım kadarıyla, birçok milletvekili arkadaşımız Barak bölgesi nedir, bilmiyorlar. Barak bölgesi Gaziantep'in güneydoğusunda yer alan, Oğuzeli ilçesinin üçte 2'sini, Nizip ilçesinin üçte 2'sini, Karkamış ilçesinin de tamamını kapsayan, Suriye sınırına kadar olan, yaklaşık 120 köyü barındıran ve 385 bin dönüm araziden oluşan Türkiye'nin en verimli topraklarından ama zaman içerisinde hem o bölgenin coğrafı yapısı gereği hem de iklim değişikliği gereği, bu bölgede bu kadar çok verimli olan arazilerimiz, maalesef, kuraklık nedeniyle giderek verimsiz hâle gelmiştir. Daha önce her türlü hububat, her türlü bakliyat ürünleri yetişirken şimdi sadece zeytin ve fıstık ürünü yetişir hâle gelmiştir ancak buna rağmen bu ürünlerde de giderek verim azalması olmaktadır. Oysa Barak bölgesi kendi köyünde doymak istiyor, yetiştiği yerde karnını doyurmak istiyor, şehre göçmek istemiyor. Şehre göçenler bir taraftan iş ararken diğer taraftan iş bulamadıkları için belki çeşitli asayiş sorunlarına karışmak zorunda kalıyorlar oysa kendi topraklarında doymak istiyorlar.

Barak bölgesinin 5 kilometre, 10 kilometre, 15 kilometre uzağından Fırat Nehri akıyor. AKP iktidarı ve bölge milletvekilleri, şimdiye kadar her seçim döneminde Fırat'tan Barak bölgesinin sulanacağı konusunda söz vermiş olmalarına rağmen, bugüne kadar herhangi bir ilerleme sağlanamamış; bu da yetmemiş, 2019 yılından bu yana bütün kalkınma programlarından, kalkınma planlarından Barak bölgesinin sulanması çıkarılmış maalesef. Oysa Barak Bölgesi, ölkemizin, Türk insanının yapısı gereği o kadar çalışkan, o kadar üretken, o kadar misafirperver bir bölgedir ki. Örneğin, ölkemizin nane ihtiyacının yüzde 80'i Barak bölgesinde yer alan Elifoğlu ve Kirkiz köylerinden sağlanmaktadır ve Türkiye'nin ürettiği "Antep fıstığı" diye bilinen fıstığın yüzde 75'i, yüzde 70'i Gaziantep bölgesinde yetişmektedir ve fıstığın da en kaliteli Barak bölgesi fıstığıdır ancak kuraklık nedeniyle maalesef, giderek hem küçölmekte hem de verim azalmaktadır. Üstelik Barak bölgesi çiftçilerinin derdine çözüm olan, derdine derman olan, çiftçiye dost olan Güneydoğu Birlik bu iktidar ve bundan önceki sağ iktidarlarda döneminde kapatılmış ve köylü, üretici tüccarın insafına bırakılmıştır. Her ne kadar, bütün çabalarımıza rağmen, hiç olmazsa bu sene, veriminin bol olduğu senede fıstığın Toprak Mahsulleri tarafından satın alınmasını, bir taban fiyat açıklanmasını talep etmişsek de bugüne kadar bu konuda bir ilerleme sağlanamamıştır.

Ben Barak bölgesinden gelen bir milletvekili olarak Barak bölgesinin sorunlarını burada dile getirmekten bir türlü vazgeçmeyeceğim, ta ki bu sorunlar çözölene kadar. Türkiye'de uçak inmeyen havaalanlarına para harcanırken bu kadar verimli arazilerin sulanmaması, ölkelerin bilerek, istenerek ne hâle getirildiğinin de bir örneğidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Sayın Öztürkmen, lütfen tamamlayın.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Uçmayan havaalanlarına para verin, müteahhit zengin edin, gidilmeyen yollara para verin, müteahhit zengin edin ama üretim yapmak isteyen, üretme katkı sunmak isteyen, kendi toprağında doymak isteyen, şehre gitmektense orada üretim yapmak isteyen üreticiye destek olmayan bu iktidarın bu politikasını eleştiriyorum ve Barak bölgesinin sulanması konusunda bir an önce yatırım yapmasını ve hiç olmazsa Güneydoğu Birlik yeniden hayata geçinceye kadar, bu sene için Toprak Mahsulleri Ofisinin taban fiyatı açıklayarak üreticinin tüccarın eline düşmesinden önce üreticiye sahip çıkılmasını ve Toprak Mahsulleri Ofisinin fıstık alımı yapmasını iktidardan talep ediyorum.

Teşekkür eder, saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAşKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürkmen.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşölmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda yer alan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gölcun Kaçmaz Sayyiğit  
Van  
Gölderlen Varlı  
Van

George Aslan  
Mardin  
Mahmut Dindar  
Van  
Sinan Çiftiyörek  
Van

İbrahim Akın  
İzmir  
Zeynep Oduncu  
Batman

BAşKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAşTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAşKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Van Milletvekili Sinan Çiftiyörek'e söz veriyorum.

Sayın Çiftiyörek, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SİNAN ÇİFTYÜREK (Van) – Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi tekrardan saygıyla selamlıyorum.

Amedspor futbolcusu Deniz Naki'yi hepiniz hatırlıyorsunuz, değil mi? Bir maçta attığı golün sevincini paylaşmak için evrensel sembol olan zafer işareti yapmıştı, hem iktidar hem de iktidar partileri tarafından lince uğratıldı. Sonuç; futbol hayatı bitti ve Avrupa'da yaşamına devam etmek zorunda kaldı ama yetmiş yıldan bu yana Türk siyasetinde bir taraf olan bozkurt işaretini yapan Türk millî futbolcusu ise iktidar tarafından ödüllendirildi. Bu farklı tutumu, bu ayrımcı tutumu öncelikle kınıyorum.

Türkiye, AK PARTİ Hükûmeti uzun süredir izlediği yanlış Suriye ve özerk Rojava politikasından yine çıkış arıyor. Mesele şudur: Bu izlenen yanlış politika yeni yanlış politikalarla mı aşıllacak yoksa doğru politikalarla mı aşıllacak? Problemin ana noktası budur. Neydi mesele? Arap Baharı, arkasından Suriye'de yaşanan iç savaş kısa sürede Suriye'nin bütününe kapsayınca Esad rejimi tehlikenin büyüdüğünü fark etti, özerk Rojava'dan kendiliğinden çekilerek bölgeyi Kürt siyasi kadrosuna teslim etti. Çok geçmeden IŞİD, Saddam tanklarıyla birlikte Kürt kentlerine doğru hareket etti, işgallere başladı. Türkiye Cumhuriyeti, malum, gerek Kürt meselesi üzerine algıladığı tehdit gerekse Suriye rejimine ilişkin ABD'yle ortak tutumu nedeniyle harekete geçti. Önce Suriye muhalif rejimiyle anlaşmak istedi, Esad rejiminin devrilmesinde, sonra, aynı zamanda Kürt muhalif siyasi kadrolarla da anlaşarak Esad rejiminin aşılması için bir politika belirlemeye çalıştı. Kürt siyaset kadrosuyla görüştü, Kürt siyaset kadrosu çok net bir soru sordu, dedi ki: "Tamam, biz sizinle birlikte Esad'a karşı mücadele edelim, ya Esad yıkılmazsa?" Sizin için iş kolay. Nihayet Kürt siyaset kadrosu haklı çıktı, Esad yıkılmadı. Yıkılmadığı için bugün ne araniyor? Özerk Rojava yönetimi doğrudan doğruya Suriye ile Türkiye kışkacına alınmak isteniyor. Muhalif siyasetle ilişkisi ise Amerikan strateji içerisinde devam etti, hâlen de İdlîb üzerinde sürdürülüyor. Burada altı çizilmesi gereken bir nokta var, Amerika Birleşik Devletleri Türkiye'yle birlikte İdlîb'de hareket ederken, Esad'a karşı ABD Türkiye'yi desteklerken ABD stratejik müttefik oluyor değil mi? Bugün hâlâ İdlîb'de ABD destekliyor Türkiye'nin politikasını ama aynı ABD statüsü bile olmayan Kürt'e destek verince ABD teröristleri destekleyen devlet oluyor. Bu çifte bir standarttır, iktidarın özellikle bu yanlış politikadan dönmesi lazım.

Problem neydi, mesele neydi, nereye gelindi? Türkiye Cumhuriyeti bugün izlediği bu yanlış politikadan dönmek istiyor. Putin'in de önerisiyle... Ki statükocu Putin ısrarla özerk Rojava'yı Suriye ile Türkiye'nin kışkacına alarak ortadan kaldırmak istiyor. Türkiye de bu politikayı yapmış durumda, dolayısıyla şu anda Esad rejimine elini uzatıyor, görüşmek istiyor, dün yıkmak istediği Esad rejimiyle, onunla birlikte şimdi ortaklaşmak istiyor. Burada yanlış olan ne? Yanlış olan, özerk Rojava'yı kışkaca alma politikasıdır. Esad rejimiyle görüşmesi, Esad rejimiyle anlaşması bizim desteklediğimiz bir politikadır çünkü şu anda Türkiye'de bulunan göçmen kitlesinin yüzde 80'i İhvan-ı Müsliminin etki alanındaki Hama, Humus, Halep'ten geldi. Eğer Esad'la anlaşılırsa Hama, Humus, Halep'ten gelen bu kitlenin esas itibarıyla kendi kentlerine Birleşmiş Milletlerin gözetiminde dönmesi doğru politikadır, biz bunu destekleriz. Yanlış olarak gördüğümüz şey ise aynı politikayı sürdürürken Esad'la "Gelin, biz sizinle anlaşalım, özerk Rojava'yı ortadan kaldıralım."dır. Burada bir şeyin altını çizmek istiyorum, daha önce de dile getirmiştım, Kürt meselesinde gelinen nokta şudur: Ne tutabiliyorsunuz ne sürdürebiliyorsunuz ne bırakabiliyorsunuz ne devam ettirebiliyorsunuz. Bu kriz sadece kuzey kürdistan'da yaşanmıyor, Rojava'da yaşanıyor, güney Kürdistan'da yaşanıyor. Dolayısıyla Kürt'ün varlığının ortadan kaldırılması, statüsünün ortadan kaldırılması üzerine sürdürülecek olan her politika Türkiye'yi daha fazla açmaza sürükleyecek; bu bir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çiftiyürek, lütfen tamamlayın.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İkincisi, şimdi, Türkiye Cumhuriyeti Kıbrıs'ı kardeş görüyor, değil mi? Kıbrıs Türkü kardeşdir. Orada 200 bin Türk var; onun statüsünü, devlet kurma hakkını savunuyor. Filistin halkını Müslüman halk olduğu için kardeş olarak görüyor, devlet kurma hakkını savunuyor. Ya, siz bin yıldır kardeş gördüğünüz Kürt'ün daha varlığını resmen kabul etmiyorsunuz, bu ne biçim kardeşlik! Bu kardeşliği nasıl sürdüreceksiniz?

O nedenle, diyoruz ki: Eğer yanlış politikadan dönmek istiyorsanız, bir, güney Kürdistan'da defakto tanıdığınız Rojava'daki statüyü tanıyın. Esad'la anlaşırken, bu göçmen kitlesinin sözü edilen 3 büyük kente BM'nin gözetimi altında dönmesini sağlarken özerk Rojava'yla da anlaşın, özerk Rojava'ya barış elinizi uzatın; çözüm burasıdır. Kürt'ün Türk'le tekrar büyüme politikasının da yolu budur. Kürt'ün sırtına binerek herhangi bir yol katedemezsiniz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çiftiyürek, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Mehmet Karaman

Mustafa Kaya

İstanbul

Samsun

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Cemalettin Kani Torun

Mehmet Atmaca

Hatay

Bursa

Bursa

Hasan Ekici

Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; 11'inci madde uluslararası sözleşmelerdeki dilin Türkiye'deki Sivil Havacılık Kanunu'na dercedilmesiyle alakalı. Ben bugün tarihî bir anekdotu, bizzat içinde bulunduğum tarihî bir anekdotu bu maddede sizlerle paylaşmak istiyorum.

2006 yılında Erbakan Hocamızın liderliğini yaptığı Müslüman Topluluklar Birliği toplantısı için İstanbul'daydık. Yaklaşık dört gün süren bu toplantılarda Erbakan Hocamız bir gün bir anda bizi çağırdı ve kullandığı ifade şu oldu: "Özdemir'i bulun, Selçuk'u da alsın, buraya gelsin." Biz şaşırdık, programın akışında Özdemir Bey, Özdemir Bayraktar ağabey yoktu. Özdemir ağabeyi aradım "Ağabey, Erbakan Hoca sizi çağırıyor, Selçuk Bey'i de alıp buraya gelecekmisiniz." dedim. Özdemir ağabeyin tepkisi çok ilginçti "Ciddi misin? Öyle mi?" falan derken "Ağabey, Erbakan Hoca çağırıyor, sizi bekliyoruz." dedim ve acilen, bir iki saat içerisinde Özdemir ağabey toplantı salonuna geldi, kapıya geldiğinde soluk soluğaydı. Toplantıdan içeri girdi, girince Erbakan Hocamız Özdemir Bey'i gördü, bir yer işaret etti "Şuraya otur." dedi. Selçuk Bey'e de "Şuraya geç, bilgisayarını aç, o sunumu

burada yapacaksın.” dedi. Biz sunumun ne olduğunu bilmiyoruz, içeriğinden haberimiz yok. Selçuk Bey, laptopunu açtı, ekrana yansıttı -2006 yılından bahsediyorum- insansız hava araçlarının elle fırlatılan modellerini gösteren güzel bir sunum yaptı, başarılı bir sunum yaptı. 60-65 ülkeden katılımcı vardı, içinde başbakanlar, sivil toplum kuruluşları, kanaat önderleri vardı. Sunumu yaptıktan sonra, Erbakan Hocamız heyete döndü, dedi ki: “Biz İslam ülkeleri olarak ağır sanayi trenini kaçırdık. Bundan sonra kendi ülkelerinizde işte böyle yüksek teknoloji ürünlerine, yüksek teknoloji çalışmalarına destek vereceksiniz. Niçin? Şayet rakibinizin, düşmanınızın örnek veriyorum, 40 tane gemisi varsa, ikinci bir 40’ı çok kolaylıkla yapar ama siz o ilk 40’ı yapana kadar zaten onlar sizi hâlâ geçmeye devam ederler.” Sonra bu sunumla beraber Erbakan Hocamızın şöyle bir tanımı oldu, dedi ki: “Ağır sanayi hamlesinde geri kaldık ama mesela siz yüksek teknolojiye destek verirsiniz, sizin ülkenize, uçak geminize, gemilerinize bir füze fırlatılsa yazılımdaki gücünüzle birlikte o füzünün yazılımını ele geçirebilir ve size yönlendirilen o füzeyi düşmanınızın tesislerinin üzerine geri çevirebilirsiniz.” Bütün bunlar, Erbakan Hocamızın -Özdemir ağabeyle yakın tanışan bir arkadaşınız olarak söylüyorum- çok uzun yıllar bu konu üzerinde dikkatle çalıştığının önemli bir göstergesiydi.

Şimdi, tarihî başka bir vakayı ifade edeceğim, isim de vereceğim, kayıtlara girsin diye özellikle söylüyorum, zaman zaman kul hakkına giren AK PARTİ’li arkadaşlarımız var, o da burada böylece şekillenmiş olsun. 2006 yılı, 2005 yılı, 2004 yılı; Temel Karamollaoğlu Bey bu projeyi, insansız hava araçları projesini Millî Savunma Bakanı Vecdi Gönül’e götüren ilk isimdir; Vecdi Gönül hayattadır, kendisine sorabilirsiniz. Vecdi Gönül Bey o dönemde Heron’larla, Predator’larla olan anlaşmalardan dolayı hukuki mevzuatın buna çok müsait olmadığını söyledi ama sonrasında -altı yıl geçti, yedi yıl geçti- iktidar insansız hava araçlarıyla ilgili gereken desteği verdi. Bugün ortada bir başarı var, doğru ama siz sadece bütün olayın başarıyla beraber takipçisi olduğunuzu söylerseniz burada bir kul hakkı olur, bunu burada ifade etmek istiyorum.

Bir başka hakkı da teslim etmem gerekir, o da şu: Özdemir ağabey 2006 yılından sonra 2011-2012 yılına kadar yani iktidarın desteği açık hâlde gelene kadar 3 önemli askerden destek aldı. Bu askerler FETÖ kumpasıyla beraber Ergenekon tutuklamalarında maalesef mağdur edildiler. Ergin Saygun, Hasan İğsız, Saldıray Berk, Ahmet Yavuz gibi isimler bu insansız hava araçlarının Türk savunma sanayisine katılması adına çok önemli görevler, sorumluluklar üstlendiler. Bütün bunları bizzat Selçuk Bey de teyit edecektir, diğer arkadaşlar da teyit edecektir. Bunları niye ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) – Savunma sanayisi projesi, bir ülkenin kendi güvenliğini tesis etmek, kendi güvenliğini ileri seviyelere taşımak ve rakiplerine karşı, düşmanlarına karşı içinde bulunduğu pozisyonu tahkim etmek adına çok değerlidir, çok önemlidir. Türkiye, Erbakan Hocamızın ifade ettiği gibi, ağır sanayi hamlesini kaçırdı ama bundan sonra, işte, bu türden yüksek teknoloji ürünlerine, çalışmalarına, özellikle yazılımla ilgilenen gençlerimize vereceği destekle birlikte, emin olun, savunma sanayisi çok daha ileri noktalara gidebilir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dursun Ataş  
Kayseri  
Yasin Öztürk  
Denizli

Burhanettin Kocamaz  
Mersin  
Metin Ergun  
Muğla

Yüksel Selçuk Türkoğlu  
Bursa  
Mehmet Akalın  
Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Metin Ergun’a söz veriyorum.

Sayın Ergun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşülmekte olan teklifin 11’inci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, tüm milletimize büyük bir sevinç yaşatan A Millî Futbol Takımı’mızın başarısını tebrik ediyor, çeyrek finalde başarılar diliyorum.

Muhterem milletvekilleri, görüşülmekte olan 11’inci madde diğer ülkelerle sivil havacılık faaliyetleri yürütenleri de kapsayacak şekilde kamusal denetimin içeriğini genişletmeyi amaçlamaktadır. Bu maddeyi olumlu değerlendirdiğimiz bilineni isterim. Lakin bu torba kanun teklifinin hazırlanma sürecine baktığımızda aynı şeyleri söyleyebilmemiz mümkün değildir. Zira teklif, etkin ve verimli bir yasama faaliyetiyle bağdaşmayan, ciddi şekilde teknik bilgi gerektiren ve birbirinden farklı 10 kanunda değişiklik öngören bir tekliftir. Düzenlemenin torba yasa teklifi olarak Meclis Genel Kuruluna getirilmesinin sakıncaları bir yanda dururken iktidar Komisyon sürecinde siyasi partilere yeterli bilgi vermemiştir. Ayrıca, düzenlemelerin doğuracağı olumlu veya olumsuz sonuçlar hakkındaki etki analizi yapılmamış ve siyasi partilerle paylaşılmamıştır. Sipariş olarak nitelendirilebilecek olan bu teklifle ilgili olarak siyasi partilerin sağlıklı bir tutum almasına fırsat verilmemiştir. Bu şekilde hazırlanan torba tekliflerin daha sonra hangi sakıncalara yol açtığı defalarca görülmesine rağmen iktidar bu tutumunda ısrarcı olmaya devam etmektedir. Ahmet Cevdet Paşa’ya göre usul esasa mukaddemdir yani usul içerikten daha önemlidir. Dolayısıyla âdetâ yangından mal kaçırırçasına yapılan düzenlemelerden milletimizin menfaatine bir sonuç çıkması mümkün değildir. Hâlbuki komisyonların amacı ortak akıl ve uzlaşmaya dayanan, demokratik bir müzakere süreciyle kamu yararına uygun yasal düzenlemeler yapmaktır. Eskiler “Barıkayihakikat müsademeyiefkârdan doğar.” demişler yani hakikatin ışığı fikirlerin çarpışmasından doğar fakat iktidar, kanun tasarılarını hazırlarken benimsediği bu dayatmacı tutumuyla farklı fikirlerin ortaya çıkmasına müsaade etmemektedir. Hâlbuki, bizim hem dinimizde hem kültürümüzde “İstişare sünnettir.” anlayışı vardır ve ne yazık ki bu iktidar bu anlayıştan olabildiğince kaçınmaktadır. Dolayısıyla bu teklif, tüm bunların hilafına olacak şekilde ne yazık ki istişareden ve ortak akıldan mahrum bir sürecin ürünüdür.

Muhterem milletvekilleri, bildiğiniz gibi, bu teklifin içinde Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği Anayasa’ya ve hukuka aykırı kararnamelerdeki hükümlerin Anayasa’ya uygun hâlde getirilmesi için yapılan düzenlemeler bulunmaktadır. Gelişmiş demokrasilerde ve hukuk devletlerinde bu tarz garabetleri görmek çok mümkün değildir. Karşı karşıya kaldığımız tüm bu garabetlerin nedeni, kurumları ve anayasal sistemi tek bir kişiye mahkûm eden partili Cumhurbaşkanlığı sistemidir. Kamu yararını öncelemeyen, hukuk ve demokrasi standartlarına uygun olmayan ve devlet geleneğimizden ciddi bir kopuşu ifade eden partili

Cumhurbaşkanlığı sistemi ülkemize ve milletimize felaketten başka bir şey getirmemiştir. Partili Cumhurbaşkanlığı sistemi içerisinde yapılan yasal düzenlemelerin de bugüne kadar bir faydası olmamıştır, bundan sonra da bu ucube sistemden bir fayda beklemek beyhude olacaktır. Dolayısıyla mevcut sistemin ilga edilip demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne dayanan demokratik parlamenter sisteme geçilmesi bir zarurettir.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken bir kez daha hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ergun, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2194) esas numaralı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 11'inci maddesiyle değiştirilen Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun 27'nci maddesinin son cümlesinde yer alan "...durdurmaya" ibaresinin "sonlandırmaya" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aliye Coşar  
Antalya  
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu  
İstanbul  
Aliye Timisi Ersever  
Ankara

Gülcan Kış  
Mersin Antalya  
Tahsin Ocaklı  
Rize  
Ömer Fethi Gürer  
Niğde

Sururi Çorabatır  
Jale Nur Süllü  
Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'ye söz veriyorum.

Sayın Süllü, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Hava Meydanı İşletmesi çalışanlarının kanun kapsamındaki taleplerini dile getirmek üzere söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

AK PARTİ'nin her zamanki gibi kanun yapma alışkanlığıyla, alan çalışanlarının, sendikaların görüş ve önerileri dikkate alınmadan hazırlanan teklifte sadece çalışanların bir bölümünün ek ödeme oranlarının düzeltilmesine yönelik 26'ncı madde, DHMİ çalışanlarının tamamını kapsamadığı, dolayısıyla iş barışının bozulacağına yönelik tepkilerle Komisyonunda geri çekilmişti. 2005 yılında KHK'yle yapılan düzenlemede DHMİ çalışanları üç gruba ayrılmıştı; bunlardan birinci gruba "tamamen karşılananlar", ikinci gruba "kısmen karşılananlar", üçüncü kısma da "karşılanmayanlar" ismi verilmişti. İlk kısımdaki pilot, hava trafik kontrolörleri, havacılık bilgi yönetim uzmanları, ATSEP (Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli) maaşlarından emeklilik primlerine kadar tüm maliyetleri Brüksel merkezli Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı yani EUROCONTROL tarafından sağlanmaktaydı. Birinci kısımda yer alan dört grubun tüm maliyetleri EUROCONTROL tarafından karşılandığından bütçeye hiçbir yükleri olmuyordu; hatta, tam tersine, maaşlardan yapılan kesintiler de bütçeye artı gelir oluyordu fakat maliyetleri yine EUROCONTROL tarafından karşılanmasına karşın ATSEP personeli bu 26'ncı madde kapsamında bırakılmadığı için -alınmadığı için daha doğrusu- hava trafik ve emniyeti için de son derece önemli radar haberleşme sistemlerini 7/24 faal tuttuklarına dikkat çekerek kapsam altına alınma taleplerini dile getiriyorlardı. Havalimanında oluşabilecek herhangi bir yangın ve kırım riskine karşı 7/24 hazır beklediklerini söyleyen ARFF memurları ise son grup üzerinden maaş aldığını söyleyerek adalet bekliyordu. Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası tüm DHMİ personeli çalışanlarının kapsama alınması talebini ileri sürünce bütçeye yük getireceği düşünülerek 26'ncı madde Komisyonunda geri çekilmişti. Sonuç DHMİ personelindeki hiç kimsenin koşullarının iyileşmemesiyle sonuçlandı, Genel Kurula maddenin düzeltilerek getirileceği beklentisiye karşılanmadı. Kendilerine verilen sözlerin tutulmamasıyla tüm hava trafik kontrolünü idare eden hava trafik kontrolörleri haklı olarak "Bizim bütçeye yükümüz yok, Avrupa'da bizimle aynı işi yapanlar 8-10 bin euro alırken biz 2.300 euro alıyoruz." diyerek inisiyatif almadan çalışmaya devam edeceklerini ve direnişte bulunacaklarını söylediler. Sonuç olarak uçak rotalarıyla yaşanan mağduriyetler anlaşılan sürecektir.

EUROCONTROL'e üye 41 ülkede seyrüsefer ve işletme hizmetleri ayrıken Türkiye'de DHMİ çatısı altında, tek çatı altında yürütülüyor ve bu karmaşanın yürütülmesine, düzeltilmesine yönelik kanunda bir öneri de gelmedi. Sayıştay raporlarında vurgulanan personel maliyetleri artırılmasının birim maliyetlerin düşük olmasına yol açması dikkate bile alınmadı. Avrupa'da bir uçaktan ortalama 80 euro alınırken Türkiye özellikle Avrupa'nın 2'nci büyük hava sahası olmasına karşın 30 euro civarındaki ücretle ne yazık ki birim başı maliyetler son sıralarda yer alıyor. Dolayısıyla bütçe her yıl yaklaşık 100 milyar euro döviz gelirinden yoksun kalacak ama hazinede emekçilere ödenecek para yok, ücret maaş alanların yönetiminde olduğu yerde emek verenlerin koşulları iyileştirilmiyor. Emekçiden ve dün açıklanan emekliden esirgenen paralar uçulmayan havalimanlarına yolcu garantisi olarak ödeniyor. (CHP sıralarından alkışlar) Zafer Havalimanı kamu zararının en belirgin örneği, 2022 sonu itibarıyla 60 milyon euroya yakın hazineden ödenen para. Zafer'in zararını kapatmak için Eskişehir Havalimanı'mızın uçuşları engellenmeye çalışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Süllü, lütfen tamamlayın.

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ne yazık ki devlet bütçesine ek yük getirmeden kurulan sivil havacılık okulu bünyesindeki ve üniversite kampüsü içinde yer alan tek havalimanı olan Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı'ndan yurt dışı uçuşlarımız var ama yurt dışı tarifeli uçak taleplerimiz karşılanmıyor; Meclis kürsüsünden bir kez daha talebimizi yineliyorum.

Şimdi, işte vatandaşların taleplerinin dikkate alınmadığı, emek verenlerin hakları yerine KÖİ projelerinde müteahhitlerin gözetildiği kanun yapma pratiğinden bir türlü vazgeçilmiyor, vatandaşın eline kalan ise koskoca bir hiç oluyor. Görüştüğümüz kanun da AK PARTİ'nin kanun yapma anlayışının tipik bir örneği, son yirmi iki yılda gittikçe kötüleşen koşulları oluşturan bu anlayışın acilen terk edilmesi gerekiyor.

Siz sayın milletvekillerine halkın, emekçinin taleplerini dikkate alan ve rant sağlama yerine düzen sağlayacak kanunların ortak akılla hazırlanması çağrısında bulunarak Genel Kurulu saygıyla ve sevgilerimle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Süllü, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinde yer alan "birlikte" ibaresinin "beraber" şeklinde

değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülcan Kaçmaz Sayyigit  
Van  
Gülderen Varli  
Van

George Aslan  
Mardin  
Zeynep Oduncu  
Batman  
Sevilay Çelenk  
Diyarbakır

İbrahim Akın  
İzmir  
Mahmut Dindar  
Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk'e söz veriyorum.

Sayın Çelenk, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben kanun teklifi üzerinde konuşmayacağım çünkü bu konuda konuşmak istediğim her şey iki gündür zaten konuşuldu. Ben bizim Grup Başkan Vekilimizin söz etmesinden sonra birkaç kez daha konuşulmasını çok umut ettiğim ama iki gündür hiç konuşulmamış bir konu üzerinde konuşacağım.

Dün, 3 Temmuz 2024 itibarıyla Açık Radyo'nun yayın lisansı iptal edildi. Otuz yıllık bir radyonun yayın lisansı iptal edildi -biz, burada her şeyi ama her şeyi konuşmaya değer görenler- otuz yıldır bağımsız, hiçbir finansal destek almaksızın sadece programcılarının, sadece dinleyicilerin katkısıyla -ki bu dinleyiciler aynı zamanda otuz yıldır bu programların yapılmasında büyük katkısı olanlardır- ayakta duran bir radyonun yayın lisansı iptal edildi. Radyoculuğun konvansiyonel altın çağı sona erdikten çok sonra yayına başlayan ama Türkiye'de radyoculuğa ikinci bir altın çağ yaşatan Açık Radyo, yeni medya karşısında gücünü ve önemini yitirmiş bir radyoculukta kamu hizmeti yayıncılığı anlayışıyla bir yayıncılık sürdürdü; bunu çok zengin içeriklerle sürdürdü ve dünya ölçeğinde bir radyoculuk örneği verdi, dünyaya ilham verdi. 30 yaşındaki mücevher gibi bir radyoyu gözlerini kırpmadan kapanmaya mahkûm ediyorlar, bu gerçekten akıl almaz bir şey.

1995 yılında yayın hayatına başlayan ve dünya ölçeğinde nitelikli yayıncılık yapan Açık Radyo'nun lisansı artık RTÜK'ün de AKP'nin de en belirgin, en ayırt edici özelliği olmuş bir fırsatçılıkla iptal edildi. Deprem tehdidinden şehir hakkına, kadın haklarından LGBT haklarına, engellilere, hayvan haklarına, müzikten sinemaya, edebiyattan çevreye, yerküreden uzaya her konuda otuz yılda 1.300'den fazla programcıyla program yapmış ve binlerce program üretmiş Açık Radyo, elimizdeki son muhalif seslerden biri susturulmaya çalışılıyor; lütfen buna biraz dikkat yöneltin. Bu ülkenin bir kıymet yaratmış bütün kurumlarına, hırsla ve kötülükle saldırılıyor, düşman yapmaz bunu, gerçekten düşman yapmaz.

Gelelim neden kapatıldığına... Açık Radyo'da hafta içi her gün yayınlanan Açık Gazete'de programa katılan bir konuşan kullandığı bir söz üzerine, ifade -tarihte çok tartışmalı olan bir mesele diyeyim, bir de konuyu bu tarafa doğru dağıtmayalım ama- özgürlüğü kapsamındaki bir meseleyi tarif ederken kullandığı bir söz üzerine programcılar buna müdahale etmedi diye, halkı kin ve nefrete sürüklüyor diye önce en yükseğinden para cezası, sonra da beş gün yayın durdurma cezası verildi. Fakat Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi'yle bu bilgi yayıncıya ulaştırıldığında yayıncılar bunun ilk kısmını gördüler, derhâl para cezasını taksitlendirdiler, ilk taksiti ödediler ve tabii ki itirazlarını da yaptılar. Ancak, yayın durdurmayla ilgili kısım elektronik tebligatta açılmadı ve bundan ibaret zannettiler. Zaten Ebubekir Şahin döneminin RTÜK'ünde yayın durdurma cezası almış bir radyonun bunu görmezden gelmesi intihardan başka bir şey değildir ve bunu Açık Radyo'nun yapmayacağını da herkes bilir. Ama bu bir fırsat bilindi ve hiç vakit kaybedilmeden, daha ilk cezayla ilgili bu itiraz süreleri, vesaire devam ederken altın bir fırsat yakalanmış gibi Açık Radyo'nun lisansı iptal edildi ve büyük bir riyakârlıkla "Elden ne gelir?" dendi. Sanki RTÜK, hak, hukuk tanımada böyle örnek bir kurummuş gibi, sanki seçim dönemlerinde siyasi partilere tanımadığı söz haklarıyla, söz hakkını gasbetmesiyle huzurlarımıza hiç gelmemiş gibi, sanki bütün görev ve yetkisini kötüye kullanmasının örnekleri hemen her gün konu olmamış gibi "Hukuk karşısında elimizden ne gelir?" dendi ve bir uyarı bile yapılmadı. Burada acı olan şey şu ki: Aslında, Açık Radyo'nun kapatılması meselesine muhalefet de gereken duyarlılığı göstermedi. Çünkü ifade özgürlüğünün sınırları sadece özdeşlik kurduğumuz, değer atfettiğimiz konularla ilgili ve kendi sınırlarımıza geldiğinde sahip çıkmıyoruz. Ayrıca, anlaşılıyor ki Açık Radyo'ya da sahip çıkılmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelenk, lütfen tamamlayın.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) - Son derece üzücü bir durumla karşı karşıyayız ve gerçekten bundan dönülmesini umuyoruz. Neyse ki Açık Radyo "Aynı kararlılık ve aynı duygularla beraber olmaya devam edeceğiz." diyor. Biz de kâinatın tüm seslerine, renklerine ve titreşimlerine Açık Radyo'nun sonuna kadar yanında olacağız. Açık Radyo, apaçık bir radyo olarak yola devam edecek. Açık Radyo'dan vazgeçmeyeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çelenk, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alıp oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin  
İstanbul  
Cemalettin Kani Torun  
Bursa

Mehmet Karaman  
Samsun  
Hasan Ekici  
Konya  
Ali Fazıl Kasap  
Kütahya

Mustafa Kaya  
İstanbul  
Necmettin Çalışkan  
Hatay

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'a söz veriyorum.

Sayın Kasap, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; gerçi iki üç hafta oldu, gündemden düştü ama Türkiye'de Diyanet İşleri Başkanlığının yaptığı bir faciayı yaşadık, daha doğrusu, insanımız yaşadı. Ne kadar insanımız? 100 bin civarında hacca giden insanımızı mağdur ettiniz. Nasıl ettiniz? Hac ibadeti için ya Diyanet İşleri Başkanlığı vasıtasıyla kuraya girip gidiyorsunuz, bir de bu özel şirketler vasıtasıyla hac kurasına girmeden, ticari vizayla ya da seyahat vizesiyle Suudi

Arabistan'a gidiyorsunuz. Bu, tamamen masum duygularla...

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) – Ama hacca gitmiyorsunuz.

ALİ FAZİL KASAP (Devamla) – Gidiyorsunuz.

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) – Ama hacca gitmiyorsunuz.

ALİ FAZİL KASAP (Devamla) – Hacca gidiyorsunuz.

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) – Hacca gitmiyorsunuz.

ALİ FAZİL KASAP (Devamla) – Vizeniz o şekilde, Suudi Arabistan vizesi sonuçta ve size Türkiye'deki bu şirketler vasıtasıyla Mekke, Medine'de otel rezervasyonlarınız yapılıyor, polis kabul ediyor. Arkasından, bakın, burada Diyanet İşleri Başkanlığının açıklaması da var, onu da getireceğim. Ondan sonra, Diyanetin yetkilileri zannedersen kendileri dışında bu tip şey yapıldığı için Suudi Arabistan yetkili makamlarına ve polise ihbarda bulunuyorlar. Bakın, Diyanet İşleri Hac Başkanlığının bu şekilde yapılmış açıklaması var, videoları var. Şimdi, peki, ne oluyor burada, onu söyleyeyim ben size. Bu insanlarımız bu sene mağdur edildi, otellerinden alındı, gecenin yarısında otellerinden alınıp çölde bırakıldı, çölde yine danışıklı dövüş şeklinde binlerce dolarlık paralarla tekrar Mekke, Medine'ye getirildi. Bu arada ne oldu? Diyanet İşleri Başkanlığı yetkililerinin, Hac Daire Başkanının açıklaması var, diyor ki: "Bu şekilde gelenleri ihbar ettiler." Nereye? Suudi polisine. Peki, ne oldu? Tekrar insanlarımızı alıp çöle bırakıldı. Tamam, insanların bu şekilde gitmesi yasal değildi ve bilinmiyordu. Suudi Arabistan'a gidecek olan, bu şekilde gidecek olan insanlarımızı Diyanet İşleri Başkanlığı kamu spotlarıyla vesaireyle Suudi Arabistan'ın bu şekilde bir uygulamaya tabi tutacağını bilgilendirdiler mi? Hayır, bilgilendirmediler. Tam tersine insanımızı ihbar ettiler. Peki, bu mağduriyet oldu; bu mağduriyetten insanımızı kurtarmak için, en azından bilmeden gidenleri kurtarmak için Diyanet İşleri Başkanlığı ya da Dışişleri Bakanlığı bir girişimde bulundu mu? Hayır. 100'ün üzerinde insan öldü, bırakıldı çöle, ölüme mahkûm edildi. Hac ibadetini yapmasını boşverin, hastaneye gittiğinde hastaneler kabul etmedi ama Diyanet İşleri Başkanlığı ama Dışişleri Bakanlığı bu konuda tepkisiz kaldı. Bunun vebali çok büyük. Yetkililerle bu konuda mağduriyeti gidermek için girişimde bulunmayan tek ülke Türkiye Cumhuriyeti; Dışişleri Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı. Diyanet İşleri Başkanı zaten sabıkalı; o aracı aldı ve o aracı iade etti ya, israfın kökünü kazıması gereken insanlar, sırat köprüsünden Audi'yle geçeceğini zanneden insanlar insanımızı da mağdur etti. Bu konuda bilinçlendirme, kamu spotu yapılması gerekiyordu ve bu yapılmadı.

Değerli arkadaşlar, şikâyet eden Diyanet İşleri Başkanlığı; onu daha fazla konuşmak istemiyorum ama şöyle söyleyeyim ben size bu konuda: Gelecek sene için -madem bu şekilde bir usulsüzlüğe siz göz yumuyorsunuz- bu şekilde seyahat düzenleyen firmaların, izin veren firmaların cezalandırılması gerekiyor. 100 bin insana vize verilmiş, 100 bin. Bu danışıklı dövüş ama Diyanet İşleri Başkanlığının bu konuda vebali çok büyük. Diyanet İşleri Hac Dairesi Başkanının açıklaması Türk vatandaşlarını ihbar eder niteliktedir ve bunu, bu açıklamayı Suudi Arabistan'da yapıyor ve başta o Audi'den sabıkalı olan Ali Erbaş olmak üzere Diyanetteki bu Hac Dairesinden sorumlu olan tüm yetkililerin derhâl istifa etmesi gerekiyor. Dışişleri Bakanlığının da bu konuda yapmış olduğu tutumlarından dolayı ve insanlarımızı korumak için herhangi bir girişimde bulunmamasından dolayı da kendilerine çekidüzen vermeleri, gelecek sene için insanlarımızı mağdur etmemeleri gerekiyor.

Ayrıca, Diyanet İşlerini asıl misyonundan uzaklaştıran, muhbirliğe sevk eden Diyanet İşleri Başkanını da istifaya davet ediyorum: İstifa etsin Ali Erbaş. İki konuda zaten sabıkalı, bu konudaki sabıkasını hiçbir şekilde ödeyemez ve vebalini ödeyemez.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kasap.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turan Yaldır

Aksaray

Burhanettin Kocamaz

Mersin

Dursun Ataş

Kayseri

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Mehmet Akalın

Edirne

Yasin Öztürk

Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Aksaray Milletvekili Turan Yaldır'a söz veriyorum.

Sayın Yaldır, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

TURAN YALDIR (Aksaray) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hükûmetin yanlış ekonomi politikalarının bedelini Türk milleti olarak son iki yıldır iliklerimize kadar yaşıyoruz.

Ekonomideki bu tahribat en çok dar gelirli vatandaşlarımızı etkiliyor. Emeklilerimizin aldığı 10 bin TL maaş ne ev kirasına yetiyor ne de doğru düzgün beslenmeye. Emekliye ya da asgari ücretliye tatil lafını hiç açmıyorum bile. Avrupalı emekliler ülkemizin tarihî ve doğal güzelliklerinin tadını çıkartırken bizim emeklilerimiz ise birkaç lira daha ucuza yağ bulabilmek için market geziyor.

Asgari ücretli çalışanlarımızın durumları da emeklilerimizden pek de farklı değil. 17.004 TL olarak yılbaşında açıklanan asgari ücret enflasyon karşısında erimiş ve alım gücü olarak 13.000 TL seviyelerine gerilemiş durumda. Bakan Bey "Temmuzda ara zam uygulanmayacak." dedi. Sayın Bakan açlık sınırının çok altında kalan ve yüksek enflasyon sebebiyle her geçen gün eriyen asgari ücreti emekçilerimize yeterli bulmakta anlaşılan. Yılbaşında bir aylık asgari ücret tutarına 50 kilogram kıyma alınırken şimdi 32 kilogram alınabiliyor; 2.125 adet ekmek alınırken şimdi 1.700 adet ekmek alınabiliyor; 150 kilogram beyaz peynir alınabiliyorken şimdi 90 kilogram alınabiliyor. İğneden ipliğe her şeye zam gelirken Hükûmet vatandaşlarımızın sırtındaki bu yük yetmezmiş gibi elektrikten harçlara, vergilerden trafik cezalarına kadar birçok alanda yeni zamlar yapmakta ve yapma hazırlığındadır. Kamuda Tasarruf Tedbirleri kapsamında kayda değer bir tasarruf göremedik. Galiba kara delik hâline gelen bütçe açığını kapatmak yine dar gelirli vatandaşlarımıza kaldı ve dişini tırnağına takıp hayatta kalma mücadelesi veren dar gelirli vatandaşlarımız bu yükü daha fazla kaldıramaz hâle gelmiş durumdadırlar.

Kıymetli milletvekilleri, bir şehir düşünün ki Anadolu'nun tam kalbinde, on bir bin yıllık kadim bir kültüre sahip ve tarihiyle, doğasıyla, jeopolitik konumuyla, sanayi altyapısıyla ve yetişmiş insan kaynaklarıyla eşsiz bir şehir. Bu şehir yirmi küsur yıldır AK PARTİ'li siyasetçiler tarafından her seçim dönemi demir yolu sözleri verilen, karşılığında çuval çuval oy alınan, sonrasında unutulmuş şehir Aksaray. Milletvekili seçildiğim günden beri gerek bu kürsüden gerek Ulaştırma Bakanlığının Plan ve Bütçe Komisyon toplantılarında gerekse soru önergeleriyle defalarca dile getirdim ve geçtiğimiz günlerde Hazine ve Maliye Bakanı Sayın

Mehmet Şimşek'in "Önemli sanayi üslerinin demir yollarıyla limana bağlanması bizim en büyük önceliğimiz olacak, bunun için de önümüzdeki otuz yıl içerisinde 70 milyar dolar para harcayacağız." şeklindeki açıklamaları yılan hikâyesine dönen Aksaray-Ulukışla Demir Yolu Projesi'yle ilgili umutlarımızı yeniden yeşertmiştir ancak yirmi iki yıldır beklemekten usanan Aksaraylı hemşehrilerimizin değil otuz yıl, otuz gün dahi bekleyecek sabrı kalmamıştır. 86 kilometrelik bir demir yolu hattını yapmak bu kadar zor olmamalıdır. Hükümet olarak yapacağınız bu yatırımla hem yirmi yıllık sözünüzü tutmuş olacaksınız hem de aldığınız oyların karşılığını Aksaraylıya vermiş olacaksınız. Demir yolu projesiyle büyük bir sanayi şehri olacak olan Aksaray'ımız Mersin ve İskenderun Limanı'na bağlantıyla uluslararası bir sanayi şehri olma yolunda önemli bir adımı tamamlamış olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yaldir, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2194) esas numaralı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 12'nci maddesinde yer alan "sertifikalandırılan" ibaresinin "belgelendirilen" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aliye Coşar  
Antalya  
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu  
İstanbul  
Aliye Timisi Ersever  
Ankara

Gülcan Kış  
Mersin  
Tahsin Ocaklı  
Rize  
Ömer Fethi Gürer  
Niğde

Sururi Çorabatır  
Antalya  
Ayça Taşkent  
Sakarya  
Murat Çan  
Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Murat Çan'a söz veriyorum.

Sayın Çan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi hakkında partimiz adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teklifte neler deniliyor? Ulaştırma ve ilgili diğer alanlarda dengeli, erişilebilir, ekonomik ve güvenli hizmet anlayışıyla, ihtiyaç duyulan düzenlemenin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir. Dengeli, erişilebilir, ekonomik, güvenli hizmet sunma vaadi kulağa o kadar hoş geliyor ki hepsi bir torbada ve süslü şekilde sunuluyor ama her şey kâğıt üzerinde, hayatın gerçekleri ise bambaşka.

Size biraz Samsun'u anlatayım, hayatın gerçeklerini anlamada hepimize yetecek. Samsun'da yüzlerce kırsal mahallemizde binek arabayla gidebileceğiniz yol yok, yollar köstebek yuvasına dönmüş. Vatandaşın, muhtarlarımızın şikâyetini alacak muhatap bulamadığı bir yer Samsun. Terme'nin kırsal mahallelerine gidiyoruz aynı şikâyet, Kavak'ta, Asarcık'ta, Ayvacık'ta, Ladik'te aynı şikâyetler. Geçelim kırsal mahalleleri Vezirköprü'ye gelelim, büyük bir ilçemiz ve dünyayla ulaşımı sağlanacak bir yolu hâlâ yapamadı. Bakan "2023'te hizmete girecek." diye söz verdi, yıl oldu 2024, yılı yarıladık, hâlâ yolun bitmesini bekliyoruz ama bu bekleyişimizin faturası çok ağır oluyor, günâşırı yaşanan kazalarda canlarımızı kaybediyoruz.

Gelelim bir başka konu, hızlı tren meselesine. Samsunlular neredeyse yirmi yıldır hızlı tren yalanıyla aldatıldı. Seçimden hemen önce, şubat ayında Sayın Bakan Samsun'a geldi ve yine hızlı tren sözü verdi. İhalesi bu yıl içinde yapılacak, bekleyip göreceğiz. İhale yapılabilirse, yüklenici becerebilirse, tasarruf tedbirleri bahane edilip iş yokuşa sürülmezse ne âlâ. Samsun'u hızlı tren yalanıyla yirmi yıl oyaladınız.

Samsun'un ulaşım alanında yaşadığı sorunlardan biri de uçak seferleri, konumuzla alakalı. Yaklaşık 1,5 milyonluk bir nüfusu var Samsun'un, bölgesinin merkezi konumunda; lojistik, turizm, ekonomik ve sportif faaliyetler bakımından kuzeyin başkenti Samsun. Başta Ankara uçuşları olmak üzere, her güzergâhta hem sefer sayısı hem de uçuş saatleri konusunda Samsunlular büyük mağduriyet yaşıyor; iş insanları, bürokrasiyle işi olanlar, hastası olan hemşehrilerimiz, öğrencilerimiz mağdur ediliyor. Yıllardır bu sorunun çözülmesi için çağrı yapılıyor fakat sorunu çözmeye niyetli kimse yok. Az önce de altını çizdim, Samsun 1,5 milyonluk nüfusa sahip bir şehir, bölgesinin en gelişmiş kenti, kadim ticaret şehri, kuzeyin merkezi konumunda. İşte, böyle bir şehre hizmet veren havalimanının durumu da ne yazık ki içler acısı. İç hat, dış hat terminalleri, apron sahası, sosyal donatılar, otopark kapasitesi; bunların hiçbirisi ihtiyaca cevap vermiyor. Uçak inmeyen, yolcu görmeyen havalimanları için müteahhitlere çuvala para aktaranlar, Samsun'a gelince başımıza tasarrufçu kesiliyor. Dün Balıkesir konuşuldu, bugün Çorlu konuşuldu, size sataşıldı, "Kamunun bu kadar parasını heba ediyorsunuz." denildi, bir cevap vermediniz; her şeye cevap veriyorsunuz, buralara cevap vermediniz. Bari buralardan yapacağınız tasarrufu 1,5 milyonluk Samsun şehrine hizmet için harcayın.

Sayın Bakan seçimden hemen önce Samsun Havalimanı için söz verdi. 2 milyar liralık bir proje yapılmış, ihalesi hızlı yapılacakmış. Sayın Bakan, bu vaadinizin de takipçisiyiz, dua edin de iktidarınızın ömrü bu sözlerinizi tutmaya yetsin. İnşallah, bu sözünüz yirmi yıllık hızlı tren vaadinize ve yalanınıza benzemez.

Değerli milletvekilleri, iktidar diyor ki: "Samsun'a 2002'den bu yana 73 milyar 391 milyon liralık ulaşım ve iletişim altyapısı yatırımı yaptık." Elli beş yıldır, elli altı yıldır Samsun'da yaşıyorum; 73 milyarın 73 milyonunu dahi Samsun halkı görmedi, vallahi de görmedi billahi de görmedi, Bu 73 milyar yandaşlarınıza gitti. 73 küsur milyar lira harcadınız, iyi hoş da Samsun neden hâlâ hızlı trene kavuşamadı? Kara yolu ulaşım sistemi neden felç hâlde?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çan, lütfen tamamlayın.

MURAT ÇAN (Devamla) – Kırsal mahallelerimiz neden bu eziyeti çekiyor? Havaalanı neden hâlâ fi tarihinden kalma durumda, hiçbir bakım onarım, tadilat tamirat yok? Özellikle dış hatlardan gelen yolcular nereye savrulacağını bilemiyor. Allah aşkına, Samsun'a "Yaptık." dediğiniz 73 küsur milyar liralık yatırım ulaşımında hangi yaraya merhem oldu? Bunu bize lütfen anlatın.

Samsun işte bu sorulara cevap istiyor diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinde yer alan "gelmek üzere" ibaresinin "gelecek şekilde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülcan Kaçmaz Sayyigit  
Van  
Gülderen Varli  
Van

George Aslan  
Mardin  
Mahmut Dindar  
Van

İbrahim Akın  
İzmir  
Zeynep Oduncu  
Batman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İzmir Milletvekili İbrahim Akın'a söz veriyorum.

Sayın Akın, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AKIN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 12'nci madde üzerine söz almış bulunmaktayım.

Ülkemizin her tarafında yaygın bir şekilde yaşanan yangın vakaları var; Mardin'de ve Diyarbakır'da başladı, İzmir'de, Balıkesir'de ve birçok ilimizde yaygın bir şekilde yaşanıyor. Şimdi, bunun asıl sebebinin konuşmadan sonuçlarla ilgili konuştuğumuzda gerçeği görmeden düşünmeye, davranmaya, çözüm üretmeye çalışıyoruz. Yangın, büyük ölçüde, hem dünyada hem de ülkemizde yaşanmış olan iklim krizinin ve daha çok yaşanan iklim kırımının bir sonucu olarak yaşanıyor ve ülkemiz büyük ölçüde... Özellikle, Diyarbakır'da ve Mardin'de sıcaklık çok yükselmiş durumda, geçmiş yıllara oranla 9-10 derece yükselmekte ve biz ısrarla uyarılamıza rağmen, özellikle orman mühendisleri yangının çok yüksek bir şekilde gerçekleştiğini söylemesine rağmen maalesef klasik olarak tedbirler sürdürülmekte ve o tedbirler geçmiş koşullara göre yapıldığı için de başarılı olunamamakta. Sadece o bakımdan değil, aynı zamanda korkunç bir ihmalle karşı karşıya kaldığımızı da görüyoruz. Biz DEM PARTİ olarak buradan, olarak daha önceki basın toplantımızda da söylemiştik.

Şimdi havacılığı konuşuyoruz. Havacılık sisteminde, bütün savaş siyaseti sırasında her türlü teknoloji kullanılmasına rağmen maalesef havacılık üzerine yapılan araştırma geliştirme, özellikle gece görüşlü uçaklar, helikopterler olmadığından dolayı gece olduğunda yangın söndürülemez ve söndürülemediği için, kuraklık da çok fazla olduğu için çok hızlı bir şekilde yayılıyor ve önlenemez hâle geliyor. Biz buradan özellikle söylüyoruz: Bu teknolojinin yaşamı kurtarmak için, canlı yaşamı öldürmeden yangını söndürmek için kullanılması gerektiğini düşünüyoruz ve acilen bu konuda tedbir alınmalı. Bir kez daha söylüyoruz ki bu sorun çözülmediği sürece -ülkemizde yaşanmakta olan ve sürekli gündem olan mültecilik meselesi- önümüzdeki günlerde iklim krizinin yarattığı sonuçlara bağlı olarak, insanlarımızın bulunduğu yerde yaşayamamasına bağlı olarak bir iklim göçüyle karşı karşıya kalacağız.

Biliyorsunuz, mültecilik meselesi ülkemizde özellikle Kayseri'yle bağlantılı olarak çok yaygın bir şekilde konuşulmaya başlandı ancak mültecilik keyfi bir iş değil. İnsanlar bir yerden bir yere malını mülkünü, toprağını bırakarak turistik gezi için gitmiyorlar; savaş sebebiyle gidiyorlar, yoksulluk sebebiyle gidiyorlar ve son zamanlarda da artık iklimsel problemlere bağlı olarak yani iklim krizine bağlı olarak da göç etmek zorunda kalıyorlar ve en fazla göç sebeplerinden biri de göreceksiniz, önümüzdeki dönemde bu olacak. O nedenle, insanlara yaklaşırken, bulundukları yerlerde farklı kimliklerden, mezheplerden, ülkelerden insanlara yaklaşırken önce insan olduğunu, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi çerçevesinde yaklaşılması gerektiğini, onlara ırkçılık, milliyetçilik, ötekileştiricilik yapılmaması gerektiğini ifade etmek isteriz. Ama ayrıca da bunun bir sonuç olduğunu... Yani siz insanları savaş koşullarında eğer bulunduğu yerden göç ettirmek zorunda kalıyorsanız doğal olarak da o sonuçları görmek zorundasınız. Tabiri caizse, insanların bulundukları yerleri yacakaksınız, yıkacakınız, bulunduğu yerleri yok edeceksiniz, sonra da onlara kötülük yapmaya kalkacakınız; bu, hem insani değil hem de vicdani değil. Bu konularda en fazla mağdur olan insanlarımız daha çok kadınlarımız ve çocuklarımız oluyor ve Kayseri'den başlayarak yaşanan, özellikle "göçmen", "mülteci" kavramları çerçevesinde bir düşmanlık siyasetinin kasıtlı ve bilinçli olarak yapıldığını düşünüyoruz, Suriye'deki gelişmelerle orantılı olduğunu düşünüyoruz.

Bu politikalar insanların hayatlarını zehreden, aynı zamanda onların yaşamlarını sonlandıran bir sonuç geliştirmeye başlamıştır. Bu konuda iktidarın tedbir alması gerektiğini ve Suriye'de, Irak'ta, İran'da ve başka yerlerdeki konuların mutlaka demokratik, müzakereci, barış içerisinde çözüm yapılmaksızın sürdürülemeyeceğini, bu sorunların da bitmeyeceğini söylemek istiyoruz. Ayrıca, bu konunun Türkiye'nin iç siyasetine malzeme edilmesinin de doğru olmadığını düşünüyoruz çünkü sonuçta bu insanlar, tekrar ediyoruz, turistik gezi için, keyfi olarak buraya gelmediler, sürdürülen uluslararası savaş siyasetinin ve bizim ülkemizin de ortak olduğu, bu rejimin de ortak olduğu savaş siyasetinin sonucu olarak geldiler ve yıllardır da bu ülkede her türlü kötülüğü gördüler. Özellikle, deniz yoluyla Avrupa'ya gitmeye çalışan milyonlarca insan hayatını kaybetti bu yollarda. O nedenle, bu meseleyi konuşurken kendi siyasi haklarımıza ve çıkarlarımıza uygun değil, birazcık, o insanların yaşamlarının devam ettirilmesinin koşullarına uygun yapalım ve gerekli tedbirleri onun için alalım diye ifade etmek istiyorum.

Bir başka şey de... Ülkemizde son zamanlarda yaşanmış olan göçmen krizinin yanı sıra gerçekten de inanılmaz bir ekonomik kriz yaşanmakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akın, lütfen tamamlayın.

İBRAHİM AKIN (Devamla) – Evet, arkadaşlarımız da söylediler, bu koşullarda ülkemizde açıklıkla, yoksullukla mücadele etmek mümkün değil. Özellikle, Mehmet Şimşek politikası karşısında bizim acilen, tedbirli bir şekilde çözüm üretmemiz gerekiyor. Biz önümüzdeki günlerde ekmek ve adalet çerçevesinde, Türkiye'nin her ilinde, Mehmet Şimşek'in fatura etmeye çalıştığı insanlarımızla birlikte yoksullukla mücadele etmek ve aynı zamanda, bu politikaları fatura etmeye çalışanlar karşısında direnişi örgütlemek durumunda kalacağız, artık başka yolu yoktur. Sözden anlamayanlar hayatın içerisinde pratik olarak mücadeleyle umarım bunu anlarlar. Biz emekçilerle, emeklilerle, yoksullarla, tarım üreticileriyle, esnaflarla ve bütün halkımızla beraber Şimşek politikası karşısında, insanlarımızın onuruyla oyun oynayan, asgari ücreti bu ülkeye reva gören, başka ülkelerle kıyaslayan, özellikle üçüncü dünya ülkeleriyle kıyaslayan anlayışı kabul etmediğimizi buradan bir kez daha ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum, Sayın Akın.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alıp oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin  
İstanbul  
Necmettin Çalçıkan

Mehmet Karaman  
Samsun  
Cemalettin Kani Torun

Mustafa Kaya  
İstanbul  
Mehmet Atmaca

Hatay

Bursa  
Hasan Ekici  
Konya

Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Gülcan Kaçmaz Sayyigit  
Van  
Gülderen Varli  
Van

George Aslan  
Mardin  
Zeynep Oduncu  
Batman  
Mahmut Dindar  
Van

İbrahim Akın  
İzmir  
Kamuran Tanhan  
Mardin

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a ait.

Sayın Çalışkan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Adı "sivil havacılık" olan, bünyesinde 7 kurumu barındıran bir torba yasanın 13'üncü maddesiyle ilgili konuşuyorum.

Maddede "Bir yolcu elle aranmak istemezse uçağa alınmaz, uçuş hakkı ihlal edilir." şeklinde bir şey getirilmiş ki ifade olarak "Yolcu kendisinin ve eşyasının elle aranmasını kabul etmediği takdirde havaalanı ve hava aracına kabul edilmez." diyor. Nereden başlasak bilmiyoruz. Her yasanın içeriğinde bakıyorsunuz ki bir yasakçı zihniyet var. Yasaktan en fazla mağdur olan kesim bir şekilde her şeyi yasağa bağlıyor. Burada diyor ki: "Eğer sen üstünü aratmazsan biz seni uçaktan aşağı atarız." Yani şunu sormak isterim: Dünya dijitalle doğru gidiyor, elektronik dünyaya gidiyoruz, el Ay'a gidiyor, biz yaya gidiyoruz. Her şey otomatikleşirken manuele doğru dönmeyen ne anlamı var, anlamak mümkün değil.

Burada iktidar mensubu arkadaşlara sormak isterim: Acaba siz bu teklifteki maddeyi görüp de mi imzaladınız, görmeden mi? Görmeden imzaladıysanız söyleyecek bir şeyim yok ama gördüğünüz hâlde, bile bile buna imza attıysanız vay hâlimize. İkisi de birbirinden kötü. Burada eğer "Biz millî görüş gömleğini çıkardıktan sonra o haremlik selamlık iddiaları, geç bunları." diyorsanız söyleyecek bir şey bulamıyorum. Ama bilirsiniz ki bu madde yedi açıdan iptal edilmelidir; birincisi teknolojik olarak geriye dönüştür, ikincisi insan hakları ihlalidir, üçüncüsü uygulamada pratik değildir, dördüncüsü ekonomik değildir, beşincisi etik değildir, altıncısı özel hayata saygının ihlali vardır, yedincisi ise inanç ve medeniyet değerlerimiz açısından son derece yanlıştır.

Burada şunu sormak gerekir: Siz havaalanına gelen bir yolcuyu el dedektörüyle arıyorsunuz, MOBESE'lerden, kameradan geçiyor, x-ray cihazından geçiyor, bunların bulamadığını bir adam elle nasıl bulacak acaba? Burada sınırsız bir yetki verilmiş. Her türlü olumsuz uygulamaya maruz bir şekilde bir yetkinin verilmesi asla kabul edilemez. Daha yeni Anayasa Mahkemesi Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu'nu iptal etti. İptal gerekçesinde dedi ki: "Siz bu bekçilere bu kadar sınırsız yetki veremezsiniz." Onun için de burada her türlü olumsuz kullanıma açık olabilecek, insan haklarını ihlal edecek bu yasanın bu hâliyle geçmesi asla kabul edilemez. Deseydiniz ki: "Bir havaalanında hemcins bulundurma zorunluluğu var." Bazen öyle bir yere geliyorsunuz ki personel sayısı az, tam da ters, inat birisine geldi mi ki hemen her kurumda kaba saba, psikopat tiplerin olduğunu hepimiz biliyoruz. Onun için de bu asla kabul edilemez, bu yasanın maddesi derhâl çekilmelidir veya düzeltilmelidir. Bununla beraber, dünyada her yerde yeni gelişmeler ortadayken, biz elektronik oylama yaparken, elektronik seçimden bahsederken bugün bu yasa teklifinin gelmesi hiçbir şekilde makul değildir değerli milletvekilleri. Görüldüğü kadarıyla da bu içeriklerin hiçbir kimsenin umurunda değil. Bu torbanın zaten niçin torba olduğu da anlaşılıyor; her şeyi içerisine kat, kim ne olduğunu anlayamasın, böylece oylanıp gece yarısı geçsin.

Bakın, Millî Eğitim Komisyonu çalışıyor, gece dörtte çalışmalarına ara verdi; gidip Millî Eğitim Komisyonundaki çalışmalara mı katılalım, burada mı... Tam bir yangından mal kaçırılıyor. Şu kadar önemli bir yasa gecenin bu yarısında nasıl çıkartılıyor, anlamak mümkün değil. Onun için akliselime davet ediyor, bu maddenin çıkarılmasını teklif ediyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'a ait.

Sayın Tanhan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Konuşmama başlamadan önce kayyum darbesine karşı İstanbul'dan, İzmir'den Hakkâri'ye yürüyen yoldaşlarımızı, cezaevlerinde rehin tutulan arkadaşlarımızı ve onurlu duruşundan taviz vermeyen tüm halkları saygıyla selamlıyorum.

Biliyorsunuz, cezaevlerinde tutsaklara dönük hak ihlalleri her geçen gün artarak devam etmektedir. Suluca Y Tipi ve Antalya Yüksek Güvenlikli Cezaevlerinde tutsaklar yaşadıkları hak ihlallerini aileleri aracılığıyla aktararak duyarlılık çağırısını talep ediyorlar. Antalya Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan tutsaklar idare ve gözlem kurulu tarafından birçok tutuklunun infazının yakılarak tahliyelerin engellendiğini, cezaevlerinde koşulların içine kamera yerleştirildiğini, bu kameralarla yatak odalarının, lavaboların ve odaların tamamen izlendiğini ve kayıt altına alındığını ifade etmektedirler. Bu uygulamaya yapılan itirazlardan da herhangi bir sonuç alamadıklarını ifade ediyorlar.

Yine, Adana'da 6 Haziran günü keyfi olarak Adana Kürkçüler 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinden Adana Suluca Y Tipi Kapalı Cezaevine sevk edildiklerini ve tekli hücrede tutulduklarını bildirmişlerdir. Tutsakların aynı zamanda tedavi hakları da gasbediliyor. Adana'nın sıcaklığında vantilatör ve buzdolabı olmadan tek kişilik hücrede tutulduklarını, günde sadece bir saat avluya çıkarıldıklarını belirten tutsaklar, üç yıldır insan onuruna yakışmayan kelepçeli muayene ve ağız içi arama dayatmalarını kabul etmedikleri için hastaneye götürülmediklerini, üç yıldır tedavi haklarının ellerinden alındığını ifade etmişler ve bildirmişlerdir. Adana'da tüm cezaevlerinde jandarma tarafından kelepçeli muayene ve ağız içi arama dayatılması yapılıyor. Çok kötü şartlar altında olduklarını, kamuoyu ve ilgili kurumlara yapmış oldukları başvuruların sonuçsuz kaldığını ifade etmişlerdir ve bizler aracılığıyla bir çağrıda bulunuyorlar. Bizler de tek talepleri cezaevi koşullarının düzeltilmesi olan bu sese, bu duyarlılığa çare olmayı ve ses olmayı buradan ifade edelim.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın bundan sonraki bölümünde seçim bölgem dâhil olmak üzere Kürt illerinde yaşanan ulaşımına bağlı yolculukların zorluklarını anlatacağım. Dünden beri bu konuda çok ifade edildi ama ben tekrara düşmemek adına biraz farklı bir pencereden bakmayı düşünüyorum. En sonda söyleyeceğimizi başta söyleyelim; yoksul yurttaşların seyahat özgürlüklerini ellerinden almış durumdasınız. Bu yasa tam da bunu ifade ediyor. Özellikle uçak seferlerinde durum oldukça vahim, çok da vahim. Bu şöyle ifade edilebilir: Uçuş seferlerinde bölgeler arasında bir ayrımcılık söz konusu, bilhassa Kürt kentlerinde. Kürt kentlerine yapılan uçak seferlerinde bir düşüş yaşanmakta ve bunun bilinçli yapıldığı algısı ve şikâyetleri bize iletilmektedir.

Bu durum, vatandaşlarımızı mağdur ederken bölge ekonomisini de olumsuz etkilemektedir. Aynı durum, ticari ilişkileri ve işleri için Diyarbakır'dan Erbil'e, Diyarbakır'dan Van'a, Diyarbakır'dan Adana'ya uçmak isteyenler için de geçerlidir.

Diyarbakır demişken savaş endüstrisinin üssü olan Diyarbakır'daki Ana Jet Üssü'nden bahsetmemek olmaz. Ana Jet Üssü'ndeki uçuşlar diğer uçakların, sivil uçuşların uçuşuna engel oluyor ve bu Ana Jet Üssü'nden kalkan jetler insanları mağdur ediyor; seslerinden, gürültülerinden çocuklar irkiliyor ve bu uygulamanın da bilinçli olduğu, bilinçli yapıldığı şikâyetleri ve itirazları bize aktarılmaktadır.

Uçaklardaki bir başka sorun da Kürtçe anons yapılmaması. Bu durum daha önce bu kürsüden birçok kez ifade edildi ancak mevzu Kürtler olunca her zamanki gibi ayrımcı uygulamalara maruz bırakılıyor. Bakın, uçaklardaki bu acil durum bilgilendirme ve uyarı anonsları ülkenin bölünmez bütünlüğünü korumak için yapılmıyor, aksine uçak içindeki güvenlik için yapılıyor. Buradaki amaç; herkesin çıkışın nerede olduğunu, can yeleğinin nerede olduğunu bilmesi içindir, olur da acil bir durum olursa herkes ona göre davranışın diyer, farklı bir uygulama için değildir. Bu nedenle, eğer konuşulan anlaşılmıyorsa Kürtçe de Arapça da Lazca da anons konulması gerekiyor. İnsanlar hangi dilde anlıyorlarsa o dilde anons olsun ve bunun için de ekstra yüksek bir maliyete gerek yok, bütün havacılık sektörünü bunun için seferber etmeye gerek yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

KAMURAN TANHAN (Devamla) – Teşekkürler.

Bir de o uçaklar sizin, bizim vergilerimizle uçmuyor, isteyen parasını veriyor, biletini alıyor ve uçuyor. Korkmayın, uçaklardaki Kürtçe anons ülkeyi bölmeyecektir, tıpkı mahkemelerde ana dilinde savunma hakkının ülkeyi bölmediği gibi. Talep varsa ve bir ihtiyaca cevap verecekse neden olmasın? Sömürge gibi bütün uçaklarda, metrolarda ve vapur seferlerinde İngilizce anonslar yapılırken iyi ama Kürtçe anonsa gelince, olmaz. Bu, ayrıştırıcı bir uygulamadır, bölücü bir uygulamadır.

Değerli milletvekilleri, uçaklarda söylenen hepi topu beş on cümle Kürtçeye çevrilecek, ses dosyası olarak kaydedilip uçaklarda okunacak. Çözüm aslında bu kadar basit ama dert başka olunca bir sürü bahaneyi beraberinde getiriyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinde geçen "gerektiğinde elle" ifadelerinin "teknolojinin getirdiği son imkanlar doğrultusundaki teknik aletlerle" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

|                          |                  |                  |
|--------------------------|------------------|------------------|
| Aliye Coşar              | Gülcan Kış       | Sururi Çorabatır |
| Antalya                  | Mersin           | Antalya          |
| Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu | Tahsin Ocaklı    | Ulaş Karasu      |
| İstanbul                 | Rize             | Sivas            |
| Aliye Timisi Ersever     | Ömer Fethi Gürer | Umut Akdoğan     |
| Ankara                   | Niğde Ankara     |                  |
| Murat Çan                |                  |                  |
| Samsun                   |                  |                  |

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'a söz veriyorum.

Sayın Akdoğan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2 Temmuz Sivas katliamının yıl dönümü iki gün önceydi. Bugün 4 Temmuz. 2 Temmuzda Sivas'ta canlarımız yakıldı. 3 Temmuz 1993'te cenazeleri Sivas'tan alındı. 4 Temmuzda ozanlarımız yola revan edildi. 5 Temmuzda şehitlerimiz Ankara'daydı ve 6 Temmuzda o güzel insanları milyonlar uğurladı. Bu acıyı hisseden insanlar olarak biz nerede olursak olalım her 2 Temmuzda ve onu takip eden bugünlerde bastığımız yer acıların başkenti olur. Gözümüzden yaş, gönlümüzden kan damlar. Madımak unutulmaz, unutulamaz. Madımak'ın ateşiyle, failleriyle, zihniyetiyle barışılmaz. Madımak bir kan davası değildir elbet ama bir can davasıdır, bu da unutulamaz. Bilirsiniz, bilmezsiniz, Türkiye'de milyonlar, otuz bir yıldır, yaşadığım bugünlerde yani temmuz ayının ilk haftasında yasla içine kapandı. Sadece Sivas mı? Başbağlar'la da içimiz yandı ha yandı.

2 Temmuz 1993; değerli milletvekilleri, ben, o günden sonra günlerce ağzını bıçak açmayan kişilerin yaşadığı evlerden birinde büyüdüm. O kişiler yaralı ama cesur kişilerdi, o kişiler tedirgin ama vakur kişilerdi. Çocuktum, sordum; okudum, sordum; büyüdüm, sordum; yetiştim, sordum; avukat oldum, sordum; bugün, Türkiye Cumhuriyeti'nde bir milletvekili olarak bu kutsal çatının altından bir kez daha soruyorum ve yüzyıllarca sorulmasını istiyorum: Neden, saz çalan, semah dönen, şiir okuyan insanlar neden yakıldılar, nasıl yakıldılar? Ve o günden sonra, her temmuz başında olduğu gibi "Nasılsın?" diyenlere hep aynı yanıt verdim: "Yine gönlüm hoş değil." Tıpkı sanki yakılarak katledileceğini biliyormuş gibi şu dizeleri yazan baba dostu Muhlis Akarsu gibi: "Akarsu'yum yansam da/Kül olup savrulsam da/Bazı bazı gülsem de/Yine gönlüm hoş değil."

Değerli milletvekilleri, bu Orta Çağ kalkışmasında o bina ne hâle geldiyse o bina yeniden o hâle getirilmelidir. Kuşkusuz, yakılarak değil, yapılarak o bina o hâle getirilmelidir ancak o binada yaşananlar o binanın o hâli görülürse anlaşılabilir. Ve ibret için kapısına yazılmalıdır: "Burası yeniden otel yapıldı, bu binanın alt katı bir kebabçıydı, bu binada insanlar utanmadan, sıkılmadan, ar etmeden uyuyabildiler, bu binada insanlar et yiyebildiler, hiçbir şey olmamış gibi bu binanın önünden gelip geçtiler." O binayı ne hâle getirirseniz getirin, hangi şekilde müze yaparsanız yapın gelecek kuşaklara anlatamayız ve gelecek kuşaklara bu acımızı, bu acılarımızı, bu feryadımızı, bu çilemizi anlatamazsak eğer, o binada yaşayan insanların büyüklüğünü kavratamazsak eğer, bu acıyla yüzyılları buluşturamazsak eğer korkarım ki bu topraklar yine bu acılara gark olabilir. Onun içindir ki bir daha yaşanmasın diye, bir daha olmasın diye, bir daha karşılaşılmamasın diye orası müze yapılmalıdır ancak teklifim odur ki 2 Temmuz 1993 gecesindeki hâliyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akdoğan, lütfen tamamlayın.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) – Tabii Sayın Başkanım.

Bu topraklar çok acı gördü, çok insanımız öldü. Her birinin ardından dilimizden şiirler döküldü, ciğerlerimiz hep bölük bölük bölündü. Bundan sonra acılardan uzak, ölümlerden uzak, sevgi şiirleriyle dolu ciğerlerimizin rahat nefes alacağı günlere kavuşmak dileğiyle diyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akdoğan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dursun Ataş  
Kayseri  
Yüksel Selçuk Türkoğlu  
Bursa

Mehmet Akalın  
Edirne  
Yasin Öztürk  
Denizli

Burhanettin Kocamaz  
Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor musunuz?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'a söz veriyorum.

Sayın Ataş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; görüşülen Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun 13'üncü maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, ülkemiz, AKP iktidarının hatalı ve tutarsız ekonomi politikaları, liyakatsiz yöneticileri, "İtibardan tasarruf olmaz." zihniyeti, "Faiz sebep, enflasyon sonuç." gibi akıl ve mantıkla alakası olmayan teorileri yüzünden derin bir ekonomik krizi uzun yıllardır yaşamaktadır. Vatandaşımız ise bu durumun ekonomik ve sosyal dokuya zararını her geçen gün daha fazla hissetmektedir. Bugün OECD ülkeleri yoksulluk ortalaması yüzde 12,4'ken Türkiye'de yoksulluk oranı yüzde 21,7'ye ulaşmış yani her 5 Türk vatandaşından en az 1'i yoksuldur. Yine, UNICEF'in araştırmasına göre de Türkiye, çocuk yoksulluğunda AB ve OECD ülkeleri arasında Kolombiya'dan sonra 2'nci sırada yer almaktadır. Kişi başına millî gelirden on sene önce dünya ortalamasından 1.500 dolar fazla iken bugün dünya ortalamasının tam 500 dolar gerisine düşmüştür.

Diğer yandan, TÜRK-İŞ, 2024 Haziran ayının açlık ve yoksulluk sınırı verilerini açıklamıştır. Verilere göre haziranda açlık sınırı 18.978 lira 77 kuruş olarak açıklanırken yoksulluk sınırı 61.820 lira 10 kuruşa yükselmiştir. Yani Türkiye'de asgari ücret ve emekli maaşı açlık sınırının altında kalırken memur maaşlarının da çok büyük bir bölümü yoksulluk sınırının çok altında kalmıştır ancak sermayenin kadim dostu, vatandaşın amansız düşmanı Hazine ve Maliye Bakanımıza göre Türkiye'de asgari ücret düşük değildir. Sayın Bakan, sana asgari ücret verelim, sadece bir ay geçin, ondan sonra konuşalım asgari ücretin düşük olup olmadığını. Mehmet Bey'in haberi yok sanırım ama yönettiği ekonomide asgari ücret açlık sınırının altında kalmış, hâlâ asgari ücreti artırmamanın, "Memur ve emekli maaşına nasıl daha az zam yapabilirim."in peşinde. Üstüne de vatandaşın aldığı nefesten vergi almaya çalışıyor.

Ekonomi paketleri, tasarruf tedbirleri, yol haritaları; hepsi hikâye. Tek yaptıkları, milleti aç bırakarak ekonomiyi düzeltmeye çalışmak. Saraya gelince tasarruf tedbiri yok; emeklinin, memurun, asgari ücretlinin maaşında tasarruf var. 5'li çeteye gelince vergi affı, vatandaşın gelince amansız vergi var.

Değerli milletvekilleri, hepimizin gördüğü gibi, Türkiye'de açlık ve yoksulluk gün geçtikçe büyüyüp derinleşmekte, toplumsal huzursuzluk ve ekonomik güvensizlik ise hızla artmaktadır. Nitekim, ekonomik krizin sadece maddi açıdan değil, aynı zamanda sosyal ve psikolojik olarak da yıkıcı etkileri bulunmaktadır. Vatandaşların geçim sıkıntısı çekmesiyle birlikte umutlarının azalması, gelecek kaygısıyla boğuşması, temel ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çekmeleri toplumsal huzursuzluğun ve suç olaylarının artmasına neden olmaktadır. Ayrıca, gelir adaletsizliği ve fırsat eşitsizliği gibi sorunlar da derinleşerek sosyal dokumuzda telafisi zor çatlaklar oluşturmaktadır.

Bu süreçte Hükümetin vatandaşların gerçek sorunlarına yönelik anlamlı yasal öneriler sunmaması ise vicdansızlıktır. Kira sözleşmeleri bu ay yenilenecek; kira zammı oranı yüzde 65 iken asgari ücrete zam yapılmaması vicdansızlıktır. ENAG'ın verilerine göre yüzde 113 enflasyon varken TÜİK'in masabaşında hazırladığı gerçekten kopuk enflasyon verilerine dayanarak memura yüzde 19 sadaka verilmesi vicdansızlıktır. Yoksulluk sınırı 61.820 lirayken en düşük memur maaşının 36.000 lira olması vicdansızlıktır. Elektriğe bu ayın enflasyonuna yansımayacak şekilde yüzde 38 zam yapıp, BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 24, memur emeklilerine ise yüzde 19 zam yapmak vicdansızlıktır. Kendileri sarayda yaşarken vatandaşın açlığa mahkûm etmek vicdansızlıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ataş, lütfen tamamlayın.

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Bitiriyorum.

5'li çeteye 220 milyar dolar ihale verip 128 kez de vergi affı yaparken, Suriyelilere vergi muafiyeti ve devlet yardımı sağlarken vatandaşın aldığı nefesten vergi almak vicdansızlıktır. Çok kazananın az vergi, az kazananın çok vergi, yandaşın ise hiç vergi alınmayan bu adaletsiz düzeni inşa etmek vicdansızlıktır. Bu vicdansızlığı milletimizin vicdanına havale ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ataş, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın Başarır, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, UEFA'nın Millî Futbolcu Merih Demiral'a 2 maç men cezası vermesine ve bu cezayı kınadıklarına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Efendim, çok hukuksuz, haksız, çirkin bir karar; UEFA, Merih Demiral'a, millî futbolcumuza 2 maç men cezası verdi. Bu, kabul edilebilir bir şey değil, hukuki bir şey değil; tamamen Millî Takım'a ve Türkiye'ye verilen bir ceza, bunu kınıyoruz.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Yazıklar olsun ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Umarım bu yanlışın dönerler ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak da en ağır şekilde tepki veriyoruz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bir bozkurt işareti yakışır sana Mahir, bir bozkurt da sen çek.

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

46.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, UEFA'nın Millî Futbolcu Merih Demiral'a 2 maç men cezası vermesine ve bu cezayı kınadıklarına ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu, hakikaten utanç verici bir karar, bunun arkasındaki sebepleri de görmek lazım. Bizim oyuncumuza, Millî Takım'ımıza ve Merih Demiral'a verilen bu cezayı ben de grubumuz adına, Türkiye adına kınıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

47.- İstanbul İsa Mesih Şahin'in, UEFA'nın Millî Futbolcu Merih Demiral'a 2 maç men cezası vermesine ve bu cezayı kınadıklarına ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben de millî futbolcumuza verilen bu cezayı buradan kınamak istiyorum. Tabii ki burada, Türkiye Futbol Federasyonunun bu konuda, bu cezanın iptali için her türlü girişimi yapması gerektiğinin altını çizmek istiyorum. Bize düşen 85 milyon millîlerimizin yanında, Bizim Çocuklarımızın yanında kenetlenmektir. Her ne olursa olsun biz onlara her şartta güveniyoruz, inşallah çeyrek finalde de yüzümüzü güldüren çocuklar olacaktır. Bu anlamda da çeyrek final maçında da onlara biz başarılar diliyoruz. Her şeye rağmen yarı finale çıkacaklardır diyorum. Buradan tekrar bu kararı kınadığımızı ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç, buyurun.

48.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, UEFA'nın Millî Futbolcu Merih Demiral'a 2 maç men cezası vermesine ve bu cezayı kınadıklarına ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak UEFA'nın vermiş olduğu bu cezayı kınıyoruz, şiddetli bir şekilde kınıyoruz. Ve bir kez daha bozkurt selamımızla bütün Türk milletini ve bütün dünyayı selamlıyoruz.

Yarı finalde de millîlerimizin çok başarılı olacaklarını, bütün Türk milleti olarak arkalarında olduğumuzu bir kez daha teyit etmek istiyoruz, bir kez daha bildirmek istiyoruz. Millîlerimizin ayağına taş değmesin, başarı dileklerimizle her zaman yanlarındayız.

BAŞKAN – Sayın Türkkan...

49.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, UEFA'nın Millî Futbolcu Merih Demiral'a 2 maç men cezası vermesine ve bu cezayı kınadıklarına ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Biz de İYİ Parti Grubu olarak Millî Futbolcumuz Merih Demiral'a verilen bu cezayı kınadığımızı ifade etmek istiyorum.

Burada bir ayrıntıya dikkat çekmek istiyorum: Maalesef, bu cezayı veren kurulun başında bulunan şahıs da millîlerimizin yendiği Avusturya Millî Takımı'nın vatandaşı, bir Avusturyalı. İlginç bir şekilde bu ceza verilmiş ama bir şeyi unutuyorlar: Türk'ün binlerce yıldır sembolü olan bozkurtu, işaretini, bu Meclis de dâhil olmak üzere, yapacak milyonlarca Türk yaşıyor bu topraklarda. Hollanda maçı için millîlerimize çok önemli bir motivasyon olacaktır bu karar. Ben buradan, Türk milletini bundan sonraki maçta biraz daha hararetle Millî Takım'ımızı desteklemeye çağırıyorum ve Merih Demiral'a bir kere de ben selam vermek istiyorum: selamlar olsun.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Divan olarak, Millî Futbolcu Merih Demiral'a verdiği haksız ceza nedeniyle UEFA'yı kınadıklarına ve bunun, Avrupa'nın çifte standardını ve ayrımcılığını gösteren somut örneklerden bir tanesi daha olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, UEFA'nın Millî Futbolcumuz Merih Demiral'a verdiği haksız ceza nedeniyle biz de Divan olarak buradan kendilerini kınıyoruz. Belli ki korktular bu çocuk Hollanda'ya da 2 gol atabilir diye ama Merih Demiral'a ceza vermekle bunu önleyeceklerini zannetmiyorum. İnşallah, Millî Takım'ımız Hollanda'yı da yine Merih Demiral'ın arkadaşlarının atacağı gollerle mağlup edecektir. Tekrar buradan duamızı yineliyoruz: Rabb'im oyuncularımızın yâr ve yardımcısı olsun, attıkları gol olsun. (AK PARTİ, CHP, MHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Tabii, UEFA da mağlup olsun diyorum. İnşallah, sonuç böyle çıkar. Kınıyoruz... Bu, Avrupa'nın çifte standardını ve ayrımcılığını gösteren somut örneklerden bir tanesi daha. Bildiğimiz Avrupa, değişen bir şey yok garp cephesinde.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Bilecik Milletvekili Halil Eldemir ve Bursa Milletvekili Mustafa Yavuz ile 98 Milletvekilinin Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2194) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 141) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi 14'üncü madde üzerindeki önergelere geçiyoruz.

14'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alıp oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Mehmet Atmaca

Bursa

Bülent Kaya

İstanbul

Mehmet Karaman

Samsun

Mustafa Kaya

İstanbul

Cemalettin Kani Torun

Bursa

Necmettin Çalışkan

Hatay

Hasan Ekici

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle ilgili Saadet ve Gelecek Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Yine bir torba yasa klasiğiyle yasama tekniğine uymayan bir yasama faaliyetine maalesef devam ediyoruz. 8 ayrı kanunu ve Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği 4 düzenlemeyi içeren bir torba yasa. Bir torba dolaştırılıyor, ilk önce kurumların bu torbanın içerisine ihtiyaçlarını atması isteniyor, onlar ihtiyaçlarını attıktan sonra hiç ihmal edilmeyen sermaye ve ayrıcalıklı

mütehhitlerin de talepleri dikkate alınıyor, onlar da torbanın içerisine atılıyor, daha sonra maalesef önümüze bir yasa teklifi olarak geliyor. Akabinde de bu torbaya yetişenler yetişiyor, yetişemeyenler bir sonraki torba yasaya girmek için sırasını bekliyor. Her torba yasayla ilgili aynı eleştirileri gündeme getiriyoruz. Peki, bıkmıyor muyuz bu eleştirileri gündeme getirmekten? Hayır. İktidar, bu yasama tekniğine uymayan torba yasa alışkanlığından vazgeçmediği müddetçe biz de kendilerine ayna tutmaya devam edeceğiz ve yaptıkları bu işlemin sadece ve sadece Türkiye Büyük Millet Meclisini işlevsiz hâle getirmekten başka hiçbir işe yaramayacağını ifade etmeye de buradan devam edeceğiz.

Bu yasa teklifinde ayrıca Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği 4 düzenleme de yer alıyor ve yasalaşmak için sıra bekliyor. Rahmetli Özal, 1980'li yıllarda "Canım, Anayasa'yı bir kez ihlal etmekle dünya yıkılacak değil ya." dediği zaman çok büyük siyasal tartışmalar çıkmıştı. Niye? Çünkü o dönemlerde dahi bir darbe Anayasası ve darbenin hemen akabindeki yıllarda dahi hem devlette hem Türkiye Büyük Millet Meclisinde hem kamuoyunda o kadar bir anayasa duyarlılığı vardı ki Anayasa'nın bir kez dahi ihlal edilmesi, bu devletin, bu Meclisin ve bu toplumun kabul edebileceği bir şey değildi. Sonraki iktidarların da Meclislerin de Anayasa Mahkemesinden dönen iş ve işlemleri elbette oldu ama bunların birçoğu Anayasa'yı bile isteye ihlal etmekten ziyade Meclisin ya da iktidarın yapmış olduğu düzenlemelerle ilgili Anayasa Mahkemesinin Anayasa'yı yorum farklılığından kaynaklanan iptalle ilgili düzenlemelerdi. Oysa son yıllarda, 2014'ten itibaren, Anayasa'nın fiilen askıya alınmaya çalışılması, hele hele 2018 yılından itibaren Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonra da Anayasa artık her geçen gün bilerek isteyerek ihlal edilen, yok sayılan ve âdeta ülkemizin bir anayasasızlaştırma sürecine doğru hep beraber girdik ve hâlâ onun izlerini yaşıyoruz.

Son yıllarda Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kadar düzenleme -emin olun- Türkiye siyasi tarihinde iptal edilmemişti. "Sen yürü, yasa arkandan gelir." "Sen yürü, Anayasa değişikliği arkandan gelir." zihniyeti, Anayasa'nın ve yasaların içselleştirilmesinden ziyade araçsallaştırıldığı bir siyasal iklime ve düzene tekabül ediyor. Biz, burada, maalesef hemen hemen her yasada mesaimizin birçoğunu Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kanunları şeklen yeniden çıkarmakla uğraşıyoruz. Çoğu zaman da Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçelerini karşılamaktan çok, sadece onları yeniden Anayasa Mahkemesi bir kez daha iptal edinceye kadar yasalaştırarak âdeta sıra savıyoruz. İşte "anayasasızlaştırma" dediğimiz şey tam da bu. Anayasa Mahkemesinin iptal edeceğini bile bile Anayasa Mahkemesinin iptal kararındaki iptal gerekçeleri karşılanmadan bunları olduğu gibi Anayasa Mahkemesine yeniden gidecek şekilde yasalaştırmak bir anayasasızlaştırmadır.

Anayasalar nitelikli çoğunlukla kabul edilir; işte, referandumsuz kabul için üçte 2 bir çoğunlukla anayasaların Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmesi lazım, yasalar ise bildiğimiz gibi basit çoğunlukla. Bunun sebebi nedir? İster iktidar olsun ister Meclis çoğunluğunu elinde bulunduran iktidarlar olsun, bir toplumsal sözleşme olan anayasada bütün toplumsal kesimleri güvence altına alan ilkelere uygun bir yasama faaliyeti yürütülsün diye anayasalar nitelikli çoğunlukla değiştiriliyor. Eğer siz nitelikli çoğunlukla bütün toplumsal kesimlerin toplumsal barış için âdeta güvence kaynağı olan bir anayasayı yok sayarsanız, aslında farklı toplumsal kesimlere "Biz sizin kaygılarınızı dikkate almıyoruz." gibi bir yaklaşım içerisinde bulunuyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Dolayısıyla, anayasaların basit değil, nitelikli çoğunlukla kabul edilebilme şartı toplumsal barış için, bu ülkede iktidarlara karşı kendisini güvence altına almak isteyen bütün farklı kesimler için bir toplumsal barış ihtiyacıdır. Şayet bu ülkeyi anayasasızlaştırırsanız, Sayın Özal'ın "Canım, Anayasayı bir kez delmekle ne olur?" sözünü siz her yasada "Anayasa Mahkemesi iptal edinceye kadar buradan yasalaştırırız, daha sonra Anayasa Mahkemesi iptal edince icabına bakarız." anlayışıyla hareket ederseniz ortada ne toplumsal sözleşme bırakırsınız ne devlet bırakırsınız ne kurum kültürü bırakırsınız ne de nitelikli bir kamu bırakırsınız. Onun için buradan sizleri özellikle şunu ifade etmek istiyorum: Bu yasanın içerisinde Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği 4 tane düzenleme yapıyorsunuz ama emin olun tamamı Anayasa Mahkemesinden tekrar geri dönecek ve siz bu iptal gerekçelerini karşılamamış olacaksınız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dursun Ataş

Kayseri

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

Mehmet Akalın

Edirne

Yasin Öztürk

Denizli

Burhanettin Kocamaz

Mersin

Selcan Hamşioğlu

Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'na söz veriyorum.

Sayın Hamşioğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önceki konuşmamda bu konudaki düşüncelerimi zaten ifade etmişim. Son gelişme üzerine bir kere daha ben de UEFA'nın ırkçılığı bahane ederek aldığı ırkçı, ikiyüzlü, riyakâr kararı kınıyorum. Az önceki konuşmamda da söylediğim gibi, bozkurt Türklüktür, hepimiz de bozkurdur.

Teklifle ilgili olarak da aslında tıpkı bundan önceki torba kanunlar gibi, çoğu maddesi Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hükümlerin yeniden düzenlenmesi yani aslında özensizliğin, hukuk tanımazlığının tescili. Sanki memleketin çözüm bekleyen başka hiçbir derdi yok, sanki çok ama çok ağır ekonomik koşullar altında, çok ama çok ağır bir yoksullukla boğuşan, sofralarına aş bekleyen, evlatlarına iş bekleyen bizim milletimiz değil. İşgal altında yaşıyoruz mesela, aslında kuşatıldık. Arsız mı, hırsız mı, sapık mı, sapkın mı, terörist mi, ajan mı, provokatör mü; ne olduğunu bilmediğimiz milyonlarca yabancıyla aynı mahallelerde, aynı sokaklarda, aynı apartmanlarda oturuyoruz ve kendimizi nasıl koruyacağımıza dair bir meselemiz yok gibi bir fotoğraf veriyoruz burada. Ülkemizi nasıl koruyacağımıza dair bir fikrimiz yok. Sınırlarımızın dibindeki terör yapılanmaları devletleşmeye çalışıyor. "Biz yangın var." diye feryat ediyoruz, dinleyenimiz yok. Tehlikede olduğumuzun iması bile suç, asayiş talep etmek suç, kadınlarımızın, çocuklarımızın bir tehada kısırılması karşısında endişe duymak, bunu dillendirmek suç ve böyle bir hayati tehlike karşısında Türkiye Cumhuriyeti'nin demografisini nasıl koruruz, bütün işi gücü bırakıp belki en çok buna kafa yormamız gereken bir zamanda bu devletin kurucu karargâhı olan Gazi Mecliste hiç böyle bir meselemiz yokmuş gibi algılanıyoruz dışarıdan. Sokaklarda birileri birbirlerini öldürüyor, birileri el kadar yavrulara tecavüz ediyor, birileri kaos planları yapıyor, bunun fitillerini ateşliyor; kimse kusura bakmasın ama mahalle yanarken taranan deliler gibi duruyoruz dışarıdan bakınca burada. Ama

bilmiyorum, dışarıdan bakacak kadar bu fanusun dışında yaşayan, yaşayabilen kaç kişi var aramızda.

Mesaimizin büyük bir bölümünü lakaytlık, pervasızlık kaynaklı hataları düzeltmeye -hoş, buna düzeltmek de denmez aslında- bir cümlesini, bir kelimesini değiştirerek aynı hataların farklı bir kılıkla yürürlüğe sokulmasını izlemekle harcıyoruz. Mutfaktaki yangını, adaletteki yangını, eğitimdeki yangını söndürecek çareler üretmek yerine bu ucube sistemin o çekirdek ihya halkasını doyurmaya çalışıyoruz.

Keza bu teklif de öyle, saray şürekâsının üretilmiş zenginlerine biraz daha alan açmak üzerine. Önce en olmayacak yerlerde, kuşların göç yolları üzerinde millete rağmen havaalanı ihaleleri yapıldı. Şimdi de "Sağdan say 5, soldan say 5; Rabb'im verdiğe veriyor." kişisine ormanlarımızı ikram ediliyor. Biz uyarırken yok sayılan yaban hayatı şimdi güvenlik nedeniyle neşterleniyor. Arkadaş, hani kurt, kuş, doğa namına bir engel yoktu dağıtırken bu yolcu garantili havaalanı alanlarını? Dahası -gölge etmesin diye herhâlde- belediyeler baypas ediliyor, bütün yetki mülki amirlere bırakılıyor. Sorarım size; dünyada bizden başka sözde Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı mevzuatına uymak için taşıyı, toprağı, havasını, suyunu, ormanlarını feda eden, hayvanlarını feda eden ülke, meclis var mıdır acaba?

Son söz: Bugün de Sincan'dan, Sinan Ateş suikastı duruşmasından geldim Meclise. Duruşma devam ederken asayiş şube müdür yardımcısının yaptığı suç duyurusunun haberi geldi. Birilerini korumak, kollamak üzere sahte tutuklama belgesi hazırladıklarını söylüyor. Bu itiraf nasıl bir çürümüşlüğüñ vesikasıdır, tahayyül edebiliyor musunuz bilmiyorum. Bakın, bu davanın duygusal travması ayrı, ideolojik travması ayrı, belki namzet olduğu siyasi deprem ağır ama en ağır yanlarından biri bu çürüme. Devlet çöküyor arkadaşlar, üzerimize çöküyor. Torbacılara eskortluk yapan polisler, tetikçilere öldürülecek kişinin konum bilgisini verdiği söylenen amirler, hukukun bütün usul ilkelerini çiğneyerek adaletten iddianame kaçırın savcılar, hataları sıralanınca hırsını salondaki milletvekillerinden çıkarmaya, hıncını gariban polis memurlarından almaya çalışan, yaşadığı baskıdan sinir sisteminin çöktüğü aşikâr hâkimler, edindiği bilgileri kafe köşelerinde çetelere pazarlayan istihbaratçılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Hamşioğlu, lütfen tamamlayın.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) - Bunu izliyoruz ya biz dört gündür Sincan'da. Kimse Sinan Ateş'in ardından yıkılan bir ailenin elinden tutup da ayağa kaldırmak zorunda hissetmeyebilir kendini, bunu anlayabilirim bir yere kadar ama bu devleti düşürülmeye çalışıldığı yerden tutup kaldırmak zorundayız hepimiz, hep birlikte. Türkiye Cumhuriyeti devletini çetelerin, uyuşturucu çetelerinin, torbacıların, tetikçilerin, organize suç örgütlerinin, devlete sızdırılmış örgüt maşalarının gölgesinden kurtarmak boynumuzun borcudur diyor, Genel Kurulu Türk'ün selamı bozkurtla saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hamşioğlu, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin son fıkrasında geçen "Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı söz konusu tesislerin kaldırılması veya tehlikenin bertaraf edilmesini sağlamak amacıyla faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması da dâhil olmak üzere gerekli işlemleri yapar veya yapılmasını sağlar." ibaresinin aşağıda yer aldığı şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı söz konusu tesislerin kaldırılması veya tehlikenin bertaraf edilmesini sağlamak amacıyla faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması da dahil olmak üzere gerekli işlemleri yapar veya yapılmasını sağlar. Durdurma ve gerekli işlemlerde, ilgili kamu kurumları, kamu yararına çalışan dernek ve vakıflar ile uluslararası hukuk kuralları gözetilerek ortak çalışmalar yapılır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelik tarafından belirlenir"

Aliye Coşar  
Antalya  
Umut Akdoğan  
Ankara  
Ömer Fethi Gürer  
Niğde

Mahmut Tanal  
Şanlıurfa  
Nurten Yontar  
Tekirdağ  
Aşkın Genç  
Kayseri

Tahsin Ocaklı  
Rize  
Ulaş Karasu  
Sivas  
Veli Ağbaba  
Malatya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'ya söz veriyorum.

Sayın Ağbaba, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Türk Millî Takımı çeyrek finalden yarı finale giderken bir önceki maçta 2 gol atan, takımın en önemli oyuncularından Merih Demiral'a 2 maç ceza veriliyor. Futbolcumuzun kullandığı işaretten sana ne, size ne? Ne yapmış? Sevincini bir işaretle göstermiş. Merih Demiral'ın gözlerinden öptüğümüzü buradan ifade etmek istiyorum. Türk Millî Takımı'na başarılar diliyoruz. Hepimiz Atatürk milliyetçisiyiz, herkes istediği gibi sevincini gösterir. (CHP sıralarından alkışlar)

Buradan bir mesaj da Futbol Federasyonuna: 600 misafiri Avrupa'ya götürdü, Almanya'ya götürdü. Lütfen, misafir ağırlayacaklarına yarınki savunmaya biraz çalışsınlar, diplomasi yapsınlar ve bu kararı iptal ettirsinler. Bu kararı tanımadığımızı, Türk Millî Takımı'nın hep beraber yanında olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, burada çok defa konuştum, bir kez daha ifade etmek istiyorum: Malatya, biliyorsunuz, diğer iller gibi, diğer 4 il gibi maalesef çok büyük bir depremi yaşadı ve bu depremin yaralarını sarmaktan hâlâ uzağız. Malatya büyük bir sahipsizlik duygusuyla baş başa bırakılmış durumda. Deprem sadece binalarımızı yıkmadı, deprem maalesef psikolojimizi yıktı, Malatya büyük bir travmayla karşı karşıya, hâlâ büyük bir sahipsizlik duygusu egemen ve Malatya'da hâlâ bir ilerleme katedebilmiş değil, hâlâ büyük bir belirsizlik var, hâlâ birçok problemle boğuşmak zorunda kalıyor. Malatyalılara söz verdim; Malatya'nın depreme ilgili nasıl bir yıkıma uğradığını, maalesef birileri görmezden gelirken nasıl bir yıkıma uğradığını buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum. Malatya'nın çarşısı yok, hâlâ esnaflar kan ağlıyor, hâlâ konteynerlerde kalan insanlar var, hâlâ evlerine yerleşememiş insanlar var, hâlâ maalesef orta hasarlı binalarda problem devam ediyor, yerinde dönüşümle ilgili problem devam ediyor, TOKİ'nin yapmış olduğu konut sayısı Hükûmetin söz verdiğinin sadece yüzde 7'si, 100 kişiden 93'ü hâlâ başka şehirlerde ve konteynerlerde yaşamaya devam ediyor.

Depremin vurduğu bir kentte bir önemli problemimiz daha var, o da dünyaca meşhur kayısımız; kayısı da maalesef çok zor günler geçiriyor. Toplam kayısı rekoltemiz 107 bin ton civarında açıklanmış durumda. Malatyalı üretici "Kayısımız maalesef ayakaltı oldu." diyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, geçen yıl sarı kayısı 160 TL'den, gün kuruşu 220 TL'den alıcı bulurken bu yıl şu an pazarda 100 ile 140 TL arasında alıcı buluyor. Enflasyon TÜİK'e göre yüzde 71 ancak bizim kayısının fiyatı düşmeye devam ediyor. Eğer bu enflasyona göre hesaplırsanız sarı kayısının 220 TL, gün kuruşunun 312 TL olması lazım. Ne Toprak Mahsulleri Ofisinden ne Tarım Bakanlığından ne de AK PARTİ milletvekillerinden maalesef ses çıkmıyor, tıs çıkmıyor; arkadaşlar sanki başka illerin milletvekilleri gibi, kayısıyla ilgili bir şey konuşmuyorlar. Toprak Mahsulleri Ofisi 2021 yılında büyük bir gösteriyle "Kayısı alacağız." dedi; bir sefer aldılar, ondan beri kayısı almıyorlar hatta depremde "Enkazın altındaki kayısıları alın." diye çağrı yaptık, maalesef almadılar.

Şimdi, bakın arkadaşlar, geçen yıl mazotun litresi temmuzda 24 TL'ydi, bu yıl 44 TL; geçen yıl işçi yevmiesi 447 TL'ydi, bu yıl 900 TL; geçen yıl bir ton gübre 7.800 liraydı, bu yıl 13.500 TL; geçen yıl bir ton çiçek ilacı 300 liraydı, bu yıl 1.000 TL; maalesef, sulama birlikleri de suya yüzde 400 zam yaptı. Değerli arkadaşlar, geçen yıl 1 kilo kayısıyla 8 litre mazot alınırken bu yıl 1 kilo kayısıyla 3 litre mazot alınabiliyor; geçen yıl 10 kilo kayısıyla 6 ton çiçek ilacı alınırken bu yıl 10 kilo kayısıyla 1 ton ilaç alınabiliyor yani bunu lütfen görün. Kayısıyla ilgili tedbirleri almak lazım yoksa Malatyalılar alın terlerinin karşılığını alamayacaklar. Depremden zarar görmüş Malatya'da insanları tutan şeylerden biri de kayısı, insanlar kayısı bahçeleri nedeniyle ikamet ediyorlar; bunu da dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bir de "TARSİM" diye bir problemimiz var. Maalesef, hem Toprak Mahsulleri Ofisiyle hem TARSİM'le ilgili başımız büyük belada. Şimdi, her yıl 650 metre ile 1.000 rakımı arasında kalan ova bölgelerinde ürün kaybı var; ürün miktarı yüzde 30 civarında. Bu yıl değişik zamanlarda ve yerlerde fırtına kayısı ağaçlarını kökünden söktü, dallarını kırdı, olgunlaşmamış kayısıları yere serdi. Meydana gelen fırtınada dökülen kayısıların bir kısmı olgunlaşmamış, islime verilmez, gün kuruşu olmaz. Olgunlaşmamış olanların bir kısmı yere düştüğü için parçalanmış durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, lütfen tamamlayın.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Sağ olun.

Bu durumda, dökülmüş olan kayısıların ancak üçte 1'i kurtarılacak ancak TARSİM eksperlerinin canı yanmış, üreticiye yerdeki ürünü alıp islime atmasını tavsiye ediyor, TARSİM'in bu zararı karşılayamayacağını söylüyor; sudan sebeplerle üreticiye ret veriliyor.

TARSİM sistemiyle ilgili bu kürsüden defalarca konuşma yaptım. Yaşanan iklim değişikliği nedeniyle TARSİM mutlaka yönetmelik değişikliğine gitmelidir. Mevcut sözleşme esaslarında yer almayan yeni zarar türleri ortadayken bu sorunun inatla çözülmek istenmemesini de anlamak mümkün değil, âdeta Malatya cezalandırılmaya çalışılıyor. TARSİM, başta Malatya olmak üzere talep edilen her bölgede sigorta kapsamını genişletmeli, bedelini üreticiden almalıdır. Bunu da yüce Meclisin dikkatine sunmak istiyorum.

Ayrıca, hâlâ sulama sorunumuz çözülebilmemiş değil. Maalesef, Malatya'nın sesini duyan yok ama inatla herkes duyuncaya kadar Malatya'nın sesi olmaya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) - ...kayısının sesi olmaya, deprem bölgesinde zarar gören Malatya'nın sesi olmaya devam edeceğim.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda yer alan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülcan Kaçmaz Sayyığıt

Van

Gülderen Varlı

Van

George Aslan

Mardin

Mahmut Dindar

Van

İbrahim Akın

İzmir

Zeynep Oduncu

Batman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Batman Milletvekili Zeynep Oduncu'ya söz veriyorum.

Sayın Oduncu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZEYNEP ODUNCU (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen sevgili halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün, bir kez daha, AKP iktidarının hakikat mücadelesi veren gazetecilere karşı yargıyı sopa olarak kullandığına tanıklık ettik. Yıllar önce devletin karanlık odakları tarafından katledilen Musa Anter'i, Hafız Akdemir'i, Hüseyin Deniz'i ve daha nice basın emekçisinin mirasçısı özgür basın çalışanlarının hakikat mücadelesini nasıl durduramadıysanız yine durduramayacaksınız; baştan bunu söyleyelim ve devam edelim. Dün de Mezopotamya Ajansı muhabirleri Diren Yurtsever'in, Berivan Altan'ın, Selman Güzelyüz'ün, Hakan Yalçın'ın, Emrullah Acar'ın, Zemo Ağgöz'ün ve Deniz Nazım'ın yargılandıkları davada mahkeme her birine altı yıl üçer ay hapis cezası verdi. Hakkında hapis cezası verilen gazetecilerden Selman Güzelyüz daha üç gün önce evlendi; devlet bir gazeteciye gazetecilik yaptığı için düşün takısı olarak hapis cezası veriyor. Gazeteci arkadaşlarımıza bu kadar yıl ceza verilmesinin gerekçesi ise tek bir gizli tanığın beyanıdır. Üstelik, mahkemede dinlenen bu gizli tanık gazetecileri tanımadığını ve aleyhte verdiği beyanları reddettiğini açıkça söyledi. Buna rağmen mahkeme bunu dikkate dahi almadı çünkü iktidarın arka bahçesine dönen yargı sadece siyasallaşmakla kalmamış, mahkeme salonları âdeta bir tiyatro sahnesine dönmüştür. Bugün itibarıyla en az 41 gazeteci cezaevinde bulunurken dışarıdaki gazeteciler açısından da ülke, böylesi kararlarla açık bir cezaevine dönüştürülüyor. Dün sonuçlanan davadaki karar, Kürt sorunundaki çözümsüzlüğü ve tecridi işleyen, bunu gündeme getiren gazetecilerin cezalandırılmasıdır. Bu yargı kararlarıyla gazetecileri bir kısıpaca almaya çalışıyor, otosansüre mecbur bırakıyorsunuz ancak bu kararlar, hakikatin üstünü örtemeyeceksiniz, Kürt gazetecilere de geri adım attıramayacaksınız. Hakikat bir sel gibidir, önüne hangi bendi koyarsanız yıkılır.

Tiyatroya dönen yargı sisteminden bahsetmişken ağır hastalıklarına rağmen tahliye edilmeyen tutsaklara da dikkat çekmek istiyorum. Cezaevlerinde 651'i ağır olmak üzere 1.564 hasta bulunmaktayken yine yargının keyfi kararlarıyla bu mahpuslar tahliye edilmemektedir. Daha geçtiğimiz günlerde Adalet Bakanı ile annelerimiz bir görüşme gerçekleştirdi. Sayın Bakan burada notlar aldı ve annelere bunlarla ilgili bir çözüm üreteceklerini söyledi ama bununla ilgili herhangi somut bir adım henüz daha atılmadı.

Cezaevlerinde hasta tutsakların sağlık hizmetlerine erişimi hâlâ engelleniyor, sık sık gece baskınlarına maruz bırakılıyor, sürgün ediliyor, ailelerinden yüzlerce kilometre uzaktaki cezaevlerinde tutuluyor, sevk talepleri karşılanmıyor. Cezaevlerinde mahpuslar bu şekilde cezalandırılırken aileleri de dışarıda bu şekilde cezalandırılıyor yani hem hasta mahpuslar cezalandırılıyor hem de aileleri cezalandırılıyor.

Şimdi, size Batmanlı 2 kardeşten bahsedeceğim. Bu örneğin tekil olduğunu zannetmeyin sakın. Bugün, Batman, Mardin, Şırnak, Diyarbakır'da hangi Kürt'ün kapısını çalarsanız aynı hikâyeyle karşılaşsınız çünkü Kürt'e hak görülen şey ya cezaevi ya sürgün ya da ölüm. Emrah ve Fırat Nebioğlu; bu 2 kardeş, böbrek yetmezliği, yüksek tansiyon, görme ve işitme kaybı dâhil onlarca hastalıklarına rağmen yargı ve Adli Tıp Kurumu kararlarıyla cezaevinde tutuluyorlar. Fırat Nebioğlu'nun geçirdiği felç nedeniyle yüzde 92 engelli raporu var. Üstelik, Batman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nebioğlu hakkında böbrek yetmezliği nedeniyle "Cezaevinde kalmaz." raporu verdi fakat Adli Tıp Kurumu, tıp etiğine aykırı olabilecek şekilde "Cezaevinde kalabilir." yönünde rapor verdi. Peki, neden? Çünkü cezaevlerinde paralel yargılamalar yapan idare ve gözlem kurulları gibi Adli Tıp Kurumunun da tek misyonu, zulmü yerleşik kılmak, tutsaklara zulmetmektir.

Peki, biz buradan bir daha bakanlıklara sesleniyoruz. Bugün Sayın Özlem Zengin de cezaevlerindeki işkenceler için bunlarla ilgili takip edeceklerini söyledi. Biz aynı şekilde, aynı hassasiyetin hasta tutsaklar içinde gösterilmesini buradan bir daha talep ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ZEYNEP ODUNCU (Devamla) - Öte yandan, Batman'ın can alıcı bir sorununu da buradan dile getirmek istiyorum: 2000'li yıllarda intiharlardan dolayı yoğun olarak anılan kentimizde ne yazık ki son dönemde yeniden intihar ve intihar girişimi vakaları artış göstermekte. Bize ulaşan bilgilere göre sadece son bir ayda, çoğunluğu genç erkek olmak üzere en az 30 kişi yaşamına son verdi. Maalesef, can yakıcı bu durum diğer kentlerimizde de endişe verici bir noktaya ulaşmış durumda.

İktidara buradan bir daha sesleniyoruz: Gençlerin ölümleri; yoksulluk, sefalet ve geleceği görmemezlikten kaynaklanıyor. Gençlerimiz ölümü reva görmemenizi buradan defaatle söylüyoruz ve söylemeye devam edeceğiz. Gençlerimizi ölümlere mahkûm etmeyin, yoksulluk ve çaresizlik içerisinde bırakmayın diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oduncu, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinde yer alan "beşyüzbin" ibarelerinin "beşyüzonbin" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aliye Coşar

Antalya

Ulaş Karasu

Sivas

Aşkın Genç

Kayseri

Mahmut Tanal

Şanlıurfa

Nurten Yontar

Tekirdağ

Cavit Arı

Antalya

Tahsin Ocaklı

Rize

Ömer Fethi Gürer

Niğde

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Antalya Milletvekili Cavit Arı'ya söz veriyorum.

Sayın Arı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; öncelikle hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle yeni Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum'a seslenmek istiyorum. Geçtiğimiz günlerde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından Antalya Demre ilçemizin Üçağız Mahallesi'nde yüzer iskele, denizel alan ve dolgu alanı olarak kullanılmakta olan toplam 12.983 metrekaarelik bir alanı ihaleyle kiraya verdiler ve bu yer 27 milyon artı KDV'ye ihale edildi. Buradan Sayın Bakana seslenmek istiyorum: Bu alan birinci derecede sit alanı olan bir bölge ve ayrıca özellikle de o mahalle vatandaşlarının yaşadığı ve tekneyle uğraştıkları, o nedenle de o bölge halkının bir ekmek mücadelesi verdiği bir bölge ve yine sokağa çıkar çıkmaz da kiraya konu olan meydana çıkılan bir yer. Dolayısıyla, eğer ki bu yapılan ihale onaylanır ise artık vatandaş sokağa çıktığı anda kiralanan meydana, iskeleye çıktığı anda kiralanan iskeleye çıkacak. Bu durumda da gerçek anlamda bir huzursuzluk ortaya çıkacak. İşte, bu durumları dikkate alarak Sayın Bakanın bu ihaleyi onaylamamasını buradan Demre halkı adına, Üçağız halkı adına bir kez daha talep ediyorum.

Ayrıca, Kaş ve Fethiye bölgesinde yaşanan bir sorundan bahsetmek istiyorum. Turizm amaçlı konutların kiralananmasıyla ilgili çıkarılmış bir kanun vardı bildiğiniz gibi ve bunun da yönetmeliği çıktı. Bu kanun ve yönetmelik çerçevesinde 31 Ocak tarihine kadar orada faaliyette bulunan ve "villa" olarak geçen işletmelerin faaliyet belgelerini alabilmesi için bir müracaat süresi tanındı. Önce 2 Mayıs kadar, sonra 2 Haziran kadar ve sonrasında da yirmi gün daha ilave edilerek müracaat edenlere belge verilmesiyle ilgili süre tanındı. Bu belgeyi kim verecek? Turizm Bakanlığı verecek bu belgeyi. Ancak bugüne kadar Fethiye'de 7 bin, Kaş'ta 8 bin civarında müracaat eden olmasına rağmen yaklaşık 11 bin civarında işletme belge alamadı. Bu durumda şu an orada bulunan villalar, işletmeler belgesiz duruma düşürüldü. Belgeyi verecek olan Bakanlık şimdi "Belge verilmedi." diye bu işletmelerin faaliyetlerini durdurmak üzere, bir kısmını da durdurdu. Şimdi, bakın, şu an sezon ortasındayız ve daha öncesinde rezervasyonlar yapılmış; o villalarda, işletmelerde kalacağım diye ödeme yapan, avanslar gönderen vatandaşlarımız var. İşte, şimdi, bu ruhsatların iptal edilmesi nedeniyle hem o işletmeler mağdur olacak hem de orada kalmak için ödeme yapan, tatil planını ona göre yapan vatandaşlarımız bundan gerçek anlamda mağdur olacak. O nedenle, bizim, oradaki vatandaşlar adına Turizm Bakanlığından talebimiz şu: Verilecek olan belge süresini en azından 31/12/2024 tarihine kadar uzatırsak şimdi yaşanabilecek olan mağduriyetlerin önüne geçmiş oluruz ve bir zaman kazandırmış oluruz. Sayın Turizm Bakanlığına buradan bir kez daha sesleniyorum: Gerek oradaki işletmelerin gerekse vatandaşlarımızın mağduriyetinin önüne geçilmesini talep ediyoruz.

Son söz olarak, Antalya'da CK tarafından vatandaşlarımız mağdur edilmeye devam ediliyor. Şu anki konuşmayı yapacak olduğumu öğrenen vatandaşlarımız, muhtarlarımız, örneğin bugün Konyaaltı ilçemize bağlı Doyran Mahallesi Sakız Alağı mevkisinde orman yangını çıktığını ve bu yangının, CK'nin elektrik direkleriyle ilgili gerekli müdahaleleri yapmaması nedeniyle o direklerden sarkan tellerden çıkan kıvılcımla çıktığını ifade etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)  
CAVİT ARI (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.  
BAŞKAN – Sayın Ari, lüten tamamlayın.

CAVİT ARI (Devamla) – Buradan CK'ye ve birçok olaya kayıtsız kalan CK'nin Antalya'daki Bölge Müdürüne seslenmek istiyorum, Enerji Bakanına seslenmek istiyorum: Antalya'da elektrikle ilgili birçok sorun var, CK'nin Bölge Müdürü bunlara seyirci kalmakta. Sayın Bakan, en azından siz seyirci kalmayın, bu CK Müdürüyle ilgili tedbirleri alın.

Bakın, Güneş Mahallesi'nde kentsel dönüşümden 500 daire ve yine Kepez Sur Yapı'da 3 bloklu yaklaşık 100 daire üç aydır elektriksiz, Antalya'nın merkezinde elektriksiz vatandaşımız var.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ari, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

#### Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dursun Ataş  
Kayseri  
Yüksel Selçuk Türkoğlu  
Bursa

Mehmet Akalın  
Edirne  
Yasin Öztürk  
Denizli

Burhanettin Kocamaz  
Mersin  
Mehmet Mustafa Gürban  
Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'a söz veriyorum.

Sayın Ataş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURSUN ATAŞ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Günlerdir süren Kayseri olaylarına biraz değinmek istiyorum, onun için söz aldım.

Sayın milletvekilleri, memleketim Kayseri eskiden "huzur şehri" olarak anılırken özellikle son günlerde sığınmacıların karıştığı olaylarla ve bunlara karşı verilen toplumsal tepkilerle gündeme gelmektedir. Yaklaşık 1,5 milyon nüfusa sahip Kayseri'de 150 binin üzerinde sığınmacı bulunmaktadır yani şehrimizin yüzde 10'u sığınmacılardan oluşmakta, birçok mahallede sığınmacıların yoğunluğu sağlamlasıyla da gettolaşma yaşanmaktadır. Sığınmacıların işgali altındaki mahallelerde suç oranları tırmanırken huzursuz olan Kayserili hemşehrilerim yıllardır huzurla oturdukları mahallelerden taşınmaktadır. Bugün Kayseri'de insanlar çocuğunu parka gönderemez duruma gelmiştir. Askeriyenin dev arazisine yapılan Kayseri Millet Bahçesi bugün sığınmacıların kullanımına sunulmuştur. Birçok aile bizlere ulaşip devlet okullarında, çocuklarının sınıflarında Türkçe dahi bilmeyen Suriyeli çocuklar yüzünden düzgün bir eğitim alamadıklarını anlatmaktadır. Hastaneye gidenler Suriyelilerden sıra gelmediğinden bahsetmektedir. Kadın doğum hastaneleri sadece sığınmacılara çalışır hâle gelmiştir. Kayserili ilaç katkı payı, fark ücreti, muayene ücreti ödemeyen sığınmacı tek kuruş ödemedem hastaneye gitmekte, ilacını almakta, tedavi olmaktadır.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği 2023 yılı verilerine göre Kayseri'de kepenk kapatan esnaf sayısı tam yüzde 119,4 artmıştır. Kayserili esnaf birer birer kepenk kapatırken kapanan yerlere hızla Suriyeliler dükkân açmaktadır. Şehrin yerel yöneticileri de bu duruma çanak tutmakta, Türk esnafa gelince denetim üstüne denetim yapan kurumlar söz konusu sığınmacılar olunca ruhsatsız, vergisiz, denetimsiz iş yeri açmalarına sessiz kalmaktadır. Yine, kayıt dışı çalışmalarına göz yumulmasından dolayı Türk işçiler işten çıkarılıp sigortasız, vergisiz sığınmacı çalışanlar işe alınmakta; Kayserili, öz yurdunda garip, öz vatanında parya kalmaktadır. TÜİK'e göre Kayseri'de yoksulluk yüzde 14'lere dayanamışken Kayserilinin işini, evini, mahallesini elinden alan sığınmacılar bunlar yetmezmiş gibi Kayseri'nin vergileriyle yapılan devlet ve belediye yardımlarını da almaktadır.

Değerli milletvekilleri, özetle, Kayseri'de pazar gecesi başlayan olaylar tek başına bir olayın tepkisi değil, yıllardır süren bu haksızlığın, iktidarından yerel yönetimlerine kadar yapılan bu ayrımcılığın, yaşanan binlerce olayın bir yansıması, toplumsal bir sinir boşalmasıdır. Kayseri şehri ve sağduyusuyla bilinen Kayserililer, her zaman devletin ve milletinin yanında olmuştur. Buradan da tüm hemşehrilerimi yine sağduyulu olmaya davet ediyorum ancak yıllardır dolmuş koca bir şehri bu olaylardan sonra provokatörlükle suçlamak kimsenin harcı da değildir, haddi de değildir. Bu olayların müsebbibi olanlar, sınırları yol geçen hanına çevirip "Hudut namustur." diyenleri tutuklayanlardır. Bu olayların provokatörleri, yıllardır her yerde, her mecrada sayısız kez dile getirdiğimiz uyarılarımıza kullak tıkayanlardır. Siz saraylarınızda, korunkalı villalarınızda, ultra güvenli konutlarınızda bir tane sığınmacı görmeden yaşayacaksınız; sığınmacı işgali altında yaşayan, çocuğunu dışarı bile gönderemeyen vatandaşlara da "Onlar ensar, misafir; provokatörlük yapmayın." diyeceksiniz; hadi oradan! Çok seviyorsanız birkaçını siz evinize alın. Kayseriliyi provokatörlükle suçlayanlara, uzaktan bir tane sığınmacıyla karşılaşmadan yaşayıp, televizyonlarda çıkıp "insan hakkı" diye ahkâm kesenlere buradan sesleniyorum: Gelin, evinizi şehrimizde gettolaşan mahallelerin birine taşıyın, çocuklarınızla, eşinizle sadece bir ay yaşayın, ondan sonra konuşalım.

Sayın milletvekilleri, bu misafirlik artık bitmiştir, Kayserilinin de milletimizin de sabrı tükenmiştir, bu konuya bu açıdan bakılmasında yarar olduğunu düşünüyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ataş, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

#### Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 141 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülcan Kaçmaz Sayyigit  
Van  
Gülderen Varli  
Van

George Aslan  
Mardin  
Zeynep Oduncu  
Batman

İbrahim Akın  
İzmir  
Mahmut Dindar  
Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FERHAT NASIROĞLU (Batman) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Mardin Milletvekili George Aslan'a söz veriyorum.

Sayın Aslan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GEORGE ASLAN (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15'inci madde üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamda önemli gördüğüm 2 konuya değineceğim; bir tanesi TÜVTÜRK, diğeri de Midyat kanalizasyon sorunu.

2007 yılında yapılan özelleştirme sonucunda Türkiye'de araç muayenelerini yapma yetkisi TÜVTÜRK şirketine devredilmiştir. Bu şirket tek başına yıllardır araç muayenelerinden sorumludur ancak o zamandan beri araç muayene istasyonlarına yönelik şikâyetleri çokça duyuyoruz. İnsanlar muayene ücretlerine yapılan orantısız zamlardan muayene esnasında maruz kaldıkları uygulamalara kadar pek çok sorun yaşamaktadırlar. Araç muayene ücretine önceki yıla göre yüzde 61 zam yapıldı. Otomobil, minibüs ve kamyon, kamyonet gibi araç ücretleri 1.130 TL'ye 1.821 TL; otobüs, kamyon, çekici ve tankerler için muayene ücreti 2.462 TL olarak belirlendi. 2017'den bu yana yapılan zam oranı yüzde 818. Sorun bununla da bitmiyor, bir de çileye dönüşen muayene işlemleri var ki insanları gerçekten, âdeta bezdiriyor.

İki hafta önce bu şikâyetleri yerinde görmek adına bir tanıdığımın arabası için bizzat kendim randevu aldım. Randevu günü Mardin TÜVTÜRK Araç Muayene İstasyonu'na gittim, saatlerce bekledim; arabanın muayenesini yaptırdıktan sonra 1 fren lambasının bozuk olduğunu söylediler, muayeneden geçmedi yani. Gittim, hemen yaptırdım ve tekrar istasyona döndüm. Bana yeniden randevu almam gerektiğini söylediler. Randevuyu telefonla aldıktan sonra tekrar sıraya girdim. Önümde sıraya girmiş araçların muayenelerinin bitmesini bekledim. Oradaki yetkiliye "Eksiğini tamamlayıp tekrar gelen araçları hiç işlem yapmamış gibi neden tekrar sıraya koyuyorsunuz, bu araçlar için neden ayrı kapı açmıyorsunuz?" dedim; o da "Şirket açmıyor, biz ne yapalım?" dedi. Haklıdır, onlarla ilgili bir durum değil tamamen şirketle ilgili bir meseledir. Mardin merkez, Savur, Ömerli, Yeşilli, Mazıdağı ve Derik Mardin'de muayene yaptırmak zorunda kalıyorlar. Kızıltepe'nin nüfusu 270 bin, tek bir araç istasyonu yok. Midyat'ın nüfusu 120 bin, aynı şekilde 1 tane istasyon yok. İnsanlar Nusaybin'e, Batman'a ya da Mardin'e gitmek zorunda kalıyorlar. Hollanda'da on yıllarca yaşadığım kasabanın nüfusu 45 bin; orada 10 tane araç muayene istasyonu vardır. Bizim Mardin'in nüfusu aşağı yukarı 1 milyona yaklaştı ama 2 tane istasyon var; biri Mardin merkezde, 1 tane de Nusaybin'de. Bu sorunun çözülmesi için Kızıltepe ve Midyat'a acil olarak birer araç muayene istasyonu kurulmalıdır. Muayeneler esnasında herhangi bir eksiklikten dolayı gönderilen araçların tekrar başa dönüp sıraya girmemesi ve yoğunluğun azaltılması için ek kapıların kurulması yine acil bir ihtiyaçtır.

Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşullar ve enflasyon oranları malum. Hâl böyleyken araç muayenesinden alınan fahiş ücretler insanları ekonomik olarak oldukça zorlamaktadır. Bu nedenle ücretler makul bir seviyeye çekilmelidir.

Değerli milletvekilleri, değinmek istediğim diğer bir mesele de Midyat'ın kanalizasyon sorunu. Daha önce de bu sorunu defalarca Genel Kurulda dile getirmiştik, bu sorun çözülene kadar da dile getirmeye devam edeceğim. Her gün binlerce yerli ve yabancı turist bu şehri ziyaret etmektedir ancak yıllardır devam eden kanalizasyon sorunu maalesef çözülüyor. Kanalizasyon suyunun aktığı Mardin ve İdil bağlantı yollarında özellikle yaz aylarında koku dan geçilmiyor. Kırsal kesimdeki Doğançay ve Harabıya köylerinde onlarca hayvan kanalizasyon suyundan dolayı telef oluyor. Belediye uzun yıllardır iktidar partisinde ama kanalizasyon sorununu bir türlü çözümüyor, her gündeme geldiğinde "Kaynak yok." deniliyor. Midyat'ta belediyeye ait bir konukevi var ve bu konukevine her gün binlerce insan para vererek giriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aslan, lütfen tamamlayın.

GEORGE ASLAN (Devamla) – Bu ev Midyat Süryani eşrafından İshak Şabooğlu'na ait bir ev ve nasıl devlet konukevi yapıldığı konusunda da şaibeli iddialar var, onları da araştırıyoruz. Sadece oradan elde edilen gelirle bile şimdiye kadar bu sorun çözülebilirdi. Midyat, bir UNESCO şehridir ve bu şehrin hâlâ kanalizasyon sorunuyla anılıyor olması büyük bir eksiklik ve ayıptır. Bu nedenle, zaman geçmeden bu soruna mutlaka bir çare bulunmalıdır diyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aslan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm, 16 ila 29'uncu maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a aittir.

Sayın Özdağ, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ülkede Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte dalga dalga büyüyen ve kangren hâline gelmiş derin bir yoksullukla karşı karşıyayız. Dünyanın en yüksek enflasyonu ve faizlerle birlikte ülkemiz insanı temel ihtiyaçları konusunda mağara dönemlerinden hâllice bir hayatı yaşamak zorunda kalıyor. Nasıl mı? Bakınız, mağara dönemi insanı 2 temel ihtiyacının peşinde bir hayat sürüyordu. Nedir onlar? Barınma ve gıda. Bugün halkımızın neredeyse büyük bir çoğunluğu barınma ve gıda konusunda resmen devasa bir çaresizlik içinde arkadaşlar. Size şaka gibi gelebilir ama durum tam olarak budur.

Bakınız, bu ülkede "açlık sınırı" denilen bir şey var; hiç duydunuz mu sayın milletvekilleri? İktidara sorayım: İktidar, siz duydunuz mu? Sanmam. Zira, sizin o mahallelerde pek işiniz kalmadığını biliyoruz. Asgari ücretin açlık sınırının altında olduğunu, hatta vermeyeceğiniz zamlı asgari ücretin yokluk sınırının bile altına düşeceğini bilmiyor musunuz? Geçen sene, ekonomiyi kurtarmak için İngiltere'den transfer edilen kurtarıcı Mehmet Şimşek ve ekibi esasen manav tezgâhındaki mostra figürlerdir demiştik. Dış dünyaya "Bakın, biz tam da sizin istediğiniz gibi kişiler getirdik, haydi, yardım edin bize." demek için ördek avında kullanılan yalancı ördek misali mühre gibi yani. Yani görüntüde var olan ama gerçekte hiçbir önemi olmayan bir kamuflajdan ibaret sadece. Zaten bu sistemde bütün bakanların ismi Sayın Recep Tayyip Erdoğan'dır. İleride mukadder olan tüm bu kötü gidişin müsebbibi olarak gösterilen, bir zaman sonra kapı dışarı edilecek olan kötü polis Mehmet Şimşek'e son bir vazife daha yüklenecek demiştik. Neydi o? Halkın zaten boğazından kısılan birkaç lokmayı da çekip alacak kemer sıkma politikaları olacak demiştik. Mehmet Şimşek Bey, Erdoğan'ın talimatıyla halkımızı resmen açlığa ve yokluğa düşürdü. Önce, geçen sene seçimlerden sonra boca ettiği zam furasıyla milletin nefesini kesti, sonra "tasarruf tedbirleri" aldatmasıyla nefessiz kalan insanımızın kafasını, gözünü yardı. Şimdi de yeni vergilerle milletin sofrasına zar zor koyduğu lokmasını almaya hazırlanıyor.

Değerli milletvekilleri, şimdi asgari ücrete zam yok, biliyoruz. "Kök aylığı" nı duyanlar, bilenler biliyorlar, duymuştur iktidar zaten kendilerinin eseri. Kök aylığı 8 bin liranın altında olan işçi ve BAĞ-KUR emeklisi, milyonlarca emekli altı aylık enflasyon artışından yararlanamayacak; yüzde sıfır zam alacaklar, evet, yüzde sıfır zam alacaklar. Yani dul, yetim ve gerçek ihtiyaç sahibi olan vatandaşlarımız başta olmak üzere en çok ihtiyacı olan kesimlere siz ne yapmak istiyorsunuz? "Yaşamayın." mı demek istiyorsunuz? "Ölün gidin artık." diyorsunuz herhâlde.

Değerli milletvekilleri, Mehmet Şimşek Bey, asgari ücrete zam konusunda "Enflasyon hedefinden taviz veremeyiz ve kesinlikle zam yapamayız." diyerek ferman buyurmuş. En düşük emekli maaşının 7 ile 10 bin lira arasında olduğu bir ülkede

"Zulümlerden zulüm beğenin." diyor. Mehmet Bey, Sayın Erdoğan'ın talimatıyla elektriğe de yüzde 38 zammı şakkadık yapıverdi. Buğdaya, çaya gıdımla zam verirken de akaryakıtta her gün, güneşli zam yaparken de TÜİK verilerini makyajlarken de "Asgari ücrete zam yok çünkü OECD ülkeleri içinde en yüksek asgari ücreti veriyoruz." safatasını söylerken de aslında bir şeyin farkında çünkü kendisi kötü polisi oynuyor. Aslında bütün bunları sahibinin Sayın Erdoğan olduğunu o da biliyor ve her yerde bunu sıklıkla da dile getiriyor. Lakin ey Mehmet Şimşek, bu şekilde kurtulacağını sanma, senin de yatacak yerin yok.

Sağlık Bakanının istifasına gelince... Şimdi, 2 sekreter bakan af diledi, yerlerine yeni 2 sekreter bakan getirildi. Gerçi birisi o kadar da yeni değil hatta kaybedenler kulübünün imar ve rant duayeni ama olsun, sonuçta aile arasında bir mesele. "Bir şey kötü gidiyorsa bu Erdoğan yüzünden değil, çevresindendir." senaryosunun yeni bir versiyonunu daha seyrettik.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Sağlık Bakanı gitti ve çok şükür kurtulduk ama yeni gelen Bakan neler yapacak, onu da göreceğiz. Soru önergelerimize cevap vermeyen ve kendisini layüsel gören biriydi hazret. Pandemi dönemi başta olmak üzere halkımızı aldattı, Andersen'den masallar anlattı, üç kurşuluk bir maskeyi dağıtmaktan da aciz kaldı. Ölü ve hasta sayılarını namuslu bir devlet insanı gibi açıklamadı ve sakladı. Uzun süre pandemiye kabul etmedi ki ne zaman Dünya Sağlık Örgütü kredi vereceğini söyledi, ertesi gün "Pandemi var." dedi, hasta ve ölü sayılarını artırdı. Cafcaflı binaları olan hastaneler yaptı ama içinde doktor ve liyakatli personel bırakmadı. Randevu sistemindeki rezalet ve Suriyelilere verilen hizmet yüzünden Türk vatandaşları sağlık hizmeti alamaz oldu. "Hastanelerde kuyrukları bitirdik." diye tepeden tepeden konuştu ama insanları evlerinde bekletti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Herkes biliyor, aylar yıllar sonrasına randevular veriliyor ki vatandaş o güne kadar ölmezse tabii.

Murat Kurum yeni geldi, Murat Kurum'u ayrıca bir konuşmamda dile getireceğim; TOKİ'yi, öyle "İlk Evim, İlk Arsam" konusunu, 2019 yılındaki 100 bin konutu, sonra deprem konutlarını; bunların hepsini, kendisinin bütün serencamını dile getireceğim değerli milletvekilleri.

Ama Dışişleri Bakanlığıyla ilgili bir şey söyleyeceğim. Dışişleri Bakanı demiş ki: "Suriye politikamızı eleştirenler egemen güçlerin vekilleri." Utanç verici bir cümle; ya özür dilemeli ve sözünü de geri almalıdır.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Siz de özür dileyin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Bakın, Sayın Bakan, eğer bizler egemen güçlerin vekilleri olsaydık ne yapardık, biliyor musunuz? Liyakatli, yetişmiş insanlarımızı ülkemizden kovardık. Kredi ve swap anlaşmalarıyla siyasi şantajlara açık bir yönetim olurduk. Ülkemizi dünyanın en yüksek enflasyonu ve faiziyle batırır, insanlarımızı açlıkla imtihan ederdik. Tarım ülkesi olan ülkemizde vatandaşlarımızı meyveye, sebzeye hasret bırakırdık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Pasaportumuzu ve millî paramızı dünyanın en itibarsız unsurları hâline getirdik. Körü körüne tarafgirlik, aklın ve vicdanın kanseridir.

Saygılarımla. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

İYİ Parti Grubu adına Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'a söz veriyorum.

Sayın Türkkan, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci kısmı üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım.

Havacılık sektörü pandemi döneminde ciddi bir kriz yaşadı, Türkiye'de de aynı şekilde ama pandemiden sonra havacılık sektöründe ciddi gelişmeler oldu. Özellikle Türkiye, uluslararası havalimanlarının keşiştiği bir nokta olması hasebiyle, Türk Hava Yollarının da doğru gelişmesinden sonra dünyada havacılık sektörü içerisinde en kolay toparlayan bir şirket oldu. Bu, bizim için çok önemliydi, çok da değerliydi çünkü iki yıl boyunca büyük bir yaprak dökümü yaşıyorduk dünyada. Özellikle, bu konuda çalışan personelin bütün dünyada işten çıkarılması sonucu ciddi krizler yaşandı. Türkiye bu konuyu çok iyi bir şekilde atlattı. Bunların başında Türk Hava Yollarının çok iyi yönetildiğini bahsetmişim, global bir şirket olduğunu da bahsettim ama sivil havacılıkta havada ve karada ciddi anlamda çok büyük problemler yaşıyor. Neler bunlar? İki yıldır Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde büyük bir yaprak dökümü yaşıyor. Özellikle üst düzey ve kritik personellerin o tecrübeli olanları, kalifiye personeller kurumdan ayrılıyorlar, özel sektöre ve yurt dışındaki benzer kurumlara geçiyorlar. Yerlerine ise yeterince donanıma sahip olmayan personel atandığı için Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün işleyiş ve denetimlerinde büyük aksaklıklar yaşıyor. Tüm kurumlarda olduğu gibi burada da işe göre adam değil, adama göre iş meselesi tekrar önümüze çıkıyor.

Şimdi, şartlar böyleyken Türk Hava Yollarının bu kadar iyi geliştiğinden bahsederken sivil havacılığı idare eden diğer mekanizmalarda, sivil havacılık teşkilatında dünyanın en güvenli ulaşımı olan hava yolu Afganistan'da ne kadar güvenliyse şu anda Türkiye'de de o kadar güvenli bu yanlış hatalar yüzünden. Bunun üzerine geçmek için devamlılığı olan iyi yöneticileri oraya almak lazım, ücret dengesini de doğru ayarlamak lazım.

Kayıplar sadece Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde değil, Devlet Hava Meydanları İşletmesinde de aynı şeyler söz konusu. Son yıllarda ciddi bir hava trafiği var Türkiye'de, iş yükü var. Yetersiz personel sayısı ve maaşların düşüklüğü yüzünden de Devlet Hava Meydanları İşletmeleri çok önemli kayıplar yaşıyorlar. Sorunlar yüzünden personel sıklıkla greve gidiyor, hava yolu trafiğinde önemli aksamalar yaşıyor. Bunu sadece hava yolu olarak düşünmeyin, hava yolunun meselesi değil bu, turizmin sürekliliği ve istikrarı açısından çok önemli.

Bu arada sosyal medyada da çok yer alan bir meseleyi buradan dile getirmek istiyorum. Türk Hava Yollarına bu kadar övgüden sonra AJet yöneticileri de bir şey söylemek istiyorum. AJet'le uçmak Türkiye'de şu anda zulüm hâline gelmiş. Bunun bir an önce düzeltilmesi lazım; ciddi sefer iptalleri var, ciddi rötarlar var. Özellikle Anadolu Jet'in yani yeni ismiyle "AJet"i'nin seyahat ettireceği Anadolu'da yaşayan Türk vatandaşları büyük eziyet yaşıyorlar. Bu konunun da özellikle dikkate alınmasını buradan talep edeyim.

Havacılıkta sesini duyuramayan ve hepimizin canından sorumlu havacılığın görünmez kahramanları var; ARFF teşkilatı çalışanları. Onlar artık çalışma şartlarına dayanmıyorlar. Türk hava sahasını kullanan uçaklar acil durum inişi yaptıkları zaman, uçaklar iniş kalkış sırasında kaza kırıma uğradıklarında hep onlar var önde. Arama kurtarmalarda canlarını dışlerine takan bu çocukların, hayatlarını, kurtarmak için hiçe sayan bu çocukların, personelin artık teknisyen kadrosuna geçmelerini ve ücretlerinin iyileştirilmesini bir kere de buradan ben talep ediyorum. Artık Türk sivil havacılığının yasa ve mevzuatlara uygun, güvenli ve kurallara uygun şekilde operasyonun gerçekleşmesi adına gereken adımları atmak gerekiyor. Personelin kıymetini bilmek lazım.

Burada bir kaptan pilottan bahsetmek istiyorum. Kaptan Pilot Elif Güveyler vardı, Türk Hava Yollarının çok önemli kaptanlarından birisiydi, ikinci kaptan olarak senelerce uçtu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkkan, lütfen tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bu personel konusunda izlenen senden benden kavgası yüzünden bu kızı kaptan yapamadık. Şu anda bu kız dünyanın en büyük uçaklarında ama Kuwait Airways'le uçuyor. Buradan Elif Kaptana selam veriyorum.

Türkiye'nin esas önemli meselelerinden, en büyüğünden bahsedeceğim size; Suriyeli sığınmacılar meselesi. Hiç hoşunuza gitmiyor bu konudan bahsetmek, bahsedenleri hemen gözaltına alıyorsunuz. En son Batuhan Çolak'ı gözaltına aldınız, çocuğu gözaltında yirmi dört saat bekletip eziyet ettirdiniz ve bıraktınız. Ya arkadaşlar, Amerika, Suriye ve Afganistan'ı işgal etmek için trilyonlarca dolar para harcadı. Türkiye'yi işgal ettirmek için, Türkiye'yi sessiz istilaya uğratmak için sadece 6 milyar para verdi Türkiye'ye, 13 milyon Suriyeliyi de Türkiye'ye çaktı. Kayseri'de olaylar oluyor, bir başka yerde oluyor; ya, buna ırkçılık vesaire diye bakmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkkan, lütfen tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Hiç kimse kendi ülkesinde, 85 milyon nüfusu olan bir ülkede bu üreme sayısı kırk yıl sonra 40 milyon Suriyeliyle, vatandaş olmuş bir Suriyeliyle bu ülkesini paylaşmak istemez. Amerika istiyor mu, Almanya istiyor mu, İtalya istiyor mu? Hiç kimse istemiyor. Biz buradan Avrupa'ya kaçan bu sığınmacıları yakalayıp Türkiye'ye geri getirdiğimizde bir de bunu başarı olarak ortaya koyuyoruz. Ya, açın kapıları gitsin kardeşim! Bu ülke bu kadar sığınmacıyı kaldırmaz. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Bu ülkenin ekonomisi bu kadar sığınmacıyı kaldırmaz. Emekliye vermiyorsunuz, sığınmacılara on beş sene boyunca bakıyorsunuz. Bu milletin hakkı size helal olmayacak.

Saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türkkan.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Okan Konuralp'e söz veriyorum.

Sayın Konuralp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN KONURALP (Ankara) – Geldiğimiz saat itibarıyla grupların da mutabakatına uygun olarak kısaltılmış bir süreye uyacağımı ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın milletvekilleri ve Değerli Başkanım; Sivas olaylarının 19'uncu yıl dönümünde dönemin MAZLUMDER İzmir Şubesi tarafından bir bildiri yayınlanmıştı. MAZLUMDER İzmir Şubesi yöneticileri bildirilerinde Alevi canlara karşı duydukları mahcubiyeti ifade ediyor ve Sivas'ta yaşanan katliamdan duydukları utancı çok açık bir şekilde dile getiriyorlardı. Sivas katliamıyla ilgili yargılama süreçlerinin bütün yönleriyle adil ve şeffaf biçimde yeniden ele alınması, olayların gerçek faillerinin ve olayları önlemede ihmali bulunan devlet görevlilerinin ortaya çıkarılması taleplerinin de vurgulandığı bildiri, hak ve adaletin hâkim olduğu bir dünyanın tesisi için "Gelin canlar, bir olalım." çağrısıyla sona eriyordu. Bildiriyle ilgili olarak, örneğin Tanıl Bora "Sadece dindar kimliklerinin sorumluluğunu üstlenerek utandıklarını söylemeleri, özür dileme gereği duymaları istisnaidir." der; bu istisnai durumun değerine, güzelliğine vurgu yapar. Sayın milletvekilleri, istisnai "aykırı, ayrık" anlamına geliyor. Toplumsal barışımızı sağlayacak olanın da bu türden istisnai çıkışlar, aykırılıklar, tavırlar, kararlılıklar ve kaybetmememiz gereken utanç duygusu olduğunu kabul etmeliyiz. Utanmak kötü bir şey değildir; kötü olan, utanmamaktır; kötü olan, utanma duygusunu kaybetmektir. Dolayısıyla, bu ülkenin uzak ve yakın tarihinde var olan tüm acılara karşı hep birlikte ortak bir utanç duygusuyla bakmalıyız, bakabilmeliyiz; bu acıların sorumlusu her kim ise karşılama hep birlikte dikilmeliyiz. Örneğin bu haftanın gündemi Sivas Madımak katliamı ve Başbağlar katliamı. Bir dipnot olarak, hepimize Ümit Kıvanç'ın Sivas katliamı hakkında yaptığı "Çok Kötü Bir Şey Oldu" belgeselini izlemeyi öneriyorum. Evet, Sivas'ta çok kötü bir şey oldu. Evet, Başbağlar'da da çok kötü bir şey oldu. Her iki katliama da hep birlikte ortak bir duyguyla ve ortak bir utanmayla bakabilirdik. 2 Temmuzda Sivas Madımak katliamıyla ilgili önergelerimiz kabul görmedi. Bugün Başbağlar'la ilgili olarak ortak tavır sergilenebilirdi, olmadı; bundan uzak durdunuz.

Bir başka örnek, sıklıkla AK PARTİ iktidarıyla birlikte vesayetin yıkıldığı, yepyeni bir Türkiye'nin inşa sürecinin başladığı iddiasında bulunuyorsunuz. Ancak AK PARTİ'nin olmadığı dönemin faili meçhullerinin, kayıplarının araştırılmasına, soruşturulmasına yönelik talepleri dahi kabul etmiyorsunuz. Cumartesi Annelerini Galatasaray Meydanı'nda yalnız bırakıyorsunuz.

Bir başka örnek daha, Samet Özgül ve Ata Emre Akman'ın öldürülmelerinden hareketle, meçhuliyetini sorularını gelin hep birlikte araştıralım. Samet ve Ata Emre'nin ölümleri karşısında hep birlikte utanalım, mahcubiyet yaşayalım diyoruz, kabul etmiyorsunuz. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak farklı olanların da derdleriyle dertlenen, kendi derdinden veya ikbalinden önce farklı olanların derdine eğilebilen, farklı olanların derdine de odaklanan bir anlayış inşa edelim diyoruz, uzak duruyorsunuz. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak Türkiye'nin hiç olmazsa kimi temel sorunlarına birlikte bakalım diyoruz, kabul etmiyorsunuz. Oysaki Alevilerin haklarını koruyan Sünnileri, Türk olmayanların haklarını koruyan Türkleri, dindarların haklarını savunan laikleri, kadın haklarını savunan erkekleri, göçmenlerin, sığınmacıların, mültecilerin, azınlıkların hakkını savunan çoğunluk mensuplarını; farklı dinlerin ve inançların hakkını savunan Müslümanları çoğaltmazsak; işçilerin, emekçilerin hakkını savunanları çoğaltmazsak; emeklilerin ekonomik çaresizliğini, gençlerin işsizliğini, gelir dağılımındaki adaletsizliği kendine dert edinenleri çoğaltmazsak gemi esas o zaman batacak. (CHP sıralarından alkışlar) Acı gerçek budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Konuralp, lütfen tamamlayın.

OKAN KONURALP (Devamla) - Sayın milletvekilleri, 2023 verilerine göre en zengin yüzde 5'lik grup Türkiye'nin toplam servetinin yüzde 24,3'ünü alıyor. Bir nevi Türkiye'nin toplam servetinin dörtte 1'ine 100 kişinin 5'i el koyuyor ve bu yüzde 5'lik grup gelir dağılımı eşitsizliğinden en ufak bir rahatsızlık dahi duymuyor. Mevcut siyasi iktidarın yani sizin, büyük sermaye transferlerini yoksul ve emekçilerin aleyhine sürdürmeye devam edeceğine o kadar eminler ki hiç istiflerini bozmuyorlar. Ucuz emek cennetine dönüşmüş olan ülkemizde dar gelirlinin ve emekçilerin sırtındaki vergi yükü artıyor, sistematik bir yoksullaşma kalıcılığı fakat sizin umurunuzda değil. Bu tablo sizin eseriniz. Bu tabloyla yüzleşmenizi diliyorum ve son olarak, kayıtlara geçmesi için aranızda pek çok milletvekilini dinlemekten büyük keyif aldığımı bildiğim Açık Radyo'nun yayın lisansı RTÜK'ün dün aldığı kararla iptal noktasına geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Konuralp, lütfen tamamlayın.

OKAN KONURALP (Devamla) – Tamam.

Açık Radyo yıllardır bağımsız, özgür ve tarafsız yayıncılık ilkesiyle hareket eden bir kuruluş. Yayınlarını toplumdaki her türlü kin ve düşmanlığı yok etme anlayışıyla da sürdüren bir radyo. "Kâinatın tüm seslerine, renklerine ve titreşimlerine Açık Radyo" sloganıyla yayınlarını sürdüren Açık Radyo'nun yanındayız.

Bu duygularla hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Konuralp, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'a ait.

Sayın Erdoğan Sarıtaş, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, bizleri izleyen halklarımızı ve şu an irade gasbına karşı direnen herkesi saygıyla selamlıyorum.

Malum, şu an bu salonda oturan her vekil halkın iradesini temsilen burada, tıpkı 31 Martta Hakkâri halkının iradesini temsil eden Belediye Eş Başkanımız Mehmet Sıddık Akış gibi. Bu iktidarın halkın iradesine saygısı yok, eş başkanlık sistemine tahammülü yok, bunu biliyoruz. O nedenle, bizler ısrarla halkın iradesiyle ve kadınlar olarak siyasette var olmaya devam edeceğimizi bir kez daha buradan belirtiyoruz. Bir kez daha “İrade gasbına hayır.” diyen ve kayımlardan medet uman anlayışa karşı yürüten halkımıza ve dayanışma içinde olan herkese saygılarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, bakın, biz çalışma koşullarından, emekten, eşit koşullardan bahsederken ekonomiyi düzeltmek için tasarruf planları yapan, nasıl ve neden girdiğini anlatmadan gri listeden çıkmayı bir başarı olarak sunan Hazine ve Maliye Bakanının THY’deki genel müdür, müdür yardımcıları ve başkanların maaşlarına da bir bakmasını tavsiye ediyoruz. Yandaşını koruyup kollamaktan vazgeçmeyen, halka hizmet yerine rantı önceleyen bu kafa, gri listeden çıksa da halkın kara listesinden çıkmayacaktır. Ekonomide, işsizlikte, istihdamda çizilen tablonun renginin pembe değil kara olduğunu bir kez daha hatırlatmak isteriz. Bunu nereden mi biliyoruz? Seçim bölgem olan Siirt’e sadece bir gün gidin bu tablonun rengine o zaman karar verirsiniz.

Daha önce bu kürsüden dile getirmiştım, Siirt küçük ama sorunları büyük bir yer. Türkiye’nin en genç nüfusuna sahip 3’üncü ili olan Siirt’te yoğun bir işsizlik yaşanmaktadır. Siirt’te işsizlik oranı Türkiye ortalamasının 3 katına yani yüzde 35’lere ulaşmakta ve bu nedenle sürekli göç vermektedir. En düşük istihdam oranında da yüzde 37,5’le Mardin, Batman ve Şırnak’la beraber maalesef yine Siirt’i görüyoruz.

Uçak ve otobüs biletleri son yıllarda fahiş oranda artmış durumda, öyle ki artık bir ilden başka bir ile uçakla seyahat etmek özellikle orta ve alt gelirli insanlar için lüks hâline gelmiş durumda. Bu ulaşım sisteminin beraberinde getirdiği başka bir sorun var, o da bölgesel eşitsizlik. Özellikle, hava yolu ulaşımı noktasında bölge kentlerindeki sorunlar bitmiyor. Siirt’le ilgili olan kısmını anlatmıştım, bu durum Van’da, Batman’da, Şırnak’ta, Hakkâri’de ve diğer bölge kentlerinde de çok iç açıcı değil ne yazık ki. Bütün bu kentlerin en önemli ortak sorunu sefer sayısı ve astronomik rakamlar.

Bakın, Van’da yurttaşlar yakın tarihli uçak bileti bulamazken bazen çevre illere gitmek zorunda kalıyor, yaşlı ve hasta insanlar yirmi beş, otuz saat süren otobüs yolculuğuna mahkûm ediliyor. Aynı şekilde, İstanbul ve Ankara dışında direkt sefer yapamayan Batmanlılar mecburen Diyarbakır’ın yolunu tutuyor. Bu durum Şırnak’ta, Ağrı’da, Iğdır’da, Bitlis’te ve diğer kentlerde de farklı değil. Bu da hem zaman hem de maddi kayba neden olmaktadır. Kürt kentlerindeki uçuşlarda nasıl İngilizce anonslar yapılıyorsa tek kelime Türkçe bilmeyen yurttaşlarımız için de kendi ana dilinde yani Kürtçe de anons yapılmasını gerekli ve önemli buluyoruz. Ayrıca, bölgenin her açıdan 2 önemli ve büyük şehri olan Diyarbakır ve Van arasında direkt uçuş seferlerinin olmasını bu iki şehrin arasındaki ekonomik hareketlilik, turizm ve seyahat hakkı açısından gerekli buluyoruz.

Şimdi, bütün bu gerçekleri bir araya getirdiğimizde ulaşımda devrim yaptığını zanneden iktidara bu şakaya bir son verip uykudan uyanmasını tavsiye ederiz. Rakamları üst üste koyup bir yatırım toplamı çıkarabilirsiniz ama gerçek hayatta olan şey bu değil. Bu toplum her doğal afette siyasi iktidara şu soruyu soruyor: “Verdiğimiz vergiler nerede?” Cevap her dönemde “Yol yaptık, köprü yaptık, havaalanı yaptık, onu yaptık, bunu yaptık.” oluyor. Bütün bunları yaptıysanız bu halk neden hâlâ bu eziyeti çekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan Sarıtaş, lütfen tamamlayın.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Devamla) – Van’daki yurttaş neden hâlâ güvenli bir şekilde yolculuk yapamıyor? Siirt’teki yurttaş neden hâlâ gitmek istediği yere zamanında gidemiyor? Şırnak’taki yurttaş neden uçak biletinin yanında bir de ek olarak otobüs bileti almak zorunda kalıyor? Batman’daki yurttaş neden hâlâ yurt dışı bileti kadar para ödüyor? Bunların cevabı var mı sizde? Ben zannetmiyorum. Halkın ulaşım hizmetine kolay erişimini sağlamayan, halkın canına mal olan, doğasının talan olmasına neden olan, alım gücünü zoraştıran hiçbir yatırım halk için yapılmış sayılmaz ama “Yol yaptık.” edebiyatıyla bu toplumda kabul göremezsiniz artık çünkü zaten o yaptığınız yollar da ya yıllardır bitmeyen ve rant uğruna tekrar eden ihalelere takılıyor ya da “Çarçabuk bitsin de parasını yiyelim.” denilerek yapıldığı için ilk yağmurda köstebek yuvasına dönüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan Sarıtaş, lütfen tamamlayın.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Devamla) – İnsanların ulaşım hakkına ulaşamaması ya da ulaşmak için binbir eziyete katlanmak zorunda kalması bu yüzyılda bu iktidarın ayıbıdır, utancıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan Sarıtaş, teşekkür ediyorum.

Şimdi şahısları adına ilk söz, Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı’ya ait.

Sayın Yıldızlı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sivas’ta hayatını kaybeden canlarımızı rahmetle anıyorum. Başbağlar’da katledilen vatandaşlarımızı da rahmetle anıyorum.

Evet, iki gündür birçok havalimanıyla ilgili konuşuldu, Balıkesir’le ilgili konuşuldu, Uşak’la ilgili konuşuldu, Çorlu’yla ilgili konuşuldu. Herkes konuştu, bari ben de Kocaeli’yle ilgili konuşayım dedim. Cengiz Topel Havalimanı Uşak’taki gibi, Balıkesir’deki gibi, Çorlu’daki gibi çalışmayan havalimanlarından bir tanesi. Bari Cengiz Topel’in aziz hatırasına saygı gösterseniz de bu havalimanının çalışması yönünde hareket etmeniz kıymetli olur diye düşünüyorum.

Kocaeli yaklaşık 2,5 milyon nüfusu olan, sanayinin başkenti, bir tarafında Karadeniz, bir tarafında Marmara Denizi, bir tarafında Sapanca Gölü olan, ne kadar da turizm kenti olarak gözükse de Türkiye sanayisine, Türkiye ekonomisine ciddi katkıda bulunan bir kent fakat atıl havalimanı, senelik 90 milyon lira gider, beş senede yaklaşık 200 milyonun üstünde gider ve çalışmayan bir havalimanı. Plansızlığın göstergesi burada da duruyor.

Evet, bir diğer konu Kocaeli Üniversitesi. Kocaeli Üniversitesinde tasarruf tedbirleri çerçevesinde, çalışanların servis hizmeti kaldırıldı. Üniversite merkezî yerde değil, kentin kuzeyinde. Üniversite çalışanları Gebze’den, Darıca’dan, Karamürsel’den üniversiteye geliyorlar. Burada çok kıymetli, önceki dönem rektör hocam da var, konuya çok hâkimdir kendisi. 3 vesait değiştiriyor üniversitedeki sağlık çalışanları, mesai saatine yetişmekte zorluk çekiyorlar. Toplu taşıma araçları bu ek yükü kaldıracak boyutta değil. Özellikle Derince ve İzmit arasında toplu taşıma araçlarındaki yoğunluk gerçekten çok ciddi bir sıkıntı. Bu konuda ivedilikle bir düzenleme yapılması gerçekten çok önemli. (CHP sıralarından alkışlar) Tasarruf yapılacak başka kalemler var. Sağlık çalışanlarına biraz daha dikkat etmemizi buradan öneriyorum.

Evet, gelelim asıl konumuza: Millî eğitim. Dün akşam, sabaha kadar Millî Eğitim Komisyonu çalışma yaptı ama bizim mucit bakanımız ortada yoktu. Geçenlerde Sayın Bakanımızın bir açıklaması çok ilgimi çekti; AK PARTİ Genel Merkezinde düzenlenen genişletilmiş il başkanları toplantısının ardından gazetecilerin sorularını yanıtladı. Öğretmenlik Mesleği Kanunu’na ilişkin çalışmaların sorulduğu Tekin, şunları kaydetti: “Öğretmenlere karşı uygulanan şiddetin cezasını artırmaya yönelik

maddelerin de yer aldığı Öğretmenlik Mesleği Kanunu haftaya Meclise gelecek. Öğretmenlik Mesleği Kanunu'yla ilgili çalışmalarda sona yaklaşıldı. Millî Eğitim Bakanlığı-Külliye çalışmaları sona erdi. Önümüzdeki hafta Mecliste Eğitim Komisyonuna gelir. Süreç bitti, önümüzdeki hafta Mecliste Eğitim Komisyonunda tamamlanır. Külliye'deki ilgili kurullarla koordinasyon toplantımızı Cevdet Bey'le yaptık, redaksiyonunu yapıyoruz. Grup Başkanı imza sürecini takip edecek."

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ayıp, ayıp!

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) – Yani şimdi, ben yeni vekil olduğum için affınıza sığınıyorum, Meclis kanunu yapmıyor mu, bir hata mı var bunda?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Anayasa'yı bilmeyen Millî Eğitim Bakanımız var.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) – Benim bildiğim, Meclis kanun yapar. Bu kanunlar Külliye'de yapılıp, gelip burada... Vallahi Sayın Özlem Zengin'e de saygısızlık bu, diğer Grup Başkan Vekillerine de saygısızlık. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldızlı, lütfen tamamlayın.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) – Evet, Sayın Başkan...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Millî Eğitim Bakanı Anayasa'yı bilmiyor, Anayasa'yı!

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) – Millî Eğitim Bakanı dün akşam da yoktu, bugün de yok. Dışarıda pişirip buraya getirip bize noter gibi onaylatmak istiyorlar, bu da doğru bir şey değil. Peki, Meclisin bahçesinde, yakındaki bahçemizdeki öğretmenler ne istiyor, piknik mi yapıyorlar kırk gündür orada, ne talep ediyorlar yeni gelen kanunla ilgili, öğretmenlerimizle ilgili? Atanamayan öğretmen sayısı iktidara geldiğinizde 68 bindi, şimdi 1 milyonu geçti. Millî Eğitim Akademisiyle atamama sorunu daha da büyüdü. Öğretmenler için uygulanacak disiplin süreci adaletten uzak, keyfiyet doğuruyor. Özel sektör öğretmenleri zaten bu yasanın içinde yok; taban maaşları verilmiyor, sendikal hakları yok, ek ders hakları yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) – Öğretmenler kırk gündür parktalar, bayramda ailelerinin yanında değildiler. Bunlar sizleri hiç rahatsız etmiyor mu?

BAŞKAN – Sayın Yıldızlı, teşekkür ediyorum.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) – Ne yapıyor diye hiç düşünmüyor musunuz o öğretmenler? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yıldızlı...

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) – Bakın, en önemli ve feyizli işlerimiz millî eğitim işlerimiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, benim konuşmamdan iki dakika verin.

BAŞKAN – Verdim, verdim. Bu, beş dakikalık şahısları adına konuşma.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) – Millî eğitim işlerinde mutlaka muzaffer olmak gerekir.

BAŞKAN – Sayın Yıldızlı... Sayın Yıldızlı, teşekkür ediyorum.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) – Bir milletin kurtuluşu ancak bu suretle olur. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şahısları adına olduğu için size...

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) – Yıldızlı değil, Yıldızlı.

BAŞKAN – Yıldızlı, Yıldızlı!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Mikrofona lüzum yok, Sayın Yıldızlı'nın sesi gür çıkıyor. Duyanlara! Duyanlara sesi gür çıkıyor, bravo! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynen, zaten ilahi mikrofonu güçlü.

Peki, şahısları adına ikinci söz, Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'a ait.

Sayın Avşar, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

CEM AVŞAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri DEVA Partisi ve şahsım adına aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, 2 Temmuz 1993'te Sivas Madımak Otel'i'nde yakılan ve 5 Temmuz 1993'te Erzincan Başbağlar'da PKK terör örgütü tarafından katledilen canlarımızı saygı ve rahmetle anıyorum. Her iki katliamda etkisi, dahli olan kim varsa ve otuz bir yıldır bu katliamları kim karartmaya çalışıyorsa lanetliyor, bu iki katliam üzerinden acıları yarıştırmaya çalışanları da kınıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) İnsanlığa karşı işlenen suçlarda zaman aşımı olmaz. Madımak da Başbağlar da inançlar ve toplumsal hassasiyetler üzerinden insanları kışkırtan içerideki ve dışarıdaki düşmanlarımızın, Türkiye düşmanlarının organize ettikleri katliamlardır, insanlık suçlarıdır, ortak acılarımızdır ve tüm yönleriyle aydınlatmanın yükü hâlâ bu Meclisin sırtındadır.

Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne gelecek olursak, değerli milletvekilleri, 9'uncu maddenin içeriği hakkında Komisyon toplantısında net yanıt alamadığımız birkaç konuya değinmek istiyorum. İlk fıkrada özetle, büyükşehir belediyelerinde kara yolları sınırları içerisinde orman vasıflı arazilerde depolama ve tamamlayıcı tesisler yapılması istenmektedir yani yol kenarlarında. Özellikle büyükşehirlerin yükünü azaltmak amaçlandığından ve 6 Şubat depremlerinde de bu ihtiyaç görülmüş olduğundan dolayı bu konu olumlu bir konudur fakat burada yap-işlet-devret yöntemiyle işletilen yollarda işin nasıl yapılacağı, tamamlayıcı tesisler meselesinin ne olduğu konusunda soru işaretleri var.

Şimdi, kaygımızı bir örnekle pekiştirelim değerli milletvekilleri: Yer, İstanbul Gaziosmanpaşa TEM Otoyolu'nun dibinde bir benzin istasyonu, inşaatı tamamlanmış, açılmamış, ruhsatı yok, ağaçlar kesilmiş, üstelik Karayollarının sorumluluğunda. Selimpaşa'dan, İstanbul Selimpaşa'dan başlayıp Kurtköy'den çıkana kadar TEM Otobanı'ndaki tek benzin istasyonu; ballı börek, millî piyango! Şimdi, ne tesadüf, tam da bu maddeye uygun bir benzin istasyonu; yoksa açılış için bu maddenin kanunlaşması mı bekleniyor değerli milletvekilleri?

Bir diğer fıkrada ise havalimanı sınırları içerisinde ormana ait orman vasıflı veya vasfını yitirmiş arazilere otel, hastane, lokanta, AVM, akaryakıt istasyonu ve kargo tesisleri inşa edilmesine ilişkin düzenleme isteniyor ve yap-işlet-devret modeliyle havalimanlarını işleten firmalardan da bedel talep edilmiyor. Maddenin gerekçelerine de Orman Kanunu'nun 17'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında kamu yararına olacağı şekilde bu maddeye atıf yapılıyor yani bu arazileri... Fakat bu 17'nci maddenin üçüncü fıkrasında otel, alışveriş merkezi ve restoran yok yani madde, atıf yaptığı Orman Kanunu'nun 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasıyla çelişmekte.

Diğer bir yönü ise Komisyon toplantılarında kıymetli bürokratlara da belirttik, dedik ki: "Bu düzenleme, İstanbul Havalimanı'nda mevcut orman arazilerine yapı yapılmasının önüne geçiyor mu, geçmiyor mu ya da şirketlere yeni bonuslar yaratıyor mu?" Şimdi, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürü de burada, kendisi şöyle cevap verdi: "Zaten İstanbul Havalimanı'nın ihalelerinde bu alanlara yapılar yapılacağı ihale sürecinin projelendirdiği zamandan beri belli." Peki, çok güzel

çünkü faz fazmış İstanbul Havalimanı ama 2013'te, ihaleden sonra buralar belirlenmiş. Burada soru şu: Araziler orman vasfı taşıdığı hâlde o dönemde nasıl projelendirildi? Bu birinci soru. Diğer konu ise şu: İhalede, ihale sürecinde o dönem yarışan firmalarda havalimanı arazisi içerisinde yer alan orman vasıflı alanlara yapıların inşa edileceği bilgisi var mıydı yoksa o dönem "adrese teslim" diye tartışmalar yaratan ihaleyi adrese teslim kılmanın şifrelerinden bir tanesi bu muydu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Avşar, lütfen tamamlayın.

CEM AVŞAR (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bu örnekleri bu kanun teklifinde birçok maddede sıralayabiliriz ama işin özü şu: Bu kanunlar torba şeklinde geliyor ve gerçekten gerekli maddeler var ama işin içerisinden böyle geçirilmeye çalışılan veya geçmişte sabıkalı da birçok madde var.

Ben buradan AK PARTİ Grubuna ve Sayın Mehmet Şimşek'e şu çağrıda bulunmak istiyorum: Bakın, kamuda tasarruf edeceğiz diye kamu çalışanlarının servisleriyle, fotokopi kâğıtlarıyla, emekliyle, asgari ücretliyle uğraşmak yerine, demokrasinin özünü bağdaşmayan, kara deliği büyüttükçe büyüten bu torba kanun teklifleriyle, adrese teslim ihalelerle, Kamu İhale Yasası'yla tencerenin dibini sıyırmaya çalışan bu millet düşmanlarıyla uğraşmaları gerektiğini, hepimizin uğraşması gerektiğini bir kez daha hatırlatıyorum. Biz, bu vebale ortak olmayacağız diyor, bu teklife "ret" vereceğimizi bir kez daha belirtiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Avşar, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

16'ncı madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 141 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı : 277

Kabul : 218

Ret : 59(\*)

Kâtip Üye

Asu Kaya

Osmaniye

Kâtip üye

Mahmut Atilla Kaya

İzmir"

BAŞKAN – Bu sonucu göre teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olsun.

2'nci sırada yer alan, 63 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/34) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 63)

BAŞKAN –Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan, 64 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1610) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 64)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da Komisyonun bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 9 Temmuz 2024 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.28

(\*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.